

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

“ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ”

ΘΕΜΑ :

**ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : ΓΣΕΚΟΥΡΑ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΛΤΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2000

Τ Ε Ι Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α Σ
Τ Μ Η Μ Α
Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ω Ν & Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η Σ

Αφιερώνεται στους γονείς μας .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α' ΜΕΡΟΣ "Η ΑΓΟΡΑ ΦΑΡΜΑΚΟΥ"

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

"ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ"

1.1	Ιστορική αναδρομή-----	-9-
1.2	Έννοια – Φαρμάκου / Φαρμακολογίας -----	-10-
1.3	Προέλευση Φαρμάκων-----	-11-
1.4	Μορφές Φαρμάκων-----	-12-
1.5	Ονομασία Φαρμάκων-----	-16-
1.6	Διαίρεση Φαρμάκων-----	-16-
1.7	Φύλαξη και διατήρηση Φαρμάκων-----	-17-
1.8	Κύκλος ζωής Φαρμάκου-----	-18-
1.9	Οι ιδιαιτερότητες της αγοράς Φαρμάκου-----	-21-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

"Ο ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ"

2.1	Φαρμακοβιομηχανία – Φάσεις παραγωγής-----	-24-
2.2	Η Φαρμακευτική βιομηχανία στην Ελλάδα-----	-25-
2.2.1	Γεωγραφική κατανομή των φαρμακοβιομηχανιών-----	-27-
2.2.2	Προσωπικό Απασχόλησης στις Ελληνικές Φαρμακοβιομηχανίες-----	-29-
2.2.3	Παραγωγή στην Ελλάδα – Πρώτες Ύλες – Εισαγωγές Εξαγωγές-----	-30-

2.3	Εγχώρια βιομηχανία – Ο ρόλος του Κράτους -----	-31-
2.4	Προβλήματα της Ελληνικής Φαρμακοβιομηχανίας -----	-35-
2.5	Παγκόσμια Φαρμακοβιομηχανία-----	-37-
2.6	Κυκλοφορία Φαρμάκων-----	-39-
2.7	Η φαρμακευτική παραγωγή στις χώρες της Ε.Ε. και η συμμετοχή τους στο κοινοτικό εμπόριο-----	-40-
2.8	Πώς επηρέασε η Τεχνολογία την Φαρμακοβιομηχανία-----	-43-
2.9	Η προώθηση των πωλήσεων και τα δίκτυα διακίνησης και διανομής Φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελλάδα και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης -----	-45-
2.10	Πωλήσεις Φαρμάκων μέσω INTERNET-----	-49-
2.11	Συμπεράσματα 2 ^{ου} κεφαλαίου-----	-52-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

“Ο ΤΟΜΕΑΣ ΖΗΤΗΣΗΣ”

3.1	Έννοια της συνταγής-----	-53-
3.2	Τα μέρη της συνταγής -----	-53-
3.3	Χορήγηση Φαρμάκων-----	-54-
3.4	Μη συνταγογραφούμενα φάρμακα (Ο.Τ.Σ.)-----	-57-
3.5	Ενιαία λίστα-----	-58-
3.6	Νοσοκομειακό Φαρμακείο-----	-61-
3.6.1	Παραλαβή Φαρμάκων στο νοσοκομείο-----	-61-
3.6.2	Διάθεση Φαρμάκων στα νοσοκομεία-----	-62-
3.6.3	Η Διανομή του φαρμάκου στα νοσοκομεία-----	-65-

3.7	Κατανάλωση Φαρμάκου στην Ελλάδα-----	-71-
3.7.1	Μέθοδοι περιορισμού κατανάλωσης Φαρμάκων στα νοσοκομεία -----	-73-
3.8	Οφέλη σωστής κατανάλωσης Φαρμάκων-----	-74-
3.9	Συμπεράσματα κεφαλαίου-----	-75-

Β ΜΕΡΟΣ "ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ"

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

"ΟΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ"

4.1	Οι δαπάνες για Φάρμακα-----	-78-
4.2	Πηγές κάλυψης Φαρμακευτικών δαπανών-----	-81-
4.3	Φαρμακευτικές δαπάνες κατά θεραπευτική κατηγορία-----	-82-
4.4	Προτάσεις για τον έλεγχο της Φαρμακευτικής κατανάλωσης-----	-84-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

"Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ."

5.1	Το νομοθετικό πλαίσιο στη χώρα μας-----	-86-
5.2	Ο ποιοτικός έλεγχος των φαρμάκων -----	-88-
5.3	Μέτρα ελέγχου των δαπανών στα Κράτη – Μέλη της Ε.Ο.Κ.-----	-90-
5.4	Η Φαρμακο-οικονομική αξιολόγηση: Μέθοδοι κα αναγκαιότητα ανάπτυξης της-----	-99-
5.5	Η τιμολογιακή πολιτική στις χώρες της Ε.Ε. -----	-105-
5.6	Η τιμολογιακή πολιτική στην χώρα μας -----	-111-
5.7	Συμπεράσματα κεφαλαίου-----	-124-
	<u>ΕΠΙΛΟΓΟΣ</u> -----	-126-
	<u>ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ</u> -----	-128-
	<u>ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ</u> -----	-129-
	<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u> -----	-132-
	<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</u> -----	-134-

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η περιγραφή λειτουργίας της αγοράς φαρμάκου στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Γίνεται λόγος για τα φάρμακα , την αγορά αυτών καθώς και για την κρατική πολιτική που ισχύει, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διερεύνηση των ανωτέρω θεμάτων με στόχο την κάλυψη του υπάρχοντος κενού πληροφόρησης, είναι εξαιρετικά ενδιαφέροντα όσο και αναγκαία . Βασική μας επιδίωξη επομένως ,είναι η κατανόηση αυτών των θεμάτων και η αντικειμενική παρουσίαση τους .

Η παρούσα εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τρία κεφάλαια .Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για την έννοια του φαρμάκου, την μορφή , την διαίρεσή του , καθώς και για τις ιδιαιτερότητες της αγοράς του. Το δεύτερο και το τρίτο κεφάλαιο αφορά την αγορά φαρμάκου, διαχωρίζοντας τον τομέα προσφοράς που αναφέρεται στο δεύτερο κεφάλαιο και τον τομέα ζήτησης που περιγράφεται στο τρίτο κεφάλαιο.

Το δεύτερο μέρος της εργασίας περιλαμβάνει δύο κεφάλαια : το 4^ο και το 5^ο . Στο 4^ο κεφάλαιο εξετάζονται οι φαρμακευτικές δαπάνες οι οποίες έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, ενώ στο 5^ο κεφάλαιο αναφερόμαστε στην κρατική πολιτική για τα φάρμακα . Περιγράφονται τα συνηθέστερα μέτρα κρατικής παρέμβασης στο χώρο του φαρμάκου , με στόχο τον έλεγχο των δαπανών , την προστασία του καταναλωτή και της εγχώριας βιομηχανίας .

Για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, ευχαριστούμε θερμά τον εισηγητή αυτής Κο Παρασκευόπουλο Λεωνίδα για την σημαντική βοήθειά του.

Α ΜΕΡΟΣ

“Η ΑΓΟΡΑ ΦΑΡΜΑΚΟΥ”

“ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο”

“ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ”

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η χρησιμοποίηση των φαρμάκων από τον άνθρωπο και οι προσπάθειές του για τη θεραπεία των νόσων, χρονολογούνται ασφαλώς από τη στιγμή της εμφάνισής του στη γη. Οι πρώτες παρατηρήσεις για τα φάρμακα άρχισαν από τη διαπίστωση των προϊόντων του φυτικού, ζωικού και ορυκτού βασιλείου, τα οποία χρησιμοποιούνταν για διατροφή. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι πρωτόγονοι λαοί, ζώντας μακριά ο ένας από τον άλλο, ακόμα και σε διαφορετικά ημισφαίρια και στερούμενοι προφανώς οποιασδήποτε επικοινωνίας μεταξύ τους, ανακάλυψαν φαρμακευτικά φυτά τα οποία συγγενεύουν από άποψης δραστικών συστατικών και φαρμακολογικών ενεργειών. Οι κυριότερες γραπτές μαρτυρίες για τη χρησιμοποίηση φαρμάκων προέρχονται από την αρχαία Αίγυπτο. Έτσι στο σημαντικότερο ιατρικό πάπυρο της εποχής, τον πάπυρο του Ebers που γράφηκε το 16ο αιώνα π.χ. περιγράφονται οι θεραπευτικές ιδιότητες της αλόης, του καστορέλαιου, της μέντας κ.ά.

Βέβαια η σπουδαιότερη πηγή φαρμάκων στην αρχαιότητα ήταν η Φύση. Φυτά ολόκληρα ή μέρη των φυτών αυτών αποτελούσαν τα βασικά φάρμακα της εποχής. Με βάση τις γνώσεις των Αιγυπτίων η ιατρική και η χρήση των φαρμάκων αναπτύχθηκαν ιδιαίτερα από τους αρχαίους Έλληνες. Σημαντική ήταν η συμβολή των Ελλήνων γιατρών όπως αυτή του Ιπποκράτη, του Διοσκουρίδη, στη σωστή χρήση των φαρμάκων. Τέλος ο μεγάλος

Έλληνας γιατρός Γαληνός, που έζησε κατά τη Ρωμαϊκή εποχή, ήταν ο πρώτος που έδωσε στα φάρμακα κάποια μορφή (αλοιφές, χάπια κ.λ.π.) για να μπορεί εύκολα να τα παίρνει ο ασθενής. Το Μεσαίωνα με εξαίρεση το Βυζάντιο τα φάρμακα περνούν στα χέρια των ιερέων και των μοναχών, που με αρκετό μυστικισμό αποδίδουν πολλές φορές τη θεραπεία των ασθενειών σε θαύματα και θεϊκές επεμβάσεις. Σήμερα η Φαρμακολογία, η επιστήμη δηλαδή που μελετά τα φάρμακα και την επίδρασή τους στο ζωντανό οργανισμό έχει κάνει τεράστια βήματα εξέλιξης με μοναδικό σκοπό τη βελτίωση της υγείας των ανθρώπων.

1.2 ΕΝΝΟΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΥ / ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ

Φάρμακο λέμε οποιαδήποτε ουσία που όταν χορηγηθεί στον άνθρωπο, τα ζώα ή και τα φυτά, με συγκεκριμένο τρόπο και ορισμένη δόση, αποβλέπει να έχει ένα θεραπευτικό αποτέλεσμα. Η επιστήμη δε, που μελετά τα φάρμακα και την επίδρασή τους στο ζωντανό οργανισμό, ονομάζεται Φαρμακολογία. Τα φάρμακα χαρακτηρίζονται όχι μονάχα απ' το ότι αλοσκοπούν σε κάποια θεραπεία, αλλά ξεχωρίζουν και απ' το ότι πρέπει να δίνονται με μία συγκεκριμένη δόση και μ' ένα συγκεκριμένο τρόπο. Όταν υπερβούμε τη δοσολογία ή όταν χορηγήσουμε ένα φάρμακο με άλλη οδό ή τρόπο, μπορεί να μεταβληθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα και αντί για ωφέλεια, να γίνουν δηλητήρια και να προκαλέσουν βλάβη στον οργανισμό.

Η λέξη λοιπόν φάρμακο έχει στην πρακτική Ιατρική διαφορετική έννοια, αφ' ενός μεν φάρμακα είναι οι ιαματικές ουσίες, όπως οι βιταμίνες, οι

ορμόνες, αφ' ετέρου δε στα φάρμακα συγκαταλέγονται και ορισμένες ουσίες οι οποίες προκαλούν ανεπιθύμητες ενέργειες, τα καλούμενα δηλητήρια.

1.3 ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Οι βασικές πηγές προέλευσης των φαρμάκων είναι:

1) Η Φύση. Σ' αυτήν περιλαμβάνονται:

- Τα φυτά, από τα οποία έχει απομονωθεί και μελετηθεί μεγάλος αριθμός φαρμάκων, όπως η δακτυλίτιδα ,το όπιο κ.λ.π.
- Τα ζώα, από τα οποία λαμβάνονται κυρίως οι ορμόνες, όπως η ινσουλίνη, επινεφρίνη κ.λ.π.

Έτσι λοιπόν διακρίνουμε φάρμακα που είναι φυτικά προϊόντα. Ακόμα και σήμερα παίρνουμε φάρμακα από το φυτικό βασίλειο. Έτσι π.χ. φύλλα, ρίζες, καρποί, άνθη και φλοιοί, περιέχουν δραστικά συστατικά που έχουν φαρμακολογικές ενέργειες. Όλα τα παραπάνω φυτικά μέρη ονομάζονται γενικώς δρόγες, αλλά και μερικά εκκρίματα των φυτών όπως είναι τα κόμμερ, οι ρητίνες κ.ά. είναι επίσης δρόγες.

Στην ίδια αυτή κατηγορία ανήκουν και τα φάρμακα από το ζωικό βασίλειο. Προϊόντα ζωικής προέλευσης χρησιμοποιούνται ως φάρμακα π.χ. ινσουλίνη, ορμόνη του παγκρέατος που παίρνεται από το πάγκρεας κατοικίδιων θηλαστικών, η θυρεοειδική ορμόνη από το θυροειδή αδένια μόσχων ή χοίρων, η ACTH (αδρενοκορτικός τρόπος ορμόνη) από την υπόφυση, η ηπαρίνη από το ήπαρ κ.ά.

2) Η δεύτερη πηγή προέλευσης των φαρμάκων είναι οι χημικές ουσίες. Παρασκευάζονται συνθετικά στα εργαστήρια. Από αυτές προκύπτουν ή τελειώς καινούργια φάρμακα που έχουν απομονωθεί και μελετηθεί από τη Φύση αλλά συμφέρει οικονομικά να τα κατασκευάσουμε στο εργαστήριο.

Σ' αυτή την κατηγορία ανήκουν τα φάρμακα που προέρχονται από χημική σύνθεση. Τα περισσότερα που κυκλοφορούν στο εμπόριο παρασκευάζονται στα χημικά εργαστήρια των φαρμακοβιομηχανιών. Μερικά όμως απ' αυτά υπάρχουν και στη φύση ως δραστικά συστατικά δρογών.

Συγγενικές με τη φαρμακολογία επιστήμες, όπως η Φαρμακογνωσία και η Φαρμακευτική Χημεία, ασχολούνται με την απομόνωση, τη μελέτη της δομής και τη σύνθεση των φαρμάκων.

3) Στην Τρίτη και τελευταία κατηγορία διακρίνουμε τα φάρμακα ορυκτά. Το κοινό αλάτι δηλαδή, το N.A.C.L., το ιώδιο, το βρωμιούχο κάλιο, ο θειούχος σίδηρος είναι λίγα από τα φάρμακα που παίρνουμε από το ορυκτό βασίλειο.

1.4 ΜΟΡΦΕΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Μία χημική ουσία, που χρησιμοποιείται ως φάρμακο, τις περισσότερες φορές δεν χορηγείται στον άνθρωπο, όπως είναι στην αρχική της μορφή, δηλαδή σαν στερεό, υγρό ή αέριο. Με τη βοήθεια αδρανών ουσιών πρέπει να πάρει μία παρασκευαστική μορφή (δισκίο, αλοιφή, υπόθετο) που να διευκολύνει τη χορήγησή της στον ασθενή αλλά και την ασφαλή διατήρηση και φύλαξή της από αλλοιώσεις και χημικές μεταβολές.

Οι παρασκευαστικές αυτές μορφές λέγονται φαρμακευτικά σκευάσματα και είναι το αντικείμενο μελέτης μιας συγγενικής με τη Φαρμακολογία επιστήμης, της Φαρμακευτικής Τεχνολογίας. Τα συνηθέστερα φαρμακοτεχνικά σκευάσματα είναι τα ακόλουθα:

1. ΔΙΣΚΙΑ (tablettae)→ Είναι παρασκευάσματα κονιοποιούμενων φαρμάκων, που με τη βοήθεια εκδοχών και ειδικών πιεστικών μηχανών παίρνουν τη μορφή δισκίου. Υπάρχουν διάφορα είδη

δισκίων, όπως τα σακχαρόπηκτα και τα δισκία με εντερικό περίβλημα (δισκία με «στολή»). Προορίζονται κυρίως για λήψη από το στόμα .

2. ΚΑΨΟΥΛΕΣ (capsulae). Η δραστική ουσία περιέχεται σε ειδικό περίβλημα από ζελατίνη, το οποίο επικαλύπτει τυχόν δυσάρεστη γεύση και επιτρέπει βαθμιαία διάλυση μέσα στα πεπτικά υγρά ή μόνο μέσα στα εντερικά υγρά (εντερικό περίβλημα).

3. ΥΠΟΘΕΤΑ (suppositoria). Πρόκειται για μείγματα φαρμάκων με λιπαρές ουσίες, που λειώνουν στους 37°C. Έχουν ειδικό σχήμα και τοποθετούνται στην κοιλότητα του απηυθυσμένου και του κόλπου.

4. ΑΠΛΑ ΔΙΑΛΥΜΑΤΑ (solutiones). Εφαρμόζονται τοπικά για πλύσεις του δέρματος και των βλεννογόνων ή προορίζονται για συστηματική χορήγηση (σιρόπια, ελιξίρια κ.λ.π.) Χαρακτηριστικό παράδειγμα τα ρινικά και ωτικά διαλύματα. Πρόκειται για διαλύματα φαρμάκων σε νερό ή λάδι, που χορηγούνται σε σταγόνες και γι' αυτό συσκευάζονται σε ειδικά σταγονομετρικά φιαλίδια.

5. ΕΝΕΣΙΜΑ ΔΙΑΛΥΜΑΤΑ (injectiones). Διατίθενται σε αμπούλες, οι οποίες εκτός από τις δραστικές ενώσεις περιέχουν κατάλληλα αποστειρωμένα έκδοχα. Είναι διαλύματα φαρμάκων σε αποσταγμένο και αποστειρωμένο νερό ή λάδι. Συνήθως τα ενέσιμα διαλύματα είναι μέσα σε φύσιγγες ή φιαλίδια.

6. ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΔΙΑΛΥΜΑΤΑ (collyria). Τα γνωστά κολλύρια είναι διαλύματα φαρμάκων σε αποστειρωμένο νερό ή λάδι και χρησιμοποιούνται τοπικά για διάφορες οφθαλμικές παθήσεις.

7. ΒΑΜΜΑΤΑ (tincture). Είναι υδροαλκοολικά διαλύματα φαρμάκων που η προέλευσή τους είναι είτε φυτική είτε χημική. Προορίζονται για εξωτερική και εσωτερική χρήση.

8. ΕΝΑΙΩΡΗΜΑΤΑ (suspensiones). Προκύπτουν από αδιάλυτα δραστικά συστατικά και προορίζονται συνήθως για εξωτερική εφαρμογή.

9. ΑΛΟΙΦΕΣ (unguenta). Μείγματα φαρμάκων με λιπαρά έκδοχα, δηλαδή έχουν σύσταση κατάλληλη για την επάλειψη των φαρμάκων στο δέρμα και στους βλεννογόνους. Προορίζονται για τοπικές επαλείψεις στο δέρμα και χρησιμοποιούνται κυρίως για την πρόληψη ή τη θεραπεία δερματικών ασθενειών.

10. ΕΙΣΠΝΕΟΜΕΝΑ (inhalationes). Οι δραστικές ουσίες εισπνέονται προκειμένου να δράσουν στο αναπνευστικό σύστημα ή να απορροφηθούν για κάποια συστηματική ενέργεια

Στο παρακάτω σχήμα (1) παρουσιάζονται οι διάφορες παρασκευαστικές μορφές φαρμάκων που αναλύσαμε καθώς και ο τρόπος χορήγησης αυτών.

ΟΔΟΙ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΣ	ΜΟΡΦΕΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ (peros)	Υδατικά διαλύματα Δισκία Σακχαρόπηκτα Δισκία με εντερικό περίβλημα Πηκτοκαψάκια Σιρόπια Βάμματα
ΑΠΟ ΤΟ ΑΠΗΥΘΥΣΜΕΝΟ – ΚΟΛΠΟ	Υπόθετα
ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΤΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΥΤΙ	Ρινικά – ωτικά διαλύματα
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗ ΟΔΟ	Αέρια Αεροζόλες
ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΡΜΑ	Αλοιφές Γαλακτώματα
ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΤΙ	Κολλύρια Αλοιφές οφθαλμικές
ΠΑΡΕΝΤΕΡΙΚΑ	Ενέσιμα διαλύματα

1.5 ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Κάθε φάρμακο έχει τουλάχιστον 4 ονομασίες: τη χημική, την επίσημη, την κοινόχρηστη και το λιγότερο μία εμπορική ονομασία.

- Η χημική ονομασία είναι η πολύ ακριβής περιγραφή της χημικής δομής του φαρμάκου
- Η επίσημη είναι εκείνη, με την οποία το φάρμακο είναι γραμμένο (περιέχεται) στις διάφορες Φαρμακοποιίες.
- Η κοινόχρηστη είναι απλούστερη από τη χημική και συνήθως αναφέρεται στη χημική οικογένεια, στην οποία ανήκει το φάρμακο.
- Τέλος κάθε παρασκευαστικός Οίκος φαρμάκων έχει δικαίωμα να δίνει και μία εμπορική ονομασία στο φάρμακο που παρασκευάζει (ιδιοσκεύασμα), έτσι που να διαφέρει από άλλα όμοιά του. Αυτή είναι η ονομασία του ιδιοσκευάσματος.

1.6 ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Τα φάρμακα μπορούν να διαιρεθούν σε αυτά, για τη χορήγηση των οποίων απαιτείται ιατρική συνταγή και σε αυτά για τα οποία δεν απαιτείται. Μερικά φάρμακα είναι σχετικά ασφαλή και ο καθένας μπορεί να τα αγοράσει χωρίς συνταγή. Τα περισσότερα όμως είναι ασφαλή μόνο όταν χορηγούνται κάτω από ιατρική παρακολούθηση. Για το λόγο αυτό δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να χορηγούνται φάρμακα, παρά μόνο μετά από γραπτή εντολή (συνταγή) των γιατρών. Αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για ν'

αποφασίζει για ποια φάρμακα απαιτείται συνταγή, είναι ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.).

Η κύρια βέβαια διαίρεση των φαρμάκων γίνεται σε ομάδες με βάση κάποια χημική ή φαρμακολογική σχέση π.χ. σουλφοναμίδια, τοπικά αναισθητικά, αντιψυχωτικά κ.λ.π. Η διάκριση αυτή βοηθάει γιατί δηλώνει τη χημική ή τη φαρμακολογική συγγένεια των φαρμάκων μιας ομάδας.

1.7 ΦΥΛΑΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Για τη φύλαξη και διατήρηση των φαρμάκων υπάρχουν κανόνες που αναγράφονται συνήθως στις οδηγίες κάθε φαρμάκου ή συνιστώνται από τον Φαρμακοποιό. Βέβαια πολλά φάρμακα σήμερα είναι πολυσύνθετα και εξειδικευμένα ως προς τη δράση τους. Συχνά, ενώ η φαρμακευτική ουσία είναι ασφαλής και φέρει το αναμενόμενο φαρμακευτικό αποτέλεσμα, τα προϊόντα διάσπασης που μπορούν να παραχθούν μέσα στον οργανισμό λόγω αλλοίωσης από κακή συντήρηση του φαρμάκου, είναι δυνατό να προκαλέσουν απρόβλεπτες παρενέργειες.

Παράγοντες που μπορεί να προκαλέσουν διάφορες φυσικοχημικές αλλοιώσεις στα φάρμακα θεωρούνται:

- Η υγρασία που επηρεάζει τα φάρμακα στερεής μορφής, όταν απορροφηθεί από την επιφάνειά τους και προκαλεί αύξηση της ταχύτητας διάσπασης αν το φάρμακο είναι ευαίσθητο σε υδρόλυση, (π.χ. ασπιρίνη). Φάρμακα ευαίσθητα στην υγρασία φυλάσσονται σε ξηρούς χώρους.

- Η θερμοκρασία η οποία επηρεάζει τη σταθερότητα των φαρμακευτικών προϊόντων. Όταν αυξάνεται η θερμοκρασία αυξάνονται και οι ταχύτητες των αντιδράσεων διάσπασης. Τα θερμοευαίσθητα φάρμακα

φυλάσσονται σε δροσερό μέρος ή σε ψυγείο (π.χ. βιταμίνες, ινσουλίνη, αντιβιοτικά).

♦ Το ηλιακό φως. Τα φωτοευαίσθητα φάρμακα διατηρούνται μακριά από το ηλιακό φως.

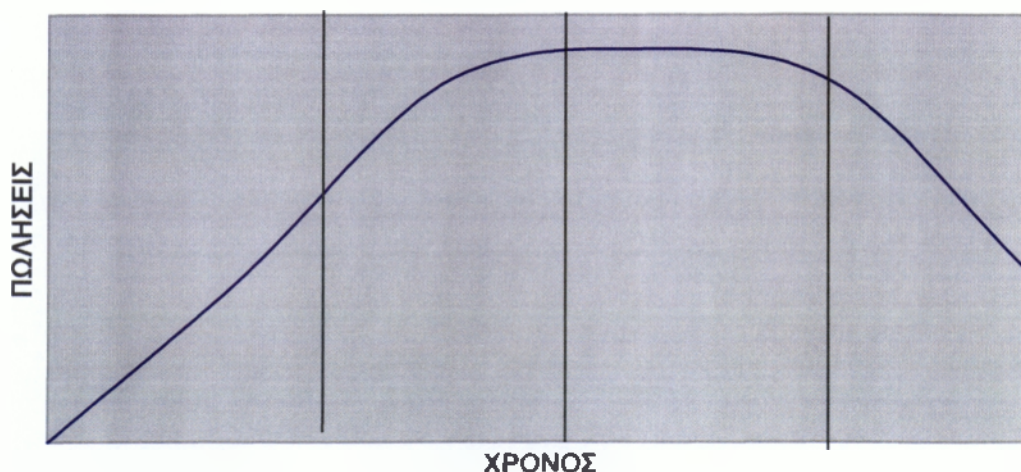
Για την ασφαλή διατήρηση των φαρμάκων έχει κριθεί σαν αναγκαίο μέτρο σε κρατικό επίπεδο, ο κλιματισμός όλων των χώρων που διατηρούνται φάρμακα, όπως φαρμακεία, φαρμακαποθήκες κ.λ.π.

1.8 ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ

Κάθε προϊόν έχει ένα κύκλο ζωής ο οποίος αρχίζει από τη στιγμή που το προϊόν εμφανίζεται, και τελειώνει τη στιγμή που αποσύρεται από την αγορά. Η έννοια του κύκλου ζωής βρίσκει εφαρμογή και στο φάρμακο. Ειδικότερα εδώ χρησιμοποιείται ο όρος κύκλος ζωής φαρμάκου (Κ.Ζ.Φ.). Ο Κ.Ζ.Φ. χωρίζεται σε τέσσερις φάσεις: της Εισαγωγής, της Ανάπτυξης, της Ωριμότητας και της Παρακμής. (Διάγραμμα 1.1)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1 Η ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ ΚΑΜΠΥΛΗ ΤΟΥ Κ.Φ.Ζ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΜΗ

Η διάρκεια του Κ.Ζ.Φ. δεν είναι ίδια για όλα τα φάρμακα. Η καμπύλη του Κ.Ζ.Φ. παίρνει διάφορες μορφές. Ο γιατρός περνά από διάφορα στάδια μέχρι να φτάσει στην αποδοχή του φαρμάκου. Αυτά είναι:

1. Ενημέρωση
2. Ενδιαφέρον
3. Αξιολόγηση
4. Δοκιμή
5. Αποδοχή ή απόρριψη

Στο πρώτο (1^ο) στάδιο, ο γιατρός ενημερώνεται για το νέο φάρμακο που κυκλοφορεί στην αγορά. Στο δεύτερο (2^ο) στάδιο ενδιαφέρεται για το νέο φάρμακο και ζητά περισσότερες πληροφορίες γι' αυτό. Στο τρίτο (3^ο) στάδιο καταγράφει τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του φαρμάκου. Η αξιολόγηση επιτυγχάνεται με σύγκριση του νέου φαρμάκου με άλλα της ίδιας κατηγορίας. Στο επόμενο στάδιο, αφού αξιολογήθηκε το φάρμακο στην πράξη, ο γιατρός δοκιμάζει το φάρμακο και στη συνέχεια βγάζει συμπεράσματα για τη θεραπευτική του αξία. Στο τελευταίο στάδιο, ο γιατρός αποδέχεται ή διαφορετικά απορρίπτει το φάρμακο. Όλοι οι γιατροί δεν έχουν το ίδιο χρονικό διάστημα για κάθε στάδιο. Ανάλογα με το χρόνο διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- ▣ νεωτεριστές: Είναι οι πρώτοι που χρησιμοποιούν το φάρμακο
- ▣ πρωτοπόροι: Είναι οι πρώτοι που χρησιμοποιούν το φάρμακο αφού έχουν πειστεί για τη θεραπευτική του αξία.
- ▣ πρώιμοι συνταγογράφοι: Είναι αυτοί που κάνουν αλλαγές στις συνταγές τους αφού έχουν συγκεντρώσει πληροφορίες για το φάρμακο.
- ▣ όψιμοι συνταγογράφοι: Είναι πιο συντηρητικοί και αργούν να συνταγογραφήσουν το νέο φάρμακο γιατί αναμένουν την αποδοχή και την καθιέρωση του ως θεραπευτικό μέσο.

■ καθυστερημένοι συνταγογράφοι: Αναγράφουν το φάρμακο όταν βρίσκεται ήδη στη φάση της παρακμής του. Από τους γιατρούς αυτούς μερικοί ίσως δεν συνταγογραφήσουν ποτέ το νέο φάρμακο.

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε πιο αναλυτικά στις τέσσερις (4) φάσεις του Κ.Ζ.Φ.

Η φάση της εισαγωγής ξεκινά από τη στιγμή που ο ιατρικός επισκέπτης παρουσιάζει στο γιατρό το καινούργιο φάρμακο. Μεγάλη ευθύνη φέρει ο ιατρικός επισκέπτης ο οποίος θα πληροφορήσει το γιατρό για τη φαρμακολογία, τη χημεία και την εφαρμογή του φαρμάκου. Οι πληροφορίες αυτές δίνονται γραπτά και απαιτείται να έχει πολύ καλή γνώση του φαρμάκου έτσι ώστε να απαντά σε όλα τα ερωτήματα του γιατρού. Οι πωλήσεις είναι πολύ μικρές με ανοδικές όμως τάσεις, καθώς ένα μικρό ποσοστό γιατρών έχουν αρχίσει να αναγράφουν το νέο φάρμακο στις ιατρικές συνταγές τους τις οποίες χορηγούν. Στη δεύτερη φάση, οι πωλήσεις αυξάνονται ενώ παράλληλα εμφανίζονται και ανταγωνιστικά προϊόντα. Ο ιατρικός επισκέπτης τονίζει τα πλεονεκτήματα του φαρμάκου έναντι των ανταγωνιστικών. Στη φάση αυτή κυριαρχεί ο παράγοντας ανταγωνισμός. Στο τρίτο στάδιο οι πωλήσεις του φαρμάκου έχουν αυξηθεί σημαντικά καθώς αναγράφουν το φάρμακο και οι καθυστερημένοι συνταγογράφοι. Στην τελευταία φάση οι πωλήσεις των φαρμάκων μειώνονται αισθητά. Η μείωση αυτή οφείλεται σε διάφορους παράγοντες όπως:

- Στην εισαγωγή, στην αγορά, φαρμάκων νέου τύπου.
- Στις αλλαγές της ιατρικής σκέψης.
- Στο χαμηλό θεραπευτικό αποτέλεσμα σε σύγκριση με άλλα φάρμακα.

1.9 ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Η αγορά φαρμάκου αναμφισβήτητα είναι μία αγορά «ειδικών» αγαθών. Το φάρμακο τόσο στην προσφορά όσο και στη ζήτηση παρουσιάζει κάποιες ιδιομορφίες. Η ιδιαιτερότητα αυτή οφείλεται κυρίως στους παρακάτω λόγους:

1. Στην παρουσία «εξωτερικών επιδράσεων». Οι επιδράσεις αυτές όπως είναι γνωστό από την οικονομική θεωρία, άλλοτε είναι αρνητικές (όταν η απόφαση ενός ατόμου, ενός νοικοκυριού, μιας επιχείρησης μπορεί να έχει κόστος για άλλα άτομα του κοινωνικού συνόλου) και άλλοτε θετικές (όταν αντίθετα ορισμένα άλλα άτομα του κοινωνικού συνόλου μπορεί να ωφεληθούν, χωρίς να είναι δυνατόν η μία από τις δύο πλευρές να απαιτήσει άμεση ανταμοιβή). Υπάρχει βέβαια η περίπτωση κάποιο άτομο γνωρίζοντας τις θετικές εξωτερικές επιδράσεις ενός αγαθού να αρνηθεί να το αγοράσει, ισχυριζόμενο ότι βρίσκει υπερβολικά υψηλή την τιμή του. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος είναι υποχρεωμένο να παρέμβει, ώστε να εξασφαλιστεί η κατανάλωση αυτού του αγαθού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα θετικών εξωτερικών επιδράσεων αποτελεί η κατανάλωση κάποιων φαρμάκων για θεραπεία ή πρόληψη μολυσματικών ασθενειών (όπως τα εμβόλια).

2. Στην αβεβαιότητα, που αποτελεί κεντρικό στοιχείο για το χαρακτηρισμό της συγκεκριμένης αγοράς. Αβεβαιότητα που αφορά σε κάποιο βαθμό και τον τομέα προσφοράς καθώς η αποτελεσματικότητα ενός φαρμάκου και η αντίδραση του ασθενούς δεν είναι ποτέ απολύτως βεβαία. Το 1956, ο K. Lancaster ανέπτυξε μία θεωρία σύμφωνα με την οποία οι καταναλωτές αγοράζουν προϊόντα και υπηρεσίες (inputs) λόγω των χαρακτηριστικών που τους επιτρέπουν να αποκτήσουν. Για παράδειγμα το

ψωμί καταναλώνεται για τη γεύση του και τις θρεπτικές του ικανότητες. Στην περίπτωση αυτή ο καταναλωτής αν και δεν έχει πλήρη γνώση, έχει σε γενικές γραμμές την απαιτούμενη εμπειρία ώστε να ξέρει περίπου τι να προσδοκά. Αντίθετα στην αγορά φαρμάκου, ο καταναλωτής έχει την ανάγκη ειδικών γνώσεων. Ο καταναλωτής - ασθενής αγνοεί όχι μόνο τα χαρακτηριστικά του προϊόντος που θα καταναλώσει (φαρμακευτική αγωγή στην περίπτωσή μας) αλλά κυρίως είναι αβέβαιος ακόμα και για την αναγκαιότητα κατανάλωσης του συγκεκριμένου προϊόντος (δηλ. της φαρμακευτικής θεραπείας). Στην περίπτωση της αγοράς φαρμάκου, οι γιατροί και οι φαρμακοποιοί λόγω της ιατρικής και φαρμακευτικής αντίστοιχα γνώσης έχουν τη δυνατότητα να κυριαρχούν απόλυτα στη διαδικασία επιλογής της φαρμακευτικής θεραπείας και να κατευθύνουν έτσι τη ζήτηση φαρμάκων.

3. Την ύπαρξη μονοπωλίων στην αγορά φαρμάκου. Στην αγορά φαρμάκου επικρατούν παγκοσμίως ισχυρές ολιγοπωλιακές συνθήκες. Η διαμόρφωση ολιγοπωλιακών συνθηκών αγοράς, παρουσιάζεται εντονότερα σε υποαγορές των φαρμακευτικών προϊόντων π.χ. υποαγορά αντιβιοτικών, αντιρευματικών κ.λ.π. Πολλοί επιστήμονες, λόγω των παραπάνω, κρίνουν αναγκαία τη ρυθμιστική παρέμβαση του κράτους. Πράγματι, οι περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες εγκαθίδρυσαν συστήματα κοινωνικής προστασίας. Έτσι στην αγορά φαρμάκων υπάρχει το εξής σημείο διάκρισης στη σχέση ιατρού συνταγογράφου και καταναλωτή - ασθενή: η ύπαρξη ενός τρίτου - εξοφλητή που υποκαθιστά τον ασθενή - καταναλωτή για να καθορίσει ένα «συμβόλαιο με τον ιατρό». Η αναγκαιότητα της ύπαρξης αυτού του τρίτου, επιβάλλεται, όχι μόνο λόγω της άγνοιας του καταναλωτή, αλλά και για λόγους εθνικής σταθερότητας, στο όνομα της οποίας η κοινωνική ασφάλιση πραγματοποιεί μία ανακατανομή των κινδύνων ανάμεσα σε ασθενείς και υγιείς, σε νέους και λιγότερο νέους και σε διαφορετικά επίπεδα εισοδήματος. Έτσι, με αυτό της το ρόλο η κοινωνική ασφάλιση αντιπροσωπεύει το συλλογικό κοινωνικό συμφέρον στην πολύπλοκη τριμερή σχέση.

Στο εσωτερικό της έννοιας του κράτους θα πρέπει να εισαχθεί μία συμπληρωματική σχέση: αυτή ανάμεσα στην εκάστοτε κυβέρνηση και τον τρίτο - εξοφλητή (κοινωνική ασφάλιση). Οι βασικοί στόχοι των ρυθμιστικών παρεμβάσεων της εκάστοτε κυβέρνησης στην αγορά φαρμάκου συνοψίζονται στα εξής:

- 1** Η διασφάλιση της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας των φαρμάκων που κυκλοφορούν στην εγχώρια αγορά.
- 2** Ο έλεγχος των κρατικών δαπανών για τα φάρμακα.
- 3** Η προστασία της εγχώριας βιομηχανίας.

Να σημειώσουμε επίσης ότι πολλές φορές παρατηρείται το φαινόμενο *moral hazard*, το φαινόμενο δηλαδή τροποποίησης της συμπεριφοράς ασθενών και ιατρών οφειλόμενο στην παρουσία ενός τρίτου εξοφλητή, καθώς η συμπεριφορά του ασθενούς, όπως και του ιατρού, δεν είναι άμεσα ελεγχόμενη από τον τρίτο παρεμβαίνοντα. Στον τομέα της φαρμακευτικής θεραπείας, το φαινόμενο αυτό μεταφράζεται στη συνταγογράφηση φαρμάκων με την ανοχή ή την ενθάρρυνση του ασθενούς που δεν συνειδητοποιεί το κόστος των προϊόντων που του συνταγογραφούνται.

Στην περίπτωση των μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων, η παρέμβαση τρίτου - εξοφλητή στη σχέση μεταξύ φαρμακοποιού και ασθενή δεν υπάρχει. Ο φαρμακοποιός σ' αυτή την περίπτωση είναι αυτός που προσφέρει τη διάγνωση και τη φαρμακευτική αγωγή στον καταναλωτή ασθενή.

“ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο”

“Ο ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ”

2.1 ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ – ΦΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η ανάπτυξη της φαρμακοβιομηχανίας χαρακτηρίζεται από τέσσερις (4) φάσεις παραγωγής:

Η πρώτη που ονομάζεται και νηπιακή φτάνει μέχρι το 1900, η δεύτερη φάση καλύπτει την περίοδο 1900 - 1930 στην οποία σημειώνεται η εμφάνιση των σουλφοναμιδών, ακολουθεί η παραγωγή των αντιβιοτικών στην περίοδο 1930 - 1950 η Τρίτη δηλαδή φάση, και τέλος η σύγχρονη φάση (μετά το 1950) που αναπτύσσονται διάφορες δραστικές ουσίες. Στην πραγματικότητα η φαρμακοβιομηχανία αναπτύσσεται μετά το 1930 ,γιατί την περίοδο αυτή παράγονται δραστικές χημικές ουσίες παράλληλα με την ανάπτυξη άλλων τομέων της χημικής βιομηχανίας. Η φαρμακευτική βιομηχανία έχει κοινά χαρακτηριστικά με άλλες βιομηχανίες, αλλά ορισμένα από αυτά την καθιστούν μοναδική στον κλάδο των βιομηχανιών. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι:

A) Ελέγχεται και επιβλέπεται από τις κυβερνήσεις. Εθνικές υπηρεσίες ελέγχουν την εισαγωγή φαρμάκων, καθορίζουν τις τιμές πώλησης και επιβλέπουν την Παρασκευή και το marketing των φαρμάκων.

B) Σημαντικό ρόλο στη φαρμακοβιομηχανία διαδραματίζει η ξένη επένδυση.

Γ) Η φαρμακοβιομηχανία στηρίζεται στην έρευνα που αποτελεί μία συνεχή διαδικασία. Με την ανακάλυψη μιας νέας ουσίας, η έρευνα περιλαμβάνει τρεις (3) φάσεις:

- Τη σύνθεση δραστικών υλών και τον καθορισμό των βιολογικών επιδράσεών τους .
- Τις βιολογικές δοκιμές σε ζώα και αργότερα σε ανθρώπους για να προσδιοριστεί η φαρμακολογική δραστηριότητα .
- Την ανάπτυξη του προϊόντος .

Η φαρμακοβιομηχανία απαρτίζεται από ένα μικρό αριθμό πολυεθνικών εταιρειών που έχουν επεκταθεί σε παγκόσμια κλίμακα με θυγατρικές . Μεμονωμένες μονάδες είναι δύσκολο να επιβιώσουν καθώς αντιμετωπίζουν ανταγωνισμό από τις πολυεθνικές που υπερέχουν στην τεχνολογία και τους οικονομικούς πόρους . Ταυτόχρονα ελέγχουν την παραγωγή και διάθεση των φαρμάκων. Βέβαια κινητήρια δύναμη της φαρμακοβιομηχανίας αποτελούν οι εταιρείες που παράγουν καινούργια φάρμακα . Τα νέα φάρμακα λοιπόν είναι το έναυσμα για ανάπτυξη. Τέτοιες εταιρείες δεν αρκούνται μόνο στην παραγωγή νέων φαρμάκων αλλά πρέπει να εξασφαλίσουν και τη μελλοντική εκμετάλλευσή αυτών.

2.2 Η ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΤΗΝ

ΕΛΛΑΔΑ

Το πρώτο Ελληνικό φάρμακο κυκλοφόρησε από τη ΧΡΩΠΕΙ το 1922, αλλά από τότε και μέχρι το 1960, η ανάπτυξη της φαρμακοβιομηχανίας ήταν περιορισμένη. Τα περισσότερα φάρμακα που κυκλοφορούσαν ήταν εισαγόμενα . Στη συνέχεια δημιουργούνται οι πρώτες φαρμακευτικές μονάδες μικρομεσαίου μεγέθους . Το 1940 αναφέρονταν 14 Ελληνικές εταιρείες που

κυκλοφορούσαν συνολικά 239 φάρμακα και από τις οποίες εξακολουθούν να λειτουργούν σήμερα μόνο οι 6. Στη δεκαετία του 1960 άρχισε και η παραγωγή στην Ελλάδα φαρμακευτικών προϊόντων από ξένες εταιρείες, οι οποίες είτε ανέθεταν παραγγελίες σε μονάδες Ελληνικής ιδιοκτησίας, είτε εγκαθιστούσαν θυγατρικές μονάδες παραγωγής και οι οποίες επωφελούνταν από τα κίνητρα ξένων επενδύσεων (ειδικότερα με υπαγωγή στο Ν. 2687/53), αλλά και από τη διευρυνόμενη με γρήγορο ρυθμό Ελληνική φαρμακαγορά. Οι 2 τελευταίες δεκαετίες χαρακτηρίζονται από την ανάπτυξη συνεργασίας των Ελληνικών επιχειρήσεων με ξένες.

Στις μέρες μας η Ελληνική φαρμακοβιομηχανία καλύπτει περίπου το 25% της εγχώριας παραγωγής, παρουσιάζοντας μία μεγάλη γκάμα τόσο από ιδιοσκευάσματα (προϊόντα δηλαδή με καθιερωμένη εμπορική ονομασία), όσο και από σκευάσματα που κυκλοφορούν διεθνώς (σιρόπια, δισκία). Ωστόσο εξαρτάται από εισαγόμενες φαρμακευτικές πρώτες ύλες (δραστικές ουσίες) και από βοηθητικά.

Τα φάρμακα που παράγονται στη Ελλάδα διακρίνονται σε παραγόμενα και παρασκευαζόμενα. Τα πρώτα κυκλοφορούν στην αγορά με εμπορική ονομασία, ενώ τα δεύτερα με ονομασία ξένων εταιρειών που είτε τα παράγουν σε μονάδες τους στην Ελλάδα είτε σε μονάδες Ελληνικής ιδιοκτησίας, στις οποίες έχουν παραχωρήσει άδεια. Οι τρόποι με τους οποίους οι Ελληνικές εταιρείες συνεργάζονται με ξένες είναι κυρίως οι ακόλουθοι:

- Αναλαμβάνουν την πλήρη εκμετάλλευση με δική τους ευθύνη μεμονωμένων φαρμάκων που ανήκουν σε αλλοδαπές εταιρείες. Για την απόκτηση του δικαιώματος αυτού, καταβάλλουν συμφωνημένες αμοιβές.

- Αναλαμβάνουν την παραγωγή, την ιατρική ενημέρωση και τη διανομή των προϊόντων αλλοδαπών επιχειρήσεων, που κυκλοφορούν στην Ελλάδα με ξένα σήματα και κάτω από την εποπτεία των ξένων εταιρειών στο όνομα των οποίων εκδίδονται και οι άδειες κυκλοφορίας.

▶ Αναλαμβάνουν την παραγωγή και διανομή προϊόντων ξένων εταιρειών, των οποίων ειδικά γραφεία που ιδρύονται στην Ελλάδα αναλαμβάνουν την ιατρική ενημέρωση. Ο τρόπος αμοιβής των Ελληνικών εργοστασίων καθορίζεται με ειδικές συμφωνίες.

▶ Αναλαμβάνουν μόνο την παραγωγή των προϊόντων αλλοδαπών εταιρειών, των οποίων θυγατρικές επιχειρήσεις αναλαμβάνουν στη συνέχεια την ιατρική ενημέρωση και τη διανομή. Η αμοιβή των Ελληνικών εργοστασίων καθορίζεται συνήθως κατά τεμάχιο παραγομένου προϊόντος .

▶ Αναλαμβάνουν την αντιπροσώπευση ξένων εργοστασίων των οποίων προϊόντα εισάγουν έτοιμα και τα διαθέτουν στην Ελληνική αγορά .

Γενικά, η Ελληνική φαρμακοβιομηχανία δεν παράγει πρώτες φαρμακευτικές ύλες και δεν πραγματοποιεί σοβαρή έρευνα για την παραγωγή πρωτότυπων φαρμάκων. Αποτελεί με λίγα λόγια, η εγχώρια φαρμακοβιομηχανία, ένα βιομηχανικό κλάδο σε τεχνολογική εξάρτηση από το εξωτερικό και συμμετέχει μόνο στην τελική επεξεργασία των προϊόντων.

2.2.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Η συντριπτική πλειοψηφία των φαρμακευτικών επιχειρήσεων στη Ελλάδα είναι συγκεντρωμένη στην περιφέρεια Αττικής (84,3% Πίνακας 2.1) και απασχολεί, πάνω από το 80% των εργαζομένων στο σύνολο της φαρμακοβιομηχανίας.

Αυτό οφείλεται:

A) Στην έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού, όπως συμβαίνει εξάλλου με το σύνολο σχεδόν της φαρμακοβιομηχανίας,

β) Στο γεγονός της μικρής απόστασης από τα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα, όπου υπάρχει μεγάλος αριθμός νοσοκομείων και ιατρών όλων των ειδικοτήτων, πανεπιστημιακών κλινικών κ.λ.π. και ,

γ) στη συγκέντρωση ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, στην περιφέρεια Αττικής .

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ
ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ(1995)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ (%)
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ	4	5,7
ΗΠΕΙΡΟΣ	1	1,5
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	3	4,2
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	--	0
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	2	2,8
ΑΤΤΙΚΗ	59	84,3
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	--	0
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	--	0
ΚΡΗΤΗ	1	1,5
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>70</u>	<u>100</u>

ΠΗΓΗ : Ε.Σ.Υ.Ε.

2.2.2 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ

Το προσωπικό που απασχολούνταν στις φαρμακευτικές εταιρείες στην Ελλάδα, αυξήθηκε από 6310 άτομα το 1989 σε 9.347 το 1992 και σε 10.376 το 1994 (περίπου το 0,3% του απασχολούμενου πληθυσμού), και συμβάλλει με ποσοστό πάνω από 34% στην απασχόληση της χημικής βιομηχανίας.

Το προσωπικό που απασχολούνταν στις φαρμακευτικές επιχειρήσεις κατά το τέλος του 1994, φαίνεται στον πίνακα 2.2 :

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2
ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(1994)

<i>ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ</i>	<i>ΠΑΡΑ ΓΩΓΗ</i>	<i>ΕΛΕΓ ΧΟΣ</i>	<i>ΔΙΑΔΟΣΗ ΔΙΑΘΕΣΗ</i>	<i>ΔΙΟΙ ΚΗΣΗ</i>	<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	<i>(%)</i>
ΑΝΩΤΑΤΗ	165	232	1.768	793	2.958	28,51
ΑΝΩΤΕΡΗ	377	98	325	268	1.068	10,29
ΜΕΣΗ	1.359	117	2.555	1.119	5.150	50,40
ΒΑΣΙΚΗ	836	21	114	149	1.120	10,80
ΣΥΝΟΛΟ	2.737	468	4.762	2.329	10.296	
(%)	26,38	4,51	45,89	23,22	100	100

ΠΗΓΗ:Σ.Φ.Ε.Ε.

Το κόστος παραγωγής είναι ιδιαίτερα υψηλό λόγω του ότι απασχολεί μεγάλο αριθμό πτυχιούχων πανεπιστημίου και κατόχων μεταπτυχιακών τίτλων. Αν και η φαρμακοβιομηχανία απασχολεί μεγάλο αριθμό πτυχιούχων, ωστόσο το ποσοστό αυτό δεν είναι επαρκές για τα

πρότυπα καλής παραγωγής φαρμάκων και για τον όγκο παραγωγής. Επιπλέον παρατηρείται έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού στις ανάλογες ειδικότητες. Σημαντικό ποσοστό απασχολούμενων αποτελούν δε οι γυναίκες. Οι περισσότερες όμως προσφέρουν ανειδίκευτη εργασία. Η απασχόληση του ανθρώπινου δυναμικού περιορίζεται σε μία βάρδια.

Το κόστος εργασίας είναι υψηλότερο σε σχέση με την υπόλοιπη χημική βιομηχανία, αλλά σε σχέση με τις χώρες της Ε.Ε. είναι το χαμηλότερο. Μεγάλο είναι το κόστος των υλικών συσκευασίας καθώς εισάγονται από χώρες εξωτερικού.

2.2.3 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ – ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ – ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ – ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Γενικά, η Ελληνική φαρμακοβιομηχανία δεν παράγει πρώτες φαρμακευτικές ύλες και δεν πραγματοποιεί σοβαρή έρευνα για την παραγωγή πρωτότυπων φαρμάκων. Εξαρτάται συνεπώς για πρώτες ύλες και ενδιάμεσα προϊόντα, καθώς και για νέα φάρμακα από τις μεγάλες εταιρείες των προηγμένων χωρών. Αποτελεί με λίγα λόγια η εγχώρια φαρμακοβιομηχανία ένα βιομηχανικό κλάδο σε τεχνολογική εξάρτηση από το εξωτερικό και συμμετέχει μόνο στην τελική επεξεργασία προϊόντων. Η εγχώρια φαρμακοβιομηχανία προμηθεύεται πρώτες και βοηθητικές ύλες και υλικά συσκευασίας τόσο από την εξωτερική όσο και από την εγχώρια αγορά. Από την πρώτη προμηθεύεται δραστικές ουσίες ή γυάλινα ή πλαστικά φιαλίδια. Από την εγχώρια αγορά προμηθεύεται οινόπνευμα, αιθέρια έλαια, άμυλο και υλικά συσκευασίας.

Οι εισαγόμενες πρώτες ύλες προέρχονται από χώρες της Ε.Ε., Ελβετία, ΗΠΑ και χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το μεγαλύτερο ποσοστό πρώτων υλών προέρχεται από

την Ιταλία και ακολουθούν η Γαλλία και η Γερμανία . Πιο συγκεκριμένα: Η συμμετοχή της Ε.Ε. στο σύνολο των εισαγωγών αυξήθηκε από 88,91% το 1994 σε 96,1% το 1995 βάσει στοιχείων της Ε.Σ.Υ.Ε., ενώ το 86,98% του συνολικού όγκου εισαγωγών προέρχονταν το 1995 από τη Γαλλία και τη Γερμανία.

Οι εξαγωγές είναι ελάχιστες , αποτελούν περίπου το 8,5% της παραγωγής και γίνονται σε χώρες όπως : Ισπανία , Βέλγιο, Κύπρο , Λιβύη και Σουδάν.

2.3 ΕΓΧΩΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ – Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Οι κυβερνήσεις προσπαθούν με ποικίλους τρόπους να αναπτύξουν την εγχώρια βιομηχανία. Οι πολιτικές τους κινούνται στον τομέα των κρατικών προμηθειών και στο χώρο των πατέντων. Παράλληλα δίνουν κίνητρα για την προώθηση των επενδύσεων και εξαγωγών. Οι παραπάνω πολιτικές αποσκοπούν στην ανάπτυξη της εθνικής παραγωγικής ικανότητας, και έχουν μία σειρά από στόχους . Οι κυριότεροι από αυτούς είναι:

α) Την ανάπτυξη της εξαγωγικής βιομηχανίας που στοχεύει στις εξωτερικές αγορές.

β) Τη δημιουργία της βιομηχανικής βάσης που στο μέλλον θα αναπτύξει καινοτομικά προϊόντα.

γ) Την ανάπτυξη ικανότητας παραγωγής φθηνών φαρμάκων, δίνοντας προτεραιότητα στα φάρμακα generic.

Στον τομέα των κρατικών προμηθειών πραγματοποιείται η διάκριση των αγορών για το δημόσιο τομέα σε εγχώριες ή μη. Για τα generics φάρμακα η διάκριση αυτή είναι εφικτή. Η πολιτική αυτή ακολουθείται στις

αναπτυσσόμενες χώρες. Στις χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. εφαρμόζεται σε εκείνες που η φαρμακοβιομηχανία είναι σε πρώιμη φάση ανάπτυξης. Στην Ελλάδα τα νοσοκομεία υποχρεούνται να χρησιμοποιούν Ελληνικά φάρμακα εκτός και αν δεν διατίθενται άλλα στην αγορά.

Στον τομέα των πατέντων η πολιτεία παρεμβαίνει για να απαμβλύνει την υπάρχουσα μονοπωλιακή τάση με την ελαστικοποίηση της νομοθεσίας που κατοχυρώνει τα δικαιώματα της βιομηχανίας και έτσι της εξασθενεί το δικαίωμα της για την αποκλειστικότητα ενός φαρμάκου. Συνέπεια αυτής της πολιτικής είναι ότι επιτρέπει την ανάπτυξη μιας βιομηχανίας, που στηρίζεται αρχικά στην αντιγραφή ξένων φαρμάκων ύστερα από τη χορήγηση άδειας από τις κρατικές υπηρεσίες. Ορισμένες επιχειρήσεις βλέπουν το σύστημα των πατέντων και κατ' επέκταση την παραχώρηση αδειών σαν εμπόδια στη ανάπτυξή τους. Σε μερικές χώρες όπως στην Ελλάδα και στον Καναδά η νομοθεσία επιβάλλει την παραχώρηση αδειών ακόμα και όταν οι πατέντες δεν έχουν λειτουργήσει επαρκώς. Στην Ελλάδα ο κάτοχος της άδειας, μπορεί να εκμεταλλευτεί την εφεύρεση πριν καθορίσει το δικαστήριο την αποζημίωση στον κάτοχο της πατέντας.

Η προστασία της πατέντας επηρεάζει το εμπόριο και πιέζει τους ξένους παρασκευαστές να επιλέξουν μία εγχώρια επιχείρηση για την εμπορία του προϊόντος εξασφαλίζοντας ότι οι εγχώριοι ανταγωνιστές δεν θα αντιγράψουν το προϊόν. Θεωρείται δε, σημαντική για το τμήμα υψηλής τεχνολογίας της φαρμακευτικής βιομηχανίας. Και αυτό γιατί εξασφαλίζει το μονοπώλιο, επιτρέποντας τη διεξαγωγή έρευνας για τη ανάπτυξη καινοτομιών.

Το Υπουργείο εμπορίου για να ενισχύσει την εγχώρια φαρμακοβιομηχανία προτείνει αλλαγή του τρόπου τιμολόγησης των φαρμάκων και χορήγηση κινήτρων για την αύξηση παραγωγής στην Ελλάδα. Στα κίνητρα αυτά περιλαμβάνεται αύξηση της τιμής του εγχώριου φαρμάκου εφ' όσον παρατηρείται αύξηση της παραγωγής της επιχείρησης και έλεγχο της

συνταγογραφίας. Επιπλέον προτείνεται, για τα φάρμακα αντίγραφα ξένων πρωτοτύπων, να καθοριστεί η τιμή στο 86% της τιμής του πρωτοτύπου (από 27-09-97 στη χώρα μας οι τιμές των αντιγράφων καθορίστηκαν στο 80% της τιμής πώλησης των αντίστοιχων πρωτοτύπων. Για τα φάρμακα που παράγονται στην Ελλάδα η τιμή τους καθορίζεται με τον τρόπο που γίνεται σήμερα . Βέβαια μία αύξηση σ' όλα τα φάρμακα δεν αποτελεί λύση. Ωστόσο οι τιμές στην Ελλάδα για μία δεκαετία είχαν παραμείνει σταθερές . Αυτό δημιουργούσε έντονες διαμαρτυρίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι όπως αναμενόταν στο δεύτερο εξάμηνο του 1996 παρατηρήθηκε αύξηση στις τιμές.

Στην Ελλάδα λειτουργούν οι ακόλουθες φαρμακοβιομηχανίες:

ΑΛΑΦΑΚΗΣ Γ. ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.
ΑΛΒΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.
ASTRA HELLAS Α.Ε.
BIOCHEMICA ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.
BIOMENTIKA Ε.Π.Ε.
BOEHRINGER INGELHEIM
BODY FARM ΝΙΚ. ΠΑΡΤΣΑΛΑΚΗΣ Κ' ΣΙΑ Ε.Π.Ε.
BRISTOL MAYERS SQUIBB
WYETH HELLAS Ε.Π.Ε.
ΓΟΥΕΛΚΟΜ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.
D.R.D. Ε.Π.Ε.
GLAXO - WELLCOME
ΙΝΠΑ Α.Ε.
ΚΙΤΕ HELLAS Ε.Π.Ε.
LAVIFARM EASTERN EUROPE Α.Ε.
ΛΕΟ ΕΛΛΑΣ Ε.Π.Ε.
ΔΥΟ ΦΑΡΜΑ Α.Ε.
MEGAFARM Α.Ε.Ε.
MEDIMAR Ε.Π.Ε.

ΜΗΤΡΙΚΑΣ, ΗΠΕΙΡΟΦΑΡΜ Ε.Π.Ε.
ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Κ' ΣΙΑ Ε.Π.Ε.
ΝΟΒΟ ΝΟΡΝΤΙΣΚ ΕΛΛΑΣ Ε.Π.Ε.
ΝΥCOMED ΕΛΛΑΣ Α.Ε.
OLVOS SCIENCE Α.Ε.Β.Ε.
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Ε.
ΠΑΝΑΓΑΚΗΣ Κ' ΣΙΑ Ο.Ε. "SUPERFARM"
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΣΙΑ Ο.Ε.
ΠΕΙΡΑΪΚΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ
PHARMA CARE Α.Ε.Ε.
ROCHE CHELLAS Α.Ε.
RHONE - ROULENC RORER Α.Ε.Β.Ε.
SANDOZ HELLAS Α.Ε.Β.Ε.
ΣΙΜΠΑ - ΓΚΕΪΓΚΥ ΕΛΛΑΣ Α.Β. Κ' Ε.Ε.
ΣΤΡΟΥΜΣΑΣ ΙΩΝΑΣ Ε.Π.Ε.
SMITHKLINE BEECHAM
SERVIER
SYNTHELASO - LAVIFARM Α.Ε.
ΣΥΝ.ΦΑ.Α.Ε.
UCB PHARMA Α.Ε. (ΕΛΛΑΣ)
UNIDERM HELLAS Κ. ΖΩΡΑΣ
VIANEX Α.Ε.
ΦΑΡΜΕΞ Α.Ε.Τ.Β.Ε.
ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ
FISONS PHARMAKA Α.Β.Ε.Ε.
FOURVIER - ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
HEALING ΕΛΛΑΣ Α.Ε.
HOECHST - ROUSSEL Α.Β. Κ' Ε.Ε.
HOFFMAN LA ROCHE

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3
ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΣΕ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ 1995

<i>ΕΤΑΙΡΕΙΑ</i>	<i>ΑΞΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ</i>
1. Glaxo – Wellcome	20.232
2. Bristol - Myers Squibb	17.652
3. Merck	13.173
4. Roche	11.289
5. Sandoz	11.343
6. Astra	8.300
7. Smithkline Beecham	8.200
8. Bayer	8.154
9. Boehringer Ingelheim	7.577
10. Servier	7.577

ΠΗΓΗ : ΦΑΡΜΕΤΡΙΚΑ, 1996

2.4 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η Ελληνική φαρμακοβιομηχανία αντιμετωπίζει μείωση της παραγωγής, ενώ παράλληλα πολλές ξένες επιχειρήσεις φαρμάκων αποχωρούν από τον Ελλαδικό χώρο. Πιο συγκεκριμένα, η γερμανική φαρμακοβιομηχανία BAYER παύει να παράγει την ασπιρίνη στην Ελλάδα, η οποία τώρα θα

έρχεται εισαγόμενη. Πολλοί υποστηρίζουν ότι αυτό το γεγονός θα σημάνει το τέλος της φαρμακοβιομηχανίας. Τα τελευταία μάλιστα 3-4 χρόνια έχουν αντιστραφεί οι όροι ανάμεσα στα παραγόμενα φάρμακα στην Ελλάδα και στα εισαγόμενα . Τα τελευταία καλύπτουν το 60% της αγοράς, ενώ το υπόλοιπο 40% καλύπτουν τα φάρμακα που παράγονται στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με τον κ. Αλεξάκο, πρόεδρο του συνδέσμου φαρμακευτικών επιχειρήσεων Ελλάδος, «Η Ελλάδα κινδυνεύει να μείνει χωρίς φαρμακευτική βιομηχανία». Και συνεχίζει λέγοντας ότι «ο τρόπος κοστολόγησης του εισαγόμενου φαρμάκου είναι προνομιακός σε βάρος του εγχωρίως παραγόμενου, αφού για τα εισαγόμενα απαιτείται ένα πιστοποιητικό για τις τιμές στο εξωτερικό, ενώ για τα παραγόμενα στην Ελλάδα ζητούνται αναλυτικά κοστολόγια . «Επιπλέον στα παραγόμενα το κέρδος φορολογείται, ενώ στα εισαγόμενα το κέρδος μένει στο εξωτερικό».

Ο κ. Γερολυμάτος, ένας από τους μεγαλύτερους φαρμακοβιομήχανους στην Ελλάδα, αναφέρει τα εξής: «Βρισκόμαστε σε φαινόμενα κατάρρευσης της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας. Είναι γεγονός ότι πρέπει να αλλάξουν πολλά στη φαρμακευτική αγορά. Με προσοχή όμως, χωρίς κλυδωνισμούς που θα πλήξουν την εγχώρια παραγωγή. Χρειάζεται ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής και τα εισαγόμενα φάρμακα στη χώρα μας να μην πριμοδοτούνται τιμολογιακά έναντι των φαρμάκων που παράγονται στην Ελλάδα. Πρέπει να επιστρέψουμε στην περίοδο που τα εισαγόμενα ήταν μειονότητα.».

Πέρα από την BAYER, που παύει να λειτουργεί στη χώρα μας, μείωση της παραγωγής σημειώνεται και σ' άλλες βιομηχανίες όπως στη REMEK, της οικογένειας Κωνσταντακάτου, και στη LAVIFARM, της οικογένειας Λαβίδα.

Ένα άλλο πρόβλημα της Ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας είναι η αποχώρηση ξένων επιχειρήσεων και ειδικότερα των Ελβετικών. Ο Ελβετός υφυπουργός των εξωτερικών οικονομικών υποθέσεων κ. Franz Blankart,σε

επίσκεψη του στην Ελλάδα, ζήτησε απελευθέρωση των τιμών ή μεγαλύτερες αυξήσεις. Διαφορετικά απείλησε με την αποχώρηση των Ελβετικών φαρμακοβιομηχανιών και την εγκατάστασή τους σε άλλα κράτη που διαθέτουν άλλους τρόπους τιμολόγησης . Κι' αυτό, γιατί στην Ελλάδα είναι ασύμφορη η παρασκευή φαρμάκων. Στη χώρα μας υπάρχουν πολλές Ελβετικές εταιρείες όπως η CIBA-GEIGHY, η SANDOZ, η Vofman La Roche.

2.5 ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Αξίζει να αναφερθεί πως καμία χώρα δεν είναι αυτόκλητος σε φάρμακα, γι' αυτό αναγκάζεται να εισάγει από άλλες χώρες κάποια προϊόντα. Οι φαρμακευτικές βιομηχανίες δεν μπορούν αυθαίρετα να εισάγουν ένα νέο προϊόν στην αγορά. Πρώτα απ' όλα είναι υποχρεωμένες να το δηλώσουν στις τοπικές αρχές. Αυτές θα πρέπει ν' αποδεχθούν ότι το φάρμακο είναι κατάλληλο και δεν αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια υγεία . Για να επιτευχθεί όμως αυτό, το φάρμακο θα πρέπει να φέρει κάποια αποδεικτικά στοιχεία από τον ίδιο τον κατασκευαστή. Τα στοιχεία θα προέρχονται από τις δοκιμές που γίνονται πρώτα στα ζώα και μετά στους ανθρώπους. Πέρα απ' αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να δίνουν πληροφορίες για τη διαδικασία παραγωγής και την παραγωγή των φαρμάκων σε μορφές δόσεων.

Όλες οι πληροφορίες του κατασκευαστή μπορούν να χρησιμοποιηθούν από ανταγωνιστές που δηλώνουν την ίδια χημική ουσία. Οι Αρχές Έκδοσης Αδειών, πολλές φορές, εγκρίνουν αυτή την πρακτική με τη λογική ότι θα κυκλοφορεί στην αγορά ένα φθηνότερο προϊόν και ότι δεν θα

επαναληφθούν οι δοκιμές στα ζώα. Ο ανταγωνιστής καλείται να αποζημιώσει τον αρχικό κατασκευαστή.

Αφού το φάρμακο εγκριθεί σαν ασφαλές, στη συνέχεια εξετάζεται η τιμή με την οποία θα διατίθεται στην αγορά και η καταχώρησή του στον κατάλογο των φαρμάκων. Η καταχώρηση ακολουθεί δύο διαδικασίες:

α) Μέσω προτύπων που εφαρμόζονται από τις Υπηρεσίες των διαφόρων χωρών και

β) Με τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν οι διάφορες χώρες τα εγχώρια από τα εισαγόμενα φάρμακα.

Αναφορικά με την πρώτη διαδικασία ένα θέμα που δέχεται αμφισβητήσεις από την Υπηρεσία Ελέγχου είναι οι κλινικές εξετάσεις. Πολλές χώρες ενδιαφέρονται να εξετάσουν τις πληροφορίες αυτού του είδους που αποκτήθηκαν αλλού. Μεγαλύτερης εμπιστοσύνης τυγχάνουν οι δοκιμές που γίνονται στη Βόρεια Αμερική. Το γεγονός αυτό έχει επηρεάσει πολλές φαρμακευτικές βιομηχανίες, με αποτέλεσμα να κάνουν τις δοκιμές τους με βάση τα αμερικανικά πρότυπα.

Με τη δεύτερη διαδικασία δεν είναι ευκολο να καθοριστεί, κατά πόσο η αυστηρότητα για τη διαδικασία έγκρισης του φαρμάκου μπορεί να αποτελέσει διάκριση μεταξύ εγχώριων και εισαγόμενων προϊόντων. Σε ορισμένες χώρες η καταχώρηση ενός φαρμάκου γίνεται εύκολα όταν οι δοκιμές και τα τελευταία στάδια παραγωγής έχουν γίνει εκεί.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, φάρμακα που έχουν ελεγχθεί σ' ένα κράτος - μέλος μπορούν να εισαχθούν σ' ένα άλλο κράτος - μέλος χωρίς να ξαναελεγχθούν.

2.6 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Η κυκλοφορία των φαρμακευτικών προϊόντων επιτρέπεται με άδεια που χορηγείται από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.), μετά από αίτηση του υπεύθυνου κυκλοφορίας. Η αίτηση είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από τα ακόλουθα στοιχεία: το όνομα, τη διεύθυνση, την έδρα του υπεύθυνου, την ονομασία του φαρμακευτικού προϊόντος, τη σύνθεση των συστατικών, την περιγραφή του τρόπου παρασκευής, τις θεραπευτικές ενδείξεις, τις αντενδείξεις, τις ανεπιθύμητες ενέργειες, τη δοσολογία, τη διάρκεια ζωής του, βεβαίωση της αρμόδιας κρατικής αρχής στη χώρα παραγωγής.

Ύστερα από την υποβολή της αίτησης, η αρμόδια υπηρεσία του Ε.Ο.Φ. εξετάζει τα ακόλουθα:

α) Εάν εκπληρώνονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας κυκλοφορίας του φαρμακευτικού προϊόντος.

β) Υποβάλλει το φαρμακευτικό προϊόν, τις πρώτες ύλες και τα συστατικά του σε έλεγχο που διεξάγεται από εργαστήριο.

Στη συνέχεια χορηγεί στον υπεύθυνο την άδεια κυκλοφορίας εγγράφως μέσα σε 120 ημέρες από την ημερομηνία που υποβλήθηκε ο φάκελος από τον ενδιαφερόμενο. Ο υπεύθυνος κατόπιν οφείλει να λαβαίνει υπόψη την πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας και να εισάγει τις απαραίτητες τροποποιήσεις, ώστε να πραγματοποιείται ο έλεγχος του προϊόντος.

Έπειτα ο Ε.Ο.Φ. γνωστοποιεί στον υπεύθυνο κυκλοφορίας την περίληψη των χαρακτηριστικών του προϊόντος, ενώ κατόπιν δημοσιεύεται περίληψη της άδειας κυκλοφορίας στην εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Η χορήγηση άδειας απορρίπτεται όταν:

α) Τα στοιχεία παρουσιάζουν ελλείψεις ή είναι εσφαλμένα ή όταν δεν έχουν πραγματοποιηθεί έλεγχοι.

β) Δεν τηρούνται οι προϋποθέσεις εισαγωγής του φαρμακευτικού προϊόντος.

2.7 Η ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε. ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η φαρμακοβιομηχανία αποτελεί έναν από τους κλάδους υψηλής τεχνολογίας, που παρουσίασαν τις καλύτερες επιδόσεις: συμμετέχει σε ποσοστό πάνω από 1% στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της κοινότητας, ενώ η αξία παραγωγής ξεπέρασε το 1995 τα 70δισ. ECU (πίνακας 2.4). Οι κοινοτικές εταιρείες καλύπτουν τα 2/3 της εσωτερικής αγοράς, το 1/3 της αμερικανικής και το 10% της Ιαπωνίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4

Η ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε. ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

<u>ΧΩΡΕΣ</u>	<u>ΠΑΡΑΓΩΓΗ</u> <u>ΣΕ</u> <u>ECU(million)</u>	<u>ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ</u> <u>(Ε.Ε. = 100)</u>
<u>ΑΥΣΤΡΙΑ</u>	967	2,0
<u>ΒΕΛΓΙΟ</u>	3,210	4,59
<u>ΔΑΝΙΑ</u>	1,951	1,13
<u>ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ</u>	541	1,47
<u>ΓΑΛΛΙΑ</u>	17,991	23,37
<u>ΓΕΡΜΑΝΙΑ</u>	17,335	27,96
<u>ΕΛΛΑΔΑ</u>	463	1,43
<u>ΙΡΛΑΝΔΙΑ</u>	1,689	0,61
<u>ΙΤΑΛΙΑ</u>	8,770	12,20
<u>ΟΛΛΑΝΔΙΑ</u>	2,097	3,27
<u>ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ</u>	557	2,92
<u>ΙΣΠΑΝΙΑ</u>	5,012	7,85
<u>ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ</u>	14,346	11,20
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>74,949</u>	<u>100</u>

ΠΗΓΗ: ΕΦΡΙΑ, ΕΣΥΕ.

Εξετάζοντας τον Πίνακα 2.4 διαπιστώνουμε ότι η Γαλλία, το Ην. Βασίλειο, η Γερμανία συγκεντρώνουν το 75% της παραγωγής της Ε.Ε. Και οι 3 μεγαλύτερες οικονομίες της Ε.Ε. βασίζονται στις εξαγωγές. Το απασχολούμενο προσωπικό εκτιμάται ότι ξεπέρασε τα 500.000 άτομα το 1995 από τα οποία ένα ποσοστό 14,5% απασχολείται στον τομέα R&D. Οι επενδύσεις σε R&D ανήλθαν το 1995 σε 8,5 δισ. ECU.

Γενικά η Ευρωπαϊκή φαρμακοβιομηχανία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην Ευρωπαϊκή οικονομία: στον τομέα βιομηχανίας και υψηλής τεχνολογίας, με απασχολούμενο προσωπικό 532.414 άτομα, αποτελεί έμμεσα το δημιουργό πολλών θέσεων εργασίας σε δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με τη φαρμακοβιομηχανία (συσκευασία, χονδρεμπόριο, λιανική πώληση φαρμάκων).

Οι εξαγωγές της Ευρωπαϊκής φαρμακοβιομηχανίας αυξήθηκαν συνολικά κατά 9% το 1995 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ενώ οι επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη ανήλθαν σε 10,4 δισ. ECU.

Παρόλα αυτά, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Φαρμακοβιομηχανιών (EFPIA) οι προοπτικές για την Ευρωπαϊκή φαρμακοβιομηχανία εμφανίζονται μάλλον δυσμενείς για τα επόμενα χρόνια, όσο αφορά την ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής φαρμακοβιομηχανίας, αλλά και την απασχόληση. Στη 10ετία του '60 το 65% των νέων φαρμακευτικών προϊόντων που κυκλοφορούσαν στις διεθνείς αγορές είχε αναπτυχθεί στην Ευρώπη. Το ποσοστό αυτό μειώθηκε σε 40% το 1994. Όσον αφορά την απασχόληση, το 1994 καταργήθηκαν 14.000 (2,79%) θέσεις εργασίας, ενώ ένας αριθμός εταιρειών έχει ανακοινώσει σημαντικές μειώσεις προσωπικού για τα επόμενα χρόνια.

Γενικά τα τελευταία χρόνια η φαρμακοβιομηχανία σε παγκόσμιο επίπεδο, βρίσκεται σε περίοδο δραστικών αλλαγών, όπου παρατηρείται το φαινόμενο τόσο της πολυδιάσπασης των αγορών, όσο και της δαπάνης μεγάλων κονδυλίων που προορίζονται για έρευνα και ανάπτυξη φαρμάκων. Θα πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι: χρειάζονται περίπου 10-12 χρόνια βάσει προσφάτων ερευνών (Office of Technological Assessment, 1990) και 275 εκ. ECU (\$359 εκ) για την έρευνα και ανάπτυξη μιας νέας χημικής ουσίας. Εκτός αυτού, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στις 10.000 ουσίες που συνθέτονται στα εργαστήρια, κατά μέσο όρο μία ή δύο από αυτές θα καταφέρουν να περάσουν επιτυχώς όλα τα στάδια και να γίνουν εμπορεύσιμα προϊόντα, όπως αποδείχθηκε από πρόσφατες μελέτες (EFPIA 1998).

Καθώς λοιπόν βασικός στόχος της σύγχρονης βιομηχανικής στρατηγικής, είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας με βασικό εργαλείο την ανάπτυξη της έρευνας και τεχνολογίας, οι εταιρείες προσφεύγουν όλο και συχνότερα σε τεχνολογικές συνεργασίες. Επίσης οι συμπράξεις, οι εξαγορές, οι συγχωνεύσεις, οι συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων κ.ά.

αποτελούν επίσης άλλη μία στρατηγική που υιοθετούν όλο και συχνότερα οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις για να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους σε παγκόσμια κλίμακα . Χαρακτηριστικό παράδειγμα η συγχώνευση της Ελβετικής Ciba - Geigy και της Αμερικανικής Sandoz, που εγκρίθηκε πρόσφατα από την Αμερικανική Επιτροπή Εμπορίου (F.T.C.)

2.8 ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΣΕ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΝ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η τεχνολογία που εφαρμόζεται στην παγκόσμια φαρμακοβιομηχανία διακρίνεται σε τρεις (3) φάσεις. Η πρώτη φάση αναφέρεται στις δραστικές ουσίες, ενώ οι άλλες δύο στην παραγωγική διαδικασία φαρμακευτικών προϊόντων. Αναλυτικότερα:

Πρώτη Φάση: Μόλις ανακαλυφθεί η δραστική ουσία, γίνονται πειράματα σε πειραματόζωα έτσι ώστε να διαπιστωθούν οι ανεπιθύμητες ενέργειες και οι δράσεις της χημικής ένωσης. Αν τα αποτελέσματα είναι θετικά, γίνεται προσπάθεια για βελτίωση της σύνθεσης της ουσίας, έτσι ώστε να παραχθούν αρκετές ποσότητες φαρμάκων για εκτεταμένα βιολογικά πειράματα. Στη συνέχεια διεξάγονται πειράματα για να μελετηθούν οι δράσεις του φαρμάκου σε εθελοντές, καθώς και η θεραπευτικής τους ικανότητα.

Δεύτερη φάση: Στη φάση αυτή η έμφαση δίνεται στη διαδικασία παραγωγής φαρμάκων διαφόρων μορφών. Δίνεται λοιπόν βάρος στη σύνθεση του φαρμάκου με :

α) Τη χρησιμοποίηση της φαρμακευτικής ουσίας στην κατάλληλη αναλογία.

β) Τη χρησιμοποίηση κτιριακών εγκαταστάσεων, μηχανολογικού εξοπλισμού και ειδικευμένου προσωπικού.

γ) Την τήρηση των διεθνώς καθιερωμένων προτύπων παραγωγής φαρμάκων, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα των προϊόντων.

Τα προϊόντα που παρασκευάζονται στην Ελλάδα είναι αποτέλεσμα έρευνας, που έγινε στο εξωτερικό και τα περισσότερα καλύπτονται από πατέντες (διπλώματα δηλαδή ευρεσιτεχνίας που παρέχονται στους δικαιούχους για νέες εφευρέσεις και επιδέχονται βιομηχανική αξιοποίηση). Η τεχνολογία που χρησιμοποιείται προέρχεται από τις χώρες της Δ. Ευρώπης και της Β. Αμερικής. Οι μονάδες παραγωγής πρωτότυπων φαρμάκων, έχουν αποκτήσει επίσημα το δικαίωμα εκμετάλλευσης μεθόδων παρασκευής μετά από εκχώρησή τους από τους δικαιούχους έναντι αμοιβής. Όμως πολλές μονάδες παράγουν απομιμήσεις ή παραλλαγές ξένων προϊόντων.

Στην Ελλάδα δεν αναγνωρίζονταν νομικά καθ' εαυτά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, αλλά αναγνωρίζονται για τις μεθόδους παρασκευής(από 02-01-98 με το νόμο 1768/92 , προστατεύεται και η δραστική ουσία και το προϊόν 15 έτη). Το 1980 όμως με νομοθετική ρύθμιση θα μπορούν να δοθούν υποχρεωτικές άδειες εκμετάλλευσης ευρεσιτεχνιών, όταν η πρώτη ύλη είναι πατενταρισμένη, αλλά και έχει προηγηθεί αποζημίωση στον δικαιούχο. Η χορήγηση των υποχρεωτικών αδειών γίνεται στην περίπτωση που ο εφευρέτης δεν παράγει το φάρμακο στην Ελλάδα ή στην περίπτωση που το φάρμακο εισάγεται.

Τρίτη φάση: Στην Τρίτη και τελευταία φάση δίνεται έμφαση στον ποιοτικό έλεγχο και στη συσκευασία των προϊόντων. Ο ποιοτικός έλεγχος είναι στενά συνδεδεμένος με τη διαδικασία παρασκευής των φαρμάκων. Για τον ποιοτικό έλεγχο απαιτείται χρήση εξειδικευμένων οργάνων και συσκευών ελέγχου, κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό και συνεχής παρακολούθηση

της εξελισσόμενης τεχνολογίας. Στη χώρα μας το εξειδικευμένο προσωπικό είναι καταρτισμένο για την εφαρμογή της κατάλληλης τεχνολογίας.

2.9 Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η προώθηση των πωλήσεων επιτυγχάνεται με μία σειρά από μεθόδους και ενέργειες, που χρησιμοποιούν οι φαρμακευτικές εταιρείες, με στόχο την επιβολή του προϊόντος που παράγουν ή διακινούν στη φαρμακαγορά. Εξαιτίας της ιδιομορφίας της αγοράς, οι τρόποι προώθησης είναι διαφορετικοί από εκείνους που χρησιμοποιούνται για άλλα καταναλωτικά προϊόντα. Λόγω λοιπόν της ασυμμετρίας πληροφόρησης, μεταξύ ασθενή και ιατρού, ο καταναλωτής (ασθενής) δεν είναι σε θέση να επιλέξει μόνος το φάρμακο που του χρειάζεται. Έτσι εκείνοι που θα του υποδείξουν το κατάλληλο για την περίπτωση του φάρμακο είναι οι γιατροί και σε ορισμένο βαθμό οι φαρμακοποιοί. (κυρίως για τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.). Οι γιατροί, ανάλογα με την εμπιστοσύνη που αποδίδουν τόσο στη θεραπευτική ικανότητα του κάθε ιδιοσκευάσματος, όσο και στη φαρμακευτική εταιρεία που το παράγει, αποτελούν βασικό κλειδί για την προώθησή τους. Έτσι οι φαρμακευτικές εταιρείες γνωρίζοντας τον αριθμό ιατρών και τη διάρθρωσή τους σε ειδικότητες, μπορούν να καθορίζουν ανάλογα την πολιτική διείσδυσής τους στην αγορά. Η προσπάθειά τους συγκεντρώνεται στο να πείσουν ότι τα ιδιοσκευάσματά τους είναι θεραπευτικά τα καλύτερα, ενώ παράλληλα προσφέρουν διάφορες παροχές προς τους γιατρούς και εκπώσεις σε είδος ή σε χρήμα στους φαρμακοποιούς, για να πετύχουν μεγαλύτερες πωλήσεις . Οι

μέθοδοι που εφαρμόζονται στην πράξη μπορούν να διακριθούν σε άμεσες (ατομικές και ομαδικές) και σε έμμεσες. Στις άμεσες ατομικές μεθόδους περιλαμβάνεται, η προώθηση «πρόσωπο με πρόσωπο» από κατάλληλης επιστημονικής κατάρτισης πωλητές, τους ιατρικούς επισκέπτες. Η μέθοδος αυτή αποτελεί και το πιο συχνά χρησιμοποιούμενο μέσο διαφημιστικής υποστήριξης από τις φαρμακευτικές εταιρείες τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Στην Ελλάδα όπως και στη Γαλλία οι επισκέψεις των συγκεκριμένων πωλητών στα μεγάλα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία κυμαίνονται από 5-7 την εβδομάδα.

Βέβαια ανεπίσημα λειτουργούν κάποιοι κανόνες απαγόρευσης στην Ελλάδα από ορισμένα Ταμεία Υγείας (π.χ. Ι.Κ.Α.) ή Νοσοκομεία (1 επίσκεψη διάρκειας 10 λεπτών ανά ημέρα), οι οποίοι όμως καταστρατηγούνται στην πράξη. Στην εγχώρια φαρμακαγορά εξάλλου, οι ιατρικοί επισκέπτες παρουσιάζουν στους ιατρούς τόσο τις νέες δραστικές ουσίες και ιδιοσκευάσματα, όσο και τα παλιά ιδιοσκευάσματα με τη βοήθεια συνήθως κατάλληλων εντύπων. Το έντυπο υλικό, χρησιμοποιείται κυρίως από τις ξένες φαρμακευτικές εταιρείες. Σε πολλές περιπτώσεις οι φαρμακευτικές εταιρείες προβαίνουν σε διάφορες εκπτώσεις και άλλες οικονομικές προσφορές που ξεπερνούν τις προβλεπόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις. Στην περίπτωση των φαρμακοποιών, με δεδομένη τη σημαντική αύξηση που παρουσιάζουν τα ΜΗΣΥΦΑ (OTC) στο συνολικό τζίρο της παγκόσμιας φαρμακοβιομηχανίας, οι επιχειρήσεις προσφεύγουν όλο και συχνότερα στα «όπλα» του marketing που απευθύνονται στην ευρεία κατανάλωση: διαπραγμάτευση των εμπορικών αντιπροσώπων για τοποθέτηση σε μία πιο προνομιούχα θέση στο φαρμακείο.

Στις άμεσες ομαδικές μεθόδους προώθησης περιλαμβάνονται, η συμμετοχή ιατρών σε Συνέδρια, η οργάνωση σεμιναρίων και κλειστών συζητήσεων στρογγυλού τραπέζιού και η οργάνωση MRS (συλλογικών

πολυκεντρικών μελετών) με κάλυψη των δαπανών από τις φαρμακευτικές εταιρείες.

Στις έμμεσες μεθόδους προώθησης περιλαμβάνονται η διαφήμιση των ιδιοσκευασμάτων με κατάλληλες καταχωρήσεις σε ιατρικά περιοδικά ή ανακοινώσεις στον τύπο με ταχυδρομικές επιστολές σχετικών εντύπων ή δώρων. Η προμήθεια (χονδρική πώληση) των φαρμακείων και των νοσοκομείων γίνεται:

- μέσω συνεταιρισμών φαρμακοποιών (φαρμακαποθήκες με μετόχους τους ίδιους τους πελάτες φαρμακοποιούς).
- μέσω ιδιωτικών φαρμακαποθηκών
- μέσω φαρμακευτικών εταιρειών.

Το χονδρεμπόριο φαρμάκων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαρακτηρίζεται, από μεγάλη συγκέντρωση και μικρό αριθμό επιχειρήσεων. Η Ελλάδα αποτελεί την εξαίρεση του κανόνα έχοντας μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων σε σχέση με τον πληθυσμό της. (144 επιχειρήσεις και 202 σημεία χονδρικής πώλησης). Η Μ. Βρετανία έχει 38 επιχειρήσεις και 88 σημεία πωλήσεων, η Γερμανία 26 επιχειρήσεις και 105 σημεία πωλήσεων ενώ η Γαλλία 15 επιχειρήσεις και 215 σημεία πωλήσεων.

Όσο αφορά τον τομέα διακίνησης (εταιρείες και ιδιώτες που ασχολούνται με το χονδρεμπόριο φαρμάκων) το 1993, υπήρχαν στην Ελλάδα 170 φαρμακαποθήκες και 32 συνεταιρισμοί φαρμακοποιών. Σε αντίθεση με τους συνεταιρισμούς όπου βρίσκονται διάσπαρτοι σε διάφορες επαρχιακές πόλεις της Ελλάδας (δεν υπάρχει παρά 1 συνεταιρισμός στην Αθήνα, 1 στον Πειραιά και 1 στη Θεσσαλονίκη), η συντριπτική πλειοψηφία των φαρμακαποθηκών (100 από τις 170) είναι συγκεντρωμένη στο Νομό Αττικής. Σημειώνεται ότι το 80 - 90% της αγοράς φαρμάκων στην επαρχία, γίνεται από τους συνεταιρισμούς.

Αξιοσημείωτη είναι η πρόοδος που σημείωσαν οι συνεταιρισμοί την τελευταία 15ετία στη συμμετοχή τους στις πωλήσεις, αυξάνοντας το

μερίδιο αγοράς τους σε σχέση με τις φαρμακαποθήκες από 19% το 1980 σε 50% το 1993(πίνακας 2.5).

Στις χώρες της Ε.Ε. σε αντίθεση με την Ελλάδα, ο τομέας διακίνησης φαρμάκων χαρακτηρίζεται από υψηλό συγκεντρωτισμό και μικρό αριθμό επιχειρήσεων με εξαίρεση την Ιταλία. Η διακίνηση του 78 - 86% του συνολικού τζίρου φαρμάκων, γίνεται μέσω φαρμακεμπόρων (ιδιώτες και συνεταιρισμοί φαρμακοποιών). Το μερίδιο της αγοράς που έχουν οι συνεταιρισμοί φαρμακοποιών ανέρχεται στις περισσότερες χώρες στο 33,35% με εξαίρεση την Ισπανία όπου οι συνεταιρισμοί κατέχουν το 78%.

Στη Σουηδία η όλη διακίνηση των φαρμάκων γίνεται μέσω της κρατικής εταιρείας APOTEKSOBALAGET κατά μονοπωλιακό τρόπο προς όλες τις κατευθύνσεις και η λιανική τους πώληση , μέσω των φαρμακείων τα οποία της ανήκουν.

Η διάθεση των φαρμάκων στο ευρύτερο κοινό , τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης γίνεται κυρίως από τα φαρμακεία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ

(%)

<i>ΚΛΑΔΟΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ</i>	<i>1980</i>	<i>1985</i>	<i>1990</i>	<i>1993</i>
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΕΣ	81%	76%	66%	50%
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ	19%	24%	34%	50%

ΠΗΓΗ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1 ΤΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΥ

2.10 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΜΕΣΩ INTERNET

Στις Ηνωμένες Πολιτείες και σε μερικά κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως στην Ολλανδία, την Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, φαρμακευτικές επιχειρήσεις έχουν ταχθεί υπέρ της πώλησης των φαρμάκων μέσω του δικτύου του Internet.

Η 50^η γενική συνέλευση της Π.Ο.Υ. ενέκρινε ψήφισμα στο οποίο αναφέρεται ότι η ανεξέλεγκτη πώληση φαρμάκων μέσω Internet συνιστά απειλή για τη δημόσια υγεία και πραγματικό κίνδυνο για τους ασθενείς. Η ομάδα ad hoc ασχολείται αποκλειστικά με το ζήτημα αυτό.

Ο Horst Seehofer (του Χριστιανοσοσιαλιστικού Κόμματος S.U.) Ομοσπονδιακός Υπουργός Υγείας λέει : «Το Internet δεν μπορεί να υποκαταστήσει ούτε τον ιατρό, ούτε τον φαρμακοποιό, οι δε κίνδυνοι που θα διέτρεχε η δημόσια υγεία είναι πολύ μεγάλοι. Η προσφορά φαρμάκων στο

Internet και ως εκτούτου η δυνατότητα πρόσβασης σ' αυτά τα προϊόντα χωρίς την παρεμβολή του ιατρού ή του φαρμακοποιού, είναι κίνδυνος για τους ασθενείς .

Στη Γερμανία επιτρέπεται πλην ελαχίστων εξαιρέσεων η διάθεση των φαρμάκων μόνο μέσω των φαρμακείων. Υπάρχουν πειστικοί λόγοι για τούτο : Αυτός ο κανόνας προστατεύει τους ασθενείς από νοθείες φαρμάκων και από τους κινδύνους που αναπόφευκτα συνυπάρχουν με την λήψη των φαρμάκων. Κίνδυνοι οι οποίοι και καθιστούν απαραίτητη την παροχή των επιστημονικών συμβουλών στο φαρμακείο, αφού πληθώρα φαρμάκων δεν έχουν μόνο την επιθυμητή ενέργεια, αλλά και παρενέργειες για τις οποίες μόνο ο ιατρός και ο φαρμακοποιός μπορούν να δώσουν τις κατάλληλες συμβουλές . Ακόμη και για τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. υπάρχουν περιπτώσεις , όπου δεν μπορούν να αποκλειστούν βλάβες , αν δεν έχει γίνει η σωστή χρήση τους».

Κατά την αγορά φαρμάκων μέσω αυτής της οδού διανομής (internet) διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα γεγονότα:

1. Η αποστολή φαρμακευτικών προϊόντων που χορηγούνται βάσει συνταγής χωρίς προηγούμενη ιατρική συνταγή.
2. Η προμήθεια προϊόντων για τα οποία δεν απαιτείται συνταγή στη χώρα προέλευσης , η συνταγή όμως είναι απαραίτητη στη χώρα υποδοχής.
3. Η απουσία εγγράφου οδηγιών.
4. Οδηγίες ελλιπείς , χωρίς μνεία αντενδείξεων και παρενεργειών ή με ανεπαρκείς σχετικές πληροφορίες .
5. Οδηγίες με εσφαλμένη παρουσίαση των θεραπευτικών ενδείξεων.
6. Αποστολή προϊόντων που έχουν λήξει .

Σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση, διαθέτει συγκεκριμένη νομοθεσία για το ζήτημα της πώλησης φαρμάκων μέσω Internet. Συγκεκριμένα : Σύμφωνα με την οδηγία του Συμβουλίου 65/65/ Ε.Ο.Κ. της 26^{ης} Ιανουαρίου 1965, σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων

για τα φάρμακα , ένα φάρμακο είτε παράγεται στην κοινότητα είτε εισάγεται , δεν μπορεί να διατεθεί στην αγορά κράτους – μέλους εφόσον δεν έχει περατωθεί η ιδιαίτερα αυστηρή διαδικασία που έχει ως στόχο να εξασφαλίσει την ποιότητα , την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητά του . Τα φάρμακα που δίχως ανάλογη άδεια διοχέτευσης στην εθνική ή κοινοτική αγορά πωλούνται στην κοινοτική επικράτεια, κατά συνέπεια θεωρείται ότι διακινούνται παρανόμως. Βάσει των άρθρων 2 και 3 της οδηγίας του Συμβουλίου 92/28/ Ε.Ο.Κ. της 31^{ης} Μαρτίου 1992 σχετικά με τη διαφήμιση φαρμάκων για ανθρώπινη χρήση, τα κράτη-μέλη απαγορεύουν τη διαφήμιση στο κοινό των φαρμάκων που χορηγούνται μόνο κατόπιν ιατρικής συνταγής ή των φαρμάκων για τα οποία δεν έχει εκδοθεί άδεια διοχέτευσης τους στην αγορά, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Κατά συνέπεια δεδομένου ότι η πώληση φαρμάκων στο Διαδίκτυο εξ ορισμού , είναι αδύνατη δίχως “διαφήμιση στο κοινό”, κατά την έννοια του πρώτου άρθρου της ως άνω οδηγίας , η πώληση φαρμάκων τα οποία κανονικά χορηγούνται μόνο κατόπιν ιατρικής συνταγής ή η πώληση φαρμάκων για τα οποία δεν έχει εκδοθεί άδεια διοχέτευσής τους στην αγορά, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο ή ακόμη των φαρμάκων που περιέχουν ψυχοτρόπες ή παραισθησιογόνες ουσίες μέσω του διαδικτύου είναι παράνομη στο έδαφος της κοινότητας.

Η οδηγία 97/7/ΕΚ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Μαΐου 1997, όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών σε θέματα σύναψης συμβάσεων εξ αποστάσεως, έχει ενισχύσει τα δύο αυτά κείμενα προβλέποντας στο άρθρο 14 , τη δυνατότητα για τα κράτη-μέλη να απαγορεύσουν για λόγους δημοσίου συμφέροντος , την εμπορική διακίνηση φαρμάκων στην επικράτειά τους με σύναψη συμβάσεων εξ αποστάσεως .

2.11 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 2^{ΟΥ} ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η αγορά φαρμάκου είναι μια αγορά "ειδικών αγαθών" λόγω κυρίως της παρουσίας εξωτερικών επιδράσεων, της αβεβαιότητας που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη αγορά καθώς και της ύπαρξης μονοπωλίων.

Ειδικότερα στην Ελλάδα, ο τομέας προσφοράς χαρακτηρίζεται : από την πλήρη εξάρτηση από τις μεταβολές στο εξωτερικό , καθώς η ελληνική φαρμακοβιομηχανία δεν παράγει πρώτες ύλες και δεν πραγματοποιεί σοβαρή έρευνα . Πάντως θα μπορούσαμε να πούμε ότι εάν η ελληνική φαρμακοβιομηχανία εκμεταλλευτεί κάποια συγκριτικά της πλεονεκτήματα ,όπως είναι η υποδομή και η ύπαρξη στην αγορά ανεκμετάλλετου υψηλού επιπέδου προσωπικού, θα μπορέσει να ξεπεράσει τη σημερινή κατάσταση πλήρους εξάρτησης από το εξωτερικό. Για την επίτευξη αυτού του στόχου κρίνεται αναγκαία η ανάληψη πρωτοβουλίας από το κράτος, για έρευνα καθώς και η θέσπιση κινήτρων για ανάπτυξη ερευνητικής δραστηριότητας από την εγχώρια φαρμακοβιομηχανία . Θα πρέπει να επιδιωχθεί κατά προτεραιότητα η ανάπτυξη της εγχώριας τεχνολογίας στο μέτρο του δυνατού και να επισημανθούν και οι κατάλληλες περιοχές για ανάπτυξη επενδυτικών δραστηριοτήτων , με προοπτική την αναδιάρθρωση της παράγωγής και του εκσυγχρονισμού του κλάδου. Επίσης να επιδιώκεται η ενθάρρυνση μόνο των πιο ευνοϊκών μορφών μεταφοράς τεχνολογίας για τη χώρα μας, καθώς και η ελαχιστοποίηση του κόστους ξένης τεχνολογίας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

“Ο ΤΟΜΕΑΣ ΖΗΤΗΣΗΣ”

3.1 ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΗΣ

Τα φάρμακα αφού πάρουν τη συγκεκριμένη παρασκευαστική τους μορφή, χορηγούνται στους ασθενείς από τα φαρμακεία, όταν ο γιατρός τα ζητήσει με γραπτή εντολή . Η γραπτή αυτή εντολή του γιατρού λέγεται συνταγή. Στη συνταγή, που είναι επίσημο έγγραφο , αναφέρονται το όνομα και η διεύθυνση του γιατρού καθώς και η πόλη και η ημερομηνία της εκδόσεως της . Αναγράφεται στη συνέχεια η μορφή του φαρμάκου (π.χ. δισκία) , το όνομα (επίσημο, κοινόχρηστο ή εμπορικό) και η ποσότητα του φαρμάκου . Ακριβώς από κάτω το σύνολο της ποσότητας που θα χορηγήσει ο φαρμακοποιός (π.χ. 3 κουτιά, 10 υπόθετα) και η οδηγία του γιατρού προς τον ασθενή για τη θεραπευτική δόση, το χρόνο και τον τρόπο χορηγήσεως του φαρμάκου.

3.2 ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΗΣ

Η συνταγή πρέπει να είναι ευανάγνωστη και σαφής ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος παρερμηνείας κατά την εκτέλεση της . Επίσης , πρέπει οπωσδήποτε να έχει το όνομα, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του γιατρού που

τη χορηγεί. Στην αρχή της συνταγής συνηθίζεται ακόμη να γράφεται το σύμβολο Rρ από τη λατινική λέξη recipe (πάρε). Ακολουθεί το επιθυμητό είδος του φαρμακοτεχνικού σκευάσματος , το οποίο επίσης αποτελεί συνταγή των αντίστοιχων λατινογενών όρων (tabi για τα δισκία , amp για τις αμπούλες , κ.λ.π.) . Το όνομα του φαρμάκου γράφεται σήμερα στη γλώσσα κάθε χώρας και η περιεκτικότητα της δραστικής ουσίας σε κάθε φαρμακοτεχνική μονάδα αναφέρεται σε g και συμβολίζεται με αραβικούς αριθμούς. Στο τέλος της συνταγής υπάρχει το σύμβολό S (signatural) , το οποίο ακολουθείται από τις οδηγίες του γιατρού προς τον ασθενή.

(Στοιχεία γιατρού)	(Όνοματεπώνυμο ασθενούς)
Rρ	
Φαρμακοτεχνική μορφή	Όνομα δραστικής ουσίας Περιεκτικότητα (g ή ml)
Συνολική ποσότητα	
S. Οδηγίες για τη σωστή χρήση του φαρμάκου	

3.3 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Η χορήγηση φαρμάκων γίνεται πάντοτε κατόπιν γραπτής ιατρικής οδηγίας , η οποία είναι γραμμένη και υπογραμμένη από το γιατρό ευανάγνωστα . Μόνο σε εξαιρετικά έκτακτες περιπτώσεις μπορεί να δοθεί προφορική ή τηλεφωνική ιατρική οδηγία .

Κάθε νοσοκομείο έχει δικό του σύστημα αναφορικά με την προμήθεια των φαρμάκων στις νοσηλευτικές μονάδες , τη χορήγηση και την αναγραφή τους στο βιβλίο νοσηλείας . Παρόλο ότι υπάρχουν διαφορές σε τεχνικές και

μηχανικές λεπτομέρειες χορηγήσεως φαρμάκων κατά τα διάφορα συστήματα που χρησιμοποιούνται , υπάρχουν όμως ορισμένοι βασικοί κανόνες και αρχές σχετικές με την φροντίδα των φαρμάκων.

Οι κανόνες αυτοί συνοψίζονται στα εξής :

- ◆ Όλα τα φάρμακα για τη χρήση της νοσηλευτικής μονάδας, πρέπει να φυλάσσονται σε κλειδωμένο ντουλάπι (φαρμακείο) ειδικά κατασκευασμένο για τη χρήση αυτή . Με το μέτρο αυτό παρεμποδίζονται άρρωστοι , τοξικομανείς , προσωπικό ή και επισκέπτες να αφαιρέσουν φάρμακα από το φαρμακείο. Απαιτείται μεγάλη προσοχή ώστε να μην έρχεται σε επαφή με το φαρμακείο αναρμόδιο πρόσωπο.

- ◆ Τα φάρμακα εσωτερικής χρήσεως, διατηρούνται σε άλλες θυρίδες από εκείνες για τα φάρμακα εξωτερικής χρήσεως . Όλα τα φάρμακα εξωτερικής χρήσεως είναι ισχυρά δηλητήρια . Οι φιάλες που περιέχουν αυτά πρέπει να έχουν ιδιαίτερο διακριτικό γνώρισμα από τις άλλες . Οι ετικέτες να έχουν διαφορετικό χρώμα και να αναγράφεται “ χρήση εξωτερική , ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ” . Να διατηρούνται δε σε χωριστό διαμέρισμα φαρμακείου.

- ◆ Τα ναρκωτικά, πρέπει να φυλάσσονται σε ιδιαίτερο συρτάρι κλειδωμένο μέσα στο φαρμακείο. Το δε κλειδί να κρατά μόνο η προϊσταμένη ή η υπεύθυνη αδελφή .

- ◆ Ορισμένα φάρμακα όπως εμβόλια , υπόθετα, εκχυλίσματα πρέπει να διατηρούνται σε ψυχρό περιβάλλον ή ψυγείο για να μην αλλοιώνονται .

- ◆ Οι φιάλες πρέπει να έχουν πώμα και να φέρουν ευανάγνωστες ετικέτες.

- ◆ Δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται φάρμακο του οποίου έληξε η προθεσμία .

- ◆ Η χορήγηση του φαρμάκου να γίνεται στον σωστό ασθενή (με την βοήθεια ειδικού βιβλίου ή τετραδίου) ώστε να αποφεύγονται τυχόν λάθη.

- ◆ Να χορηγούνται με μεγάλη ακρίβεια ως προς το είδος , τη δόση και το χρόνο χορηγήσεως .

Σε κάθε περίπτωση που χορηγείται φάρμακο πρέπει να εκπληρώνεται η ακόλουθη περιεκτική αρχή :

- Σωστός άρρωστος —————➔ Σωστή τεχνική.
- Σωστό φάρμακο —————➔ Σωστή ώρα.
- Σωστός τρόπος —————➔ Σωστή δόση.

10 ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

- 1) ΧΟΡΗΓΕΙΣΤΕ ΤΟ ΣΩΣΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ**
- 2) ΧΟΡΗΓΕΙΣΤΕ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΣΤΟ ΣΩΣΤΟ ΑΣΘΕΝΗ**
- 3) ΧΟΡΗΓΕΙΣΤΕ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΔΟΣΗ**
- 4) ΧΟΡΗΓΕΙΣΤΕ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΑΠΟ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΟΔΟ**
- 5) ΧΟΡΗΓΕΙΣΤΕ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΩΡΑ**
- 6) ΔΙΔΑΞΤΕ ΤΟΝ ΑΣΘΕΝΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΟΥ ΠΑΙΡΝΕΙ**
- 7) ΠΑΡΤΕ ΕΝΑ ΠΛΗΡΕΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ**
- 8) ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΑΝ Ο ΑΣΘΕΝΗΣ ΕΙΝΑΙ ΑΛΛΕΡΓΙΚΟΣ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΦΑΡΜΑΚΑ**
- 9) ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΕΝΗΜΕΡΟΙ ΓΙΑ ΠΙΘΑΝΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΑΡΜΑΚΩΝ Ή ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΓΗΤΟΥ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ**
- 10) ΚΑΤΑΓΡΑΨΤΕ ΤΟ ΚΑΘΕ ΦΑΡΜΑΚΟ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΕΙΤΕ**

3.4 ΜΗ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΟΥΜΕΝΑ ΦΑΡΜΑΚΑ (Ο.Τ.Σ.)

Όταν οι ασθενείς αντιμετωπίζουν σχετικά δευτερεύοντα ιατρικά προβλήματα έχουν διάφορες επιλογές : να αγνοήσουν το πρόβλημα , να χρησιμοποιήσουν ένα συνταγογραφούμενο φάρμακο που έχουν ή να αναζητήσουν την εκτίμηση ενός επαγγελματία της υγείας . Οι αριθμοί των ασθενών που ακολουθούν αυτές τις επιλογές επισκιάζονται από εκείνους που η πρώτη τους αντίδραση είναι να αγοράσουν ένα προϊόν ΟΤΣ. Η χρησιμοποίηση μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων, που επιταχύνθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια , έχει διευρύνει τις επιλογές των καταναλωτών και έχει αξιοσημείωτη επίδραση στην ιατρική πρακτική και στην οικονομία .

Μια επιβλαβής επίδραση που καθιστά ακατάλληλη την χρησιμοποίηση μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων, είναι η πιθανή ανάπτυξη μικροβιακής αντίστασης , που μειώνει την μελλοντική αποτελεσματικότητα του φαρμάκου , αν ο γενικός πληθυσμός το χρησιμοποιήσει ευρέως ή ανεξέλεγκτα .

Ωστόσο τα πλεονεκτήματα της χρησιμοποίησης μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων αφορούν τους καταναλωτές και το φαρμακείο . Η χρησιμοποίηση μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων επιτρέπει στους καταναλωτές να αναλάβουν ένα μεγαλύτερο ρόλο στη διαχείριση της ίδιας τους της υγείας , περιορίζοντας τις ιατροφαρμακευτικές δαπάνες . Οι καταναλωτές είναι σήμερα περισσότερο γνώστες των σχετικών με την υγεία πραγμάτων. Οι Αμερικάνοι λ.χ. φροντίζουν για τα φάρμακά τους χωρίς επαγγελματική βοήθεια, σε ένα ποσοστό 60% με 95%. Τέλος για το Φαρμακείο , όσο περισσότερα μη συνταγογραφούμενα φάρμακα χρησιμοποιούνται, τόσο ο ρόλος του φαρμακοποιού , σαν συμβούλου αυτοθεραπείας, γίνεται όλο και πιο σημαντικός .

Όμως οι κίνδυνοι από την μεγάλη χρησιμοποίηση μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων είναι μεγάλη. Ο ασθενής μπορεί να πιστεύει ότι τα μη συνταγογραφούμενα προϊόντα έχουν αρκετό περιθώριο ασφαλείας, για να χρησιμοποιούνται από τους ίδιους κατά τα συνήθη. Αυτό μπορεί να ισχύει για μικρά ενοχλήματα, όμως δεν είναι αλήθεια για πιο σοβαρά περιστατικά . Στην περίπτωση αυτή η επίσκεψη στον γιατρό για την χορήγηση φαρμάκων είναι απαραίτητη.

3.5 ΕΝΙΑΙΑ ΛΙΣΤΑ

Η εφαρμογή της Ενιαίας Λίστας ανακοινώθηκε από τους υφυπουργούς Εργασίας Ν. Φαρμάκης και Υγείας Μ. Σκουλάκης, σε κοινή συνέντευξη τύπου που έδωσαν την Πέμπτη 22 Ιανουαρίου 1998. Δόθηκε προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο κατάλογος των συνταγογραφούμενων ιδιοσκευασμάτων (Λίστα), που εφαρμόζεται από 1 Απριλίου 1998 από όλους τους ασφαλιστικούς φορείς , (ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής ,) και το Δημόσιο.

Η "Λίστα", συντάχθηκε όπως προβλέπεται στον ν. 2458/97, με τον οποίο θεσμοθετήθηκε από επιτροπή ειδικών υπό την προεδρία του καθηγητή της Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών κ. Χ. Μουτσόπουλου και εγκρίθηκε με κοινή απόφαση των αρμόδιων υπουργών. Για την κατάρτιση του "καταλόγου", αξιολογήθηκαν 6.100 μορφές ιδιοσκευασμάτων που έχουν άδεια κυκλοφορίας και περιλαμβάνονται στο δελτίο τιμών του υπουργείου Ανάπτυξης της 4ης Δεκεμβρίου 1997. Δεν αξιολογήθηκαν 800 περίπου νέα ιδιοσκευάσματα . Έχουν καταχωρηθεί 3.280 μορφές ιδιοσκευασμάτων που αντιστοιχούν σε 1.000 δραστικές ουσίες , έναντι των 1.270 δραστικών ουσιών που αξιολογήθηκαν. Τα ιδιοσκευάσματα ταξινομούνται με την εμπορική τους ονομασία , κατ' αλφαβητική σειρά .

Η γενική γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει εκτυπώσει 70.000 περίπου τεύχη του καταλόγου, τα οποία το Υπουργείο Υγείας έχει διανέμει σε όλους τους υγειονομικούς της χώρας (γιατρούς, φαρμακοποιούς και οδοντίατρους). Για τη σύνταξη του καταλόγου συνταγογραφούμενων ιδιοσκευασμάτων ελήφθησαν υπόψη συγκεκριμένα κριτήρια και προϋποθέσεις:

1. Αξιολόγηση δραστικών ουσιών.

Στον κατάλογο περιλαμβάνονται δραστικές ουσίες, οι οποίες κυκλοφορούν σε 3 τουλάχιστον από τις κατά τεκμήριο, περισσότερο προηγμένες υγειονομικά χώρες (Μ. Βρετανία, Γαλλία, Γερμανία, Σουηδία, Ελβετία, Η.Π.Α.) και καλύπτονται από την κοινωνική ασφάλιση των χωρών αυτών, όπου αυτό ήταν δυνατόν να ελεγχθεί. Ο έλεγχος έγινε ξεχωριστά, ανά φαρμακοτεχνική μορφή και περιεκτικότητα.

Όσες δραστικές ουσίες καλύπτουν τις ανωτέρω προϋποθέσεις, καταχωρήθηκαν στον κατάλογο. Από τις υπόλοιπες ουσίες, κάποιες καταχωρήθηκαν και άλλες αποκλείστηκαν από τη "Λίστα", ανάλογα με την επαρκή ή μη βιβλιογραφική τους τεκμηρίωση.

2. Ένταξη ιδιοσκευασμάτων στη λίστα.

Στη "Λίστα" δεν συμπεριλαμβάνονται ιδιοσκευάσματα που περιέχουν δραστικές ουσίες οι οποίες έχουν αποκλεισθεί. Η ένταξη των άλλων ιδιοσκευασμάτων (δηλαδή εκείνων που οι δραστικές τους ουσίες έχουν περιληφθεί στη "Λίστα"), έγινε με σύγκριση του κόστους ημερήσιας θεραπείας (ΚΗΘ) τους, με την τιμή αναφοράς της θεραπευτικής κατηγορίας στην οποία ανήκουν. Εάν το ΚΗΘ είναι μικρότερο ή ίσο με την τιμή αναφοράς, το ιδιοσκεύασμα περιλαμβάνεται στον κατάλογο, ενώ εάν είναι μεγαλύτερο εξαιρείται.

3. Ειδικές ρυθμίσεις.

Το κόστος ημερήσιας θεραπείας, δεν αποτελεί το μόνο κριτήριο ένταξης μιας μορφής ιδιοσκευάσματος στον κατάλογο. Ιδιοσκευάσματα στον

κατάλογο των οποίων το ημερήσιο κόστος είναι μέχρι 200 δραχ. περιλαμβάνονται .

Περιλαμβάνονται επίσης ανεξαρτήτως κόστους :

a) Ομάδες απολύτως απαραίτητων φαρμάκων.

Π.χ. Αντικαταθλιπτικά, Εμβόλια –Οροί, Αναισθητικά, Κολλύρια .

b) Ομάδες φαρμάκων των οποίων η συνταγογράφηση υπόκειται σε ειδικούς περιορισμούς .

c) Μορφές ιδιοσκευασμάτων μικρότερης περιεκτικότητας, εφόσον έχει καταχωρηθεί η μορφή μεγάλης περιεκτικότητας .

Από το νόμο δίνεται η δυνατότητα να αναγράφεται από τον θεράποντα ιατρό κάθε φάρμακο , έστω και αν δεν έχει συμπεριληφθεί στη “Λίστα “ , εφόσον συνοδεύεται από γνωμάτευση με την ένδειξη “ αναντικατάστατο “, έτσι ώστε κανείς ασθενής να μη στερηθεί φάρμακο που έχει, κατά τη γνώμη του γιατρού του ανάγκη.

Με τη λίστα επιδιώκεται:

1. Η εξυγίανση της φαρμακευτικής περίθαλψής με τον αποκλεισμό από τον κατάλογο φαρμάκων που η αποτελεσματικότητα και η ασφάλειά τους δεν είναι βιβλιογραφικά τεκμηριωμένη. Ο συνεχής έλεγχος των φαρμάκων , για την αναθεώρηση της λίστας, εξασφαλίζει τη χρήση των καταλληλότερων φαρμάκων.

2. Η συμπίεση των τιμών και η επιβράδυνση του μηχανισμού υποκατάστασης καταξιωμένων φαρμάκων με άλλα ακριβότερα .

3. Η αποθάρρυνση της μεγάλης κυκλοφορίας ιδιοσκευασμάτων ,δεδομένου ότι ο κατάλογος θα ενεργεί σαν φίλτρο περιορίζοντας την αντικατάσταση ενός φαρμάκου από άλλο, της ίδιας κατηγορίας με το ίδιο θεραπευτικό αποτέλεσμα .

4. Ο έλεγχος της συνταγογράφησης από την πλευρά των γιατρών των ασφαλιστικών οργανισμών και του Δημοσίου.

5. Ο περιορισμός της φαρμακευτικής δαπάνης .

3.6 ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

Φαρμακείο ονομάζουμε το χώρο που φυλάσσονται τα διάφορα είδη φαρμάκων. Είναι ειδικά κατασκευασμένο για τη χρήση αυτή. Το φαρμακείο ανεξάρτητα αν βρίσκεται στο χώρο του Νοσοκομείου, θα πρέπει να έχει ειδική διαρρύθμιση. Συγκεκριμένα κάθε νοσηλευτική μονάδα έχει φαρμακείο εντοιχισμένο ή κινητό τοποθετημένο στο χώρο εργασίας των Νοσηλευτών για αποφυγή κινδύνων. Τοποθετούνται σε ιδιαίτερα διαμερίσματα του φαρμακείου τα φάρμακα που χορηγούνται από το στόμα (κάψουλες , χάπια κ.λ.π.) τα εναίσιμα φάρμακα , οι διάφοροι οροί , τα ναρκωτικά .

Το φαρμακείο της Νοσηλευτικής Μονάδας (Νοσοκομειακό Φαρμακείο), διατηρείται πάντοτε κλειδωμένο και τα κλειδιά του φυλάγονται σε θέση γνωστή στην Προϊσταμένη , στις Νοσηλεύτριες και στους Νοσηλευτές της μονάδας .

Το φαρμακείο χωρίζεται στους εξής τομείς :

- ▶ Τομέα φαρμάκων .
- ▶ Τομέα Υγειονομικού Υλικού.
- ▶ Τομέα Αντιδραστηρίων και Ναρκωτικών.

Οι τομείς αυτοί στελεγχώνονται ως εξής :

- ❖ Υπάρχει τουλάχιστον ένας υπεύθυνος φαρμακοποιός στον κάθε τομέα .
- ❖ Βοηθοί φαρμακοποιού .
- ❖ Υπάλληλοι, που ασχολούνται με την διαχείριση των φαρμάκων δηλ. την εισαγωγή και την εξαγωγή των φαρμάκων από την αποθήκη.

3.6.1 ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Τα φάρμακα συνήθως έρχονται μετά από 5 ημέρες από την ημέρα που στάλθηκε η παραγγελία . Βέβαια κάποια φάρμακα που παραγγέλλονται για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών, στέλνονται αυθημερόν.

Για την παραλαβή των φαρμάκων, υπάρχει η επιτροπή παραλαβής η οποία αποτελείται από :

- Δύο (2) γιατρούς .
- Δύο (2) Νοσηλεύτριες .
- Ένα (1) Διοικητικό Υπάλληλο.

Κατά την παραλαβή των φαρμάκων η επιτροπή ελέγχει τα φάρμακα και συντάσσει το πρωτόκολλο παραλαβής .

Στο πρωτόκολλο παραλαβής αναγράφονται τα εξής :

- Μέλη της επιτροπής .
- Ημερομηνία και ώρα παραλαβής φαρμάκων.
- Ονομασία φαρμάκων.
- Όνομα Εταιρείας που τα έστειλε.
- Ποσότητες φαρμάκων.

Με την παράδοση των φαρμάκων δίνεται στη συνέχεια μαζί και το τιμολόγιο. Σ' αυτό αναγράφεται η ημερομηνία σύνταξης του πρωτοκόλλου παραλαβής και υπογράφεται από την επιτροπή. Τέλος συνάπτεται πίσω από το πρωτόκολλο παραλαβής και συντάσσονται καταστάσεις συνήθως μηνιαίες, οι οποίες πηγαίνουν στο Λογιστήριο για την πληρωμή των φαρμάκων.

3.6.2 ΔΙΑΘΕΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Η διάθεση των φαρμάκων γίνεται βάσει συνταγολογίων. Αυτά διακρίνονται σε :

- Συγκεντρωτικά συνταγολόγια (Ομαδικά).
- Ατομικά συνταγολόγια .

Στο συγκεντρωτικό συνταγολόγιο γράφονται τα φάρμακα που χρειάζεται μια κλινική. Στο ατομικό συνταγολόγιο γράφονται τα φάρμακα ατομικά ανά ασθενή. Υπάρχει και ένας άλλος τύπος συνταγολογίου εκτός από το συγκεντρωτικό και το ατομικό. Οι συνταγές εξωτερικών ασθενών.

Αυτές χωρίζονται σε δύο (2) κατηγορίες :

- Συνταγές απόρων.
- Και οι εξωτερικοί ασθενείς οι οποίοι παίρνουν ακριβά φάρμακα .

Ο φαρμακοποιός υποχρεούται να μην εκτελέσει το συγκεντρωτικό συνταγολόγιο στις παρακάτω περιπτώσεις :

- 1) Όταν τα φάρμακα και οι ποσότητες δεν είναι γραμμένες ευκρινώς.
- 2) Στην περίπτωση που αναγράφονται φάρμακα ή ιδιοσκευάσματα τα οποία δεν υπάρχουν στο φαρμακείο.

Σαν νοσοκομειακό συνταγολόγιο ορίζεται ο κατάλογος των εμπορικών σκευασμάτων, τα οποία επιλέγει το κάθε νοσοκομείο και υποχρεούται να χρησιμοποιεί για νοσηλεία διαστήματος ενός (1) έτους . Η επιλογή των σκευασμάτων γίνεται από επιτροπή την οποία απαρτίζουν τέσσερις ιατροί (4) διαφορετικών κλινικών του νοσοκομείου και ένας (1) φαρμακοποιός , οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. . Κάθε έτος ορίζεται νέα επιτροπή νοσοκομειακού συνταγολογίου. Η επιλογή των σκευασμάτων γίνεται με βάση τις ανάγκες του νοσοκομείου και το οικονομικό κόστος του σκευάσματος. Στο νοσοκομειακό συνταγολόγιο δεν μπορεί να περιλαμβάνονται πέραν των δύο σκευασμάτων τα οποία αντιστοιχούν στην ίδια φαρμακευτική ουσία .

Το Ν.Σ. δεν πρέπει να έχει ως κύριο στόχο την εξοικονόμηση χρημάτων , αλλά και τα θεραπευτικά αποτελέσματα και την ασφάλεια των ασθενών. Οι επιλογές ένταξης ενός φαρμάκου στο Ν.Σ., πρέπει να είναι πρώτιστα επιστημονικές και κατά δευτερεύοντα λόγο οικονομικές .

Κύρια κριτήρια για να ενταχθεί ένα φάρμακο στο Ν.Σ. κατά σειράς σπουδαιότητας είναι:

1. Η αποτελεσματικότητα.
2. Η ασφάλεια και η τοξικότητα του.
3. Το κόστος .

Για να ενταχθεί ένα νέο φάρμακο στο συνταγολόγιο θα πρέπει να μελετηθεί από την επιτροπή με βάση όλα αυτά τα δεδομένα .

Το Ν.Σ. περιλαμβάνει :

a) Φάρμακα του συνταγολογίου που δύνανται να τα συνταγογράφουν όλοι οι ιατροί και είναι ορισμένα ανά κατηγορία , αναγράφονται δε με τη γενόσημη ονομασία τους .

b) Ειδικά φάρμακα : Για την περίθαλψη ειδικών ασθενών , που συνταγογραφούνται από ορισμένους ειδικούς ιατρούς .

c) Φάρμακα ερευνητικά : που δεν κυκλοφορούν στο εμπόριο , η χρήση τους γίνεται βάσει πρωτοκόλλων , η δε προμήθεια του βάσει ειδικών διαδικασιών.

d) Φάρμακα εκτός Ν.Σ.: Η χρήση τους επιτρέπεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις και συνταγογραφούνται από διευθυντές κλινικών. Επίσης η διατύπωση ενός υποδείγματος Ν.Σ. από τον ΕΟΦ θα διευκόλυνε τη σύνταξη Ν.Σ. ανά Νοσοκομείο, ώστε ο απαιτούμενος χρόνος να περιορισθεί περίπου σε ένα (1) εξάμηνο.

3.6.3 Η ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Είναι γεγονός ότι το φάρμακο αποτελεί πολύ περισσότερο παράγοντα οικονομίας, παρά δαπάνης μέσα στα νοσοκομεία . Ωστόσο, η μη ορθολογική χρήση του μπορεί να οδηγήσει σε άσκοπες σπατάλες και να θέσει σε κίνδυνο την υγεία του ασθενούς.

Τα νοσοκομεία καλύπτουν περίπου το 14,5% της συνολικής κατανάλωσης. Όπως προκύπτει δε από στοιχεία του Υπουργείου Εμπορίου, αποτελούν τον καλύτερο "πελάτη" στην αγορά εισαγόμενων: η συμμετοχή των εισαγόμενων στη συνολική δαπάνη για αγορά φαρμάκων στα νοσοκομεία ξεπερνούσε το 1994 το 46%. Η μέση αξία κιτίου κυμαίνονταν το 1996 στις 1885,1δρχ. και ήταν υπερδιπλάσια αυτής των φαρμακείων που κυμαίνονταν στις 884,4 δρχ.. Επιπρόσθετα δε, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η μεν μέση τιμή κιτίου για τα νοσοκομεία προσμετράται σε νοσοκομειακές , η δε αντίστοιχη τιμή στα φαρμακεία προσμετράται σε λιανικές τιμές πράγμα που σημαίνει ότι η πραγματική διαφορά είναι ακόμα μεγαλύτερη. Η κατά πολύ ανώτερη μέση τιμή των εισαγόμενων από τα εγχωρίως παραγόμενα δικαιολογεί αυτή τη διαφορά . Λαμβανομένου υπόψη ότι το δημόσιο νοσοκομείο αποτελεί χώρο υποδοχής των πλέον βεβαρημένων ιατρικά περιπτώσεων και προνομιούχο χώρο εφαρμογής των ιατρικών καινοτομιών , η διαφοροποίηση αυτή μπορεί να δικαιολογηθεί σε σημαντικό βαθμό. Ωστόσο η εφαρμογή ενός νοσοκομειακού συνταγολογίου (Ν.Σ.) βάσει επιστημονικών δεδομένων και με την συναίνεση των ενδιαφερόμενων μερών, θα μπορούσε να έχει σημαντικά αποτελέσματα στην αποδοτικότητα των δημόσιων νοσοκομείων, χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα φροντίδας του ασθενούς .

Έξι οικονομικοί παράγοντες συμμετέχουν στο λειτουργικό κύκλο διανομής του φαρμάκου στα νοσοκομεία :

1. Οι φαρμακοβιομηχανίες .
2. Ο διευθυντής του νοσοκομείου σαν γενικός συντονιστής κάθε οικονομικής δραστηριότητας.
3. Ο νοσοκομειακός φαρμακοποιός (Ν.Φ.).
4. Ο Ιατρός .
5. Το νοσηλευτικό προσωπικό.
6. Και ο ασθενής .

1 Οι φαρμακοβιομηχανίες .

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εμπορίου και του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων, οι πωλήσεις στα νοσοκομεία αποτελούν το 18% του συνολικού τζίρου των φαρμακοβιομηχανιών. Εάν οι πωλήσεις στα νοσοκομεία δεν αντιπροσωπεύουν ένα ιδιαίτερα σημαντικό μερίδιο στο συνολικό τους τζίρο , ωστόσο αποτελούν ένα διαφημιστικό μέσο αρκετά αποτελεσματικό κατά τη διάρκεια της εμπορικής προβολής (‘‘λανσάρισμα’’) ενός νέου προϊόντος .

Από τη συχνότητα χρήσης ενός φαρμάκου στο νοσοκομειακό περιβάλλον, εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό η θεραπευτική του επιτυχία και η αποδοτικότητά του εκτός νοσοκομειακού περιβάλλοντος .

2 Ο διευθυντής του νοσοκομείου.

Στα πλαίσια των γενικότερων διοικητικών καθηκόντων ελέγχου και πρόβλεψης, είναι υποχρεωμένος να παρακολουθεί το κόστος που συνεπάγονται οι φαρμακευτικές παροχές. Στο κόστος δε αυτό

περιλαμβάνονται όχι μόνο τι καταναλωθέν απόθεμα (stock), αλλά και τα λειτουργικά έξοδα του φαρμακείου (έξοδα προσωπικού, εξοπλισμός κ.λ.π.) .

3 Ο νοσοκομειακός φαρμακοποιός (Ν.Φ.):

Όσον αφορά τον επιστημονικό του ρόλο, έχει να φέρει σε πέρας ένα σοβαρό καθήκον που αφορά την φαρμακοεπαγρύπνιση. Αποτελεί έναν από τους κρίκους της αλυσίδας που σε εθνικό ή και σε διεθνές επίπεδο καθοδηγεί τις πληροφορίες . Ο ρόλος του όσον αφορά το νοσηλευτικό προσωπικό είναι καθοριστικός, αφού αφορά τη σωστή χρήση των φαρμακευτικών προϊόντων. Η ευθύνη του ξεκινάει από την αποθήκευση του stock στην κάθε υπηρεσία έως την χορήγηση της φαρμακευτικής θεραπείας στους ασθενείς. Όσον δε αφορά το ιατρικό προσωπικό , ο φαρμακοποιός έχει τη δυνατότητα να ασκεί συμβουλευτικό ρόλο και να συντελέσει στον εξορθολογισμό των συνταγογραφήσεων τους . Τα οικονομικά καθήκοντα του νοσοκομειακού φαρμακοποιού έχουν άμεση σχέση με την καλή λειτουργία του νοσοκομείου.

Στα καθήκοντά του περιλαμβάνεται :

© Η προμήθεια του νοσοκομείου με φαρμακευτικά προϊόντα .Η προμήθεια των φαρμάκων στα δημόσια νοσοκομεία, γίνεται από τις φαρμακευτικές εταιρείες , ενώ στις ιδιωτικές κλινικές που δεν ισχύει η νοσοκομειακή τιμή για την αγορά φαρμάκων, η αγορά γίνεται κυρίως από τις φαρμακαποθήκες . Στόχος του νοσοκομειακού φαρμακοποιού είναι η εξασφάλιση της ομαλής ροής των ιατρικών υπηρεσιών, για τις οποίες άλλωστε υπάρχει και το απόθεμα των φαρμάκων αναζητώντας ταυτόχρονα και την επίτευξη του ελάχιστου αποθέματος (stock). Η αποστολή του Ν.Φ. στο δημόσιο νοσοκομείο ωστόσο είναι πολύ πιο δύσκολη από αυτή του φαρμακοποιού στις ιδιωτικές κλινικές , γιατί στο δημόσιο τομέα υπάρχει η υποχρέωση για διατήρηση stock 90 ημερών, σε αντίθεση με τις ιδιωτικές κλινικές όπου το απόθεμα συνήθως καλύπτει τις ανάγκες 15 ημερών.

© Η αποθήκευση.

© Η διανομή.

Η διανομή των φαρμάκων δηλ. η διαδικασία με την οποία τα προϊόντα του φαρμακείου φθάνουν στον ασθενή, μπορεί να εκτελεστεί με διάφορους τρόπους ανάλογα με τη δομή του νοσοκομείου και τα μέσα που έχει στη διάθεση του ο φαρμακοποιός .

Αποτελείται από 4 στάδια :

1. Τη συνταγογράφηση της φαρμακευτικής θεραπείας από τον ιατρό.
2. Την ανάλυση της φαρμακευτικής συνταγής και την προετοιμασία των δόσεων.
3. Τη χορήγηση των δόσεων.
4. Τη διαχείριση του αποθέματος που απευθύνεται στην κάθε ιατρική μονάδα και που μπορεί να γίνεται είτε σε επίπεδο φαρμακείου, είτε σε επίπεδο ιατρικών μονάδων, ανάλογα με το σύστημα διανομής .

Βάσει του τρόπου εκτέλεσης του δεύτερου σταδίου και των μηχανικών μέσων που χρησιμοποιούνται τα συστήματα διανομής διακρίνονται σε :

a) Το παραδοσιακό σύστημα διανομής .

Το νοσηλευτικό προσωπικό φέρει ευθύνη για το δεύτερο στάδιο, αφού με βάση τη συνταγή του ιατρού προετοιμάζει τα φάρμακα για τον κάθε ασθενή. Υπάρχει τοπικό απόθεμα φαρμάκων σε κάθε μονάδα και ο επανεφοδιασμός του γίνεται σε τακτικά διαστήματα, από το νοσηλευτικό προσωπικό, που στέλνει τις παραγγελίες στο φαρμακείο του νοσοκομείου. Το σύστημα αυτό έχει αποδειχθεί ότι σε χειρόγραφη μορφή (manual) ευνοεί την πραγματοποίηση σφαλμάτων και τις σπατάλες , λόγω του ότι όλο το βάρος προετοιμασίας και διαχείρισης επωμίζεται το νοσηλευτικό προσωπικό που, ούτε έχει εκπαιδευτεί κατάλληλα για το ρόλο αυτό, ούτε συνήθως μπορεί να διαρκέσει τον απαραίτητο χρόνο. Σε μηχανογραφημένη ωστόσο μορφή και με τη ταυτόχρονη υποστήριξη του ρόλου του νοσηλευτικού προσωπικού με

μηχανικά μέσα (οπτικά και ακουστικά), το σύστημα έχει αποδειχθεί κατά πολύ αποδοτικότερο , τόσο οικονομικά όσο και ποιοτικά .

b) Το σύστημα εξατομικευμένης ονομαστικής διανομής (unit dose).

Η συνταγή είναι ονομαστική (στο όνομα του ασθενούς) υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο ιατρό και αντίγραφο της δίνεται στο φαρμακείο . Οι δόσεις είναι εξατομικευμένες και καλύπτουν τις ανάγκες ορισμένου χρονικού διαστήματος : 24ώρου, 48ώρου.λ.π.(1 unit=συγκεκριμένη ποσότητα φαρμάκου). Το συγκεκριμένο σύστημα απαιτεί μεγαλύτερους και σωστότερα διαμορφωμένους χώρους και ισχυρότερη υποδομή σε προσωπικό στα φαρμακεία των νοσοκομείων. Ανάλογα δε με τα μέσα υποστήριξης διακρίνεται σε χειρόγραφο (manual) και μηχανογραφημένο. Τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα όπως αποδείχτηκε έχει το μηχανογραφημένο.

4 Το ιατρικό προσωπικό.

Αποτελεί τον κατεξοχήν υπεύθυνο για τη φαρμακευτική θεραπεία του ασθενούς. Οι περισσότερες φαρμακευτικές εταιρείες γνωρίζοντας το σημαντικότερο ρόλο που παίζουν τα επαγγελματικά κίνητρα και γενικότερα η προσωπικότητα του ιατρού στη φαρμακευτική συνταγογράφηση, οργανώνουν έρευνες μέσω ερωτηματολογίων με στόχο την ταξινόμηση τους σε διάφορους τύπους ανάλογα με τον τρόπο συνταγογράφησης τους :

☛ Καινοτόμοι: ιατροί διευθυντές που αναζητούν πάντα τις τελευταίες φαρμακευτικές καινοτομίες.

☛ Τεχνικοί leaders : ιατροί – καθηγητές των οποίων οι υπηρεσίες επιλέγονται για την κλινική δοκιμή των νέων φαρμάκων.

☛ Πρωτοπόροι συνταγογράφοι: ιατροί που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη φαρμακολογική έρευνα χωρίς να μπορούν οι ίδιοι να πραγματοποιήσουν κλινικές δοκιμές για νέα φάρμακα (κυρίως νέοι, φιλόδοξοι ιατροί).

4 Μη καινοτόμοι : ιατροί που λόγω της κατηγορίας ασθενών που θεραπεύουν σπάνια αναλαμβάνουν τον κίνδυνο μιας καινοτομίας (π.χ. μαιευτική, παιδιατρική).

4 Τελευταίοι συνταγογράφοι : οι συγκεκριμένοι ιατροί αρνούνται τη χρήση καινοτομιών και εξακολουθούν να συνταγογραφούν μόνο φάρμακα που γνωρίζουν καλά πιστεύοντας ότι έτσι διασφαλίζουν τη φήμη τους (συνήθως ηλικιωμένοι ιατροί που σπάνια συναντώνται στα δημόσια νοσοκομεία).

5 Το νοσηλευτικό προσωπικό.

Παρεμβαίνει σε διάφορα στάδια κατά τη διάρκεια του λειτουργικού κύκλου διανομής του φαρμάκου: παραλαβή της φαρμακευτικής συνταγής, επεξεργασία και συντονισμός συνταγογραφήσεων, προετοιμασία ή και έλεγχος των φαρμακευτικών σκευασμάτων που πρόκειται να χορηγηθούν ανάλογα με το σύστημα διανομής , χορήγηση των δόσεων στους ασθενείς , διαχείριση του τοπικού αποθέματος φαρμάκων στις ιατρικές υπηρεσίες στην περίπτωση του παραδοσιακού συστήματος διανομής .

6 Ο ασθενής καταναλωτής .

Ο νοσοκομειακός ασθενής στερείται τυπικά οποιοδήποτε μέσο επιλογής και δραστηριότητας όσον αφορά τη φαρμακευτική του θεραπεία . Δεν μπορεί να αποφασίσει ο ίδιος αν θα καταναλώσει ή όχι τα φάρμακα τα οποία του δίδονται ή να καταναλώσει φάρμακα με δική του πρωτοβουλία . Η άρνηση του να υποβληθεί στη φαρμακευτική αγωγή, που του δίνεται από τους υπεύθυνους ιατρούς, μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στην αποπομπή του από το νοσοκομείο. Στα δημόσια νοσοκομεία αγνοεί εντελώς το κόστος της φαρμακευτικής του θεραπείας , το οποίο περιλαμβάνεται στην πλειονότητα των περιπτώσεων στο κλειστό νοσήλιο και καλύπτεται από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς . Η τεχνική πρόοδος παίζει πρωταρχικό ρόλο στο νοσοκομειακό περιβάλλον, το οποίο αποτελεί κατ' εξοχήν, χώρο εφαρμογής των υψηλότερων και πλέον δαπανηρών τεχνικών. Από την άλλη πλευρά ο μη σωστός συντονισμός των οικονομικών παραγόντων που εμπλέκονται στο

λειτουργικό κύκλο του φαρμάκου στα νοσοκομεία, μπορεί να αποτελέσει επίσης παράγοντα αύξησης των δαπανών και να θέσει σε κίνδυνο την υγεία του ασθενούς .

3.7 ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι φαρμακευτικές δαπάνες έχουν παρουσιάσει μια σημαντική αύξηση κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας. Από 87 δις., σε τρέχουσες τιμές το 1987, το 1992 ανήλθαν περίπου στα 280 δις . . Το 1995 η συνολική φαρμακευτική κατανάλωση έφτασε τα 500 δις. περίπου , ενώ το 1997 580 δις. (βλέπε κεφ.4)

Ένας ιδιώτης μπορεί να προμηθευθεί στην Ελλάδα ένα φαρμακευτικό προϊόν με 3 τρόπους :

1. Μέσω του ελευθέρου εμπορίου , χωρίς χρηματική κάλυψη από τρίτο και χωρίς ιατρική συνταγή πλην ελαχίστων φαρμάκων (ναρκωτικές ουσίες κ.λ.π.).
2. Μέσω των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης , κατόπιν ιατρικής συνταγής . Ο φαρμακοποιός εξοφλείται από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς με την επίδειξη της κάρτας γνησιότητας που αφαιρεί από το πωληθέν φάρμακο και επικολλά στην ιατρική συνταγή.
3. Μέσω του νοσοκομείου , σαν εσωτερικός ή εξωτερικός ασθενής, κατόπιν ιατρικής συνταγής .

Το μεγαλύτερο τμήμα της συνολικής κατανάλωσης γίνεται μέσα από τα φαρμακεία (80,6% με συνταγή και 4% χωρίς συνταγή), ενώ το μερίδιο της νοσοκομειακής κατανάλωσης φθάνει μόλις το 14,5% του συνόλου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο όγκος της συνταγογραφούμενης φαρμακευτικής κατανάλωσης που ελέγχεται από τα ταμεία (60%), παρουσιάζει κατά μέσον όρο σημεία σταθεροποίησης τα τελευταία χρόνια . Εξετάζοντας ξεχωριστά τα 3 μεγαλύτερα Ταμεία ΙΚΑ , ΤΕΒΕ και ΟΓΑ διαπιστώνουμε ότι στα δύο πρώτα ταμεία (καλύπτουν το 53% περίπου του πληθυσμού), ο όγκος της συνταγογραφούμενης κατανάλωσης /ασφαλισμένο διατηρείται σχεδόν σε σταθερά επίπεδα τα τελευταία χρόνια, σε αντίθεση με τον ΟΓΑ που η παραπάνω αναλογία υπερδιπλασιάστηκε την τελευταία 10ετία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΣΥΝΤΑΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΩΝ / ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ ΣΕ Ι.Κ.Α. Ο.Γ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. (1985-1996)

ΕΤΗ	Ι.Κ.Α.		Ο.Γ.Α.		Τ.Ε.Β.Ε.	
	ΑΡΣΥΝΤΑΓ / ΑΣΦΑΛΙΣΜ	ΑΡ.ΦΑΡ / ΑΣΦΑΛ.	ΑΡ.ΣΥΝΤ / ΑΣΦΑΛ	ΑΡ.ΦΑΡΜ / ΑΣΦΑΛ.	ΑΡ.ΣΥΝ. / ΑΣΦΑ	Μ.Ο. ΣΥΝΤ/Α ΣΦΑΛΙΣ
1985	4,0	7,76	2,09	5,16	0,9	2
1986	3,8	7,51	2,21	5,45	0,9	2
1987	3,6	7,29	2,16	5,37	0,9	2
1988	3,6	7,28	2,48	6,05	0,9	2
1989	3,4	6,98	2,84	6,50	0,9	2
1990	3,43	7,03	3,46	6,92	0,9	2,5
1991	3,51	7,19	3,58	7,25	0,62	2,5
1992	3,60	7,33	3,77	7,68	0,77	3
1993	3,66	7,47	4,05	8,23	0,69	3
1994	3,76	7,64	4,31	8,94	0,84	3
1995	3,77	7,79	4,54	9,41	0,9	3
1996	3,84	7,87	4,88	10,28	0,9	3

ΠΗΓΗ: Ε.Σ.Υ.Ε.

3.7.1 ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Ποικίλες μέθοδοι περιορισμού κατανάλωσης των φαρμάκων έχουν χρησιμοποιηθεί. Αυτές συνοψίζονται:

- Εισαγωγή νοσοκομειακού συνταγολογίου.
- Εισαγωγή ειδικής πολιτικής συνταγογράφησης για ακριβά φάρμακα .
- Εισαγωγή πολιτικής χρήσης αντιβιοτικών.
- Σύσταση ειδικής επιτροπής που εκτιμά και επεξεργάζεται την εισαγωγή νέων φαρμάκων στα Νοσοκομεία .
- Ενίσχυση της συνταγογράφησης χημικών ουσιών και της αντικατάστασης ομοίων σκευασμάτων.

Ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος λογικής χρήσης φαρμάκων σε κάθε νοσοκομείο, είναι η σύνταξη νοσοκομειακού συνταγολογίου ή περιοριστικής λίστας φαρμάκων διαθέσιμης για συνταγογράφηση. Το συνταγολόγιο που καταρτίζεται με την συνεργασία γιατρών και φαρμακοποιών, μπορεί να χρησιμοποιηθεί όχι μόνο για την διασφάλιση αποτελεσματικής συνταγογράφησης , αλλά και σαν υπόδειγμα συνταγογράφησης ώστε να εξασφαλίζεται η άμεση διαθεσιμότητα των φαρμάκων.

Κατά το 1992 λειτούργησαν 200 ειδικές επιτροπές φαρμάκων στο Ηνωμένο Βασίλειο , πολλές από τις οποίες ήταν υπεύθυνες για την καταγραφή των συνταγών σε αρκετά Νοσοκομεία . Κατά μέσο όρο η επιτροπή απαρτίζεται από 12 μέλη, συμπεριλαμβανομένων φαρμακοποιών, γιατρών, ειδικών χειρουργών , ενός μικροβιολόγου και συνήθως ενός αντιπροσώπου της οικονομικής υπηρεσίας του Νοσοκομείου. Η τελική πρόταση για τον περιορισμό της κατανάλωσης των φαρμάκων θα μπορούσε να είναι η ενθάρρυνση της συνταγογράφησης χημικών ουσιών στα νοσοκομεία και όχι

βιομηχανικών σκευασμάτων. Αυτό είναι κάτι που αντιμετωπίζεται με κάποια ανησυχία από γιατρούς και φαρμακοποιούς, εξαιτίας της αμφιβολίας σχετικά με την ποιότητα και αποτελεσματικότητα των αντιγράφων φαρμάκων. Είναι σαφές πάντως ότι σημαντική εξοικονόμηση θα μπορούσε να επιτευχθεί σ' αυτόν τον τομέα .

Είναι σαφές ότι όλες οι προσπάθειες που έχουν στόχο την μείωση της κατανάλωσης φαρμάκων σε ένα Νοσοκομείο, πρέπει να βασίζονται στην πλήρη συνεργασία και συμμετοχή των φαρμακοποιών και του ιατρικού προσωπικού. Επίσης , απαιτούν τεχνική υποστήριξη για την σύνταξη των συνταγολογίων και τον καθορισμό πρωτοκόλλων θεραπείας .

Σήμερα η ανάγκη περιορισμού της κατανάλωσης φαρμάκων έχει γίνει επιτακτική για τα Νοσοκομεία στην Ελλάδα, τα οποία αντιμετωπίζουν ένα τεράστιο πρόβλημα εξαιτίας του μεγάλου οικονομικού ανοίγματος και της μειωμένης κρατικής χρηματοδότησης . Πολλές φαρμακευτικές εταιρείες αρνούνται την αποστολή φαρμάκων ή άλλου υλικού αν δεν προηγηθεί μερική εξόφληση του λογαριασμού τους . Μπροστά λοιπόν στον κίνδυνο ελλείψεων σημαντικών και αναντικατάστατων φαρμάκων, είναι αναγκαία η άμεση αντίδραση μας και η υιοθέτηση ενός νέου τρόπου σκέψης και πρακτικής .

3.8 ΟΦΕΛΗ ΣΩΣΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Τα οφέλη από την σωστή κατανάλωση φαρμάκων είναι :

1. Οικονομικά : γιατί χάνεται ο ανταγωνισμός και η υπερκατανάλωση γίνεται αναγκαία κατανάλωση, με αποτέλεσμα όχι μόνο συναλλαγματικά οφέλη, αλλά και τεράστια οικονομία στον τομέα της υγείας. Ακόμη αξιοποιούνται οι πρώτες ύλες μας και ένα σημαντικό δυναμικό (επιστημονικό και μη) που ασχολείται στο τομέα αυτό.

2. Οφέλη ως προς την προστασία της υγείας : από την αναπόφευκτη μείωση της άσκοπης και επικίνδυνης πολλές φορές κατανάλωσης φαρμάκων.

3. Ηθικά Οφέλη: από την κατάργηση όλων εκείνων των αλλοτριωτικών και εκμεταλλευτικών μηχανισμών που μεταβάλλουν την ανάγκη για υγεία σε εμπόριο και συναλλαγή.

4. Επιστημονικά Οφέλη: γιατί αξιοποιείται σωστά ένας μεγάλος αριθμός επιστημόνων στο χώρο της εθνικής φαρμακοβιομηχανίας.

3.9 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η αγορά φαρμάκων είναι μια αγορά "ειδικών αγαθών" λόγω της παρουσίας εξωτερικών επιδράσεων , της αβεβαιότητας που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη αγορά καθώς και της ύπαρξης μονοπωλίων . Ο τομέας ζήτησης χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία αυξανόμενη φαρμακευτική δαπάνη τα τελευταία χρόνια και την ολοένα αυξανόμενη συμμετοχή των εισαγόμενων στη συνολική κατανάλωση. Οι παράγοντες που οφείλεται η συνεχής αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης είναι η αύξηση των τιμών και η αύξηση της κατανάλωσης σε ποσότητες. Η χώρα μας έχει διεθνώς ένα από τα υψηλότερα επίπεδα κατανάλωσης σε συσκευασίες, αλλά κυρίως στην υποκατάσταση, μέσω της συνταγογραφίας, φθηνών φαρμάκων από νεότερα ίσης θεραπευτικής αξίας με τα προηγούμενα , που όμως οι τιμές τους διαμορφώθηκαν με πιο πρόσφατα κοστολογικά στοιχεία και είναι υψηλότερες. Ο τελευταίος παράγοντας σε συνδυασμό με την έλλειψη μηχανοργάνωσης , μπορεί να εξηγήσει σε σημαντικό βαθμό την έκρηξη της φαρμακευτικής δαπάνης που

παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στα ασφαλιστικά ταμεία . Ο καλύτερος "πελάτης" των ακριβών εισαγόμενων φαρμάκων, βάσει στοιχείων του Υπουργείου Εμπορίου, είναι τα νοσοκομεία τα οποία αποτελούν και τον προνομιούχο χώρο εφαρμογής των πλέον δαπανηρών τεχνικών. Η μηχανοργάνωση των νοσοκομείων , ο σωστότερος συντονισμός μεταξύ των οικονομικών παραγόντων που εμπλέκονται στο λειτουργικό κύκλο του φαρμάκου μέσα στο νοσοκομείο και η θέσπιση νοσοκομειακού συνταγολογίου, θα μπορούσαν να βοηθήσουν αποτελεσματικά στον έλεγχο των δαπανών και να συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας της νοσοκομειακής φροντίδας . Αναγκαία εξάλλου κρίνεται και η αναβάθμιση του ρόλου του νοσοκομειακού φαρμακοποιού, καθώς ο ρόλος του είναι αποφασιστικός για τη σωστή λειτουργία και την ορθολογική χρήση του φαρμάκου στα νοσοκομεία .

Β ΜΕΡΟΣ

“ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ”

“ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο”

“ΟΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ”

4.1 ΟΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Η εντυπωσιακή ανάπτυξη και διεύρυνση των συστημάτων υγείας την μεταπολεμική περίοδο , οδήγησε τις συνολικές δαπάνες για φάρμακα σε ραγδαία αύξηση. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας, οι φαρμακευτικές δαπάνες αυξήθηκαν σημαντικά και καταλαμβάνουν σημαντική θέση μεταξύ των συνολικών δαπανών υγείας. Η έντονα ανοδική πορεία οφείλεται σε διάφορους παράγοντες , σημαντικότεροι των οποίων είναι :

Δημογραφικοί παράγοντες .

Είναι γνωστό σε όλους ότι η ηλικιακή δομή του πληθυσμού έχει αλλάξει . Το ποσοστό των ατόμων άνω των 65 ετών χρόνο με το χρόνο αυξάνει . Για παράδειγμα στην Ελλάδα από 3,5% που ήταν το 1940, το 1986 έφτασε το 13% και προβλέπεται το 2001 να υπερβεί το 15%. Εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι η ηλικιακή αυτή ομάδα έχει μεγαλύτερες ανάγκες για φάρμακα .

Η αύξηση των τιμών.

Η έλλειψη μηχανοργάνωσης, απαραίτητης προϋπόθεσης για την επιτυχία κάθε μέτρου ελέγχου.

Η επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης .

Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού είναι ασφαλισμένο σε κάποιο ταμείο. Αυτό σημαίνει ελάχιστη συμμετοχή στο κόστος φαρμάκων, που

πολλές φορές έχει σαν συνέπεια την μεγάλη κατανάλωση φαρμάκων χωρίς να υπάρχει σοβαρή αιτία και κατ' επέκταση αύξηση των φαρμακευτικών δαπανών. Θα πρέπει βέβαια εδώ να σημειωθεί ότι από έρευνα του Ι.Κ.Α., προέκυψε ότι το 30% των φαρμάκων που πουλήθηκαν δεν καταναλώθηκαν, ενώ από ένα ποσοστό 18% καταναλώθηκαν μόνο μία ή δύο δόσεις, πράγμα που σημαίνει ότι μια σημαντική μερίδα φαρμακευτικών σκευασμάτων σπαταλάται εντελώς άσκοπα, προκαλώντας σημαντική επιβάρυνση στα ασφαλιστικά ταμεία .

Επιδημιολογικοί παράγοντες .

Η σημερινή κοινωνία κυριαρχείται ολοένα και περισσότερο από χρόνια και εκφυλιστικά νοσήματα (καρδιοπάθειες , νεοπλάσματα, ψυχικές νόσους , αναπηρίες , ατυχήματα, AIDS). Αυτό σημαίνει συνεχής ζήτηση για φάρμακα και κατά συνέπεια αύξηση δαπανών.

Οικονομικοί παράγοντες .

Η αύξηση και βελτίωση του ατομικού και οικογενειακού εισοδήματος, επιτρέπει στο άτομο να ζητά ολοένα περισσότερο και καλύτερο φαρμακευτικό υλικό.

Από την άλλη η αύξηση των ανέργων, οι οποίοι, ενώ δεν πληρώνουν εισφορές, συνεχίζουν να καταναλώνουν φάρμακα, συντελεί στην αύξηση των δαπανών.

Στον παρακάτω πίνακα (4.1) φαίνονται χαρακτηριστικά οι δαπάνες για φάρμακα στις χώρες της Ε.Ο.Κ.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ
ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.**

ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΦΑΡΜΑΚΑ (%) ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΥΓΕΙΑΣ 1989 - 1992		
ΧΩΡΕΣ		
ΑΥΣΤΡΙΑ	11,6	
ΒΕΛΓΙΟ	17,4	16,8
ΓΑΛΛΙΑ	16,7	17,1
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	20,7	
ΔΑΝΙΑ	9,3	11,1
<u>ΕΛΛΑΔΑ</u>	<u>26,3</u>	<u>31</u>
ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ	11,3	11,6
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	11,2	7,7
ΙΣΠΑΝΙΑ	18,8	
ΙΤΑΛΙΑ	18,2	17,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	18,2	30,7
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	9,5	

ΠΗΓΕΣ : OECD . Health Data file, 1991. SCRIP.1990

Διαπιστώνουμε λοιπόν τον αυξητικό ρυθμό των φαρμακευτικών δαπανών. Η χώρα μας μαζί με την Πορτογαλία παρουσιάζουν τους μεγαλύτερους ρυθμούς αύξησης. Συγκεκριμένα η Ελλάδα από 26,3% το 1989, το οποίο ποσοστό είναι και το μεγαλύτερο από όλες τις άλλες χώρες, αυξάνει σε 31% το 1992. Να σημειώσουμε επίσης ότι το 1992 οι φαρμακευτικές

δαπάνες αντιπροσώπευαν περίπου το 2% του Α.Ε.Π., τη στιγμή που το αντίστοιχο μέσο ποσοστό των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κυμαινόταν περίπου στο 1%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2
ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ (ΣΕ ΕΚΑΤ.)

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ
1990	169.918
1991	218.407
1992	281.200
1993	362.503
1994	428.079
1995	530.300
1996	584.451

ΠΗΓΗ: ΦΑΡΜΕΤΡΙΚΑ

Η αύξηση των φαρμακευτικών δαπανών επιβεβαιώνεται και από τον πίνακα 4.2 . Παρατηρούμε ότι οι φαρμακευτικές δαπάνες χρόνο με το χρόνο αυξάνονται . Από 170 δις. περίπου που ήταν η συνολική κατανάλωση φαρμάκων το 1990, το 1996 έφτασε τα 585 δις. περίπου. Υπήρχε δηλαδή ένας τριπλασιασμός της συνολικής κατανάλωσης φαρμάκων.

4.2 ΠΗΓΕΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Στη χώρα μας η αξία των καταναλισκόμενων φαρμάκων καλύπτεται από τρεις (3) πηγές : α) το κράτος , β) τους ασφαλιστικούς Οργανισμούς και, γ) τους ιδιώτες .

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3

ΠΗΓΕΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

<u>ΚΡΑΤΟΣ</u>	<u>ΤΑΜΕΙΟ ΔΗΜ. ΥΠΑΛ ΔΗΛΩΝ</u>	<u>Ι. Κ. Α.</u>	<u>Ο. Γ. Α.</u>	<u>Τ. Ε. Β. Ε.</u>	<u>ΛΟΙΠΑ ΤΑΜΕΙΑ</u>	<u>ΣΥΜΜΕ ΤΟΧΗ ΑΣΦΑΛΙΣ ΜΕΝΩΝ</u>	<u>ΙΔΙΩΤΕΣ</u>
14,5%	8,4(%)	24,9 (%)	12,9 (%)	2,3 (%)	3,2%	10,4%	23,0%
(64δισ)	(37δισ)	(110 δισ)	(57 δισ)	(10 δισ)	(14δισ)	(46δισ)	(103δισ)

ΠΗΓΗ: Σ.Φ.Ε.Ε.

Η κυριότερη πηγή κάλυψης των δαπανών για φάρμακα στη χώρα μας είναι οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης, που καλύπτουν πάνω από 50% της συνολικής δαπάνης, ακολουθούν οι ιδιώτες και έπεται το κράτος.

4.3ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΤΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Ενδιαφέρον θα είχε να δούμε πώς απορροφώνται οι φαρμακευτικές δαπάνες στον παρακάτω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΤΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (1992)

	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΑΠΑΝΕΣ (σε εκατ.δρχ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 1987-1992
Α.	ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ	39.498	14,0	40
Β.	ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	17.585	6,3	139
Γ.	ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	52.331	18,6	83
Δ.	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ	13.241	4,7	38
Ε.	ΟΥΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΟΡΜΟΝΕΣ ΦΥΛΟΥ	6.811	2,4	3
Ζ.	ΟΡΜΟΝΙΚΑ ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	5.683	2,0	120
Η.	ΑΝΤΙΦΛΕΓ ΜΟΝΩΔΗ	57.064	20,3	46
Θ.	ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	9.113	3,2	115
Ι.	ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	16.734	6,0	31
Κ.	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	24.381	8,7	33
Λ.	ΑΝΤΙΠΑΡΑΣΙΤΙΚΑ ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	1.289	0,5	54
Μ.	ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	21.476	7,6	48
Ν.	ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ	6.552	2,3	19
Ξ.	ΆΛΛΑ	9.433	3,4	20
	ΣΥΝΟΛΟ	281.191	100	51

* Αποπληθωρισμένες τιμές .

ΠΗΓΕΣ: ΦΑΡΜΕΤΡΙΚΑ, 1993 ΡΑΝΟΣ, 1994

Ο ταχύς ρυθμός αύξησης των φαρμακευτικών δαπανών επιβεβαιώνεται και από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα (4.4), στον οποίο παρατίθενται οι φαρμακευτικές δαπάνες κατά θεραπευτική κατηγορία, καθώς επίσης και το ποσοστό μεταβολής του αντίστοιχου κόστους κατά την χρονική περίοδο 1987-1992.

Παρατηρούμε ότι οι κατηγορίες Α,Γ,Η, απορροφούν τα υψηλότερα ποσοστά δαπανών για την θεραπευτική κάλυψη των αντίστοιχων παθολογιών, ενώ ιδιαίτερα αυξητικούς ρυθμούς παρατηρούμε στις κατηγορίες που αναφέρονται στα αιμοποιητικά όργανα (139%) , στο καρδιαγγειακό σύστημα (83%), στα ορμονικά σκευάσματα (120%) και σε ανοσολογικούς παράγοντες (115%) . Με δεδομένα δε ότι οι ετήσιες δαπάνες φαρμακευτικής κατανάλωσης το 1987 , έφθαναν τα 87 δις. δρχ. σε τρέχουσες τιμές και ότι ανήλθαν στα 281,2 δις . δρχ. το 1992, γίνεται εμφανές ότι παρατηρείται ένας υπερτριπλασιασμός του κόστους φαρμακοθεραπείας.

Η αύξηση όμως αυτή δεν σταμάτησε εκεί . Το 1995 η συνολική φαρμακευτική κατανάλωση έφτασε τα 530 δις δρχ. , διπλασιάστηκε σχεδόν μέσα σε τρία χρόνια , ενώ το 1997 580 δις. .

Ωστόσο είναι σίγουρο ότι με καλύτερη διαχείριση, μπορεί να επιτευχθεί οικονομία στον τομέα της φαρμακευτικής κατανάλωσης. Αυτό διαφαίνεται ξεκάθαρα και από μια έρευνα του Ι.Κ.Α. από την οποία προέκυψε, ότι το 30% των φαρμακευτικών σκευασμάτων που πουλήθηκαν δεν χρησιμοποιήθηκαν καθόλου , ενώ από το 18% των πωληθέντων σκευασμάτων καταναλώθηκαν μόνο μία ή δύο δόσεις.

4.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ.

Ανακεφαλαιώνοντας , στο κεφάλαιο αυτό κάνουμε μια παρουσίαση της φαρμακευτικής κατανάλωσης στην χώρα μας. Διαπιστώθηκε, ότι οι φαρμακευτικές δαπάνες στην χώρα μας είναι ιδιαίτερα υψηλές . Αξίζει να επαναλάβουμε τα εξής :

⊕ Οι φαρμακευτικές δαπάνες απορροφούν ένα μεγάλο ποσοστό των συνολικών δαπανών υγείας.

⊕ Τη συνεχή αύξηση των συνολικών φαρμακευτικών δαπανών. Από 170 δις. περίπου το 1990, έφτασαν τα 585 περίπου το 1996 .

Αυτή η αύξηση των φαρμακευτικών δαπανών αποτελεί ένα μεγάλο πρόβλημα . Η υιοθέτηση μέτρων για τον έλεγχο των φαρμακευτικών δαπανών και τη συγκράτηση τους σε υποφερτά μεγέθη για τις οικονομίες, κρίνεται αναγκαία .

Τα κυριότερα από αυτά είναι :

- Εφαρμογή συστήματος μηχανοργάνωσης.
- Αλλαγή συστήματος συμμετοχής των ασφαλισμένων στις δαπάνες.
- Καθιέρωση και επέκταση των Generics φαρμάκων.
- Μηχανογράφηση των γιατρών και των συνταγών και καθιέρωση πλαφόν στην συνταγογράφηση των συμβεβλημένων με ασφαλιστικούς οργανισμούς γιατρών.
 - Πάγωμα ή μειώσεις τιμών.
 - Καθιέρωση καταλόγου στα ασφαλιστικά ταμεία και συνταγολογίων στα νοσηλευτικά ιδρύματα .
 - Ανάπτυξη ενός συστήματος τιμών αναφοράς (reference price) .

Επίσης απαραίτητος παράγοντας για τη μείωση των φαρμακευτικών δαπανών, είναι η συνειδητοποίηση από τον ίδιο τον ασφαλισμένο του κόστους της φαρμακευτικής θεραπείας.

“ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο”

“Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.”

5.1 ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Στα πλαίσια αναδιοργάνωσης και εξυγίανσης της φαρμακοβιομηχανίας και της άσκησης κοινωνικού ελέγχου στον τομέα υγείας και φαρμάκου, δημιουργήθηκε το 1983 ένα θεσμικό και λειτουργικό πλαίσιο για μια συνολική παρέμβαση στο κύκλωμα των φαρμάκων, από την έρευνα και την παραγωγή πρώτων υλών και τελικών προϊόντων, μέχρι την διακίνηση και διάθεση του φαρμάκου. Στην προσπάθεια αυτή επιχειρείται για πρώτη φορά στο χώρο η διαμόρφωση εποπτικού οργάνου Εθνικής φαρμακοβιομηχανίας και φαρμακαποθήκης. Με το Ν1316/1983 ιδρύθηκε ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ) ο οποίος πλαισιώθηκε από δύο(2) επιμέρους φορείς, την Εθνική Φαρμακοβιομηχανία (ΕΦΒ) και την Εθνική Φαρμακαποθήκη (ΕΦ). Οι βασικές επιδιώξεις του Ε.Ο.Φ. σύμφωνα με τον νόμο είναι η βελτίωση της Δημόσιας Υγείας, μέσα από την παραγωγή και διανομή των φαρμάκων καθώς και η έρευνα και η ανάπτυξη της τεχνολογίας. Στα πλαίσια αυτά έχει την ευθύνη του ελέγχου για την τήρηση και την εφαρμογή των προδιαγραφών παραγωγής των φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελλάδα. Οι προδιαγραφές παραγωγής και ελέγχου είναι αυστηρότατες και καθορίζονται από την Ε.Ε. και τους διεθνείς οργανισμούς. Είναι δε υποχρεωτικές για όλους τους παραγωγούς ούτως ώστε να διασφαλίζεται η φαρμακευτική ισοδυναμία των προϊόντων .

Τα αρμόδια όργανα του Ε.Ο.Φ. συνθέτουν προτάσεις για την κατάθεση νομοσχεδίων για το φάρμακο και παρακολουθούν την ολοκλήρωσή τους . Ο Ε.Ο.Φ. εισπράττει φόρους για τα φάρμακα συμβουλεύει το Υπουργείο Εμπορίου για το φαρμακευτικό κόστος και τις τιμές και συμμετέχει στη διαδικασία παραγωγής και διανομής μέσω επενδύσεων και έρευνας. Επίσης ελέγχει και επιχορηγεί και την "Φαρμέτρικα", η οποία είναι Ανώνυμη Εταιρεία, που ασχολείται με στατιστικές και οικονομικές μελέτες σχετικά με τα φάρμακα.. Διοικείται από 11μελές Δ.Σ.. Ο μεν Πρόεδρος και οι 6 εμπειρογνώμονες διορίζονται από τον Υπουργείο Υγείας, οι δε υπόλοιποι ορίζονται από τις φαρμακευτικές εταιρείες , την τοπική αυτοδιοίκηση και τους Ιατρικούς και φαρμακευτικούς συλλόγους. Η χρηματοδότησή του προέρχεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς οι φόροι για τα φάρμακα, τα τελευταία χρόνια, εισπράττονταν από το Υπουργείο Οικονομικών στο μεγαλύτερο μέρος τους .

Στον τομέα της παραγωγής η Ε.Φ.Β. συμμετείχε ενεργά σε πρώτη φάση με την παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων από εισαγόμενες πρώτες ύλες σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα της φαρμακοβιομηχανίας, με απώτερο στόχο της να προχωρήσει στην εγχώρια παραγωγή ορισμένων πρώτων υλών και να εξελιχθεί σε κύριο προμηθευτή των πρώτων υλών της Ελληνικής Βιομηχανίας. Στον τομέα διακίνησης πρωταρχικό ρόλο ανέλαβε η Κρατική Φαρμακαποθήκη, η οποία οργανώθηκε σε κοινωνικοποιημένη μορφή και η οποία σα βασικό ρόλο είχε τη διασφάλιση της επάρκειας φαρμάκων και άλλων θεραπευτικών προϊόντων σε όλη την επικράτεια . Παράλληλα βασικός στόχος της Ε.Φ. είναι η Εισαγωγή, Εξαγωγή και Διανομή των προϊόντων του Ε.Ο.Φ. και της Ε.Φ.Β.. Πρέπει εδώ να τονισθεί ότι ο Ε.Ο.Φ. στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του, συνέστησε κατά καιρούς Εταιρείες (π.χ.ΕΛΒΙΟΝΙ) παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων.

Η Κυβέρνηση της περιόδου 1990 – 93, κατέργησε την Ε.Φ.Β. και την Ε.Φ. και συρρίκνωσε το δημόσιο τομέα παραγωγής και διακίνησης φαρμάκου.

Στην θέση τους δημιούργησε το Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας (Ι.Φ.Ε.Τ.) με περισσότερες ερευνητικές αρμοδιότητες . Επίσης περιορίσθηκε σημαντικά η κυβερνητική υποστήριξη του Ε.Ο.Φ.. Πρόθεση της σημερινής Κυβέρνησης είναι η περαιτέρω ενδυνάμωση του ρόλου του Ε.Ο.Φ. και η προώθηση από τον τελευταίο σε συνεχή βάση της μελέτης της Βιοισοδυναμίας των φαρμάκων.

5.2 Ο ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Σύμφωνα με τις οδηγίες της Ε.Ε. τα φάρμακα που παράγονται σε κάθε χώρα μέλος, είτε εγχώρια, είτε εισαγόμενα πρέπει να παράγονται και να ελέγχονται κάτω από αυστηρότατες προδιαγραφές παραγωγής (G.M.P.), που καθορίζονται από την Ε.Ε. και διεθνείς οργανισμούς και είναι υποχρεωτική για τους παραγωγούς, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η "Φαρμακευτική Ισοδυναμία" τους . Ο έλεγχος για την τήρηση αυτών των προδιαγραφών, γίνεται από αρμόδια κρατική αρχή που στην Ελλάδα είναι ο Ε.Ο.Φ.. Η ευθύνη για την ποιότητα των φαρμάκων ανήκει στον παραγωγό και σε αυτόν που τα θέτει σε κυκλοφορία, μετά από χορήγηση της σχετικής αδείας από την αρμόδια αρχή (Ε.Ο.Φ.). Η ευθύνη για την ποιότητα των φαρμάκων ανήκει στον παραγωγό και σε αυτόν που τα θέτει σε κυκλοφορία μετά από χορήγηση της σχετικής αδείας από την αρμόδια αρχή (Ε.Ο.Φ.) . Γίνεται έλεγχος με συχνές επιθεωρήσεις του Ε.Ο.Φ. σε όλα τα φαρμακευτικά εργοστάσια, κατά την διάρκεια της λειτουργίας τους. Παρόμοιες επιθεωρήσεις γίνονται συνήθως πριν από την έγκριση της παραγωγής και της κυκλοφορίας οποιουδήποτε προϊόντος, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη των εγκαταστάσεων και των λοιπών συνθηκών που απαιτούνται για την παραγωγή του. Ευθύνη για την ποιότητα έχουν επίσης και άλλοι παράγοντες που συμμετέχουν στην

διακίνηση και διάθεση του φαρμάκου όπως φαρμακαποθήκες, φαρμακεία κ.λπ. και συνιστάται στην τήρηση των προδιαγραφών και στη σωστή αποθήκευση, φύλαξη και διακίνηση των φαρμάκων, ώστε να μην επέλθει οποιαδήποτε ποιοτική υποβάθμιση τους. Ο έλεγχος από την πλευρά του Ε.Ο.Φ. είναι προληπτικός και κατασταλτικός και γίνεται σε όλο το φάσμα της έγκρισης της παραγωγής του ελέγχου και της διακίνησης των φαρμάκων από τις αρμόδιες υπηρεσίες και τα εργαστήρια του Οργανισμού, και για ειδικά προϊόντα π.χ. ραδιοφάρμακα, εμβόλια, οροί, παράγωγα αίματος απο εξειδικευμένα εργαστήρια με δαπάνες και με εντολή του Ε.Ο.Φ..

Όλα τα παραπάνω αφορούν τον συστηματικό ποιοτικό έλεγχο των φαρμάκων που παράγονται και τίθενται σε κυκλοφορία έχοντας λάβει άδεια κυκλοφορίας. Για να λάβουν όμως την παραπάνω άδεια, πρέπει να ελεγχθούν ως προς όλες τις παραμέτρους, οι οποίες θα τεκμηριώσουν την ασφάλεια και αποτελεσματικότητά τους (τοξικότητα, φαρμακολογική δράση, ενδείξεις αντενδείξεις, παρενέργειες, κ.λπ.).

Στην περίπτωση των GENERICS προϊόντων με κοινοτική οδηγία καθορίζονται οι περιπτώσεις για τις οποίες είναι απαραίτητο να γίνουν μελέτες Βιοισοδυναμίας, με σκοπό να τεκμηριωθεί η "ουσιαστική ομοιότητα" τους με τα αντίστοιχα πρωτότυπα προϊόντα. Η τεκμηρίωση της ασφάλειας και αποτελεσματικότητας των "νέων" (πρωτότυπων) φαρμάκων, γίνεται από τις μεγάλες ερευνητικές εταιρείες του εξωτερικού σε συνεργασία με κατάλληλα εξειδικευμένα κέντρα, και είναι εργασία ιδιαίτερα δαπανηρή και χρονοβόρα. Συστηματικές μελέτες Βιοισοδυναμίας και Βιοδιαθεσιμότητας δεν γίνονται στην χώρα μας. Και θα πρέπει να επισημανθεί ότι παρατηρήθηκε πολλές φορές το φαινόμενο, από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορίου, να εκδίδονται νέες άδειες κυκλοφορίας με την προσθήκη κάποιας ακόμα δραστικής μηδαμινής αξίας σε κυκλοφορούσες μορφές που υποβάλλονται για καθορισμό τιμής και που, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία ευνοούνται έναντι των άλλων αφού οι τιμές τους καθορίζονται ανεξάρτητα από τις τιμές της

κυκλοφορούσης μορφής . Η επιχειρηματολογία που προβάλλεται επ' αυτού, είναι ότι πρόκειται για διαφορετικό προϊόν και ότι για το συνδυασμό των δραστικών ουσιών έχουν γίνει έρευνες ετών και έχουν δαπανηθεί τεράστια ποσά και επομένως η τιμή τους δεν μπορεί να συσχετίζεται με την ισχύουσα της κυκλοφορούσας μορφής . Επίσης διαπιστώθηκε, ότι ενώ έχουν πάρει άδειες κυκλοφορίας 6.500 φάρμακα μέχρι σήμερα κι έχουν δοθεί αντίστοιχες τιμές, όπως απαιτεί η ισχύουσα νομοθεσία , τα πράγματι κυκλοφορούντα ανέρχονται περίπου στα μισά , δηλ. 3200.

Θα πρέπει επίσης να τονισθεί ότι παρά τον Κεντρικό Ευρωπαϊκό Έλεγχο (που ασκείται κυρίως από την Διεύθυνση φαρμάκου της Ε.Ε.), στην οποία υπόκεινται σήμερα οι κρατικές πολιτικές παρεμβάσεις στην εισαγωγή και κυκλοφορία φαρμάκων , εντούτοις η χώρα μας δεν έχει εξαντλήσει όλα τα περιθώρια παρέμβασης με συνέπεια να υπάρξουν προβλήματα τόσο στον έλεγχο της ποιότητας των εισαγόμενων πρώτων υλών , όσο και στην νομιμοποίηση για εργαστηριακό έλεγχο πρώτων παρτίδων.

Όλα τα παραπάνω αποδεικνύουν την αναγκαιότητα συγκρότησης μιας Πολιτικής Εθνικής Έγκρισης, που θα βασίζεται στην επιστημονική τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας και συμβατότητας όσον αφορά την κυκλοφορία , την παραγωγή αντιγράφων και την εισαγωγή πρώτων υλών.

5.3 ΜΕΤΡΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ – ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναγνωρίζει το δικαίωμα των Κρατών Μελών να λαμβάνουν μέτρα για τον περιορισμό των δαπανών για φάρμακα, εφόσον διαθέτουν περιορισμένους πόρους και είναι αναγκαία η ορθολογική

διάθεση αυτών. Στα περισσότερα από τα Κράτη Μέλη έχουν ληφθεί μέτρα για τον περιορισμό των δαπανών για φάρμακα, είτε μέσω της προσφοράς, είτε μέσω της ζήτησης . Τα μέτρα ποικίλλουν από κράτος σε κράτος και περιλαμβάνουν άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των τιμών και του κέρδους , περιορισμό στις κατηγορίες φαρμάκων που χορηγούνται δωρεάν και θέσπιση ορίων στο ποσοστό της φαρμακευτικής δαπάνης που αναλαμβάνεται από την κοινωνική ασφάλιση, στα πλαίσια της προσπάθειας συνειδητοποίησης από τον ασθενή του κόστους που συνεπάγεται η φαρμακευτική του θεραπεία .(πίνακας 5.1)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

Στο Βέλγιο υπάρχει έλεγχος των τιμών, ενώ για τα φάρμακα θεραπείας καρκίνου, επιληψίας και διαβήτη η κάλυψη είναι 100%.

Στη Δανία οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα . Ισχύει ποσοστό κάλυψης 100 %, μόνο για τη θεραπεία του διαβήτη.

Στη Γερμανία οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα . Το 15 % των ασφαλισμένων καλύπτονται σε ποσοστά 100 %, βάσει κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων.

Στις Κάτω χώρες οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα . Οι ασφαλισμένοι καλύπτονται πλήρως, μόνο για φάρμακα που η τιμή τους υπερβαίνει την καθορισμένη τιμή αναφοράς.

Στην Ιταλία υπάρχει επιτήρηση τιμών . Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνομόνων ταξινομεί τα φάρμακα σε τρεις κατηγορίες κάλυψης, με βάση κοινωνικοοικονομικά κριτήρια . Φάρμακα για χρόνια ανίατα νοσήματα καλύπτονται 100 %. Απαλλάσσονται επίσης από οποιαδήποτε εισφορά παιδιά κάτω των 6 ετών, ηλικιωμένοι άνω των 65, συνταξιούχοι άνω των 60 και άνεργοι σε περίπτωση που έχουν χαμηλό εισόδημα . Η κάλυψη για μια δεύτερη κατηγορία φαρμάκων υψηλής αποτελεσματικότητας, είναι στο 50 % ενώ όλα τα υπόλοιπα φάρμακα δεν καλύπτονται . Για κάθε επιπλέον συνταγή το

κόστος ανέρχεται σε 3000 Ιταλικές λιρέτες, ενώ για πάνω από 2 συνταγές το κόστος φθάνει τις 6000 λιρέτες .

Στην Ελλάδα υπάρχει έλεγχος τιμών. Για 10 σοβαρές ανίατες ασθένειες η κάλυψη είναι 100 %, ενώ για τις υπόλοιπες ασθένειες η κάλυψη ανάλογα με τη βαρύτητα είναι 25 % ή 10 %.

Στην Ισπανία υπάρχει έλεγχος τιμών. Για τους ανίκανους για εργασία, τους υπερήλικες , τους νοσοκομειακούς ασθενείς και για επαγγελματικά νοσήματα η ασφαλιστική κάλυψη είναι 100 % .

Στη Γαλλία υπάρχει έλεγχος τιμών, ενώ η συμμετοχή του ασφαλισμένου στο κόστος του φαρμάκου, είναι 35% ή 65% ανάλογα με την βαρύτητα .

Στη Πορτογαλία υπάρχει έλεγχος τιμών. Οι τιμές του προϊόντος για τα ασφαλιστικά ταμεία, καθώς και το ποσοστό κάλυψής τους, καθορίζεται από επιτροπή του Υπουργείου Υγείας. (100 % κάλυψη έχουν τα χρόνια ανίατα νοσήματα).

Στο Ηνωμένο Βασίλειο οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα με έλεγχο όμως των κερδών της φαρμακοβιομηχανίας .

Στην Ιρλανδία οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα, με συμφωνία όμως του Τμήματος Υγείας και της Ομοσπονδίας χημικών βιομηχανιών, όσον αφορά την ομοιομορφία των τιμών, την διαβάθμιση των εκπτώσεων στα νοσοκομεία και τις εκπτώσεις στην Γενική Ιατρική Υπηρεσία για όλα τα προσφερόμενα από αυτή προϊόντα στους δικαιούχους (κατόχους κάρτας) . Ένα 37 % του πληθυσμού προστατεύεται με 100 % κάλυψη, βάσει κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1
ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
ΓΙΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ	ΤΙΜΕΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ
ΒΕΛΓΙΟ	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ	25 % - 80 %
ΔΑΝΙΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ	
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ	
<i>ΕΛΛΑΔΑ</i>	<i>ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ</i>	10% ή 25%
ΙΣΠΑΝΙΑ	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΙΜΩΝ	10% ή 40%
ΓΑΛΛΙΑ	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΙΜΩΝ	35% ή 65%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ	
ΙΤΑΛΙΑ	ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΙΜΩΝ	50 ή 3000 λιρέτες / πρόσθετη συνταγή
ΛΟΥΞΕΜ-ΒΟΥΡΓΟ	ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	20%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ	
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΙΜΩΝ	30% - 60%
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ +ΕΛΕΓΧΟ ΚΕΡΔΩΝ	3,75 λίρες / είδος

ΠΗΓΗ: Έκθεση της Ε.Ε. για τα μέτρα που έλαβαν τα Κράτη μέλη για τον έλεγχο των δαπανών.

Για τις χώρες που έγιναν πρόσφατα μέλη της Ε.Ε., δεν έχουν δοθεί ακόμα επίσημα στοιχεία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Βάσει άλλων βιβλιογραφικών αναφορών (Pricing and Reimbursement in Europe 1996, Ed. Pickering), στη Σουηδία οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα, υπάρχει όμως έλεγχος των κερδών της φαρμακοβιομηχανίας, και σε περίπτωση που οι πωλήσεις ξεπεράσουν ένα ορισμένο όριο επέρχεται, κατόπιν συμφωνίας με τον παραγωγό, μείωσης της τιμής. Η ασφαλιστική πολιτική καθορίζεται από την Εθνική Επιτροπή Κοινωνικής Ασφάλισης. Για 32 χρόνια νοσήματα η κάλυψη είναι 100% από τα Α.Τ..

Στη Φιλανδία υπάρχει έλεγχος τιμών και η πολιτική τιμών και ασφαλιστικής κάλυψης καθορίζεται αντίστοιχα από Επιτροπές του Υπουργείου υγείας και του Ινστιτούτου Κοινωνικής Ασφάλισης . Η κάλυψη των συνταγογραφημένων φαρμάκων γίνεται βάσει επιλεκτικού καταλόγου . Η κλίμακα κάλυψης κυμαίνεται από 100% για 35 σοβαρά νοσήματα(καρκίνος, Parkinson κ.λπ.), έως και 50% για μη σοβαρά νοσήματα.

Στην Αυστρία οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα και η κάλυψη των συνταγογραφημένων φαρμάκων γίνεται βάσει, επιλεκτικού καταλόγου που διαμορφώνεται από την Κεντρική Επιτροπή που εκπροσωπεί τα 24 ταμεία της Χώρας , βάσει φαρμακοοικονομικών κριτηρίων . Αναλυτικότερα, ζητείται από τους παρασκευαστές προσφορά μειωμένης τιμής και σε κάθε θεραπευτική κατηγορία επιλέγονται φάρμακα που είναι μεγαλύτερης ή και ίσης αποτελεσματικότητας και έχουν χαμηλότερο κόστος . Βάσει κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων η κλίμακα κάλυψης κυμαίνεται από 80% έως 100% (για το 18% του πληθυσμού) .

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι από την ασφαλιστική κάλυψη των Ταμείων εξαιρούνται, σε όλες σχεδόν τις χώρες , τα φάρμακα για κοινά κρυολογήματα , ανορεξιογόνα , βιταμινούχα κ.λπ..

Η καθιέρωση των κριτηρίων του Μάαστριχτ στις αρχές της 10ετίας του 90, σαν αποτέλεσμα των σύγχρονων προκλήσεων , όπως η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς καθώς επίσης και η παγκοσμιοποίηση και ειδικότερα , η διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της Ε.Ε. στο παγκόσμιο σκηνικό, υποχρέωσε πολλά Κράτη-Μέλη να μειώσουν τις κοινωνικές δαπάνες . Έτσι τα έτη 1993-94 αρκετά κράτη-μέλη μείωσαν τον αριθμό των φαρμάκων που καλύπτονται από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, με τον αποκλεισμό ορισμένων θεραπευτικών κατηγοριών από τους σχετικούς πίνακες, ενώ αύξησαν τα ποσοστά συμμετοχής του ασφαλισμένου σε άλλες θεραπευτικές κατηγορίες.

Ωστόσο η εμπειρία δείχνει ότι η απλή ιδέα της συνειδητοποίησης από τον ασθενή του κόστους της φαρμακευτικής θεραπείας, που υφίσταται ,δύσκολα έχει επιτυχή εφαρμογή σε μακρό- επίπεδο .

Σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα αναφέρουμε το σχέδιο Seguin (Plan-Seguin) που τέθηκε σε εφαρμογή στη Γαλλία το 1987. Η κάλυψη της δαπάνης για φάρμακα από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς μειώθηκε στο 40%. Η μείωση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα μια ουσιαστική οικονομία για τα ασφαλιστικά ταμεία, καθώς οι ασφαλισμένοι που δεν διέθεταν συμπληρωματική ασφάλιση μείωσαν αισθητά την κατανάλωσή τους. Έτσι όπως σημειώνεται στην αναφορά του –X – σχεδίου, οι ασφαλισμένοι αντέδρασαν με τρόπο, καθώς δεν υπήρξε τροποποίηση της ζήτησης, μα απλή κατάργηση ενός μέρους της ζήτησης. Φαίνεται λοιπόν ότι το αποτέλεσμα του σχεδίου αυτού ήταν περισσότερο ένα αποτέλεσμα εισοδήματος παρά ένα αποτέλεσμα υποκατάστασης, ενώ από το 1988 και μετά οι δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης ανέκτησαν τον ρυθμό που είχαν πριν την εφαρμογή του Plan-Seguin.

Η εφαρμογή μέτρων που έχουν σαν στόχο τη συνειδητοποίηση, όχι μόνο ασθενών – καταναλωτών αλλά και των Ιατρών - συνταγογράφων, όπως η εφαρμογή του συστήματος REFERENCE PRICE, φαίνεται να έχουν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα θα αναφέρουμε την Γερμανία. Από το 1990 τέθηκε σε εφαρμογή ο Νόμος Blum, στόχος του οποίου ήταν η οργάνωση του ανταγωνισμού, ώστε να επηρεασθούν οι ελαστικότητες τιμών χωρίς να υπάρξουν προβλήματα στην πρόσβαση των ασθενών. Οι τιμές των γερμανικών φαρμακευτικών προϊόντων ήταν περίπου διπλάσιες από άλλες χώρες της Ε.Ε., γιατί η γερμανική χημική βιομηχανία πραγματοποιούσε τιμές μονοπωλίου. Από το 1990 και μετά τα ασφαλιστικά ταμεία καθόρισαν μια τιμή αναφοράς (Reference Price) ασφαλιστικής κάλυψης, για κάθε θεραπευτική κατηγορία . Κάθε φάρμακο του οποίου η τιμή είναι κατώτερη , χορηγείται δωρεάν . Στην αντίθετη περίπτωση

ο ασθενής πληρώνει τη διαφορά. Μετά από κάποιες εβδομάδες το μερίδιο αγοράς των ακριβότερων φαρμάκων παρουσίασε πτώση της τάξεως του 25% και η πλειοψηφία των φαρμακευτικών επιχειρήσεων προσάρμοσε τις τιμές της ώστε να προσεγγίσει τις τιμές αναφοράς . Ωστόσο, η φαρμακευτική δαπάνη συνέχισε να αυξάνει με γεωμετρική πρόοδο, με αποτέλεσμα το 1993 να υιοθετηθούν συμπληρωματικά μέτρα, όπως η εφαρμογή σφαιρικού προϋπολογισμού για τις φαρμακευτικές δαπάνες και μείωση των τιμών σε φάρμακα μη συνταγογραφούμενα .

Λόγω των ιδιαιτεροτήτων της αγοράς φαρμάκων , συστήματα ελέγχου μέσω της προσφοράς, φαίνονται να παρέχουν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα . Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η εγκαθίδρυση ήδη από το 1976 , συστημάτων παρακολούθησης της ατομικής συνταγογράφησης που ενισχύθηκε με την νομοθετική αναθεώρηση του 1990 , είχε τεράστια συμβολή στον έλεγχο των δαπανών συνταγογράφησης . Η εγκαθίδρυση του συστήματος PACT (prescribing Analysis and cost information system) από το 1988, παρέχει τη δυνατότητα τρίμηνης πληροφόρησης , με βαθμό αξιοπιστίας ανώτερο του 99%. Το σύστημα PACT αποτέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο της νομοθετικής αναθεώρησης του 1990, καθώς καθιστά δυνατό τον καθορισμό των μηνιαίων προβλεπόμενων προϋπολογισμών συνταγογράφησης, ενώ για τον καθορισμό τους λαμβάνονται υπόψη τα τοπικά χαρακτηριστικά και οι προοπτικές της κάθε γεωγραφικής ζώνης (δημογραφικά κοινωνικά-οικονομικά και επιδημιολογικά χαρακτηριστικά του τοπικού πληθυσμού, αναμενόμενες μεταβολές κ.λπ.). Τα μέτρα αυτά σε συνδυασμό με κάποια άλλα, με στόχο να συνταγογραφούνται μόνο τα φάρμακα εκείνα που παρουσιάζουν την καλύτερη αναλογία αποτελεσματικότητας/τιμή, είχαν σαν αποτέλεσμα τη σταθεροποίηση των δαπανών συνταγογράφησης στο σύνολο δαπανών. (10% περίπου των συνολικών δαπανών).

Σημειώνεται επίσης ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση συστήνει στους ασφαλιστικούς οργανισμούς να προωθούν τη συνταγογράφηση φαρμάκων- generics, καθώς είναι πιο φθηνά από τα φάρμακα του ερευνητή οίκου- δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 86% της τιμής των πρωτότυπων- και έχουν την ίδια αποτελεσματικότητα. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει την εξοικονόμηση δαπάνης που μπορεί να προκύψει από τη συνταγογράφηση φαρμάκων – generics-, λόγω της μεγάλης διαφοράς στις τιμές όπως έχει συνταχθεί από την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Παραγωγών για τη Μεγάλη Βρετανία.(πίνακας 5.2)

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2
ΤΙΜΕΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ
ΒΡΕΤΑΝΙΑ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ	ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ	ΤΙΜΗ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ	ΤΙΜΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΥ	ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΛΟΓΩ ΧΡΗΣΗΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΥ
<u>PENBRITIN</u>	AMPICILIN	71,20	33,38	53%
<u>LASIX</u>	FRUSEMO	43,80	4,00	91%
<u>NORMISON</u>	TEMAZEPAN	49,34	24,12	51%
<u>VALIUM</u>	DIAZEPAN	23,30	1,20	95%
<u>IMURAN</u>	AZATHIOPRINE	65,61	28,50	57%
<u>ALCOMET</u>	METHYLDOP	59,40	34,15	43%
<u>ZYLORIC</u>	ALLOPURINOL	20,30	2,52	88%
<u>INDERAL</u>	PROPANOL	2,70	0,40	85%
<u>INDOCID</u>	INDOMETHAGIN	4,97	0,80	82%

ΠΗΓΗ: EGA

Στη χώρα μας, λόγω ανυπαρξίας κατάλληλων μηχανισμών προώθησης το μερίδιο αγοράς των generics δεν υπερβαίνει το 10%, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εμπορίου . Με την προϋπόθεση ότι θα έχει πιστοποιηθεί η

“ομοιότητα” με τα πρωτότυπα φάρμακα, βάσει μελετών βιοισοδυναμίας, η χρήση τους θα μπορούσε να συνεισφέρει σημαντικά στον έλεγχο των δαπανών.

Εξάλλου, στην Ελλάδα η έλλειψη μηχανοργάνωσης, απαραίτητης προϋπόθεσης για την επιτυχία κάθε μέτρου ελέγχου, αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην εγκαθίδρυση αποτελεσματικών μέτρων ελέγχου.

Ένα θέμα που προκάλεσε έντονες διαφωνίες κυρίως από την πλευρά των Ιατρών, είναι ο περιορισμός για την χορήγηση κάποιων αντιβιοτικών τρίτης γενιάς (νεότερες κινολόνες, κεφαλοσπορίνες τρίτης γενιάς), για τα οποία προκειμένου να εγκριθεί η χορήγηση απαιτείται εργαστηριακή επιβεβαίωση για την αναγνώριση του συγκεκριμένου μικροβιακού παράγοντα και αντιβιογράμμα, για τον έλεγχο της ευαισθησίας του στο χορηγούμενο αντιβιοτικό. {Εξαιρούνται ορισμένες περιπτώσεις όπως π.χ. χρόνια προστατίτιδα, αιματολογικές κακοήθειες παθήσεις, νεφροπαθείς υπό αιμοκάθαρση}. Οι διαφωνίες βρίσκονται στο ότι θέτονταν σε κίνδυνο η υγεία του ασθενούς λόγω της αναμενόμενης καθυστέρησης για την εργαστηριακή επιβεβαίωση. Ο αντίλογος όμως από την πλευρά του Υπουργείου ήταν ότι η αλόγιστη χρήση αντιβιοτικών εγκυμονεί τεράστιους κινδύνους για το κοινωνικό σύνολο, δεδομένου μάλιστα ότι δεν προβλέπεται η ανακάλυψη ισχυρότερων αντιβιοτικών στο άμεσο μέλλον.

Όσον αφορά τον έλεγχο σε επίπεδο φαρμακείου, η ισχύουσα νομοθεσία στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. εκτός του Βελγίου και της Δανίας, που απαγορεύει την υποκατάσταση των συνταγογραφούμενων φαρμάκων με άλλα παρόμοιας δράσης, στερεί την οποιανδήποτε δυνατότητα επιλογής του φαρμακοποιού. Ανάλογη απαγόρευση ισχύει και στην χώρα μας, όπου ο φαρμακοποιός – τυπικά τουλάχιστον- δεν έχει την δυνατότητα υποκατάστασης φαρμάκων ιατρικής συνταγής με άλλα ακόμα και της ίδιας δραστικής ουσίας. Η αφαίρεση της ταινίας ή του προστατευτικού πλαισίου, που υποχρεωτικά φέρει κάθε φάρμακο στην εξωτερική του συσκευασία,

γίνεται υποχρεωτικά παρουσία του ασφαλισμένου και επικολλάται επάνω στην Ιατρική συνταγή. Η δε εξόφληση του φαρμακοποιού γίνεται από το ασφαλιστικό ταμείο μόνο με την επίδειξη της Ιατρικής συνταγής, πάνω στην οποία θα έχει επικολληθεί η ταινία γνησιότητας του φαρμάκου.

Και σε αυτήν ωστόσο την περίπτωση η διαμόρφωση διάφορων “συμμαχιών”, μεταξύ των εμπλεκόμενων παραγόντων είναι δυνατή (π.χ. φαρμακοποιοί- ασθενείς). Έτσι η υιοθέτηση συμπληρωματικών μέτρων από το Κράτος, κρίνεται αναγκαία για να μπορέσει να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα στον έλεγχο διακίνησης του φαρμάκου.

5.4 Η ΦΑΡΜΑΚΟ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ : ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ

Με δεδομένες τις διεθνείς συνθήκες, που επικρατούν, και αναφέρθηκαν σε προηγούμενα κεφάλαια (παγκοσμιοποίηση αγορών – όξυνση διεθνούς ανταγωνισμού – αναζήτηση από τα κράτη – έθνη τρόπων περιορισμού των υγειονομικών και άλλων κοινωνικών δαπανών), η ανάγκη επέκτασης των φαρμακοοικονομικών αξιολογήσεων στο χώρο της υγείας καθίσταται πλέον επιτακτική. Αντικείμενο των φαρμακοοικονομικών αξιολογήσεων είναι η επιγραφή και ανάλυση του κόστους και του οφέλους της φαρμακευτικής περίθαλψης στα υγειονομικά συστήματα και την κοινωνία γενικότερα.

Γενικά οι Ιατρικό-οικονομικές αξιολογήσεις , αποτελούν βασικά εργαλεία για την αποτελεσματικότερη κρατική παρέμβαση και την ορθολογικότερη αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων, αφού καθιστούν δυνατή την επιλογή των βέλτιστων στρατηγικών σε μικρο και μακρο επίπεδο, βάσει ποιοτικών και οικονομικών κριτηρίων. Σαν χαρακτηριστικά παραδείγματα στο τομέα του φαρμάκου, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τον καθορισμό τιμών που επιτρέπουν στις φαρμακευτικές επιχειρήσεις την

- Χαρακτηριστικά : ποια είναι τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων θεραπευτικών μέσων (σύσταση κ.λπ.).

- Αναμενόμενα αποτελέσματα : ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα των διάφορων τύπων διαθέσιμων θεραπευτικών μέσων (ποσοστά επιτυχίας – αποτυχίας της θεραπείας, σχετικά με διάφορα κριτήρια όπως ηλικία , βαθμός προσβολής από την ασθένεια κ.λπ.)

Αυτές οι πληροφορίες προέρχονται από τεχνολογικές, κλινικές, θεραπευτικές και φαρμακολογικές δοκιμές . Σε αυτές τις δοκιμές προσπαθούμε να καθορίζουμε την επιπλέον θεραπευτική συνεισφορά μιας νέας θεραπείας, είτε σε σύγκριση με τις ήδη υπάρχουσες, είτε σε σύγκριση με μια αρχική κατάσταση όπου δεν δίνονταν φαρμακευτική θεραπεία .

2. Ανάλογα με το Ιατρικό πρόβλημα που τέθηκε και τα αντικείμενα , συλλέγουμε ένα σύνολο στρατηγικών που υπάρχει η δυνατότητα να ακολουθηθούν, π.χ. για τις νέες μοριακές συνθέσεις θεραπείας με διαφορετικές ποσότητες κ.λπ..

3. Για καθεμιά από τις εναλλακτικές λύσεις, εντοπίζονται τα απαραίτητα στοιχεία για την ανάπτυξη της στρατηγικής (χρόνος , Ιατρικό προσωπικό, ποσότητα χορηγούμενων σκευασμάτων) .

4. Ανάμεσα από το σύνολο αυτών των αποτελεσματικών θεραπευτικών στρατηγικών , καθορίζονται αυτές που είναι τεχνικά οι πιο αποτελεσματικές , δηλαδή αυτές που δαπανούν τους λιγότερους πόρους για να παράγουν ένα δεδομένο προϊόν υγείας (π.χ. κέρδος ενός επιπλέον έτους ζωής).

Κατά τη διάρκεια αυτού του πρώτου σταδίου, δεν θα πρέπει να απορρίπτεται αυθαίρετα καμία από τις δυνατές στρατηγικές (που θα μπορούσε αργότερα να αποδειχθεί ως η πιο αποτελεσματική).

Το πιο πάνω στάδιο είναι καθαρά Ιατρικής και τεχνικής φύσης.

2. Η αξιολόγηση κόστους – αποτελεσματικότητας (cost – effectiveness).

Σε αυτό το στάδιο εισάγουμε στην ανάλυση τα μέσα και τους πόρους που απαιτούνται ανάλογα με τις στρατηγικές , για να αποκτηθεί μια συμπληρωματική μονάδα του προϊόντος υγείας . Η αξιολόγηση κόστους αποτελεσματικότητας, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του πρώτου σταδίου , και επιπρόσθετα την αναλογία των τιμών των απαραίτητων συντελεστών , καθορίζει τις στρατηγικές που παρουσιάζουν την καλύτερη αναλογία κόστους – αποτελεσματικότητας. Η ιεράρχηση των προτιμήσεων γίνεται με διάφορες διαδικασίες οι κυριότερες από τις οποίες είναι :

- Ιεράρχηση κόστους- αποτελεσματικότητας κατά Pareto: μια στρατηγική θεωρείται επικρατέστερη κάποιας άλλης, εάν σε σύγκριση και των δύο με μια τρίτη στρατηγική αναφοράς , τόσο το χρηματικό όφελος όσο και η αποτελεσματικότητα που προσφέρει το “Πέρασμα” από τη στρατηγική αναφοράς στη συγκεκριμένη που τελικά επιλέγει, είναι ανώτερο της άλλης .

Πολλές φορές ωστόσο δεν είναι δυνατή η ιεράρχηση, βάσει αυτής της διαδικασίας όπως π.χ. στην περίπτωση που το κόστος θεραπείας ενός φαρμάκου είναι μεν υψηλότερο, αλλά η αποτελεσματικότητα που προσφέρει είναι μεγαλύτερη .

- Η ιεράρχηση βάσει του ελάχιστου κόστους , όπου βάσει της υπόθεσης ισοδυναμίας όλων των στρατηγικών όσον αφορά το κριτήριο της αποτελεσματικότητας, η στάθμευση γίνεται με κριτήριο την ελαχιστοποίηση του κόστους (δυστυχώς ελάχιστες φορές ισχύει η συγκεκριμένη υπόθεση).

3. Η αξιολόγηση κόστους - χρησιμότητας (cost- utility)

Μια αξιολόγηση αυτού του τύπου συνίσταται στην μέτρηση των αποτελεσμάτων υγείας , όχι μόνο σε ποσοτικούς , αλλά και σε ποιοτικούς όρους , εισάγοντας την έννοια της ποιότητας ζωής. Για να περιγράψει κάποιος την ποιότητα ζωής ενός ατόμου –s- που ανήκει σε έναν πληθυσμό –S-, είναι απαραίτητο να λάβει υπόψη του έναν συγκεκριμένο αριθμό κριτηρίων και παραμέτρων . Συνήθως λαμβάνονται υπόψη 3 βασικά κριτήρια : φυσικό, κοινωνικό, συναισθηματικό, που συνδέονται από το ακόλουθα στοιχεία:

- Φυσικά : εξάρτηση, επαγγελματική δραστηριότητα, δραστηριότητα στο σπίτι, ύπνος, διατροφή, προσωπική ζωή, ψυχαγωγία .
- Κοινωνικά : οικογένεια, κοινωνική ζωή, εξάρτηση.
- Συναισθηματικά : μοναξιά, κατάθλιψη, στρες.

Πρόκειται βέβαια για γενικές αρχές . Όταν πρόκειται να αξιολογηθεί η ποιότητα ζωής μετά από κάποιες φαρμακευτικές θεραπείες, είναι δυνατόν να λαμβάνονται υπόψη περισσότερα κριτήρια και πιο εξειδικευμένα και πιο λεπτομερείς παράμετροι. Ανάμεσα σε όλες τις δυνατές μεθόδους κατασκευής δεικτών ποιότητας ζωής, ορισμένες είναι ευρύτερα γνωστές και χρησιμοποιούνται σε μεγάλη έκταση. Κάθε μέθοδος βασίζεται στην κατασκευή ενός "προφίλ" υγείας" και ενδεχόμενα επεκτείνεται μέσω της κατασκευής ενός σφαιρικού δείκτη. Βέβαια τέτοιου είδους προσεγγίσεις απαιτούν πολύ εξειδικευμένη ανάλυση, που θα λαμβάνει υπόψη ένα πολύ σημαντικό αριθμό κριτηρίων και παραμέτρων. Τέτοιες μέθοδοι είναι η Nottingham Health Profile, η Rand Health Insurance Study και η Sickness Impact Profile . Η συχνότερη χρησιμοποιούμενη πάντως μέθοδος αξιολόγησης είναι η μέθοδος QUALYs (Quality Adjusted Life Years). Ο δείκτης QUALYs, επιχειρεί να μετρήσει τον αριθμό των ετών που κερδίζονται από μια θεραπεία, σταθμισμένο με την ποιότητα του πρόσθετου αυτού χρόνου ζωής που αποκτάται με τη συγκεκριμένη φαρμακευτική θεραπεία . Οι χρήστες της μεθόδου κάνουν αναφορά στον Πίνακα του Rosser που περιλαμβάνει 8 επίπεδα λειτουργικότητας (1=μη ύπαρξη δυσλειτουργίας, 2=ελαφρά κοινωνική δυσλειτουργία , 3=πτώση της ικανότητας για εργασία , 4=σοβαρός περιορισμός της ικανότητας για εργασία , 5=ανικανότητα να διατηρήσει μια εργασία, να ακολουθήσει σπουδές, 6=καταδικασμένος σε ακινησία σε καρέκλα ,7= κατάκοιτος , 8=χωρίς επαφή με το περιβάλλον) και 4 επίπεδα στρες (1=Καθόλου, 2= Ελαφρύ, 3= Μέτριο, 4= Σοβαρό).

Η ανάλυση αυτού του τύπου αναπτύσσεται στις μέρες μας , στο μέτρο που οι πρόσφατες εξελίξεις στη φαρμακολογία και γενικότερα στην ιατρική

επιστήμη, είχαν σαν αποτέλεσμα όχι μόνο την επιμήκυνση της διάρκειας ζωής, αλλά εξίσου και τη βελτίωση και της ποιότητας αυτής, και έτσι διάφορες θεραπευτικές επιλογές εμπλέκονται όλο και συχνότερα με άμεσο ή έμμεσο τρόπο σε ένα είδος υποκατάστασης ανάμεσα στη διάρκεια ζωής και στην ποιότητα ζωής. Ωστόσο, ο τύπος αυτός αξιολόγησης παρουσιάζει θεωρητικές και μεθοδολογικές δυσκολίες, που θα μπορούσαν να συνοψισθούν παρακάτω:

- 1) δυσκολίες στο ορισμό δεικτών υγείας και κυρίως των δεικτών ποιότητας ζωής όπως αυτή καθορίζεται από τον ασθενή
- 2) δυσκολίες ιεράρχησης ή σύγκρισης των "αποτελεσμάτων υγείας", που αφορούν ένα σύνολο ατόμων με πιθανότατα έντονες διαφοροποιήσεις στην κλίμακα των προτιμήσεών τους
- 3) Μεταβολές των επεξεργασμένων δεικτών ανάλογα με το χώρο, το χρόνο, και τις διάφορες κατηγορίες πληθυσμού.

Η αξιολόγηση κόστους οφέλους

Τελευταίο στάδιο και πιο φιλόδοξο στο εγχείρημα της αξιολόγησης, αποτελεί η αξιολόγηση κόστους – οφέλους, που συνιστάται στον καθορισμό της βέλτιστης (optimum) στρατηγικής, ανάμεσα σε αυτές που επελέγησαν, είτε μέσω της αξιολόγησης κόστους – χρησιμότητας, είτε μέσω της αξιολόγησης κόστους –αποτελεσματικότητας. Σε αυτή την περίπτωση, αναζητείται να εξισωθεί:

- Το οριακό κόστος της στρατηγικής για την παραγωγή μιας πρόσθετης μονάδας του προϊόντος υγείας.
- Το οριακό όφελος αυτής της πρόσθετης μονάδας υγείας, που ορίζεται σαν το χρηματικό ποσό που το κοινωνικό σύνολο είναι έτοιμο να πληρώσει προκειμένου να αποκτήσει μια πρόσθετη μονάδα του προϊόντος υγείας. (Willingness to pay)

Η εφαρμογή αυτού του κανόνα επιτρέπει τη βέλτιστη κατανομή των πόρων , καθώς δεν θα ήταν ορθολογικό να παραχθεί η τελευταία μονάδα υγείας, εάν το κόστος της αποδεικνύονταν μεγαλύτερο από την κοινωνική της χρησιμότητα. Θα πρέπει να σημειωθεί ωστόσο ότι στον καθορισμό της κοινωνικής χρησιμότητας, συναντώνται μεγάλες θεωρητικές μεθοδολογικές , πολιτικές και ηθικές δυσκολίες (για παράδειγμα στην αξιολόγηση της τιμής της ανθρώπινης ζωής). Αυτός είναι ένας από τους βασικούς λόγους που οι αναλύσεις κόστους οφέλους σπάνια πραγματοποιούνται, σε αντίθεση με τις αναλύσεις κόστους αποτελεσματικότητας και κόστους χρησιμότητας που τα τελευταία χρόνια έχουν πολλαπλασιαστεί

5.5 Η ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

Με την παρέμβαση των κυβερνήσεων στη διαμόρφωση τιμών , επιδιώκεται έλεγχος τιμών ή και των κερδών της φαρμακοβιομηχανίας . Επιχειρείται με λίγα λόγια ο περιορισμός των κερδών σε λογικά όρια , που θα εξασφαλίζουν την αναγκαία ποιοτικά και ποσοτικά παραγωγή και διακίνηση φαρμάκων στις τρέχουσες τιμές .

Βασική κατεύθυνση της πολιτικής αυτής, είναι η εναρμόνιση των επιδιώξεων για την ανάπτυξη και την τεχνολογική ανεξαρτητοποίηση στο μέτρο του δυνατού ,της εγχώριας βιομηχανίας , την προστασία του καταναλωτή και την μείωση των δαπανών για φαρμακευτική περίθαλψη του πληθυσμού.

Ο βαθμός και η μορφή των παρεμβάσεων στις τιμές των φαρμάκων στις διάφορες χώρες διαφοροποιείται .

Στην πράξη , η σχετική αντιμετώπιση καθορίζεται από τις απόψεις που επικρατούν για την δυνατότητα διαμόρφωσης λογικών κερδών από τις δυνάμεις της αγοράς , τις προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής για τον κλάδο της φαρμακοβιομηχανίας και τη δυνατότητα συμβιβασμού των επιδιώξεων αυτών με τις επιδιώξεις για προστασία του καταναλωτή και περιορισμό των δαπανών των ασφαλιστικών οργανισμών. Παρατηρείται συγκερασμός των επιδιώξεων αυτών, ακόμα και στην περίπτωση που ισχύει το καθεστώς ελεύθερης διαμόρφωσης τιμών όπως στην περίπτωση της Αμερικής , όπου το συγκεκριμένο καθεστώς συνοδεύεται από ειδικές ρυθμίσεις με στόχο τον περιορισμό των δημοσίων δαπανών για φαρμακευτική περίθαλψη . Στην Ελβετία , όπου η διαμόρφωση των τιμών είναι επίσης ελεύθερη , προβλέπεται ειδικό συνταγολόγιο. Αποσκοπείται δηλαδή η επιλογή των φαρμακευτικών προϊόντων που καλύπτονται από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς με θεραπευτικά και οικονομικά κριτήρια .

Όσον αφορά τις χώρες της Ε.Ε., η οδηγία 89/105 της Ε.Ε. με την οποία εναρμονίσθηκε η ελληνική νομοθεσία (Αγορανομική Διάταξη 01/01/90), δεν καθορίζει συγκεκριμένο τρόπο διαμόρφωσης τιμών του φαρμάκου στις χώρες – μέλη , αλλά αφήνει ελευθερία στις εθνικές Αρχές , στις οποίες θέτει μόνο ορισμένους περιορισμούς . Η κάθε χώρα είναι ελεύθερη να επιλέξει το σύστημα της εκλογής της , το οποίο μπορεί να εκτείνεται από την πλήρη ελευθερία μέχρι το υποχρεωτικό πάγωμα , αρκεί να τηρεί τις παρακάτω αρχές που αφορούν κυρίως την διαδικασία :

Αν εφαρμόζεται σύστημα προέγκρισης τιμών, όπως συμβαίνει στη χώρα μας , οι Αρχές πρέπει να αποφαινούνται επί των αιτήσεων που τους υποβάλλονται μέσα σε προθεσμία 90 ημερών που , υπό ορισμένες προϋποθέσεις , μπορεί να παραταθεί για άλλες 60 ημέρες . Εάν οι Αρχές δεν αποφανθούν μέσα στις συγκεκριμένες προθεσμίες, οι επιχειρήσεις αποκτούν το δικαίωμα να θέσουν σε εφαρμογή τις αιτούμενες τιμές .

Αν οι αποφάσεις είναι απορριπτικές, πρέπει να αιτιολογούνται με βάση αντικειμενικά και επαληθεύσιμα κριτήρια, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να ενημερώνονται οι αιτούντες για τα ένδικα μέσα που διαθέτουν και για τις προθεσμίες που ισχύουν για τη άσκησή τους . Αν εφαρμόζεται σύστημα παγώματος των τιμών, οι Αρμόδιες Αρχές πρέπει να εξετάζουν μια φορά το χρόνο αν οι μακροοικονομικές συνθήκες δικαιολογούν τη συνέχιση του παγώματος και να ανακοινώσουν τις αποφάσεις τους μέσα σε 90 ημέρες .

Ελεύθερη διαμόρφωση τιμών συναντάται ως επί το πλείστον στις χώρες της Ε.Ε., όπου επικρατεί η άποψη ότι ο ανταγωνισμός μεταξύ των φαρμακοβιομηχανιών είναι αποτελεσματικός και συντελεί στην διαμόρφωση ικανοποιητικών τιμών (Γερμανία , Ολλανδία , Αυστρία). Αντίθετα οι θέσεις για τον ανταγωνισμό στην φαρμακοβιομηχανία δεν υιοθετούνται από την Ισπανία , την Πορτογαλία , τη Γαλλία , την Ιταλία και την Ελλάδα όπου οι κυβερνήσεις ελέγχουν τις τιμές .

Οι σχετικοί έλεγχοι στις τελευταίες χώρες έγιναν πιο αυστηροί από την δεκαετία του '80 και μετά .

Πιο συγκεκριμένα :

Στην Πορτογαλία , έχει εγκαθιδρύθει ανώτατο όριο για την τιμή των νέων προϊόντων, το οποίο αντιστοιχεί στην χαμηλότερη τιμή ταυτόσημων ή παρόμοιων προϊόντων σε 3 χώρες ενδεικτικά : Ισπανία , Γαλλία , Ιταλία . Αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι από τη μία πλευρά η δραστική ουσία είναι ένα από τα κυριότερα συστατικά μέρη του κόστους του φαρμάκου και από την άλλη η παραγωγή και έρευνα στην Πορτογαλία, είναι σε πολύ χαμηλό επίπεδο και έτσι είναι δύσκολο να εφαρμοσθεί άλλη μέθοδος .

Αναλυτικότερα :

A. Εάν ταυτόσημα προϊόντα υπάρχουν μόνο σε μια από τις τρεις χώρες, τότε η τιμή δεν θα πρέπει να ξεπερνά την τιμή αυτής της χώρας .

Β. Για προϊόντα για τα οποία δεν υπάρχουν ταυτόσημα στις τρεις χώρες αναφοράς, επιλέγεται η υψηλότερη λιανική τιμή του παρόμοιου προϊόντος που υπάρχει στην Πορτογαλία.

Γ. Εάν ένα ταυτόσημο προϊόν , κυκλοφορεί μόνο στην χώρα προέλευσης , τότε η εργοστασιακή τιμή που θα καθορισθεί δεν θα πρέπει να ξεπερνά την τιμή στην χώρα προέλευσης .

Το σύστημα τιμών δεν ισχύει για τα generics και τα μη συνταγογραφούμενα φάρμακα . Το ποσοστό αύξησης των τιμών ετησίως, διαφοροποιείται για τα φάρμακα που καλύπτονται από τα Ασφαλιστικά Ταμεία .

Στη Γαλλία, οι τιμές των μη χρηματοδοτούμενων από τα ασφαλιστικά Ταμεία φαρμάκων, διαμορφώνονται ελεύθερα . Όσον αφορά τα καλυπτόμενα από την κοινωνική ασφάλιση φάρμακα , η ίδια η εταιρεία πρέπει να αποφασίσει κατ' αρχάς, αν επιθυμεί το φάρμακο που πρόκειται να κυκλοφορήσει να μπει στο συγκεκριμένο κατάλογο. Αφού αποκτηθεί η άδεια κυκλοφορίας (αποκτάται από την Ιατρική Υπηρεσία, ανεξάρτητο Δημόσιο Ίδρυμα), γίνεται εκτίμηση αν το προϊόν πρέπει να μπει στη λίστα των χρηματοδοτούμενων από την Κοινωνική Ασφάλιση φαρμάκων, με βάση την αυξημένη του αποτελεσματικότητα ή το χαμηλότερο κόστος του . Σε όρους ίσης αποτελεσματικότητας και κόστους, επιλέγονται τα φάρμακα που αποτελούν προϊόν έρευνας της αιτούσας εταιρείας. Κατόπιν το προϊόν ελέγχεται από Επιτροπή της Κοινότητας, που είναι υπεύθυνη για το κόστος των χρηματοδοτούμενων από τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης φαρμάκων. Αποτελείται από εκπροσώπους Υπουργών Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας Βιομηχανίας , Οικονομίας . Η Επιτροπή, προεδρεύεται από έναν εκπρόσωπο υψηλών προδιαγραφών, που τοποθετείται από τους προαναφερθέντες Υπουργούς. Αν η εταιρεία αποδέχεται, το προϊόν μπορεί να καταχωρηθεί στη λίστα επιδοτούμενων φαρμάκων. Αν η εταιρεία αρνείται την προταθείσα τιμή το προϊόν δεν μπορεί να καταχωρηθεί. Η καταχώρηση στη

λίστα επιδοτούμενων φαρμάκων ισχύει για τρία χρόνια και η τιμή κανονίζεται για αυτή την περίοδο . Σε κάποιες περιπτώσεις η τιμή κανονίζεται σε συμφωνία με την ποσότητα που η εταιρεία εκτιμά ότι θα πουλήσει. Αν αυτή είναι πλεονάζουσα η τιμή μειώνεται, με στόχο να ελέγχεται το κόστος της κοινωνικής ασφάλισης .

Στην Ισπανία, συντάσσεται αναλυτικό κοστολόγιο με όλα τα συνθετικά στοιχεία του κόστους , συμπεριλαμβανομένου και αυτού της έρευνας και ανάπτυξης . Η εργοστασιακή τιμή υπολογίζεται με την πρόσθεση στο συνολικό κόστος του κέρδους του παραγωγού. Η θεραπευτική χρησιμότητα του προϊόντος όπως και το κόστος των εναλλακτικών θεραπειών λαμβάνονται επίσης υπόψη. Η αναθεώρηση των τιμών αποτελεί παρόμοια διαδικασία και η αιτούσα εταιρεία θα πρέπει επίσης να αιτιολογεί την αύξηση που ζητάει υποδεικνύοντας πρόσφατες διαμορφώσεις τιμών άλλων σκευασμάτων .

Στο Ηνωμένο Βασίλειο , οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα, γίνεται έλεγχος όμως του ύψους κερδών των επιχειρήσεων από τις πωλήσεις, βάσει ενός κέρδους – στόχου που έχει καθορισθεί, με περιθώριο ανοχής 25%. Οι εταιρείες που υπερβαίνουν αυτό το όριο οφείλουν, είτε να μειώσουν την τιμή ενός ή περισσότερων προϊόντων τους , ώστε και με τις καλύτερες προοπτικές πωλήσεων τον επόμενο χρόνο να μην ξεπεράσουν το συγκεκριμένο όριο ή πληρώνουν το επιπλέον κέρδος πάνω από το 25% περιθώριο ανοχής .

Στην Ιταλία , για τα μεν φάρμακα που μπήκαν στην αγορά πριν το 1990, εφαρμόζεται η παλαιά μέθοδος αναλυτικής κοστολόγησης η δομή της οποίας ήταν προσθετική και αναλυτική και βασίζονταν στην εκτίμηση του κάθε χρησιμοποιημένου παράγοντα στην παραγωγή : τιμή των δραστικών ουσιών, γενικά έξοδα , κόστος αντιπροσώπου , περιθώρια κέρδους διανομέων. Το κόστος των νέων δραστικών ουσιών, καθοριζόταν από την Επιτροπή Πρώτων Υλών με σημείο αναφοράς τις ξένες ευρωπαϊκές χώρες , κυρίως τις ανταγωνιστικές .

Από το 1993 και μετά, ο τύπος συνάρτησης που χρησιμοποιείται είναι μεν ταυτόσημος με τον προηγούμενο , όμως διαφοροποιείται έντονα κυρίως στον καθορισμό του κόστους των πρώτων υλών και η συμβολή του έγκειται στο ότι καθιστά δυνατόν να ληφθεί υπόψη μεγαλύτερος αριθμός παραγόντων, που συμβάλλουν στον προσδιορισμό της τιμής και αυτό την καθιστά πιο εύκαμπτη : αναλυτικότερα η τιμή των δραστικών ουσιών, καθορίζεται πλέον βάσει 5 παραγόντων (καινοτομίας και ενσωματωμένης έρευνας, δοσολογίας, εξάπλωσης της ασθένειας , τεχνολογικούς , οικονομικής επίδρασης). Ο κάθε παράγοντας έχει διαφορετική βαρύτητα, που του αποδίδεται με συγκεκριμένο συντελεστή. Οι γενικές δαπάνες καθορίζονται σαν συνάρτηση του χρόνου παραγωγής , συσκευασίας και του εργατικού κόστους (εκθετική), στο κόστος αντιπροσωπείας σαν συνάρτηση των γενικών εξόδων τους , και η αμοιβή κεφαλαίου σαν συνάρτηση της τιμής του ενεργού συστατικού.

Στο Βέλγιο , οι τιμές των φαρμάκων καθορίζονται από ειδική Επιτροπή στην οποία συμμετέχουν οι βιομήχανοι, οι χονδρέμποροι, οι φαρμακοποιοί , και οι σύλλογοι καταναλωτών. Η τιμή καθορίζεται με πολύ συγκεκριμένα κριτήρια : τη δοκιμή και το επίπεδο του κόστους , ο ισολογισμός της εταιρείας και η θεραπευτική δράση. Οι τιμές στις άλλες χώρες ενίοτε λαμβάνονται υπόψη. Η μικτή σύσταση της Επιτροπής (που περιλαμβάνει αντιπροσώπους των ενδιαφερόμενων οικονομικών τμημάτων και καταναλωτές), δείχνει την πρόθεση της κυβερνήσεως για πραγματοποίηση ισορροπίας μεταξύ των επιδιώξεων των ενδιαφερόμενων μερών και συμβιβασμού των αντικρουόμενων επιδιώξεων . Η τελική απόφαση παίρνεται από το Τεχνικό Συμβούλιο για την Ασφάλεια της Υγείας. Η τιμή ενός φαρμάκου δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτή του κάθε προστατευόμενου με πατέντα φαρμάκου, που έχει τα ίδια δραστικά συστατικά και το 100 – 150% της τιμής των προστατευόμενων με πατέντα φαρμάκων με ισοδύναμη φαρμακευτική δράση. Αν αυτοί οι όροι δεν πληρούνται , η κυκλοφορία συχνά απορρίπτεται και η Εταιρεία δέχεται τη μείωση της τιμής που αιτείται από το Υπουργείο

Οικονομικών . Υπάρχουν διάφορα ποσοστά απόρριψης, σύμφωνα και με τη θεραπευτική και κοινωνική αξία του προϊόντος .

Παρακάτω δίνεται η ανάλυση του κόστους της ex factory τιμής όπως διαμορφώνονται κατά μέσο όρο στα Κράτη – μέλη της Ε.Ε..

A.	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	→	40%
B.	R&D και άδειες	→	15%
C.	ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	→	15%
D.	ΔΙΑΝΟΜΗ	→	9%
E.	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	→	11%
F.	ΚΕΡΔΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	→	10%

5.6 Η ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Από την αρχή της 10ετίας του '50 κρίθηκε σκόπιμη, στη χώρα μας, η παρέμβαση του κράτους στην διαμόρφωση των τιμών . Αρχικά και μέχρι το 1969 , τέθηκε ως βάση υπολογισμού το κοστολόγιο , η σύνταξη του οποίου , αφέθηκε στην κρίση των επιχειρήσεων, με μόνο περιορισμό ότι δεν έπρεπε να τα επιβαρύνουν με περισσότερα έξοδα από αυτά που προέκυπταν από τα

βιβλία τους . Το αποτέλεσμα ήταν ότι διαμορφώθηκαν τιμές προϊόντων με πολύ μεγάλες διαφορές μεταξύ τους . Οι αντιδράσεις που εκδηλώθηκαν είχαν σαν αποτέλεσμα την μεταβίβαση της αρμοδιότητας των τιμών στο Υπουργείο Εμπορίου, που λόγω εμπειρίας κρίθηκε περισσότερο κατάλληλο για την αντιμετώπιση του θέματος που είχε δημιουργηθεί . Οι τρεις Επιτροπές που συγκροτήθηκαν κατά σειρά στο Υπουργείο Εμπορίου, με συμμετοχή καθηγητών Πανεπιστημίου και Εκπροσώπων του ΚΕΠΕ, δεν κατόρθωσαν να υποδείξουν ικανοποιητικό τρόπο σύνταξης κοστολογίου και τα συμπεράσματά τους συνοψίστηκαν στο σκεπτικό ότι δεν είναι εύκολο να συνταχθεί κοστολόγιο δυνάμενο να ελεγχθεί από το Κράτος , καθώς ένα πολύ μεγάλο μέρος του κόστους των φαρμάκων αποτελείται από γενικά ή έμμεσα έξοδα που δεν είναι δυνατόν να επιμεριστούν στα επί μέρους προϊόντα με αντικειμενικό και δίκαιο τρόπο. Για το λόγο αυτό συνέστησαν να πάψει να ισχύει το κοστολόγιο και να εφαρμοσθεί το σύστημα του απολογιστικού ελέγχου των συνολικών κερδών των επιχειρήσεων, για να αποκλεισθεί η δυνατότητα κερδοσκοπίας και να υποχρεωθούν οι επιχειρήσεις να διαμορφώνουν τις τιμές τους σε λογικά επίπεδα.

Στην περίοδο 1969 – 1973 ίσχυσε ελεύθερη διαμόρφωση των τιμών για τα νέα φάρμακα, με απολογιστικό έλεγχο των κερδών τους, ενώ για τα φάρμακα που κυκλοφορούσαν ήδη δεν παρέχουν την ευκαιρία αναπροσαρμογής . Το σύστημα αυτό δεν παρείχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, καθώς οι αρμόδιες Υπηρεσίες δεν κατάφεραν να πραγματοποιήσουν τους αρμόδιους ελέγχους .

Στην περίοδο 1970 – 1980 και ειδικότερα από το 1973 και μετά, οι έντονες πληθωριστικές πιέσεις και οι μεταβολές στις ισοτιμίες ορισμένων τουλάχιστον ξένων νομισμάτων (Γερμανικό μάρκο , Λιρά Αγγλίας), σε σχέση με την δραχμή , είχαν δυσμενείς επιπτώσεις στο κόστος της εγχώριας βιομηχανίας και στο κόστος των εισαγόμενων φαρμάκων. Η πολιτική του παγώματος τιμών στην πρώτη Δετία από το Υπουργείο εμπορίου, είχε

δυσμενείς επιπτώσεις , για τα παλαιά φάρμακα και οδήγησε σε επιδείνωση της υφιστάμενης κατάστασης . Τα προβλήματα αντιμετωπίστηκαν με ανακοστολόγηση των φαρμάκων το 1976 με το σύστημα του απολογιστικού ελέγχου των επιχειρήσεων , και ανατιμήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα. Η τρίτη γενικά ανακοστολόγηση του 1983 βασίστηκε σε πρότυπο κοστολόγιο, που συντάχθηκε με τα μέσα στοιχεία του κλάδου και διαμόρφωσε ενιαίες τιμές για τα όμοια φάρμακα .

Η οικονομική ύφεση που εκδηλώθηκε μετά την δεύτερη ενεργειακή κρίση και η βραδεία ανάκαμψη που την ακολούθησε στις χώρες του ΟΟΣΑ και οι συνεχείς ανατιμήσεις ξένων νομισμάτων μεταξύ 1981 – 1985, είχαν δυσμενείς επιπτώσεις στο κόστος των εισαγόμενων φαρμακευτικών προϊόντων και πρώτων υλών και στο κόστος της εγχώριας βιομηχανίας . Στα πλαίσια της σταθεροποιητικής πολιτικής, που αποφασίστηκε τον Οκτώβριο του 1985, ακολούθησε η υποτίμηση της δραχμής και οι συνεχείς αναπροσαρμογές των τιμών όλων των φαρμάκων (1985, 1987,1988). Το σύστημα του πρότυπου κοστολογίου και των ενιαίων τιμών , καταργήθηκε το 1992 με κύριο επιχείρημα ότι οι ενιαίες τιμές κοστολογίου ευνοούσαν τα αντίγραφα , των οποίων οι τιμές έπρεπε να ήταν κατώτερες των πρωτοτύπων, αφού ήταν απαλλαγμένες από τα έξοδα έρευνας . Η προσδοκία του νομοθέτη για ανάπτυξη των μικρών ελληνικών επιχειρήσεων που κυκλοφορούσαν τα αντίγραφα, κρίθηκε ότι δεν ήταν ρεαλιστική, αφού δεν είχε παρατηρηθεί καμία αναπτυξιακή προσπάθεια .

Από το 1983 και μετά , οι τιμές για τα νέα προϊόντα και οποιαδήποτε αύξηση στις τιμές των φαρμάκων, καθορίζεται από 9μελή Επιτροπή που λειτουργεί στο Υπουργείο Εμπορίου.(Η επιτροπή αυτή, μέχρι το 1991 ήταν 11μελής, οπότε με το νόμο 1965/91 περιορίστηκε ο αριθμός των μελών της σε εννέα .) Η Επιτροπή αυτή απαρτίζεται από αντιπροσώπους του Υπουργείου Εμπορίου, του ΕΟΦ, της Εθνικής Φαρμακοβιομηχανίας , του Σώματος Ορκωτών Λογιστών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Ομοσπονδίας Εργατών

Ελλάδος και τον Ασφαλιστικό Οργανισμό Υγείας (ΙΚΑ κ.λπ.) . Όλες οι τιμές αποκτούν ισχύ από τη δημοσίευση τους στο επίσημο δελτίο τιμών φαρμάκων, που εκδίδει το Υπουργείο Εμπορίου με τη συμμετοχή του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας . Για την έκδοση του δελτίου προηγούνται 2 γνωμοδοτήσεις : η πρώτη του ΕΟΦ και η δεύτερη της Επιτροπής Τιμών και Φαρμάκων.

Πρέπει να αναφέρουμε ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει επίσημος διαχωρισμός μεταξύ φαρμάκων με πατέντα ή χωρίς εμπορική ονομασία . Ο κανονισμός προστασίας φαρμάκων 1769/92 , βάσει του οποίου προστατεύεται η δραστική ουσία και το προϊόν έως 15 έτη , τέθηκε σε εφαρμογή στην χώρα μας στις 02/01/98 . Μέχρι τότε προστατευόταν μόνο η μέθοδος παραγωγής της δραστικής ουσίας, πράγμα που σημαίνει ότι εάν κάποιος αποδείξει ότι η ίδια δραστική ουσία έχει παραχθεί με άλλη μέθοδο από αυτή του ερευνητή, είχε το δικαίωμα να κυκλοφορήσει και το δικό του προϊόν ασχέτως αν το πρωτότυπο καλύπτεται διεθνώς από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας . Αντίθετα στις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. που προστατεύονται τα φαρμακευτικά προϊόντα , κατά την διάρκεια της ισχύος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, δεν επιτρέπεται να κυκλοφορεί άλλο προϊόν με την ίδια δραστική ουσία εκτός του ερευνητή οίκου και εκείνου στον οποίο ο ίδιος ο ερευνητής παραχώρησε το δικαίωμα εκμετάλλευσης .Μετά την λήξη της προστασίας, κυκλοφορούν και άλλα φάρμακα, με την ίδια δραστική ουσία, σε τιμές αρκετά φθηνότερες από του ερευνητή (φάρμακα – generics).

Βάσει της 14/89 οδηγίας της Ε.Ε. , οι τιμές των generics δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερες από τις τιμές των πρωτοτύπων . Οι τιμές των αντιγράφων στην χώρα μας βάσει της 29/09/97 Αγορανομικής Διάταξης του Υπουργείου Ανάπτυξης, καθορίστηκαν στο 80% της τιμής πώλησης των αντιστοίχων πρωτότυπων.

Επίσης δεν λειτουργεί στην πράξη ο διαχωρισμός μεταξύ φαρμάκων που νόμιμα συνταγογραφούνται και αυτών που δίδονται χωρίς Ιατρική συνταγή.

Γενικά όλα τα συστήματα τιμών που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα, είχαν ένα μειονέκτημα που αφορούσε τα παλαιά προϊόντα . Οι τιμές τους παρέμεναν για μεγάλα χρονικά διαστήματα αμετάβλητες ή αυξάνονταν κατά ποσοστά πολύ μικρότερα από την αύξηση του κόστους τους, με αποτέλεσμα να αποσύρονται από την αγορά παλαιά δοκιμασμένα φάρμακα και να αντικαθίστανται από άλλα ακριβότερα , χωρίς ανάλογη διαφορά αποτελεσματικότητας .

Κατά την εικοσαετία 1955 – 1975 που επικρατούσαν οι μικρές ελληνικές επιχειρήσεις, το τέχνασμα που χρησιμοποιούνταν για την εξασφάλιση της επιβίωσης τους, ήταν η κυκλοφορία νέων προϊόντων με ελαφρά τροποποιημένη σύνθεση, που τα κυκλοφορούσαν με νέα άδεια και με την προσθήκη στο σήμα τους του χαρακτηρισμού "NEO" για να εξασφαλίσουν μεγαλύτερη τιμή, αφού η κοστολόγησή τους θα γίνονταν με νεώτερα κοστολογικά στοιχεία.

Κατά την τελευταία εικοσαετία που επικρατούν οι μεγάλες ξένες εταιρείες , αποσύρουν τα παλαιά τους προϊόντα και τα αντικαθιστούν με νέα που τους προμηθεύουν τα διερευνητικά τους εργαστήρια χωρίς ουσιαστικές διαφορές φαρμακολογικής δράσης από τα αποσυρόμενα , αλλά με πολύ υψηλότερες τιμές . Με δεδομένο το βαθμό διείσδυσης των συγκεκριμένων εταιρειών στην εγχώρια αγορά , η πολιτική καθήλωσης των τιμών όχι μόνο απέτυχε να ελέγξει τη φαρμακευτική δαπάνη , αλλά προκάλεσε αύξηση πολύ μεγαλύτερη από αυτή που αντιστοιχούσε σε μια φυσιολογική αύξηση των τιμών των παλαιών προϊόντων.

Αν και εξαγγέλθηκε πάγωμα των τιμών για το 1990 – 91, η τιμή περισσότερων από 50 φαρμακευτικών προϊόντων αυξήθηκε πάνω από 200% την περίοδο 1990 – 93. Η μεγάλη αύξηση των τιμών αφορούσε κυρίως τα εισαγόμενα φάρμακα, ενώ αντίθετα τα εγχώρια παρέμειναν καθηλωμένα στα χαμηλότερα κλιμάκια τιμών. Παράλληλα σημειώθηκε δραματική μείωση της

συμμετοχής των εγχώριων προϊόντων στις συνολικές πωλήσεις και αντίστοιχα σχεδόν διπλασιασμός της συμμετοχής των εισαγόμενων.

Τα στάδια υπολογισμού της χονδρικής τιμής εισαγόμενου φαρμάκου είναι τα παρακάτω:

1) Αρχικός υπολογισμός .

Αρχικά γινόταν έρευνα της ex factory (προ χονδρέμπορου τιμή) του ίδιου φαρμάκου στην χώρα προέλευσης, μειωμένη κατά 7%- καθώς εκτιμήθηκε ότι οι Έλληνες εισαγωγείς αγοράζουν τα φάρμακα κατά 7% φθηνότερα από τους φαρμακέμπορους και προσαυξάνονταν με συντελεστή 43,5% ,το οποίο εμπεριείχε μικτό κέρδος εισαγωγέα 12,5%και τις υπέρ τρίτων νομοθετικές επιβαρύνσεις . Εφόσον τα φάρμακα προέρχονταν από χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιβαρύνονταν με δασμούς , λαμβανόταν υπόψη και η επιβάρυνση αυτή για την διαμόρφωση της τιμής .

2) Επαλήθευση τιμών

Γινόταν εξακρίβωση των τιμών πώλησης πριν τον χονδρέμπορο του ίδιου φαρμάκου στις χώρες της Ευρώπης και υπολογίζονταν ως ανωτέρω οι αντίστοιχες χονδρικές τιμές . Ακολούθως υπολογιζόταν ο μέσος όρος των τριών φθηνότερων τιμών , εφόσον το φάρμακο κυκλοφορούσε σε έξι τουλάχιστον Ευρωπαϊκές χώρες, ενώ βάσει της Αγορανομικής Διάταξης 281/15/25-04-96, καθορίστηκε να λαμβάνεται η χαμηλότερη προ χονδρέμπορο τιμή πώλησης μειωμένη κατά 7% . Σε περίπτωση που κυκλοφορούσε σε λιγότερες χώρες, λαμβάνονταν κατά περίπτωση οι τιμές μιας ή δύο χωρών.

3) Σύγκριση και τελικός καθορισμός τιμής .

Η τιμή που είχε υπολογισθεί με βάση την τιμή στην χώρα προέλευσης, συγκρινόταν με την τιμή επαλήθευσης και εγκρίνονταν όποια ήταν χαμηλότερη .

ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΟΜΕΝΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΥ

- ΤΙΜΗ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ
- ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΚΠΤΩΣΗ = 0,4%(επί της χονδρικής τιμής)
- ΚΕΡΔΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΜΠΟΡΟΥ = (επί της χονδρικής)
- ΕΟΦ + ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ = 15,36%(επί της ex factory)
- ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΣΑΥ = 8,13% (επί της ex factory)
- ΤΕΑΥΦΕ + ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ = 2,048% (επί της ex factory)

Αναλυτικότερα τα στάδια υπολογισμού για την χονδρική τιμή είναι τιμή είναι τα παρακάτω :

1. Αρχικός υπολογισμός

Λαμβάνονταν υπόψη τα επιμέρους στοιχεία κόστους του φαρμάκου (αξία δραστικών ουσιών , εκδοχών , υλικών συσκευασίας , δαπάνες βιομηχανοποίησης , δαπάνες Διοίκησης – Διάθεσης – Διάδοσης , αποσβέσεις) προσθέτονταν το κέρδος παραγωγού 12,5% και οι υπέρ τρίτων επιβαρύνσεις όπως και στην περίπτωση των εισαγομένων και υπολογιζόταν η χονδρική τιμή. Αναλυτικότερα η διαμόρφωση της εργοστασιακής τιμής των εγχώρια παραγόμενων φαρμάκων περιγράφεται παρακάτω:

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΚΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΦΑΡΜΑΚΟΥ**

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΕΚΛΟΧΑ.	41,26 %
ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	5,50 %
ΕΡΓΑΣΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	8,25 %
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	4,12 %
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΘΕΙΣΕΣ	1,37 %
ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΑΔΟΣΗΣ , ΔΙΑΘΕΣΗΣ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	11,00 %
ΕΞΟΔΑ	12,38 %
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΘΕΙΣΕΣ	1,37 %
ΤΟΚΟΙ	4,13 %
ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ	10,62 % *
ΤΙΜΗ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ	100

*Το καθαρό κέρδος εργοστασίου υπολογίζεται επί των κερδοφόρων στοιχείων του κόστους, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνονται οι τόκοι και οι αποσβέσεις .

2. Επαλήθευση τιμών

Γινόταν έρευνα των τιμών πώλησης προ χονδρέμπορου, του ίδιου φαρμάκου στις χώρες της Ευρώπης και υπολογιζόταν η τιμή επαλήθευσης , όπως ακριβώς και στα εισαγόμενα .

3. Σύγκριση και τελικός καθορισμός τιμής

Η τιμή που είχε υπολογισθεί κατόπιν της κοστολόγησης ως ανωτέρω, συγκρινόταν με την τιμή επαλήθευσης και εγκρινόταν όποια τιμή ήταν χαμηλότερη.

Παρατηρούμε ότι ίσχυαν περίπου τα ίδια ποσοστά νομοθετικών επιβαρύνσεων, τόσο στα εισαγόμενα όσο και στα εγχώρια παραγόμενα, καθώς και τα ίδια ποσοστά στα κέρδη παραγωγού και εισαγωγέα. Στην πραγματικότητα όμως τα κέρδη του εισαγωγέα ήταν υψηλότερα, καθώς οι τιμές των εισαγόμενων φαρμάκων ήταν κατά πολύ υψηλότερες από αυτές των εγχώρια παραγόμενων. Η διαφορά αυτή οφείλεται στα ακριβότερα αναλώσιμα υλικά και στο υψηλότερο εργατικό κόστος που ενσωματώνουν τα εισαγόμενα, και επιπρόσθετα, στην περίπτωση των εισαγόμενων πρωτότυπων, στα διατιθέμενα από την εταιρεία κεφάλαια για την ανακάλυψη και τη σχετική έρευνα που επίσης ενσωματώνουν στην τελική τιμή.

Έτσι τα υψηλότερα έσοδα αποτέλεσαν βασικό κίνητρο για την στροφή των παραγωγών προς την εισαγωγή φαρμακευτικών προϊόντων από το εξωτερικό. Με τις πρόσφατες ρυθμίσεις και την ανακοστολόγηση που ακολούθησε, φαίνεται να αμβλύνηκε η άνιση μεταχείριση μεταξύ εισαγόμενων και παραγόμενων, ενώ αναμένεται και σημαντική μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης.

Πιο συγκεκριμένα, βάσει της 29/09/97 Αγορανομικής Διάταξης, η τιμολόγηση των εισαγόμενων φαρμάκων εξακολουθεί να γίνεται βάσει της φθηνότερης τιμής του ίδιου σκευάσματος στα κράτη – μέλη της Ε.Ε.. Παράλληλα βάσει της νέας Αγορανομικής Διάταξης της 02/12/97, δεν θα εγκρίνεται τιμή σε κανένα νέο εισαγόμενο φάρμακο αν δεν κυκλοφορεί τουλάχιστον σε 2 Ευρωπαϊκές χώρες, εκ των οποίων στην μία θα πρέπει να υπάρχει έλεγχος τιμών. Για τα εγχώρια παραγόμενα και συσκευαζόμενα φάρμακα, οι τιμές εξακολουθούν να καθορίζονται βάσει κοστολογίου, έχοντας υπόψη την φθηνότερη τιμή της Ευρώπης. Η τιμή κοστολογίου θα εφαρμόζεται μόνο εφόσον είναι χαμηλότερη της ισχύουσας τιμής και εφόσον αυτή είναι χαμηλότερη της τιμής της φθηνότερης χώρας. Στην περίπτωση αυτή παραμένει η ισχύουσα τιμή, προσαρμοσμένη στις νέες υπέρ τρίτων νομοθετικές επιβαρύνσεις. Τιμές δραστικών ουσιών υψηλότερες της τιμής

που πωλεί ο ερευνητικός οίκος δεν γίνονταν δεκτές . Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι στην περίπτωση των παραγόμενων αλλοδαπών πρωτότυπων , λαμβάνεται για τις δραστικές ουσίες η τιμή που παρουσιάζει η ίδια η επιχείρηση, δεδομένου ότι αυτή είναι προϊόν του ίδιου δικαιούχου ερευνητή οίκου. Κατά συνέπεια καθορίζει ο ίδιος την τιμή που ασφαλώς θα εξαρτάται και από τα διατιθέμενα από αυτόν κεφάλαια για την ανακάλυψη και την σχετική έρευνα . Στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει δυνατότητα επαλήθευσης του κανονικού της τιμής αυτής . Και όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω, η δραστική ουσία αποτελεί κατά κανόνα σημαντικό ποσοστό στην διαμόρφωση της τιμής του τελικού προϊόντος . Θα πρέπει να αναφερθεί επίσης, ότι όσο αφορά τα λοιπά εγχώρια παραγόμενα φάρμακα, επισημάνθηκαν περιπτώσεις μεγάλων αποκλίσεων στις τιμές της ίδιας δραστικής ουσίας ,στα προτιμολόγια ή στις προσφορές οίκων του εξωτερικού, που είχαν κατατεθεί και η οποία έφθανε μέχρι και 5.900%!

Επίσης, έχουν διαπιστωθεί περιπτώσεις, όπου η περιγραφή της δραστικής ουσίας δεν συμπίπτει ακριβώς με αυτή που αναφέρει η άδεια κυκλοφορίας του φαρμάκου.

Τα παραπάνω αποδίδονται στην επιδίωξη των επιχειρήσεων, να τεκμηριώσουν τις αιτούμενες τιμές που κατά κανόνα υπερβαίνουν τα αντίστοιχα 80% της τιμής του πρωτότυπου , επιδίωξη που όμως δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί λόγω της ισχύουσας νομοθεσίας . Εξάλλου οι επιχειρήσεις επικαλούνται ότι αδικούνται με την κλίμακα που τα τρία δέλτα έχουν καθορισθεί (Δαπάνες Διοίκησης – Διάδοσης – Διάθεση), να υπολογίζονται δηλαδή με βάση τα μέσα αντίστοιχα έξοδα του κλάδου και με κλίμακα αντίστροφη του βιομηχανικού κόστους , σύμφωνα με τα ετήσια απολογιστικά στοιχεία των επιχειρήσεων, οπότε θεωρείται ότι γίνεται συμψηφισμός .

Επίσης με την νέα Α.Δ. παύει να ισχύει και η κατά 7% μείωση της ex factory τιμής, όπως γινόταν με τον παλαιότερο τρόπο, αφήνοντας έτσι ένα

περιθώριο κέρδους στους εισαγωγείς . Ταυτόχρονα μειώνεται το καθαρό ποσοστό κέρδους για τα εγχώρια παραγόμενα από 12,5% σε 8,5% δηλαδή κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες.

Η νέα αυτή ρύθμιση συνάντησε την έντονη αντίδραση των φαρμακοβιομηχάνων, από την πλευρά των οποίων ήδη είχε αποφασισθεί η παραπομπή της υπόθεσης ,περί τιμολόγησης βάσει της φθηνότερης τιμής της Ευρώπης, στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο με την αιτιολογία ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση αντιτίθεται στο άρθρο 30 του Συντάγματος της Ρώμης, περί ελεύθερου ανταγωνισμού. Βέβαια όπως τονίστηκε και παραπάνω , η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφήνει ελευθερία στην επιλογή μέτρων από τα Κράτη – Μέλη, όταν πρόκειται για την προστασία της Δημόσιας Υγείας (άρθρο 129,130) . Επιπρόσθετα , αντίστοιχες διαδικασίες ισχύουν και σε άλλες χώρες με συγκρίσιμο βιοτικό επίπεδο και συγκρίσιμο επίπεδο φαρμακευτικής παραγωγής και έρευνας με την Ελλάδα, όπως στην Πορτογαλία . Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η Ελλάδα έχει το χαμηλότερο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. στην Ε.Ε. και το γεγονός αυτό δεν είναι δυνατόν να μη λαμβάνεται υπόψη στον τρόπο καθορισμού των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων . Από την άλλη πλευρά η παραγωγή και έρευνα, είναι σε τόσο χαμηλό επίπεδο που είναι δύσκολο να εφαρμοσθεί άλλη μέθοδος τιμολόγησης, όπως και στην περίπτωση της Πορτογαλίας .

Ωστόσο , το ποσοστό κέρδους των Ελληνικών φαρμακοβιομηχανιών, είναι πλέον αρκετά χαμηλότερο από το μέσο όρο της Ε.Ε.(το ποσοστό κέρδους υπολογιζόμενο επί των κερδοφόρων στοιχείων του κόστους ανέρχεται κατά μέσο όρο στις χώρες της Ε.Ε. σε 11% βάσει στοιχείων του Υπουργείου Ανάπτυξης). Βέβαια, οι αυξήσεις τιμών που εγκρίθηκαν για ένα πλήθος φαρμάκων αντισταθμίζει τα αρνητικά αποτελέσματα, καθώς μια αύξηση της παλιάς λιανικής τιμής κατά 25%, αυξάνει την παλαιά τιμή εργοστασίου κατά 43,5%, λόγω της μείωσης των ενδιάμεσων ποσοστών του φόρου, των κρατήσεων και του κέρδους του φαρμακείου.

Πιο συγκεκριμένα , με την ανακοστολόγηση που έγινε βάσει του νέου τρόπου τιμολόγησης, έγινε μεσοσταθμική μείωση 19% για 4075 φάρμακα ,κυρίως εισαγόμενα , που αντιπροσωπεύουν το 75% της ετήσιας δαπάνης , ενώ έγινε μεσοσταθμική αύξηση 14% σε 1934 φάρμακα κυρίως φθηνά εγχώρια , που αντιπροσωπεύουν το 25% της ετήσιας δαπάνης . Ιδιαίτερη μεταχείριση υπήρξε για ορισμένα φάρμακα (φάρμακα για το AIDS και τον καρκίνο που έχουν την ένδειξη αναντικατάστατο), για τα οποία εγκρίθηκαν αυξήσεις άνω του 25%. Θα πρέπει εδώ να προσθέσουμε ότι σε αντίθεση με την τριετία 1990 -1993, η τελευταία τριετία χαρακτηρίζεται από την συγκράτηση των τιμών των φαρμάκων (μέση ετήσια αύξηση 2,9%) . Η μοναδική ανακοστολόγηση που έγινε μέσα στο 1996, ήταν με Υπουργική Απόφαση της 18-07-96 και αφορούσε 783 φάρμακα, από τα οποία 722 ήταν νέα . Από τα υπόλοιπα 69 φάρμακα , στα 33 δόθηκαν χαμηλότερες τιμές , ενώ αύξηση τιμών έγινε σε 13 φάρμακα, κατόπιν συμφωνίας με τις αρμόδιες εταιρείες .

Οι μετατροπές που έγιναν στον τρόπο υπολογισμού του κέρδους των φαρμακοποιών και των φαρμακέμπορων, καθώς και μετατροπές στις υπέρ τρίτων επιβαρύνσεις, περιγράφονται παρακάτω:

Η ανώτατη χονδρική τιμή των φαρμάκων συμπεριλαμβάνει πλέον, μόνο το κέρδος του φαρμακέμπορου και τις υποχρεωτικές εκπτώσεις, ενώ η ανώτατη λιανική τιμή καθορίζεται ως εξής: στην χονδρική τιμή προστίθεται το νόμιμο κέρδος του φαρμακοποιού και στο άθροισμα που προκύπτει υπολογίζεται ο Φ.Π.Α. Οι νομοθετικές επιβαρύνσεις υπέρ ΤΣΑΥ, ΤΕΑΥΦΕ και ΕΟΦ, βάσει της υπ' αριθμού 226/7-11-97 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου καταργούνται από 1-1-98 (η κάλυψη των αναγκών θα γίνεται πλέον από τον Κρατικό Προϋπολογισμό), ενώ οι εισφορές που ίσχυαν μέχρι 31-12-97 διαμορφώθηκαν ως εξής: η εισφορά υπέρ ΕΟΦ 10% (από 15%), η εισφορά υπέρ ΤΣΑΥ 4,5% (από 6,5%) και η εισφορά υπέρ ΤΕΑΥΦΕ από 2% σε 1,5%. Τα ποσοστά κέρδους των φαρμακέμπορων παραμένουν στο 8%, που

ίσχυε πριν την Αγορανομική Διάταξη της 25-4-96, αλλά υπολογίζονται πλέον επί της εργοστασιακής τιμής συμπεριλαμβανομένων και των υποχρεωτικών εκπτώσεων. Αντίστοιχα, το ποσοστό κέρδους των φαρμακοποιών παρέμεινε στο 35%, που ίσχυε πριν την Αγορανομική Διάταξη της 25-4-96, αλλά υπολογίζεται πλέον βάσει της χονδρικής τιμής.

Για την διαμόρφωση της νοσοκομειακής τιμής, που είναι η τιμή πώλησης των φαρμάκων προς το Δημόσιο (τα κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας), μειώνεται η χονδρική τιμή κατά 13%.

Παράλληλα με την νέα Α.Δ. του Υπουργείου Ανάπτυξης (2-12-97), επιχειρείται η πάταξη του φαινομένου υποκατάστασης φθηνών φαρμάκων από άλλα ακριβότερα και εισαγόμενα σκευάσματα.

Έτσι σε περίπτωση αλλαγής του παρασκευαστή ή συσκευαστή ενός φαρμάκου, η ανώτατη τιμή που θα εγκρίνεται δεν θα μπορεί να είναι υψηλότερη της προηγούμενης, ενώ σε περίπτωση που αλλάζει η προστίθεται μια νέα συσκευασία φαρμάκου ή η περιεκτικότητα, καθώς και όταν γίνεται προσθήκη μιας νέας παρεμφερούς τιμής τότε:

- αν η παλαιότερη συσκευασία ή περιεκτικότητα ή παρεμφερής μορφή, περιλαμβάνεται στον κατάλογο συνταγογραφούμενων φαρμάκων της Γ.Γ. Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τότε ο καθορισμός της τιμής γίνεται με βάση το ημερήσιο κόστος θεραπείας που έχει καθοριστεί γι' αυτή.

- αν η παλαιότερη συσκευασία ή περιεκτικότητας ή παρεμφερής μορφή δεν περιλαμβάνεται στην λίστα φαρμάκων, τότε το νέο φάρμακο θα παίρνει την τιμή του παλαιού, με αναλογία βέβαια στην νέα συσκευασία, περιεκτικότητα και μορφή.

Τυχόν διαφοροποιήσεις στο κόστος συσκευασίας ή βιομηχανοποίησης θα λαμβάνονται υπόψη, ενώ όταν καθορίζεται η τιμή δύο ή περισσότερων περιεκτικότητων του ίδιου φαρμάκου και εφόσον προκύπτουν διαφορετικές τιμές θα λαμβάνεται υπόψη η χαμηλότερη.

Τα νέα μέτρα εκτιμάται ότι θα ανακάμψουν την συνεχή υποκατάσταση φθηνών δοκιμασμένων φαρμάκων από “νέα” ακριβότερα, όμοιας ουσιαστικά φαρμακολογικής δράσης με τα παλαιότερα .

5.7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

➡ Ο έλεγχος των φαρμακευτικών δαπανών στην χώρα μας δεν ήταν μέχρι σήμερα ιδιαίτερα αποτελεσματικός, λόγω την ανυπαρξίας επαρκών μέτρων ελέγχου των δαπανών (ενιαία λίστα στο ταμείο βάσει φαρμακοοικονομικών κριτηρίων, πλαφόν συνταγογράφησης κ.λπ.), μέσω της προσφοράς .

➡ Όσον αφορά τον έλεγχο των τιμών, όλα τα συστήματα τιμών που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα απέτυχαν να ελέγξουν αποτελεσματικά τη φαρμακευτική δαπάνη και δεν παρεμπόδισαν την συνεχή απόσυρση από την αγορά παλαιών δοκιμασμένων φαρμάκων, που τα αντικαθιστούσαν άλλα ακριβότερα, χωρίς ανάλογη διαφορά αποτελεσματικότητας . Επιπλέον , ο παλαιός τρόπος τιμολόγησης ευνοούσε σαφώς τα εισαγόμενα σε βάρος των εγχώριων παραγόμενων και συντελούσε όπως φαίνεται σε έναν βαθμό στην σημαντική στροφή της αγοράς, την τελευταία πενταετία , στα εισαγόμενα . Το νέο σύστημα τιμών μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας ,αρκεί να συνοδεύεται από γενικότερη αναπτυξιακή προσπάθεια από την πλευρά του Κράτους .

Από την άλλη πλευρά είναι σαφής η έλλειψη επαρκή ποιοτικού ελέγχου των φαρμακευτικών σκευασμάτων που κυκλοφορούν στην αγορά, λόγω μη πραγματοποίησης μελετών Βιοισοδυναμίας και Βιοδιαθεσιμότητας και παράλληλα ανυπαρξίας ενός συστήματος τιμών αναφοράς (reference price),

ούτως ώστε φάρμακα Βιοισοδύναμα να ομαδοποιούνται σε θεραπευτικές κατηγορίες , να παίρνουν τιμές και να επιλέγονται από τον γιατρό τα φάρμακα με την χαμηλότερη τιμή και την αποτελεσματικότερη δράση (αξιολόγηση cost – effectiveness).

Θα πρέπει επίσης να τονισθεί ότι παρά τον Ευρωπαϊκό έλεγχο (που ασκείται κυρίως από την Διεύθυνση Φαρμάκου της Ε.Ε.) , στον οποίο υπόκεινται σήμερα οι κρατικές πολιτικές παρεμβάσεις στην εισαγωγή και κυκλοφορία φαρμάκων , εντούτοις η χώρα μας δεν έχει εξαντλήσει όλα τα περιθώρια παρέμβασης στον τομέα αυτόν.

Τα παραπάνω, αποδεικνύουν την αναγκαιότητα συγκρότησης μιας πολιτικής Εθνικής Έγκρισης, που θα βασίζεται στην επιστημονική τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας και συμβατότητας, όσον αφορά την κυκλοφορία και παραγωγή αντιγράφων και την εισαγωγή πρώτων υλών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η αγορά φαρμάκου χαρακτηρίζεται από ορισμένες ιδιαιτερότητες (παρουσία εξωτερικών επιδράσεων, ασυμμετρία πληροφόρησης , ύπαρξη μονοπωλίων), που καθιστούν αναγκαία την παρέμβαση του Κράτους με στόχο :

- 1)** Τη διασφάλιση της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας των φαρμάκων που κυκλοφορούν στην εγχώρια αγορά .
- 2)** Τον έλεγχο των κρατικών δαπανών για τα φάρμακα .
- 3)** Τη προστασία της εγχώριας βιομηχανίας .

Οποιαδήποτε λοιπόν ρυθμιστική παρέμβαση που στοχεύει αποκλειστικά στη ζήτηση , δύσκολα θα μπορούσε να οδηγήσει στην επίτευξη των παραπάνω στόχων, ακριβώς γιατί η ζήτηση είναι ουσιαστικά κατευθυνόμενη από την προσφορά, λόγω της ασυμμετρίας πληροφόρησης μεταξύ ιατρού – ασθενή και φαρμακοποιού ασθενή.

Ειδικότερα , η **Ελληνική Αγορά Φαρμάκου** χαρακτηρίζεται από :

- Την **εξάρτηση σε σημαντικό βαθμό από τις μεταβολές στο εξωτερικό** , καθώς το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς καλύπτεται από φάρμακα αλλοδαπής ιδιοκτησίας , ενώ δεν πραγματοποιείται έρευνα .
- Τη **συνεχώς αυξανόμενη φαρμακευτική δαπάνη** με συνέπεια τη σημαντική επιβάρυνση των ασφαλιστικών ταμείων.
- Την **έλλειψη μηχανοργάνωσης** για τον έλεγχο της διακίνησης και της διανομής των φαρμάκων από τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και τα νοσοκομεία .
- Την **ανυπαρξία συστήματος τιμών αναφοράς** (reference price), ούτως ώστε φάρμακα βιοϊσοδύναμα να ομαδοποιούνται σε θεραπευτικές κατηγορίες , να παίρνουν

τιμές και να επιλέγεται από το γιατρό το φάρμακο με τη χαμηλότερη τιμή και την αποτελεσματικότερη δράση (αξιολόγηση cost – effectiveness).

Έτσι αναγκαία φαίνεται η λήψη μέτρων για :

- Τη μείωση στο μέτρο του δυνατού της τεχνολογικής εξάρτησης της εγχώριας βιομηχανίας και την ενίσχυση την ανταγωνιστικής της ικανότητας . Για την επίτευξη αυτού του στόχου κρίνεται αναγκαία η ανάληψη πρωτοβουλίας από το Κράτος για έρευνα, καθώς και η θέσπιση κινήτρων για ανάπτυξη ερευνητικής δραστηριότητας από την εγχώρια φαρμακοβιομηχανία .
- Τον έλεγχο των φαρμακευτικών δαπανών.
- Την συγκρότηση μιας πολιτικής εθνικής έγκρισης που θα βασίζεται στην επιστημονική τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας και συμβατότητας όσον αφορά την κυκλοφορία, την παραγωγή αντιγράφων και την εισαγωγή πρώτων υλών.

Μέσα στα πλαίσια των αρχών της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας , του Κοινοτικού Δικαίου και της ελληνικής και διεθνούς εμπειρίας , η διαμόρφωση Πολιτικής για τα φάρμακα , θα πρέπει να βασίζεται στις ακόλουθες αρχές : α) Προστασία της Δημόσιας Υγείας β) Προστασία του Κοινωνικού Συμφέροντος γ) Ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανίας .

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Κ.Ζ.Φ.	:Κύκλος Ζωής Φαρμάκου
Ε.Ε.	:Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Σ.Υ.Ε.	:Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
Ε.Ο.Φ.	:Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων
R+D.	:Έρευνα και Ανάπτυξη
ΜΗ. ΣΥ. ΦΑ.	:Μη Συνταγογραφημένα Φάρμακα
Π.Ο.Υ.	:Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας
Ο.Τ.Σ.	:Μη Συνταγογραφούμενα Φάρμακα
Κ.Η.Θ.	:Κόστος Ημερήσιας Θεραπείας
Ν.Σ.	:Νοσοκομειακό Συνταγολόγιο
Ε.Φ.Β.	:Εθνική Φαρμακοβιομηχανία
Ε.Φ.	:Εθνική Φαρμακαποθήκη
Α.Τ.	:Ασφαλιστικό Ταμείο
Α.Δ.	:Αγορανομική Διάταξη
Ι.Φ.Ε.Τ.	:Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας
Τ.Σ.Α.Υ.	:Ταμείο Σύνταξης Ασφάλισης Υγειονομικών
Τ.Ε.Α.Υ.Φ.Ε.	:Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εταιρειών
Α.Ε.Π.	:Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Δ.Σ.	:Διοικητικό συμβούλιο
Ν.Φ.	:Νοσοκομειακός Φαρμακοποιός
Ε.Σ.Υ.	:Εθνικό Σύστημα Υγείας
Ι.Κ.Α.	:Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Ο.Γ.Α.	:Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
Τ.Ε.Β.Ε.	:Ταμείο Εμπόρων Βιοτεχνών Ελλάδος

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

- Πίνακας 2.1** : Γεωγραφική κατανομή των
φαρμακοβιομηχανιών στην Ελλάδα (1995).
- Πίνακας 2.2** : Το προσωπικό των φαρμακευτικών
επιχειρήσεων.
- Πίνακας 2.3** : Οι πρώτες σε πωλήσεις Διεθνείς
φαρμακοβιομηχανίες στην Ελλάδα το 1995.
- Πίνακας 2.4** : Η φαρμακευτική παραγωγή στις χώρες της
Ε.Ε. και η συμμετοχή τους στο κοινοτικό
εμπόριο.
- Πίνακας 2.5** : Συμμετοχή στις πωλήσεις φαρμάκων σε
ποσοστό (%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

- Πίνακας 3.1 : Εξέλιξη του αριθμού συνταγών και του αριθμού φαρμάκων/δικαιούχο σε Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α. , Τ.Ε.Β.Ε. (1985-1996)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

- Πίνακας 4.1 : Δαπάνες για φάρμακα στις χώρες της Ε.Ο.Κ.
- Πίνακας 4.2 : Κατανάλωση φαρμάκων (σε εκατ.)
- Πίνακας 4.3 : Πηγές κάλυψης των δαπανών στην Ελλάδα 1994
- Πίνακας 4.4 : Φαρμακευτικές δαπάνες κατά θεραπευτική κατηγορία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Πίνακας 5.1 : Έλεγχος των τιμών και κάλυψη της Δαπάνης
για Φάρμακα στα Κράτη Μέλη της Ε.Ε.

Πίνακας 5.2 : Τιμές πρωτοτύπων και αντιγράφων στην Μ.
Βρετανία

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Διάγραμμα 1.1 : Η σιγμοειδής καμπύλη του Κ.Φ.Ζ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Διάγραμμα 2.1 : Το κύκλωμα διανομής του φαρμάκου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αλεβίζος Β., 1997: «Άγχος και Αγχώδεις διαταραχές».
Αθήνα :Ιατρικές εκδόσεις ``Σελίδα``.
2. Γετίμης Π.- Γραβάρης Δ., 1993: «Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική».
Αθήνα : Θεμέλιο.
3. Γκανά Α. – Ζερβού Θ. , 1984: «Φάρμακα : Επίπεδο και πολιτική τιμών».
Αθήνα : Κ.Ε.Π.Ε., Επιστημονικές μελέτες .
4. Δελτίο νοσοκομειακής φαρμακευτικής , «Μείωση της κατανάλωσης φαρμάκων στα νοσοκομεία», Ιούν.- Αυγ. 1995
5. Δελτίο νοσοκομειακής φαρμακευτικής , «Η διακίνηση φαρμακευτικού υλικού – Συνταγογραφία – Χορήγηση», Απριλ. – Ιουν. 1994
6. Δελτίο νοσοκομειακής φαρμακευτικής , «Νοσοκομειακό συνταγολόγιο και συνταγογράφηση», Ιουλ.- Σεπτ. 1996
7. Δρυμούση Γ. , 1986 : «Η φαρμακοβιομηχανία στην Ελλάδα».
Αθήνα : Κ.Ε.Π.Ε.
8. Θεοδώρου Μ. – Σαρρής Μ. – Σούλης Σ. , 1996 : «Συστήματα υγείας και Ελληνική πραγματικότητα».
Αθήνα : 1^η έκδοση : 1995
2^η έκδοση : 1996
9. Θεοχαρίδης Θ. Κ. , 1997 : «Φαρμακολογία».
Αθήνα : Ιατρικές εκδόσεις Λίτσας

10. Το Ιατρείο , « Εφαρμογή της Ενιαίας Λίστας», Ιαν. 1998
11. Καραγιάννη Ι. Βιλελ ., 1997 : « Οι φαρμακοποιοί και οι όροι λειτουργίας της αγοράς φαρμάκων».
Αθήνα : Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας
12. Μαραγκουδάκης Μ. , 1998 : « Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα»
Πάτρα : Πανεπιστήμιο Πατρών
13. Οικονομικός Ταχυδρόμος , «Ναι στη λίστα φαρμάκων αλλά ...»,16 Μαΐου 1996
14. Παπαγεωργίου Ι. , 1995: « Στοιχεία φαρμακευτικής νομοθεσίας»
Αθήνα : Π.Φ.Σ.
15. Pharm Index 21^{ος} αιώνας 1999
16. Πισιμήσης Θ. ,1995 : « Οικονομική της υγείας»
Καλαμάτα : Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας
17. Προβοπούλου Γ. – Υφαντοπούλου Ι. , 1990 : « Ειδικά θέματα κοινωνικής πολιτικής»
Αθήνα – Κομοτηνή : Αντ. Ν . Σακκούλα
18. Φαρμακευτικό δελτίο , Φεβρουάριος 1999. Αρ.Φυλ. 560
19. Φαρμακευτικό δελτίο , Μάρτιος 1999. Αρ. Φυλ.561
20. Φαρμακευτικά επίκαιρα , Δεκέμβριος 1998 , τ12
21. Φαρμακευτικά επίκαιρα , Ιανουάριος 1999 , τ1
22. Φαρμακευτικός οδηγός , 1999
23. Φαρμακευτικά χρονικά , Τόμος 9, Τεύχος 1,2 , 1999

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 24

23 Ιανουαρίου 1998

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθμ. Φ.21/οικ. 88

Έγκριση καταλόγου συνταγογραφουμένων ιδιοσκευασμάτων για το Δημόσιο και όλους τους φορείς και κλάδους ασφάλισης ασθένειας.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 20 του Ν. 2458/97 «Σύσταση Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών και άλλες διατάξεις» (Α' 15)
2. Την αρ. 8007/4.10.1996 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (Β' 924).
3. Τις διατάξεις της αρ. ΔΥ3α/οικ. 878/4.10.96 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας και Πρόνοιας Εμμανουήλ Σκουλάκη και Θεόδωρο Κοτσώνη» (Β' 924)
4. Την από 16.1.98 εισήγηση της Επιτροπής που συστάθηκε με τις αριθ. Φ7/οικ. 391/13.3.96 και Φ7/οικ. 520/5.4.96 αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την κατάρτιση πίνακα συνταγογραφουμένων ιδιοσκευασμάτων.
5. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των ασφαλιστικών οργανισμών, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Εγκρίνουμε κατάλογο ιδιοσκευασμάτων, του οποίου η εφαρμογή είναι υποχρεωτική κατά τη συνταγογράφηση σε ασφαλισμένους του δημοσίου και όλων των ασφαλιστικών φορέων ανεξάρτητα από την ονομασία και τη νομική τους μορφή.

Ο κατάλογος αυτός κατά αλφαβητική σειρά έχει ως εξής:

A		
ABBA	MEDICHROM	
<i>Ketoconazole</i>		
Shampoo fl 180ml 2%	ΔΑ2	
ABBOKINASE	ABBOTT	
<i>Urokinase</i>		
Inj lyoph + solv fl 250000un/5ml	ΚΧ7	
Νοσοκομειακή χρήση.		
ABDUCE	FARMANIC	
<i>Acyclovir</i>		
Cr tb 2g 5%	ΔΑ4	
Cr tb 10g 5%		
ABELCET	LIPOSOME	
<i>Amphotericin B</i>		
Inj fl 10x100mg/20ml iv	ΑΒ1	
Νοσοκομειακή χρήση.		
ABERTEN	MALESCI	
<i>Theophylline</i>		
Tabl retard bt 30x100mg	ΑΑ3	
Tabl retard bt 30x200mg		
Tabl retard bt 30x350mg		
ABROLEN	SPECIFAR	
<i>Ambroxol</i>		
Sir fl 125ml 30mg/5ml	ΑΖ1	
ACCUPRON	WARNER	
<i>Quinapril</i>		
Tabl et bt 28x5mg	ΚΘ4	
Tabl et bt 14x20mg		
ACCURETIC	PARKE DAVIS	
<i>Quinapril + Hydrochlorothiazide</i>		
Tabl et bt 14x(20+12.5)mg	ΚΘ4	
ACETAZOLAMIDE	IΦET	
<i>Acetazolamide</i>		
Tabl bt 20x250mg	ΦΔ1	
ACETYLCHOLINUM	CIBA VISION	
<i>Acetylcholine</i>		
Cubl lyoph + solv fl 6x10ml 1%	ΦΤ1	
Νοσοκομειακή χρήση.		
ACNE HERMAL	HERMAL-CHEMIE	
<i>Erythromycin</i>		
Emul tb 25g 1%	ΔΑ1	
ACNE-HERMAL	HERMAL-CHEMIE	
<i>Erythromycin</i>		
Sol fl 25ml 1.72%	ΔΑ1	
ACT-HIB	MERIEUX	
<i>Haemophilus Infl Type B Conj To Tetanus Protein</i>		
Inj lyoph + solv fl 10mcg/0.5ml + syr im sc	ΗΑ1	
ACTILYSE	BOEHR.ING	
<i>Alteplase</i>		
Inj lyoph + solv fl 50mg/50ml iv	ΚΚ7	
Νοσοκομειακή χρήση (Μ.Ε.Θ. επιτεταμένων)		
ADALAT	BAYER	
<i>Nifedipine</i>		
Tabl et retard bt 30x20mg	ΚΘ7	
Caps bt 50x5mg		
Caps bt 50x10mg		

ADRENALINE

<i>Salts For Iv Nutrition</i>		
Inj fl 10x10ml iv		ΘΗ2
ADELONE	KOΠEP	
<i>Prednisolone</i>		
Cull fl 5ml 1%		ΦΒ1
ADENAMIN	VILCO	
<i>Atenolol</i>		
Tabl bt 21x100mg		ΚΕ8
ADENOCOR	SANOFI	
<i>Adenosine</i>		
Inj fl 6x6mg/2ml iv		ΚΒ2
Νοσοκομειακή χρήση. (Σε μονάδες ενταμειωτικής καρδιολογικών προβλημάτων.)		
ADENOSAN	FARMANIC	
<i>Ketoconazole</i>		
Shampoo fl 60ml 2%		ΔΑ2
Shampoo fl 120ml 2%		
ADEZAN	ADELCO	
<i>Dipyridamole</i>		
Drag bt 30x75mg		ΚΚ5
ADIAZINE	IΦET	
<i>Sulphadiazine</i>		
Tabl bt 20x500mg		ΑΓ1
ADICANIL	ΦΑΡΜΑΤΕΝ	
<i>Lisinopril</i>		
Tabl bt 10x20mg		ΚΘ4
ADMIRAL	ZARBIS	
<i>Tenoxicam</i>		
Caps bt 10x20mg		ΜΑ7
ADRENALINE	KOINOXPHTO	
<i>Adrenaline</i>		
Amp. 1mg/ml		ΚΓ5
ADRIBLASTINA	FARMITALIA C.E.	
<i>Doxorubicin</i>		
Inj fl 10mg/5ml		ΖΑ3
Inj fl 50mg/25ml		
Inj lyoph + solv fl 10mg/5ml		
Inj lyoph + solv fl 50mg/25ml		
ADVANTAN	SCHERING	
<i>Methylprednisolone</i>		
Ointm tb 15g 0.1%		ΔΓ1
Ointm fatty tb 15g 0.1%		
Cr tb 15g 0.1%		
AEROLIN	GLAXO	
<i>Salbutamol</i>		
Tabl bt 100x2mg		ΑΑ1
Tabl bt 100x4mg		
Tabl retard bt 56x4mg (cr)		
Tabl retard bt 56x8mg (cr)		
Syrup fl 150ml 2mg/5ml		
Aerosol inh md fl 200dos 0.1mg/dos		
Caps inh fl 100x200 mcg		
Caps inh fl 100x400 mcg		
Sol inh fl 20ml 0.5%		

AFACORT <i>Dexamethasone + Neomycin</i> Coll Π 5ml (0.082+0.35)%	ANFARM ΦΒ2	ALCAMEX <i>Calcium Carbonate</i> Tabl ch bt 50x500mg (198mg calc)asd flav	ΚΟΠΕΡ ΠΑ1
AFENIL <i>Trandolapril</i> Caps bt 28x0.5mg Caps bt 28x2mg	KNOLL ΚΘ4	ALCON PROVISC <i>Hyaluronate Sodium</i> Inj intra-ocular 4mg/0.4ml Inj intra-ocular 5.5mg/0.55ml Inj intra-ocular 6.5mg/0.65ml Inj intra-ocular 8.5mg/0.85ml Νυστατικομεταική χρήση.	ALCON ΦΤ9
AFENOXIN <i>Ciprofloxacin</i> Tabl ct bt 10x500mg Με συντηγη φυλάσσόμενη 2 χρόνια. Χωρηγείται μετά από αντιβιογράμμα.	FARAN ΑΓ4	ALDACTONE <i>Spirolactone</i> Tabl ct bt 20x25mg Tabl ct bt 20x100mg	SEARLE ΚΗ3
AFONGAN <i>Omoconazole</i> Cr tb 30g 1%	GALDERMA ΔΑ2	ALDOMET <i>Methyldopa</i> Tabl ct bt 30x250mg Tabl ct bt 30x500mg	MSD ΚΘ2
AFRODOR <i>Ambroxol</i> Sir Π 125ml 30mg/15ml	LEONTIK ΑΖ1	ALENBIT <i>Norfloxacin</i> Tabl ct bt 14x400mg Χωρηγείται μετά από αντιβιογράμμα. Με συντηγη φυλάσσόμενη 2 χρόνια.	ΧΡΙΣΠΑ ΑΓ4
AGAROL PLAIN <i>Paraffin Oil</i> Emul Π 200ml 28,23%	PARKE DAVIS ΠΑ3	ALFENER <i>Diltiazem</i> Tabl bt 30x60mg	VILCO ΚΘ7
AGIOTEN <i>Enalapril</i> Tabl bt 30x5mg Tabl bt 14x20mg	GEROLYMATOS ΚΘ4	ALGESAL SURACTIVE <i>Diethylamine Salicylate + Myrtecaune</i> Pomm tb 100g (10+1)%	SOLVAY ΜΒ2
AIDOL <i>Mefenamic Acid</i> Tabl ct bt 12x500mg	FARMANIC ΜΑ6	ALGIN-VEC <i>Tenoxicam</i> Tabl.ct bt 30x20mg	FARAN ΜΑ7
AIROL <i>Retinoic Acid</i> Cr tb 20g 0.05%	ROCHE ΔΤ6	ALGOFREN <i>Ibuprofen</i> Sir Π 150ml 100mg/5ml	UNI-PHARMA ΜΑ3
AKINETON <i>Biperiden</i> Tabl bt 50x2mg Drag retard bt 50x4mg Amp bt 5x5mg/ml Με συντηγη φυλάσσόμενη 2 χρόνια.	KNOLL ΝΖ2	ALIMIX <i>Cisapride</i> Tabl bt 30x5mg Tabl bt 50x10mg Susp Π 200ml 5mg/5ml	JANSSEN ΠΙ6
ALBUMAN <i>Albumin Human</i> Inj Π 50 ml 20% Inj Π 100ml 20% Νοσοκομειακή χρήση.	BERNA ΘΖ2	ALKASTOM <i>Cimendine</i> Tabl bt 50x200mg	PANVIFARM ΠΒ4
ALBUMIN HUMAN <i>Albumin Human</i> Inj Π 125ml 20% Νοσοκομειακή χρήση.	MERIEUX ΘΖ2	ALKERAN <i>Melphalan</i> Tabl bt 25x2mg Tabl bt 25x5mg	WELLCOME ΖΑ1
ALBUMINAR <i>Albumin Human</i> Inj Π 50ml iv Inj Π 100ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	ARMOUR ΘΖ2	ALLERGOJOVIS <i>Cromoglycate Sodium</i> Coll Π 10ml 2%	CHEMICA ΦΒ6
ALCAINE <i>Proparacaine</i> Coll Π 15ml 0,5%	ALCON ΦΤ2	ALLERGOTIN <i>Cromoglycate Sodium</i> Coll Π 10ml 2% Coll Π 10ml 4%	ΚΟΠΕΡ ΦΒ6

ALLSTAM <i>Carbocisteine</i> Sir fl 120ml 250mg/5ml	BIOSTAM AZI	AMINOPLASMAL-PED <i>Aminoacids + Salts For Iv Nutrition</i> Inj fl 100ml Inj fl 250ml	B.BRAUN. ΘΘ1
ALMORA <i>Dextrose + Salts Per Os</i> Poudre oral envet bt 15x5.9g	ELPEN ΘΘ5	AMINOPLASPAL L-5 <i>Aminoacids + Salts + Carbohydrates For Iv Nutrition</i> Inj fl 500ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	B.BRAUN ΘΘ1
ALO-HAAR <i>Betamethasone</i> Lotion fl 60ml 0,1%	ΔΕΔΟΥΣΗΣ ΑΓ1	AMINOTROPHYLLLE-88 <i>Piracetam</i> Sol buv fl 150ml 800mg/4ml (1g/5ml)	PROEL NT4
ALOMIDE <i>Lodoxamide Tromethamine</i> Coll fl 5ml 0,1%	ALCON ΦΒ6	AMOSPEX <i>Amoxycillin</i> Caps bt 12x500mg	SPECIFAR ΑΑ1
ALOPERIDIN <i>Haloperidol</i> Tabl bt 30x1mg Tabl bt 30x2mg Tabl bt 20x5mg Tabl bt 20x10mg Tabl bt 20x20mg Liqu fl 15ml 2mg/ml Liqu fl 15ml 10mg/ml Amp 50mg/ml Amp 150mg/3ml Amp bt 5x5mg/ml im-iv	JANSSEN NB2	AMOXIL <i>Amoxycillin</i> Tabl dispers bt 12x1g Caps bt 12x500mg Susp* fl 60ml 125mg/5ml Susp* fl 60ml 250mg/5ml Susp* fl 60ml 500mg/5ml Inj* + solv fl 1g	SK-BEECHAM ΑΑ1
ALU-CAP <i>Dried Aluminium Hydroxide</i> Caps bt 100x475mg	ΙΦΕΤ ΠΑ1	AMPICILLIN. <i>Ampicillin</i> Inj* fl 1g	ΚΟΠΕΡ ΑΑ1
ALUDROX <i>Aluminium Hydroxide + Magnesium Hydroxide</i> Tabl bt 60x(233+83)mg Susp fl 300ml(307+103)mg/5ml	WYETH ΠΑ1	AMPITASOL <i>Triclosan</i> Shampoo fl 100ml 0,4% Shampoo fl 1000ml 0,4%	VILCO ΑΑΣ
ALUPENT <i>Orciprenaline</i> Tabl bt 20x20mg	BOEHR.ING ΑΑ1	AMSIDINE <i>Amsacrine</i> Inj fl 6x75mg/1,5ml+6 solv 13,5ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	WARNER ΖΑ8
AMBORAL <i>Ambroxol</i> Sir fl 125ml 30mg/5ml Sir ped fl 125ml 15mg/5ml	REMEK ΑΖ1	ANABOLIN DEPOT <i>Nandrolone</i> Amp 50mg/ml	ADELCO ΕΓ8
AMCINAFAL <i>Tenoxicam</i> Tabl ct bt 10x20mg	RELYO ΜΑ7	ANADIN <i>Paracetamol</i> Tabl bt 24x500mg	WYETH NH2
AMINESS <i>Aminoacids For Iv Nutrition</i> Inj fl 500ml iv	RECTIP ΘΘ1	ANAFRANIL <i>Clomipramine</i> Tabl ct retard bt 20x75mg Drag bt 30x10mg Drag bt 30x25mg Amp bt 10x25mg/2ml	CIBA-GEIGY NT1
AMINOPHYLLIN <i>Aminophylline</i> Amp bt 10x250mg/10ml	DEMO ΑΑ3	ANALEPT <i>Enalapril</i> Tabl bt 10x20mg	FARAN ΚΘ4
AMINOPLASMAL HEPA <i>Aminoacids For Iv Nutrition</i> Inj fl 500ml 10% iv Νοσοκομειακή χρήση.	B.BRAUN ΘΘ1	ANALERIC <i>Diflunisal</i> Tabl ct bt 10x500mg	MSD NH2
AMINOPLASMAL L-10 <i>Aminoacids + Salts + Carbohydrates For Iv Nutrition</i> Inj fl 500ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	B.BRAUN ΘΘ1	ANAPTIVAN <i>Cefuroxime</i> Inj* fl 750mg	HELP ΑΑ2

ANASTOL <i>Captopril + Hydrochlorothiazide</i> Tabl bt 20x(50+25)mg	REMEDINA KΘ4	ANTIBLUT <i>Nifedipine</i> Drag retard bt 30x20mg Caps bt 50x10mg	GENEPHARM KΘ7
ANATOXAL DI-TE <i>Diphtheria-Tetanus Vaccine Adsorbed Td</i> Amp bt 2x0,5ml	BERNA HA1	ANTIPSICHOS <i>Buspirone</i> Tabl bt 20x10mg	PROEL NA1
ANATOXAL DI-TE-PER <i>Diphtheria-Tetanus-Pertussis-Vaccine Adsorbed</i> Amp bt 3x0,5ml	BERNA HA1	ANTIVOM <i>Betahistine</i> Tabl bt 50x8mg forte Tabl bt 50x16mg Liqu fl 30ml 8mg/ml	UNI-PHARMA NΘ1
ANATOXAL TE <i>Tetanus Vaccine Adsorbed</i> Amp bt 2x0,5ml	BERNA HA1	APO <i>Zidovudine</i> Caps bt 100x100mg	APOTEX ΑΔ2
ANAVIX <i>Ambroxol</i> Sir fl 125ml 30mg/5ml Sir ped fl 125ml 15mg/5ml	DEMO AZI	APOBACYN <i>Neomycin - Bacitracin</i> Ointm tb 10g (0,5 + 50000un) % Powder bt 10g (0,5 + 25000un) %	ALPHARMA ΔΑ1
ANCHOCALM <i>Buspirone</i> Tabl bt 20x10mg	GENEPHARM NA1	APOFLUX <i>Sodium Fluoride</i> Pastill bt 100x0,25mg Pastill bt 100x0,50mg Pastill bt 100x0,75 mg Pastill bt 100x1mg	SANTA PTI
ANCHOSTAM-100 <i>Ticlopidin</i> Caps bt 20x250mg Μονο εφόσον υπάρχει αντενδείξη χορήγησης ακετυλοσαλικυλικού οξέος	BIOSTAM KΚ5	A POLLONSET <i>Diazepam</i> Tabl bt 30x5mg Tabl bt 30x10mg Sir fl 125ml 2mg/5ml ♦ Με αντενδείξη του Ν. 1729/87.	FARMANIC NA1
ANDROCUR <i>Cyproterone</i> Tabl bt 15x10mg Tabl bt 50x50mg Amp bt 3x300mg/3ml im	SCHERING ET8	A POTEL <i>Paracetamol</i> Tabl bt 20x500mg Liqu fl 30ml 100mg/ml Inj fl 3x600mg/4ml Supp bebe bt 5x125mg Supp ped bt 5x250mg Supp bt 5x500mg	UNI-PHARMA NH2
ANEXATE <i>Flumazenil</i> Amp bt 5x0,5mg/5ml iv Amp bt 5x1mg/10ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	ROCHE NI9	APRINOL <i>Ambroxol</i> Sir fl 125ml 30mg/5ml	ANFARM AZI
ANFAGLADIN <i>Ceftriaxone</i> Susp* fl 60ml 500mg/5ml	ANFARM AA2	APROXAL <i>Amoxicillin</i> Caps bt 12x500mg Susp* fl 60ml 250mg/5ml Susp* fl 60ml 500mg/5ml	ELPEN AA1
ANGIOVAL <i>Isosorbide Mononitrate</i> Tabl bt 50x20mg Tabl bt 50x40mg	MACK KA1	AQUARIUS <i>Ketoconazole</i> Tabl bt 10x200mg Shampoo fl 60ml 2%	ANFARM AB2 ΔΑ2
ANGORON <i>Amiodarone</i> Tabl bt 30x200mg Amp bt 6x150mg/3ml	SANOFI KB4	AQUASOL A + D <i>Vitamin A + Vitamin D</i> Liqu fl 15ml (40000 + 8000)un/ml	DEMO ΘΑ3
ANSILAN <i>Famoudine</i> Tabl bt 20x20mg Tabl bt 10x40mg	COSMOPHARM ΠΒ4	ARACYTIN <i>Cytarabine</i> Inj* fl 100mg + solv 5ml Inj lyoph fl 500mg + solv 10ml	MINERVA UPJORN ZA2
ANTIBACTER FORTE <i>Triclocarban</i> Sol fl 160g 1% Sol fl 2000g 1%	FRANPHARM ΔΑ5		

ARFAREL <i>Clindamycin</i> Sol n 30ml 1%	FARMANIC ΔΑ1	ATARAX <i>Hydroxyzine</i> Tabl ct bt 25x25mg Tabl ct bt 30x100mg Sol buv n 150ml 10mg/5ml Amp bt 6x100mg/2ml	UCB NA1
ARIPAX <i>Lorazepam</i> Tabl bt 20x1mg Tabl bt 20x2,5mg ♦ Με συνταγή του Ν. 1729/87.	ERFAR NA1	ATARVITON <i>Diazepam</i> Tabl bt 30x2mg Tabl bt 25x10mg ♦ Με συνταγή του Ν. 1729/87.	ERFAR NA1
ARISTIN-C <i>Ciprofloxacin</i> Tabl bt 10x250mg Tabl bt 10x500mg Με συνταγή φαρμακοποιού 2 χρόνια.	ANFARM ΑΓ4	ATTRACTYLON <i>Magaldrate</i> Tabl ch bt 50x400mg	LEONTIK ΠΑ1
 Inj n 100mg/50ml iv Inj n 200mg/100ml iv Νοσοκομειακή χρήση.		ATROPINE SULFATE <i>Atropine</i> Amp. 0,5mg/ml Amp. 1mg/ml Coll.n 10ml 1%	KOINOXPHTO ΠΠ1 ΦΓ1
 Χορηγείται μετά από αντιβιογράμμο.		ATROVENT <i>Ipratropium</i> Spray nasal rd n 15ml 200dos 21mcg/dos Aerosol inh rd n 15ml 300 dos 20mcg/dos Sol inh n 10x250mcg/2ml (10 doses) Sol inh n 10x500mcg/2ml (10 doses)	BOEHRING. PB2 AA2
AROSELIN <i>Nitrendipine</i> Tabl bt 30x20mg	BIOSTAM ΚΘ7	AUGMENTIN <i>Amoxicillin + Clavulanic Potassium</i> Tabl ct bt 12x(500+125)mg Tabl dispers bt 12x(500+125)mg Susp* n 60ml (125+31,25)mg/5ml Susp* n 60ml (250+62,5)mg/5ml Inj* n (500+100mg)iv Inj* n (1+0,2)g iv	SK-BEECHAM AA1
ARTANE <i>Benzhexol</i> Tabl bt 100x2mg Tabl bt 100x5mg Με συνταγή φαρμακοποιού 2 χρόνια.	CYANAMID NZ2	AUNATIV <i>Human Antihepatitis B Immunoglobulin</i> Amp 5ml 1250uni/5ml Νοσοκομειακή χρήση.	KABIVITRUM HA4
ARTROXICAM <i>Tenoxicam</i> Tabl ct bt 10x20mg	MEDICHROM MA7	AURORIX <i>Moclobemide</i> Tabl ct bt 30x150mg Tabl ct bt 30x300mg	ROCHE NF2
ARVEKAP <i>Tryptoreline</i> Inj lyoph + solv n 7x0,1mg/ml sc Inj* + solv retard n 3,75 + set im	IPSEN EA4 ZA4	AXELORAX <i>Cefatrizine</i> Susp* n 60ml 250mg/5ml	PROEL AA2
ASACOL <i>Mesalazine</i> Supp bt 20x500mg Retent-enema n 100ml 4g(1 dose)	TILLOTTS ΠE3	AXID <i>Nizatidine</i> Inj n 5x100mg/4ml iv	LILLY ΠB4
ASCORBINE <i>Ascorbic Acid</i> Amp bt 100x500mg/5ml forte_rp 10	ΙΦET ΘA2	AZACTAM <i>Aztreonam</i> Inj* n 500mg/20ml im-iv Νοσοκομειακή χρήση.	ERSQUIBB AA8
ASPAGIN <i>Tenoxicam</i> Caps bt 10x20mg	PROEL MA7	AZATHIOPRINE <i>Azathioprine</i> Tabl bt 100x50mg	PHARMACHEMIE HΘ1
ASPICALM <i>Lysine Acetylsalicylate</i> Poudre oral envel bt 20x1g	MEDICHROM NH2		
ASPIRIN <i>Acetylsalicylic Acid</i> Tabl bt 20x100mg Tabl bt 20x500mg Tabl enter bt 30x100mg Tabl enter bt 30x300mg	BAYER NH2 KK5		

UKIDAN <i>Urokinase</i> Inj lyoph Π 1000000un/2ml iv Inj lyoph + solv Π 25000un/2ml Inj lyoph + solv Π 100000un/2ml Νοσοκομειακή χρήση.	ARES TRADING ΚΚ7	UNTANO <i>Miconazole</i> Cr tb 30g 2% Powder bt 25g 2% Cr vag tb 80g 2%	RAFARM ΔΑ2 ΓΑ3
ULTICADEX <i>Enalapril</i> Tabl bt 10x20mg	RAFARM ΚΘ4	UPDERM <i>Clindamycin</i> Gel tb 30g 1% Sol Π 30ml 1%	GENEPHARM ΔΑ1
ULTRACARBON <i>Carbon</i> Tabl bt 50x250mg	MERCK ΠΕ2	UPSALGIN-N <i>Acetylsalicylic Acid</i> Tabl efferv bt 10x325mg	UPSA ΚΚ5
ULTRALANUM <i>Fluocortolone + Fluocortolone</i> Pomm tb 10g (0.25+0.25)% Cr tb 10g (0.25+0.25)%	SCHERING ΔΓ1	URAMILON <i>Roxithromycin</i> Tabl ct bt 10x150mg	BIOMEDICA ΑΑ4
ULTRAVIST 240 <i>Iopromide</i> Inj Π 50ml 499mg/ml iv	SCHERING ΧΑ1	URECORTINE <i>Dexamethasone + Urea</i> Cr tb 30g (0.1+10+0.1)%	PROEL ΔΓ2
ULTRAVIST 300 <i>Iopromide</i> Inj Π 20ml 623mg/ml iv Inj Π 50ml 623mg/ml iv	SCHERING ΧΑ1	URESAN <i>Captopril + Hydrochlorothiazide</i> Tabl bt 20x(50+25)mg	GUIDOTII ΚΘ4
ULTRAVIST 370 <i>Iopromide</i> Inj Π 50ml 769mg/ml iv Inj Π 100ml 769mg/ml iv	SCHERING ΧΑ1	URIGON <i>Diclofenac</i> Tabl enter bt 30x25mg Amp bt 5x75mg/3ml	DEMO ΜΑ5
UMODER <i>Atenolol</i> Tabl ct bt 21x100mg	RAFARM ΚΕ8	URIKRAT NOVUM <i>Emepromium Carrageenate</i> Tabl ct bt 50x2100mg	GEROLYMATOS ΓΒ7
UMOLIT <i>Bupirone</i> Tabl bt 20x10mg	RAFARM ΝΑ1	URISOLD <i>Norfloxacin</i> Tabl ct bt 14x400mg Χορηγείται μετά από αντιβιογράμμα. Με συνταγή φαρμακωμένη 2 χρόνια.	DEMO ΑΓ4
UNIMAZOLE <i>Methimazole</i> Tabl bt 60x5mg Tabl bt 60x10mg Tabl bt 60x20mg	UNI-PHARMA ΕΒ2	UROGRAFIN <i>Meglumine Diatrizoate + Sodium Diatrizoate</i> Amp 20ml (66+10)=76% Inj Π 250ml (26+4)% =30% Inj Π 50ml (18+40)% =58% Inj Π 200ml (66+10)% =76%	SCHERING ΧΑ1
UNIPHYLLIN <i>Theophylline</i> Tabl retard bt 30x300mg Sir Π 200ml 50mg/5ml Elix Π 200ml 50mg/5ml Inj Π 3x240mg/4ml Supp bt 5x100mg Supp bt 5x350mg	UNI-PHARMA ΑΑ3	UROMITEXAN <i>Mesna</i> Amp bt 15x200mg/2ml iv Amp bt 15x400mg/4ml iv	ASTA ΖΕ2
UNIPLEX <i>Acyclovir</i> Tabl bt 30x200mg Tabl bt 30x400mg Pomm tb 15g 5% Cr tb 10g 5%	UNI-PHARMA ΑΔ1 ΑΑ4	UROSPES-N <i>Norfloxacin</i> Tabl ct bt 14x400mg Χορηγείται μετά από αντιβιογράμμα. Με συνταγή φαρμακωμένη 2 χρόνια.	SPECIFAR ΑΓ4
UNISEPT <i>Urea Hydrogen Peroxide</i> Sol ot Π 15ml 6.5% Buccal Π 15ml 10%	UNI-PHARMA ΡΑ8 ΡΓ4	URSOFALK <i>Ursodeoxycholic Acid</i> Caps bt 30x250mg Μονο σε λιποδιαλυτή χολική χημική	GALENICA ΠΘ1
		USNO <i>Diltiazem</i> Tabl bt 30x60mg	BIOFAR ΚΘ7

UTEL <i>Loratadine</i> Tabl bt 14x10mg	RAFARM HA1	VAMIN GLUCOSE + INTRALIPID <i>Aminoacids + Salts + Carbohydrates + Fat Emulsions For Nutrition</i> Inj fl 1000ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	ΘΘ3
UZIX <i>Amikacin</i> Inj fl 500mg/2ml	RAFARM AA6	VAMIN INFANT <i>Aminoacids For Iv Nutrition</i> Inj fl 10x100ml iv Inj fl 10x500ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	PHARMACIA AB ΘΘ1
V VACCIN ANTIPOL/QUE <i>Poliomyelitis Vaccine Live (oral)</i> Amp buy ht 0.5ml	MERIEUX HA1	VAMIN N <i>Aminoacids + Salts For Iv Nutrition</i> Inj fl 500ml Νοσοκομειακή χρήση.	PHARMACIA AB ΘΘ1
VACCIN RABIQUE <i>Rabies Vaccine Hdev</i> Inj lyoph fl dose + syring solv 1ml	MERIEUX HA1	VANCOMYCIN <i>Vancomycin</i> Inj lyoph fl 500mg iv Νοσοκομειακή χρήση.	CYANAMID AA8
VACCIN RUBEOLE <i>Rubella Vaccine Live</i> Inj lyoph + solv fl 0.5ml + sering	MERIEUX HA1	VANOGEI <i>Buflomedil</i> Tabl et bt 20x300mg Drag bt 30x150mg Liqu fl 20ml 150mg/ml	FARAN K18
VADEN <i>Acetylcysteine</i> Susp* fl 120ml 200mg/5ml	HELP AZI	VARDOLIN <i>Buflomedil</i> Tabl et bt 30x150mg Tabl et bt 20x300mg Liqu fl 20ml 150mg/ml	HELP K18
VAFIUSON <i>Ketoconazole</i> Tabl bt 10x200mg	KLEVA AB2	VARIVENOT <i>Astemizole</i> Tabl bt 10x10mg	BROS HA1
VAGIFEM <i>Estradiol</i> Tabl vag bt 15x25mcg (3x5 applicators)	NOVO NORDISK E11	VASCASE <i>Cilazapril</i> Tabl et bt 30x1mg Tabl et bt 28x2.5mg Tabl et bt 28x5mg	ROCHE KΘ4
VAGOTROSIN <i>Cefatrizine</i> Susp* fl 60ml 250mg/5ml	ΦARMATEN AA2	VASCASE PLUS <i>Cilazapril + Hydrochlorothiazide</i> Tabl et bt 28x(5 + 12.5)mg	ROCHE KΘ4
VALIREM <i>Sulpiride</i> Tabl bt 30x50mg Tabl bt 12x200mg Sir fl 125ml 25mg/5ml	GENEPHARM NB5	VASTRIPINE <i>Nimodipine</i> Tabl et bt 30x30mg	RELYO K12
VALOPON <i>Piroxicam</i> Caps bt 20x20mg	CHEMICA MA7	VAXIGRIP <i>Influenza Vaccine Inactivated</i> Inj-sering 0.5ml	MERIEUX HA1
VAMIN 14 <i>Aminoacids For Iv Nutrition</i> Inj fl 500ml iv Inj fl 1000ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	PHARMACIA AB ΘΘ1	VECTARION <i>Almitrine</i> Tabl bt 30x50mg	ΘΘ1 IΘET AE1
VAMIN 14 ELECTROLYTE FREE <i>Aminoacids For Iv Nutrition</i> Inj fl 500ml iv Inj fl 1000ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	ΘΘ1	VEHEM <i>Temposide</i> Amp bt 10x50mg	IΘET ZA3
VAMIN 18 ELECTROLYTE FREE <i>Aminoacids For Iv Nutrition</i> Inj fl 500ml iv Inj fl 1000ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	ΘΘ1	VEKFANOL <i>Cromoglycate Sodium</i> Coll fl 5ml 2%	PHARMACIA AB FARAN ΘΘ6
VAMIN GLUCOSE <i>Aminoacids + Salts + Carbohydrates For Iv Nutrition</i> Inj fl 100ml Inj fl 500ml Νοσοκομειακή χρήση.	PHARMACIA AB ΘΘ1		

VEKFAZOLIN <i>Cefuroxime</i> Inj* fl 750mg	FARAN AA2	VETHISEL <i>Cephadrine</i> Inj* + solv fl 1g/5ml (+1ign) im	RAFARM AA2
VELBE <i>Vinblastine</i> Inj* fl 10mg + solv 10ml iv	LILLY ZA3	VEXURAT <i>Famondine</i> Tabl et bt 20x20mg Tabl et bt 10x40mg	LEONTIK PB4
VENORUTON <i>Troxerutin</i> Caps bt 20x300mg	ZYMA KT5	VIBRAMYCIN <i>Doxycycline</i> Tabl dispers bt 8x100mg Susp fl 60ml 50mg/5ml	PFIZER AA3
VEPESID <i>Etoposide</i> Caps bt 10x50mg Caps bt 3x100mg Inj fl 100mg/5ml iv	BRISTOL-SQUIBB ZA3	VIDARABIN <i>Vidarabine</i> Pomm tb 10g 3% Pomm ophth tb 5g 3%	THILO AA4 ΦA9
VERACOL <i>Ceftriaxone</i> Inj* + solv fl 500mg/2ml (+1ign) im Inj* + solv fl 1g/3.5ml (+1ign) im Inj* + solv fl 1g/10ml iv Νοσοκομειακή χρήση. Χορηγείται μετά από αντιβιογράμμα.	DEMO AA2	VINCAMINOR <i>Vincamine</i> Drag retard bt 20x30mg Caps bt 20x20mg forte	SYNTHELABO K18
VERBITAL <i>Bezafibrate</i> Tabl et bt 50x200mg	FARAN KN5	VINCRISTIN SULFATE <i>Vincristine</i> Inj fl 5x1mg/ml iv Inj fl 5x2mg/2ml iv	DAVID BULL ZA3
VERCOL <i>Lisinopril</i> Tabl bt 14x20mg	VIOFAR ΣΘ4	VINCRISTINE <i>Vincristine</i> Inj lyoph + solv fl 1mg/10ml Inj lyoph + solv fl 2mg 10ml Inj lyoph + solv fl 5mg 10ml	PHARMACHEMIE ZA3
VERDAL <i>Fluprednidene - Miconazole</i> Cr tb 20g (0.1 + 2)% Μόνο σε οξεία ή αθή μενιγγίτιδας για βραχύ χρονικό διάστημα	HERMAL-CHEMIE ΔΓ4	VIONEURIN-6 <i>Vitamins B1 - B6 + B12</i> Tabl bt 20x(0.5 + 250 + 100)mg Amp bt 3x(10 - 50 + 250)mg/3ml	GALENICA ΘA1
VERICORT <i>Budesonide</i> Pomm tb 30g 0.025% Cr tb 30g 0.025%	VIOFAR ΔΓ1	VIRFEN <i>Enalapril</i> Tabl bt 10x20mg	SPECIFAR KΘ4
VERLOST <i>Ranitidine</i> Tabl et bt 20x150mg	RAFARM PB4	VIRUSTERIL <i>Acyclovir</i> Cr tb 10g 5%	ZHKIΔHE AA4
VERMOX <i>Mebendazole</i> Tabl ch bt 6x100mg Susp fl 30ml 20mg/ml	JANSSEN AK2	VISCARD <i>Nifedipine</i> Tabl et retard bt 30x20mg	NORMA KΘ7
VEROXIL <i>Lisinopril</i> Tabl bt 14x20mg Tabl bt 10x40mg	ANFARM KΘ4	VISCOTER <i>Polyacrylic Acid</i> Gel ophth tb 10g 0.2%	CIBA VISION ΦΤ7
VERTEBLAN <i>Dihydroergocristine</i> Tabl bt 30x2.5mg	DEMO NH5	VISINE <i>Tetrahydrozoline</i> Coll fl 15ml 0.05%	PFIZER ΦΤ4
VETAMOL <i>Norflaxacin</i> Tabl et bt 14x400mg Χορηγείται μετά από αντιβιογράμμα. Με συνταγή φιλιακούσιωνη 2 χρόνια.	VIOFAR ΔΓ4	VISIPAQUE <i>Iodixanol</i> Inj fl 20ml 550mg/ml (270mg i) iv Inj fl 50ml 550mg/ml (270mg i) iv Inj fl 100ml 550mg/ml (270mg i) iv Inj fl 200ml 550mg/ml (270mg i) iv Inj fl 50ml 305mg/ml (150mg i) iv Inj fl 200ml 305mg/ml (150mg i) iv Inj fl 20ml 652mg/ml (320mg i) iv	NYCOMED XA1

Inj fl 50ml 652mg/ml(320mg l)iv			
Inj fl 100ml 652mg/ml(320mg l)iv			
Inj fl 200ml 652mg/ml(320mg l)iv			
VISKALDIX	NOVARTIS		
<i>Pindolol + Clopamide</i>			
Tabl bt 30x(10+5)mg	KE8		
VISKEN	NOVARTIS		
<i>Pindolol</i>			
Tabl bt 30x5mg	KE8		
Tabl bt 14x15mg			
VISTAGAN	ALLERGAN		
<i>Levobunolol</i>			
Coll fl 5ml 0.5%	ΦΔ2		
VITALIPID	PHARMACIA AB		
<i>Retinol + Ergocalciferol + Alpha-Tocopherol + Phytomenadione</i>			
Inj fl 10x10ml iv emul enf	Θ12		
Inj fl 10x10ml iv emul adul			
VITAMINE-A	CIBA VISION		
<i>Vitamin A Acetate</i>			
Pomm ophth (b 4g 100000 un%	ΦΤ3		
VITOBEL	VIANEX		
<i>Enalapril</i>			
Tabl bt 30x5mg	ΚΘ4		
Tabl bt 10x20mg			
VIVIDRIN	MANN		
<i>Cromoglycate Sodium</i>			
Coll fl 10ml 2%	ΦΒ6		
VOGALENE	RHONE-POULENC		
<i>Metopimazine</i>			
Sir fl 150ml 5mg/5ml	ΝΘ1		
VOLTAREN	CIBA-GEIGY		
<i>Diclofenac</i>			
Tabl enter bt 30x25mg	ΜΑ5		
Tabl enter bt 20x50mg			
Tabl et retard bt 20x75mg			
Tabl et retard bt 10x100mg			
Tabl dispers bt 20x50mg			
Amp bt 5x75mg/3ml			
Supp bt 10x50mg			
VOMEX-A	GALENICA		
<i>Dimenhydrinate</i>			
Sir fl 100ml 16.5mg/5ml	ΝΘ1		
Amp 5x100mg/2ml im			
Supp ped bt 5x25mg			
Supp bt 5x100mg			
VULBEGAL	COLP		
<i>Flunitrazepam</i>			
Tabl bt 30x2mg	ΝΑ2		
◆ Με αριθμό του Ν. 1729/87.			
VURDON	HELP		
<i>Diclofenac</i>			
Tabl et bt 30x25mg	ΜΑ5		
Tabl et bt 10x100mg			
Amp bt 5x75mg/3ml			
Supp bt 10x50mg			
Supp bt 10x100mg			
W			
WARTEC		PERSTORP	
<i>Podophyllotoxin</i>			
Cr tb 5g 0.15%		ΔΑ4	
WARUZOL		FARMANIC	
<i>Astemizole</i>			
Tabl bt 10x10mg		ΗΔ1	
WATER FOR INJECTION		KOINOXPHETO	
<i>Water For Injection</i>			
Amp. 2ml		ΘΗ2	
Amp. 5ml			
Amp. 10ml			
Amp. 20ml			
Inj.fl 500ml		ΘΗ1	
Inj.fl 1000ml			
WATER FOR INJECTIONS		BIEFFE	
<i>Water For Injection</i>			
Inj bags pvc bt 100ml		ΘΗ1	
Inj bags pvc bt 250ml			
Inj bags pvc bt 500ml			
Inj bags pvc bt 1000ml			
Inj bags pvc bt 2000ml			
WATTER FOR INJECTION		BIOSEP	
<i>Water For Injection</i>			
Inj bags pvc bt 4x2000ml		ΘΗ1	
Inj bags pvc bt 4x3000ml			
WAUCOSIN		PROEL	
<i>Timolol</i>			
Coll fl 5ml 0.25%		ΦΔ2	
Coll fl 3ml 0.5%			
WAUCOTON		FARMANIC	
<i>Propranolol</i>			
Tabl bt 30x40mg	ΚΕ8		
WELLVONE		WELLCOME	
<i>Atovaquone</i>			
Tabl et bt 189x250mg	ΑΕ8		
WYETH NORMISON		WYETH	
<i>Temazepam</i>			
Caps bt 30x20mg	ΝΑ2		
◆ Με αριθμό του Ν. 1729/87.			
X			
X-PREP		MUNDIPHARM	
<i>Scenosides</i>			
Sir fl 75ml 10mg/5ml		ΠΔ2	
XANAX		UPJOHN	
<i>Alprazolam</i>			
Tabl bt 30x0.25mg		ΝΑ1	
Tabl bt 30x0.5mg			
Tabl bt 30x1mg			
◆ Με αριθμό του Ν. 1729/87.			
XATRAL		SYNTHELABO	
<i>Alfuzosin</i>			
Tabl et bt 30x2.5mg		ΓΒ6	

XENETIX <i>Iobitridol</i> Inj fl 200ml 767.8mg/ml(350mg i)iv Inj fl 50ml 548.4/ml(250mg i)iv + set Inj fl 100ml 548.4mg/ml(250mg i)iv Inj fl 200ml 548.4mg/ml(250mg i)iv Inj fl 20ml 658.1mg/ml(300mg i)iv Inj fl 50ml 658.1mg/ml(300mg i)iv Inj fl 60ml 658.1mg/ml(300mg i)iv + set Inj fl 100ml 658.1mg/ml(300mg i)iv Inj fl 200ml 658.1mg/ml(300mg i)iv Inj fl 20ml 767.8mg/ml(350mg i)iv Inj fl 50ml 767.8mg(350mg i)iv Inj fl 60ml 767.8mg/ml(350mg i)iv + set Inj fl 100ml 767.8mg/ml(350mg i)iv	GUERBET XA1	ZANOSAR <i>Streptozotocin</i> Inj* fl 1g	ΙΘΕΤ ZA1
		ZARONTIN <i>Ethosuximide</i> Caps bt 25x250mg Sir fl 300ml 250mg/5ml	PARKE DAVIS NE1
XYLOCAINE <i>Lignocaine</i> Amp bt 20x2ml 5% Inj fl 5x50ml 2% Pomm tb 25g 5% Gel tb 30ml 2% Sol oral fl 100ml 2% visqueuse Spray fl 50ml (500 doses) 10%	ASTRA NI2 ΔΘ2 NI2 ΔΘ2	ZAVEDOS <i>Idarubicin</i> Caps bt 1x5mg Caps bt 1x10mg Caps bt 1x25mg Inj lyoph fl 5mg iv Inj lyoph fl 10mg iv Νωτοζωοταξική χορηγ.	FARMITALIA CE ZA3
XYLOCAINE-ADRENALINE <i>Lignocaine + Adrenaline</i> Inj fl 5x50ml (2+0.00125)%	ASTRA NI2	ZELLAN <i>Buflomedil</i> Tabl bt 30x150mg Liqu fl 20ml 150mg/ml	RAFARM KI8
Y		ZENTEL <i>Albendazole</i> Tabl et bt 60x400mg	SKF AK2
YESAN <i>Timolol</i> Coll fl 3ml 0.5%	RAFARM ΦΔ2	ZERAMIL <i>Acyclovir</i> Cr tb 10g 5%	COUP ΔΑ4
YLESTROM <i>Sulphamethoxazole + Trimethoprim</i> Tabl bt 10x(800+160)mg Susp fl 100ml (400+80)mg 5ml	BROS ΔΓ1	ZERLUBRON <i>Fenofibrate</i> Caps bt 50x100mg	RAFARM KN5
YOKEL <i>Cefuroxime</i> Inj* fl 750mg	BROS AA2	ZEROSPASM <i>Proxicam</i> Caps bt 40x20mg	PROEL MA7
YOMESAN <i>Nicotinamide</i> Tabl bt 4x0.5g	ΙΘΕΤ AK2	ZESTORETIC <i>Lisinopril + Hydrochlorothiazide</i> Tabl bt 14x(20+12.5)mg	ZENEGA KΘ4
YUTOPAR <i>Ritodrine</i> Tabl bt 40x10mg Amp bt 10x50mg 5ml im-iv	DUPHAR ΓΑ2	ZESTRIL <i>Lisinopril</i> Tabl bt 28x5mg Tabl bt 14x10mg Tabl bt 14x20mg	ZENEGA KΘ4
Z		ZIBELANT <i>Tenoxicam</i> Tabl et bt 10x20mg	NPICCA MA7
Z-BEC <i>Lisinopril</i> Tabl bt 28x5mg Tabl bt 14x10mg Tabl bt 14x20mg	GAP KΘ4	ZICOTEN <i>Acyclovir</i> Cr tb 10g 5%	KLEVA ΔΑ4
ZABYSEPT <i>Naphazoline + Zinc Sulphate</i> Coll fl 12ml (0.005+0.02)%	RAFARM ΦΤ4	ZIDEPRIL <i>Captopril + Hydrochlorothiazide</i> Tabl bt 20x(50+25)mg	SLEVA KΘ4
ZADUTEN <i>Ketotifen</i> Tabl bt 30x1mg Sir fl 100ml 1mg 5ml	NOVARTIS ΑΔ1	ZIDERON <i>Dextropropoxyphene</i> Caps bt 20x60mg Amp bt 5x75mg 2ml ■ Με ειδική αναταξική συσκευασία.	NORMA NH1
		ZIDROL <i>Dihydroergotamine</i> Tabl bt 30x1.5mg	DEMO E17

ZILISTEN <i>Cefuroxime</i> Inj* fl 750mg	DEMO AA2	ZOLMIC <i>Norfloxacin</i> Tabl et bt 14x400mg	LEONTIK AG4
ZIMOX <i>Levodopa + Carbidopa</i> Tabl bt 30x(250+25)mg	FARAN NZ1	Χορηγείται μετά από αντιβιογράμμα. Με συνταγή φυλασσόμενη 2 χρόνια.	
ZINACEF <i>Cefuroxime</i> Inj* fl 250mg Inj* fl 750mg Inj* fl 1.5g iv	GLAXO AA2	ZOMACTON <i>Somatropin</i> Inj lyoph + solv fl 12un/3.5ml sc	FERRING EA1
ZINCFRIN <i>Phenylephrine + Zinc Sulphate</i> Coll fl 15ml (0,12+0,25)%	ALCON ΦΤ4	ZOVIRAX <i>Acyclovir</i> Tabl bt 25x200mg Tabl bt 70x400mg Tabl dispers bt 35x800mg Susp fl 100ml 400mg/5ml	WELLCOME AA1
ZINELI <i>Cromoglycate Sodium</i> Coll fl 10ml 2%	RAFARM ΦΒ6	Inj lyoph fl 5x250mg/2.5ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	
ZIREMEX <i>Nimodipine</i> Tabl et bt 30x30mg	DEMO K12	Cr tb 2g 5% Cr tb 10g 5% Ointm ophth tb 4.50g 3%	AA4 ΦA9
ZIRENOL <i>Cefatrizine</i> Susp* fl 60ml 250mg/5ml	DEMO AA2	ZULEXEN <i>Nitrendipine</i> Tabl bt 30x20mg	DEMO KΘ7
ZITUMEX <i>Piroxicam</i> Caps bt 30x20mg Supp bt 10x20mg	RAFARM MA7	ZURCAZOL <i>Pantoprazole</i> Tabl enter bt 14x40mg Tabl enter bt 28x40mg	NYCOMED ΠΒ6
ZOCOR <i>Simvastatin</i> Tabl et bt 10x10mg Tabl et bt 10x20mg	MSD KN1	ZYLAPOUR <i>Allopurinol</i> Tabl bt 25x100mg Tabl bt 30x300mg	FARMANIC MΓ1
ZODALIN <i>Dihydroergotoxine</i> Amp buy bt 20x2mg/5ml	ELPEN K17	ZYLORIC <i>Allopurinol</i> Tabl bt 25x100mg Tabl bt 28x300mg	WELLCOME MΓ1
ZOFRON <i>Ondansetron</i> Tabl et bt 15x4mg Tabl et bt 15x8mg Amp 4mg/2ml iv Amp 8mg/4ml iv Νοσοκομειακή χρήση.	GLAXO NΘ1	ZYMOPLEX <i>Tamoxifen</i> Tabl bt 30x10mg Tabl bt 30x20mg	GENEPHARM ZA5
ZOLADEX <i>Gosereline</i> Inj impl ret pl syr 3.6mg sc	ZENECA ZA4	ZYRANTOL <i>Ambroxol</i> Sir fl 125ml 30mg/5ml	BIOSTAM AZ1
		ZYRTEC <i>Cetirizine</i> Tabl et bt 20x10mg Liqu fl 20ml 10mg/ml	UCB HA1

Άρθρο 2

Η ισχύς της απόφασης αρχίζει από 1.4.1998.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Ιανουαρίου 1998

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΦΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΝΙΚΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ

ΥΦΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΜ. ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΣΤ. ΣΟΥΜΑΚΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 31

19 Ιανουαρίου 2000

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. Α7α/7765

Έγκριση συμπληρωματικού καταλόγου συνταγογραφούμενων ιδ/των για το Δημόσιο και όλους τους φορείς και κλάδους ασφάλισης ασθένειας καθώς και όλους τους δικαιούχους περίθαλψης «οικονομικά αδυνάτου και ανασφαλιστού».

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 20 του Ν. 2458/97 (ΦΕΚ Α' 15/14.2.97), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 του Ν. 2737/99 «Μεταμοσχεύσεις ανθρωπίνων ιστών και οργάνων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 174/27.8.99).
2. Την υπ' αριθ. οικ. 1749/4.11.98 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας και Κοιν. Ασφαλίσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Φοίβο Ιωαννίδη» (ΦΕΚ Β' 1171/11.11.98).
3. Την αριθμ. 5803/13.11.98 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας στους Υφυπουργούς Υγείας και Πρόνοιας Νικόλαο Φαρμάκη και Θεόδωρο Κοτσώνη (ΦΕΚ 1178/13.11.98).
4. Τα 2/97, 2/98, 1/99, 2/99 και 3/99 δελτία τιμών φαρμάκων του Υπουργείου Εμπορίου.
5. Την από 16.12.1999 εισήγηση της Ειδικής Επιτροπής κατάρτισης καταλόγου συνταγογραφούμενων φαρμάκων που συγκροτήθηκε με την ΔΥ1α/14275/97 Κοινή Υπουργική Απόφαση και τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. Δ1α/18010/18.9.98 και Δ1α/οικ. 22875/15.11.99 Υπουργικές αποφάσεις.

Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε τη συμπλήρωση του καταλόγου ιδιοσκευασμάτων της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Φ21/οικ. 88 (ΦΕΚ 24/Β'/23.1.98) όπως συμπληρωμένη και τροποποιημένη ισχύει με τις Α7/οικ. 9486 (1223,Β) και Α7/10124 (1293, Β) υπουργικές αποφάσεις.
Η εφαρμογή του καταλόγου συνταγογραφημένων φαρμάκων με τις συμπληρώσεις του είναι υποχρεωτική κατά

τη συνταγογράφηση σε ασφαλισμένους του Δημοσίου και όλων των ασφαλιστικών φορέων ανεξάρτητα από την ονομασία και τη νομική τους μορφή καθώς και όλους τους δικαιούχους περίθαλψης «οικονομικά αδυνάτου και ανασφαλιστού». (Άρθρο 23 του Ν. 2737/99)

Ο συμπληρωματικός κατάλογος έχει ως εξής:

Ι. ΝΕΕΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΙΔ/ΤΩΝ

ABROBION AMBROXOL HYDROCHLORIDE SYR 15MG/5ML SYR 30MG/5ML	BIOMEDIC FLX125ML FLX125ML	MEDICUS AZ1
ACEMYCIN CEFAMANDOLE NAFATE DR.PD.INJ 1000MG/VIAL	ELPEN BTX1VIAL	ELPEN AA21
ACICLOVIR/BIOCHEMIE ACICLOVIR CR.EXT.USE 5% CR.EXT.USE 5% TAB 800MG/TAB TAB 200MG/TAB TAB 400MG/TAB	BIOCHEMIE TUBX2G TUBX10G BTX35 BTX25 BTX70	NOVARTIS ΔΑ41 ΔΑ41 ΔΔ12 ΔΔ12 ΔΔ12
ADALAT NIFEDIPINE C.R.F.C.TAB 30MG/TAB C.R.F.C.TAB 60MG/TAB	BAYER BTX28 BTX28	BAYER K07
ADDAMEL N FERRIC CHLORIDE HEXAHYDRATE, COPPER CHLORIDE DIHYDRATE, SODIUM FLUORIDE, POTASSIUM IODIDE, CHROMIC CHLORIDE HEXAHYDRATE, MANGANESE CHLORIDE TETRAHYDRATE, ZINC CHLORIDE, SODIUM MOLYBDATE DIHYDRATE, SODIUM SELENITE PENTAHYDRATE INJ.SO.INF	PHARMACIA & UPJOHN BTX20AMPX10ML	PHARMACIA & UPJOHN ΘΗ26
ADMIRAL TENOXICAM CAPS 20MG/CAP	ZARMPH BTX30	ZARMPH MA7
AEROLIN SALBUTAMOL SULFATE PD.INH.MD 200MCG/DOSE	GLAXO Ταίρια X 60 BUSTERS	GLAXO WELLCOME AA10
AFECTOR CEFACTOR CAPS 500MG/CAP SUSP 250MG/5ML	HELP BTX12 FLX60ML	HELP AA21

AFENOXIN CIPROFLOXACIN HYDROCHLORIDE MONOHYDRATE TAB 250MG/TAB Με συνταγή φυλασσομένη 2 χρόνια. Χορηγείται μετά από αντιβιογράμμα.	ΦΑΡΑΝ ΦΑΡΑΝ	ΦΑΡΑΝ BTX10	ΑΓ4	ANANDRON HOECHST MARION ROUSSEL HOECHST MARION ROUSSEL NILUTAMIDE TAB 150MG/TAB BTX30 ZA50
AFLOGEN NIMESULIDE TAB 100MG/TAB BTX20	ΦΑΡΑΝ ΦΑΡΑΝ	ΦΑΡΑΝ BTX20	MA87	ANAPROX SYNTEX MINEPBA NAPROXEN SODIUM C.TAB 550MG/TAB BTX20 MA30
AGELMIN CETIRIZINE F.C.TAB 10MG/TAB BTX20	KLEVA KLEVA	KLEVA BTX20	HΔ19	ANFER ANΦΑΡΜ ANΦΑΡΜ NABUMETONE F.C.TAB 500MG/TAB BTX20 MA85
AIDOL FARMANIC MEFENAMIC ACID ORAL.SUSP 50MG/5ML FLX125ML	FARMANIC FARMANIC	FARMANIC FLX125ML	MA6	ANTIBACIN ELPEN ELPEN CEFTRIAXONE SODIUM TRISESQUIHYDRATE PS.INJ.SOL 1000MG/MIAL(IM) BTX1VIAL+1AMPX3,5MLS PS.INJ.SOL 1000MG/MIAL (IV) BTX1VIAL+1AMPX10MLSO PD.SOL.INF 2000MG/MIAL (IV INF) BTX1VIAL ΛΑ23 Νοσοκομειακή χρήση.
AKRATOL RAFARM NABUMETONE F.C.TAB 500MG/TAB BTX20	RAFARM RAFARM	RAFARM BTX20	MA85	ANTILIPID KLEVA KLEVA GEMFIBROZIL F.C.TAB 600MG/TAB BTX30 KN5
ALCITON KLEVA CALCITONIN, SALMON INJ.SOL 100IU/ML BTX5AMPX1ML INJ.SOL 50IU/ML BTX5AMPX1ML M.D.NAS.SP 100IU/DOSE FLX0,9ML(7doses)+ ΔΟΣΙΜΕΤΡΙΚΗ ΑΝΤΛΙΑ	KLEVA KLEVA	KLEVA BTX5AMPX1ML BTX5AMPX1ML FLX0,9ML(7doses)+ ΔΟΣΙΜΕΤΡΙΚΗ ΑΝΤΛΙΑ	ΜΓ70	ANTIPREX ELPEN ELPEN ENALAPRIL MALEATE TAB 5MG/TAB BTX30 TAB 20MG/TAB BTX10 TAB 20MG/TAB BTX30 KΘ41
ALDESONIT ACQUEZE BUDESONIDE M.D.NAS.SP 50MCG/DOSE FLX10ML(200DOSES)	ACQUEZE HELP	HELP FLX10ML(200DOSES)	PB22	ANTIS ΓΕΡΟΛΥΜΑΤΟΣ ΓΕΡΟΛΥΜΑΤΟΣ BUTAMIRATE CITRATE SYR 7.5MG/5ML BOTTLEX200ML AH2
ALENCAS ΧΡΙΣΠΑ NIMESULIDE TAB 100MG/TAB BTX20	ΧΡΙΣΠΑ ΧΡΙΣΠΑ	ΧΡΙΣΠΑ BTX20	MA87	ΑΟΒΑ VELKA VELKA RANITIDINE HYDROCHLORIDE F.C.TAB 150MG/TAB BTX20 ΠB4
ALENSTRAN ΧΡΙΣΠΑ CETIRIZINE HYDROCHLORIDE F.C.TAB 10MG/TAB BTX20	ΧΡΙΣΠΑ ΧΡΙΣΠΑ	ΧΡΙΣΠΑ BTX20	HΔ19	ΑΠΟΧΡΑΛΕΝ ΧΡΙΣΠΑ ΧΡΙΣΠΑ AMBROXOL HYDROCHLORIDE SYR 30MG/5ML FLX125ML AZ1
ALENZANTYL ΧΡΙΣΠΑ AZELAIC ACID CR.EXT.USE 20% TUBX30G	ΧΡΙΣΠΑ ΧΡΙΣΠΑ	ΧΡΙΣΠΑ TUBX30G	ΔΤ67	ΑΡΟΤΕΛ UNI-PHARMA UNI-PHARMA PARACETAMOL C.TAB 500MG/TAB BTX20 NH23
ALLERGOJOVIS BIOMEDICA-CHEMICA CROMOGLICATE SODIUM M.D.NAS.SP 2% FLX26ML(18DOSES)	BIOMEDICA-CHEMICA BIOMEDICA-CHEMICA	BIOMEDICA-CHEMICA FLX26ML(18DOSES)	PB28	ΑΡΟΒΕΛ SANOFI WINTHROP SANOFI PHARMA BRISTOL MYERS SQUIBB IRBESARTAN TAB 150 MG/TAB BTX28 TAB 300 MG/TAB BTX28 TAB 75 MG/TAB BTX28 KΘ80
ALPHADINE MINEPBA RANITIDINE HYDROCHLORIDE F.C.TAB 150MG/TAB BTX20(FOILS 2X10)	MINEPBA MINEPBA	MINEPBA BTX20(FOILS 2X10)	ΠB4	ΑΡΙΣΕΠΤ EISAΙ CO PFIZER DONEPEZIL HYDROCHLORIDE C.TAB 5MG/TAB BTX28 C.TAB 10MG/TAB BTX28 NT42
ALPHAGAN ALLERGAN BRIMONIDINE TARTRATE EY.DRO.SOL 0.2%(W/V) FLX5ML	ALLERGAN ALVIA	ALVIA FLX5ML	ΦΔ21	ΑΡΙΜΙΔΕΧ ZENECA CANΑ ANASTROZOLE F.C.TAB 1MG/TAB BTX28 ZA52 Με ένδειξη «αντιμετώπιση προχωρημένου καρκίνου του μαστού σε μετεμμηνοπαυσιακές γυναίκες, στις οποίες η νόσος επιδεινώθηκε μετά από θεραπεία με ταμοξιφαίνη ή άλλα αντι-οιστρογόνα».
AMBROMYC MEDIFAR AMBROXOL HYDROCHLORIDE SYR 30MG/5ML FLX125ML	MEDIFAR FARMEDIA	FARMEDIA FLX125ML	AZ1	ΑΡΙΤΙΟΧ UNI-PHARMA UNI-PHARMA HYDROXOCOBALAMIN ACETATE INJ.SOL 1MG/2ML BTX3AMPX2ML ΘΑ20
AMEDRAN MEDIFAR GEMFIBROZIL F.C.TAB 600MG/TAB BTX30	MEDIFAR FARMEDIA	FARMEDIA BTX30	KN5	ΑΣΑΚΟΛ TILLOTTS ΦΑΡΑΝ MESALAZINE ENEMA 4G/SINGLE DOSE BTX7FLX100ML ΠE30
AMEINON ΦΟΙΝΙΞΦΑΡΜ NABUMETONE F.C.TAB 500MG/TAB BTX20	ΦΟΙΝΙΞΦΑΡΜ ΦΟΙΝΙΞΦΑΡΜ	ΦΟΙΝΙΞΦΑΡΜ BTX20	MA85	ΑΣΑΛΑΖΙΝΕ/ΜΕΔΙΧΡΟΜ MEDICHROM MEDICHROM MESALAZINE E.C.TAB 500MG/TAB BTX50 ΠE30
AMIKAN ANΦΑΡΜ AMIKACIN SULFATE INJ.SOL 500MG/2ML BTX1VIALX2ML	ANΦΑΡΜ ANΦΑΡΜ	ANΦΑΡΜ BTX1VIALX2ML	ΛΑ6	ΑΣΗΜΟΤΡΑΤ UNI-PHARMA UNI-PHARMA SALBUTAMOL SULFATE SYR 2MG/5ML FLX150ML AA10
AMOCETIN REMEDINA NIMESULIDE TAB 100MG/TAB BTX20	REMEDINA REMEDINA	REMEDINA BTX20	MA87	

ATACAND	ASTRA	ASTRA	
CANDESARTAN CILEXETIL			
TAB	4MG/TAB	BTX14	
TAB	8MG/TAB	BTX14	
TAB	16MG/TAB	BTX14	K080
AUGMENTIN	BEECHAM GROUP	SMITH KLINE BEECHAM	
AMOXICILLIN TRIHYDRATE, CLAVULANATE POTASSIUM			
F.C.TAB	(875+125)MG/TAB	BTX8	
PD.ORA.SUS	(400+57)MG/5ML	FLX70ML	AA14
AVONEX	BIOGEN	GENESIS PHARMA	
INTERFERON BETA-1A			
PS.INJ.SOL	30MC(6X10IU)/VIAL	BTX4VIALS+4PF.SYR	H041
Με ένδειξη «για την θεραπεία περιπατητικών ασθενών με υποτροπιάζουσα πολλαπλή σκλήρυνση. Να διακόπτεται σε ασθενείς που αναπτύσσουν προϊούσα πολλαπλή σκλήρυνση».			
AZELAIC ACID/ZAPMΠH		ZAPMΠH	
AZELAIC ACID			
CR.EXT.USE	20%	TUBX30G	ΔT67
AZELDERM	KLEVA	KLEVA	
AZELAIC ACID			
CR.EXT.USE	20%	TUBX30G	ΔT67
BALNOX	MENARINI	GUIDOTTI	
LACIDIPINE			
F.C.TAB	4MG/TAB	BTX14	K072
BANADROXIN	FARMANIC	FARMANIC	
CEFATRIZINE PROPYLENE GLYCOLATE			
CAPS	500MG	BTX12	
PD.OR.SUSP	500MG/5ML	FLX60ML	AA21
BENEFIX	GEN.INST.OF EUROPE	GEN.INST.OF EUROPE	
NONACOG ALFA			
PS.INJ.SOL	1000IU/10MLVIAL	BTX1VIAL+1VIALX10MLS	
PS.INJ.SOL	250IU/5ML	BTX1VIAL+1VIALX5MLSO	
PS.INJ.SOL	500IU/5ML	BTX1VIAL+1VIALX5MLSO	KM82
Νοσοκομειακή χρήση (κέντρα αιμορροφιλικών).			
BERIPLAST P	CENTEON	ΓΕΡΟΛΥΜΑΤΟΣ	
HUMAN PLASMA PROTEIN FRACTION (FIBRINOGEN), CLOTTING HUMAN PROTEIN PLASMA FRACTION (FACTOR XIII), APROTININ FROM BOVINE LUNG, THROMBIN, CALCIUM CHLORIDE DIHYDRATE			
TIS.AD.LIQ	0.5ML	BTX BTA: (COMBI-SET IX2VIALS+COMBI-SET IIX2VIALS) +BT 1 SET ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	
TIS.AD.LIQ	1ML	BTX BTA: (COMBI-SET IX2VIALS+COMBI-SET IIX2VIALS) +BT 1 SET ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	
TIS.AD.LIQ	3ML	BTX BTA: (COMBI-SET IX2VIALS+COMBI-SET IIX2VIALS) +BT 1 SET ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	KM84
Νοσοκομειακή χρήση (κέντρα αιμορροφιλικών).			
BETAVIX	GENEPHARM	GENEPHARM	
BUTAMIRATE CITRATE			
SYR	7.5MG/5ML	FLX200ML	AH2
BIFIZED	CHEMIPHARMA	IASIS	
BIFONAZOLE			
CR.EXT.USE	1%	BTX1TUBX15G	
PD.EXT.US	1%	BTX1FLX20G	ΔA24
BIFON	GENEPHARM	GENEPHARM	
BIFONAZOLE			
CR.EXT.USE	1%	TUBX15G	ΔA24
BIOSONIDE	BIOMEDIC LAB.	BIOSYNTHÉ	
BUDESONIDE			
M.D.NAS.SP	50MCG/DOSE	FLX10ML(200DOSES)	PB22
BIOXIDOL	ΦΑΡΜΑΤΕΝ	ΦΑΡΜΑΤΕΝ	
NIMESULIDE			
TAB	100MG/TAB	BTX20	MA87
BLEZAMONT	MENTINOBA	MENTINOBA	
CETIRIZINE HYDROCHLORIDE			
F.C.TAB	10MG/TAB	BTX20	HΔ19
BOLLINOL	VIOFAR	VIOFAR	
LORATADINE			
SYR	5MG/5ML	FLX120ML	
TAB	10MG/TAB	BTX20	HΔ19
BONATOL-R	COUP	COUP	
FLURBIPROFEN			
C.TAB	100MG/TAB	BTX1FLX30	MA30
BOTADERM	ΖΗΚΙΔΗΣ	ΖΗΚΙΔΗΣ	
KETOCONAZOLE			
MED.SHAMP	2%	FLX180ML	ΔA24
BRONALIDE	BOEHRINGER ING.	SYNTEX	
FLUNISOLIDE HEMIHYDRATE			
AER.MD.INH (με αεροθάλαμο)		250MCG/DOSE FLX6ML(120 DOSES)	AA50
BRONALIDE	BOEHRINGER ING.	SYNTEX	
FLUNISOLIDE HEMIHYDRATE			
AER.MD.INH (χωρίς αεροθάλαμο)		250MCG/DOSE FLX6ML(120 DOSES)	AA50
BUDESAN	ΖΗΚΙΔΗΣ	ΖΗΚΙΔΗΣ	
BUDESONIDE			
CR.EXT.USE	0.025%	TUBX50G	ΔΓ13
CR.EXT.USE	0.025%	TUBX100G	ΔΓ13
M.D.NAS.SP	50MCG/DOSE	FLX10ML(200DOSES)	PB22
M.D.NAS.SP	100MCG/DOSE	FLX10ML(200DOSES)	PB22
BUNAFON	UNI-PHARMA	UNI-PHARMA	
AMBROXOL HYDROCHLORIDE			
SYR	15MG/5ML	FLX125ML	
SYR	30MG/5ML	FLX125ML	AZ1
BUVASTIN	ELPEN	ELPEN	
BUTAMIRATE CITRATE			
SYR	7.5MG/5ML	FLX200ML	AH2
CAELYX	SP EUROPE	SEQUUS	
DOXORUBICIN HYDROCHLORIDE			
INJ.CO.INF	2MG/ML	1VIALX10ML	ZA30
Με ένδειξη «μόνο σε ασθενείς με σάρκωμα Kaposi σε σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας (AIDS)».			
CALCIFOLIN	KLEVA	KLEVA	
CALCIUM FOLINATE			
TAB	15MG/TAB	BTX10	ZE1
CALCO	LISAPHARMA	CHEMIPHARMA	
CALCITONIN, SALMON			
M.D.NAS.SP	100IU/DOSE	FLX1.8ML(14DOSES)	MΓ70
CALSYNAR	RHONE-POULENC RORER	RHONE-POULENC RORER	
CALCITONIN, SALMON			
M.D.NAS.SP	100IU/DOSE	BTX7MONODOSEFL(7DOSES)	
M.D.NAS.SP	100IU/DOSE	BTX14MONODOSEFL(14DOSES)	
M.D.NAS.SP	100IU/DOSE	BTX28MONOD.FL(28DOSES)	MΓ70
CAMPTO	KABUSHIKI KAISHA YAKULT	RHONE-POULENC RORER	
IRINOTECAN HYDROCHLORIDE TRIHYDRATE			
INJ.CO.INF	40MG/2ML	BTX1(VIALX2ML)	
INJ.CO.INF	100MG/5ML	BTX1(VIALX5ML)	ZA8
Νοσοκομειακή χρήση.			
CARBOPLATIN/EBEWE		PHARMANEL ΕΠΕ	
CARBOPLATIN			
INJ.SO.INF	50MG/5ML	BTX1VIALX5ML	
INJ.SO.INF	150MG/15ML	BTX1VIALX15ML	
INJ.SO.INF	450MG/45ML	BTX1VIALX45ML	ZA8
CARNIDOSE	ΦΑΡΑΝ	ΦΑΡΑΝ	
LEVOCARNITINE			
OR.SOL.SD	1G/10ML	BTX10FL	KT7

Αλλαγή αμπορικής ονομασίας

M ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΡΘΡΟΠΑΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

MB ΤΟΠΙΚΑ ΑΝΤΙΡΡΕΥΜΑΤΙΚΑ - ΑΝΑΛΓΗΤΙΚΑ

MB2 Σκευάσματα παράγωγων σαλικυλικού οξέος

Σε DEEP HEAT oint.ext.us tube x 67g

Από MENTHOLATUM DEEP HEAT RUB oint.ext.us tube x 67g

Αλλαγή αμπορικής ονομασίας

N ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

NA ΑΓΧΟΛΥΤΙΚΑ - ΥΠΝΩΤΙΚΑ

NA2 Υπνωτικά

NA23 Βενζοδιαζεπίνες ως υπνωτικά

Σε HIPNOSEDON (ROCHE) f.c tab bt 30X1mg/tab

Από HIPNOSEDON (ROCHE) tab bt 30X1mg/tab

Διόρθωση περιγραφής μορφής

NH ΑΝΑΛΓΗΤΙΚΑ

NH2 Αναλγητικά - Αντιπυρεπτικά (μη ναρκωτικά)

NH20 Παράγωγα σαλικυλικού οξέος και συνδυασμοί (με επιμέρους υποδιαιρέσεις)

Σε ASPIRIN - 100 e.c. tab bt 30X100mg

Από ASPIRIN e.c. tab bt 30X100mg

Αλλαγή αμπορικής ονομασίας

Σε ASPIRIN - 300 e.c. tab bt 30X300mg

Από ASPIRIN e.c. tab bt 30X300mg

Αλλαγή αμπορικής ονομασίας

Π ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΠΔ ΚΑΘΑΡΤΙΚΑ

ΠΔ7 Καθαρτικά χορηγούμενα από το ορθό

ΠΔ76 Κλύσματα

Σε FOSFOLAX fl 125 ml x (7,5+20)gr/fl

Από SODIUM PHOSPHATES ENEMA/COUP fl 125 ml x (7,5+20)gr/fl

Αλλαγή αμπορικής ονομασίας

ΠΙ ΛΟΙΠΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΠΙ6 Προωθητικά του γαστρικού περιεχομένου βλέπε και ΠΓ35

Σε SYSTILAN tab bt 50 x 10mg

Από CIRCOCRIC tab bt 50 x 10mg

Αλλαγή αμπορικής ονομασίας

P ΦΑΡΜΑΚΑ ΟΤΙΚΩΝ-ΡΙΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΜΑΤΟΦΑΡΥΓΓΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

PG ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΤΟΜΑΤΟΦΑΡΥΓΓΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

PG4 Αντιμικροβιακά και αντιρυκηπασικά

PG40 Αντιβιοτικά (πλήν αντιμυκητιασικών)

Σε LOCABIOTAL (SERVIER) sol inh fl 5ml 1%

Από LOCABIOTAL (SERVIER) aerosol fl 20ml 0,25%

Αλλαγή περιεκτικότητας και όγκου εισπνεομένου διαλύματος

Φ ΦΑΡΜΑΚΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

ΦΔ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΓΛΑΥΚΩΜΑΤΟΣ

ΦΔ2 Τοπικά

ΦΔ25 Βήτα αναστολείς

Σε BETOPTIC S coll fl 5ml 0,25%

Από BETOPTIC coll fl 5ml 0,25%

Αλλαγή αμπορικής ονομασίας

Διαγραφές ανακληθέντων, μη κυκλοφορούντων ή

μή συνταγογραφούμενων ιδίων

(κατά θεραπευτική κατηγορία)

A ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

AZ ΒΛΕΝΝΟΛΥΤΙΚΑ

AZ1 Ρεοσ και παρεντερικά

PANFACO (ΖΗΚΙΔΗΣ)

pd. ora. sus. fl 120ml X200mg/5ml

Γ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΟΥΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΓΑ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΓΑ3 Κόλπικα αντιμυκητιασικά

ΓΑ32 Αντιμυκητιασικά παράγωγα ιμιδαζολίου

DAKTARIN (JANSSEN)

vag. cream 2% tube x 78g

Παραμένει η συσκευασία με τα 16 αρρ!

Δ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ

ΔΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΟΠΙΚΩΝ (ΔΕΡΜΑΤΙΚΩΝ) ΛΟΙΜΩΣΕΩΝ

ΔΑ2 Αντιμυκητιασικά

ΔΑ24 Παράγωγα ιμιδαζολίου

FUNGORAL (JANSSEN)

Shampoo fl 60ml 2%

ΔΑ26 Λοιπά αμιγή αντιμυκητιασικά

TINADERM (SCHER.FLOUGH)

cream 1% tub 15g

ΔΓ ΤΟΠΙΚΑ ΚΟΡΤΙΚΟΕΙΔΗ

ΔΓ1 Αμιγή

ΔΓ11 Μέσης ισχύος

LOCACORTEN (ΖΥΜΑ)

foam 0,02% flx20ml

ΔΓ13 Ισχυρά

MONITHIOL (FARMANIC)

cr tb 20g 0,1%

NERISONA (SCHERING)

cr.tb 10g 0,1%

pomt. Tb 10g 0,1%

ΔΓ2 Κορτικοειδή με αντιμικροβιακά

ΔΓ22 Μέσης ισχύος

LOCACORTEN VIOFORM (ΖΥΜΑ)

pomt.tb 15g(0,02+3)%

creme (0,02+3)% tub 15gr

ΔΓ23 Ισχυρά

NERISONA-C (SCHERING)

cr.tb 10gr (0,1+1)%

Ε ΟΡΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΕΓ ΓΕΝΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΜΟΝΕΣ

ΕΓ8 Ανδρογόνα-Ανπανδρογόνα-Αναβολικά

ΕΓ80 Ανδρογόνα

TESTOVIRON (SCHERING)

amp 100mg(110+25)mg/ml im

ΕΔ ΟΡΜΟΝΕΣ ΥΠΟΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΘΑΛΑΜΟΥ

ΕΔ1 Ορμόνες πρόσθιου λοβού

ΕΔ11 Αδρενοκορτικοτρόπος ορμόνη

SYNACTHEN (CIBA-GEIGY)

amp.ret.1mg/ml

Ζ ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΟΤΑ

ΖΑ ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΑ

ΖΑ8 Άλλα ανηνεοπλασματικά φάρμακα

AMSIDINE (WARNER)

inj. fl6x75mg/1.5ml+6solv 13.5ml iv

NATULAN (ROCHE)

caps bt50x50mg

Η ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΗΑ ΕΜΒΟΛΙΑ ΚΑΙ ΟΡΟΙ

ΗΑ4 Ανοσοσφαιρίνες

ΗΑ40 Ειδικές ανοσοσφαιρίνες βακτηρίων

TETANOSSON (NIADAS)

inj.sol.bt x 1amp.x 250 IU/2ml

inj.sol.bt x 50amp.x250IU/2ml

ΗΑ47 Άλλες ανοσοσφαιρίνες

GAMMIMUNE N (BAYER)

inj.fl100ml 5% iv (5gr)

inj.fl10ml 5% iv (0.5gr)

inj.fl50ml 5% iv (2.5gr)

GAMMA-VENIN (BEHRINGWERKE)

amp 1x2.5gr + solv 50ml iv

ampx2.5g+solv50ml iv

GLOBUMAN (BERNA)

inj.fl.10ml 16% im

inj.fl.2ml 16% im

inj.fl.5ml 16% im

inj.lyoph.fl2.5gr+solv 50ml iv

RHESUMAN (BERNA)

inj.lyoph.+ solv fl200mcg/3ml iv

inj.-syring 250mcg/2ml im

ΗΔ ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΛΛΕΡΓΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

ΗΔ1 Συστηματικά σπύσταμινικά

ΗΔ19 Αντίσπασμινικά που δεν προκαλούν καταστολή

HISMANAL (JANSSEN)

tab bt 10X10 mg

ΗΘ ΑΝΟΣΟΡΥΘΜΙΣΤΙΚΑ

ΗΘ1 Ανοσοκατασταλτικά

ΗΘ11 Ανοσοκατασταλτικά

IMURAN (WELLCOME)

f.c.tab.bt20x50mg

Θ ΦΑΡΜΑΚΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΑΙΜΑΤΟΣ-ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ-ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΩΝ-ΥΔΑΤΟΣ-ΘΡΕΨΗΣ

ΘΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΝΑΙΜΙΩΝ

ΘΑ3 Φάρμακα λοιπών αναιμιών

ΘΑ35 Ερυθροποιητίνες (για νεφρική ανεπάρκεια)

RECOMON (BOEHR.MAN.)

inj.lyoph.+ solv fl 10X1000un/ml iv. sc

inj.lyoph.+ solv fl 10X1000un/ml + 10 syr iv. sc

inj.lyoph.+ solv fl 10X2000un/ml iv. sc

inj.lyoph.+ solv fl 10X2000un/ml + 10 syr iv. sc

inj.lyoph.+ solv fl 5X5000un/ml iv. sc

inj.lyoph.+ solv fl 5X5000un/ml + 10 syr iv. sc

inj.lyoph.+ solv fl 5X10000un/ml iv. sc

inj.lyoph.+ solv fl 5X10000un/ml + 10 syr iv. sc

ΘΘ1 Αμινοξέα

ΘΘ10 Παρεντερικά διαλύματα

MILANOX (TORRE)

inj.lyoph.fl10gr 250ml iv

inj.lyoph.fl25gr 500ml iv

Κ ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

ΚΓ ΣΥΜΠΑΘΟΜΙΜΗΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΚΓ5 Αγγειοσυσπαστικά συμπαθομιμητικά

EFFORTIL (BOEHR.ING.)

amp.bt 6 x10mg/ml im-iv

ΚΔ ΑΝΤΙΣΤΗΘΑΓΧΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΚΔ1 Αγγειοδιασταλτικά στεφανιάσιας

ΚΔ11 Νιτρώδη

NITROLINGUAL (G.PHOL)

amp bt 10X5mg/ml

amp bt 50X5mg/ml

NITRODYL (LAVIPHARM)

tab.ret.bt30x2,6mg

tab.subl.bt50x0,3mg

ΚΘ ΑΝΤΙΥΠΕΡΤΑΣΙΚΑ

ΚΘ1 Αγγειοδιασταλτικά ανυπερτασικά

ΚΘ12 Παράγωγα νιτροσιδηροκυανιδίου

SODIUM NITROPRUSSIDE DIHYDRATE /ROCHE lyoph.amp

50mg+solv

ΚΙ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΑ ΑΓΓΕΙΟΔΙΑΣΤΑΛΤΙΚΑ

ΚΙ7 Αλκαλοειδή ερυσιβώδους ούλαρας + συνδυασμοί

ZIDROL (DEMO)

liquid fl 20mlX 1mg/ml

tabl 30X1,5mg

ΚΙ8 Λοιπά περιφερικά αγγειοδιασταλτικά

BOTAMIRAL (ΖΗΚΙΔΗΣ)

or. sol. drops fl 40mlX150mg/ml

THILOCODIN (BROS)

liquid fl 20ml X150mg/ml

VINCAMINOR (SYNTHELABO)

caps 20X20mg forte

s.c.r.tabl 20X30mg

ΚΚ ΑΝΤΙΠΗΚΤΙΚΑ

ΚΚ5 Αντισυγκολλητικά των αιμοπεταλίων

NEO-OMNIPEN (NORMA)

drag bt 25X250mg

ΚΜ ΑΝΤΙΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΚΜ8 Άλλα ανπαιμορραγικά

ΚΜ82 Ανπαιμορροφλικοί παράγοντες

FACTOR VIII (BIOTEST)

inj.lyoph.+ solv fl 1000un/30ml + set iv

inj.lyoph.+ solv fl250un/10ml + set iv

inj.lyoph.+ solv fl500un/20ml + set iv

ΚΜ84 Λοιπά

BERIPLAST (BEHRINGWERKE)

tis.ad.liq.1ml set(4fl+4syr)

tis.ad.liq.3ml set(4fl+4syr)

ΚΝ ΥΠΟΛΙΠΙΔΑΙΜΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΚΝ5 Φιβράτες

SITRONELLA (LEONTIK)

caps bt 48X200mg

Λ ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΛΟΙΜΩΣΕΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ

ΛΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ

ΛΑ8 Λοιπά αντιβιοτικά

ΛΑ88 Μονοβακτήμες

AZACTAM (E.R. SQUIBB)

inj fl 500mg/20ml im-iv

ΛΚ ΑΝΤΙΠΑΡΑΣΙΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΛΚ8 Διάφορα άλλα αντιπαρασιτικά φάρμακα

ΛΚ82 Φάρμακα άλλων πρωτοζωικών παθήσεων

WELLVONE (WELLCOME)

fc.tab.bt189x250mg

Μ ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΡΘΡΟΠΑΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

ΜΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ ΜΗ ΚΟΡΤΙΚΟΕΙΔΗ

ΜΑ3 Παράγωγα προπιονικού οξέος και συγγενείς ενώσεις

ΜΑ30 Παράγωγα φαινυλο-προπιονικού οξέος

NELIACAN (ΦΑΡΜΑΤΕΝ)

tabl 30X100mg

ΜΑ5 Παράγωγα οξεϊκού οξέως και συγγενείς ενώσεις

TOLECTIN (CILAG)

caps 20X200mg

ΜΑ7 Οξικάμες

ISTOTOSAL (ΖΗΚΙΔΗΣ)

fc tab bt20x20mg

ΜΓ ΦΑΡΜΑΚΑ ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

ΜΓ7 Ειδικά φάρμακα χορηγούμενα σε μεταβολικά νοσήματα του σκελετού

ΜΓ71 Διφωσφονικά

OSTAC (BOEHR.MAN.)

inj. fl 5X300mg/10ml iv

ΜΖ ΜΥΟΧΑΛΑΡΩΤΙΚΑ ΣΚΕΛΕΤΙΚΩΝ ΜΥΩΝ

ΜΖ1 Κεντρικώς δρώντα

ΜΖ18 Λοιπά μυοχαλαρωτικά

Lioresal (CIBA-GEIGY)

tab bt50x10mg

Ν ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΝΑ ΑΓΧΟΛΥΤΙΚΑ - ΥΠΝΩΤΙΚΑ

ΝΑ1 Αγχολυτικά

ΝΑ10 Βενζοδιαζεπίνες ως αγχολυτικά

STESOLID (DUMEX)

enema fl 4x10mg/2,5ml

enema fl 4x5mg/2,5ml

ΝΑ2 Υπνωτικά

ΝΑ23 Βενζοδιαζεπίνες ως υπνωτικά

HIPNOSEDON (ROCHE)

tab 30X2 mg

ΝΑ26 Υπνωτικά ειδικών ενδείξεων

HEMINEVRIN (ASTRA)

inj.fl.500mlx8mg/ml iv

ΝΒ ΝΕΥΡΟΛΗΠΤΙΚΑ**ΝΒ4 Παράγωγα θειοξανθενίου**

FLUANXOL (LUNDBECK)

s.c.tab bt50x0,5mg

TRUXAL (LUNDBECK)

drug bt 50X15mg

drug bt 50X50mg

syrup fl 75ml 12,5mg/5ml

ΝΒ7 Άλλα νευροληπτικά φάρμακα

ΝΒ70 Άλατα λιθίου

PRIADEL (DELANDE)

tab retard bt 60X400 mg

ΝΓ ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ

ΝΓ1 Τρικυκλικά και τετρακυκλικά ανηκαταθλιπτικά

ΝΓ17 Παράγωγα διβεν(ο-κυκλο-οκταδιενίου

LUDIOMYL (CIBA-GEIGY)

amp. bt 10x25mg/5ml iv

ΝΗ ΑΝΑΛΓΗΤΙΚΑ

ΝΗ2 Αναλγητικά – αντιπυρετικά (μή ναρκωτικά)

ΝΗ23 Παράγωγα ανιλίνης και συνδυασμοί

DERON (BRISTOL-SQUIBB)

Tab bt 20 x 500mg

Supp ped bt 6 x 200mg

Supp bt 6 x 600mg

ΝΙ ΑΝΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ

ΝΙ3 Γενικά αναισθητικά

ΝΙ35 Οπιοειδή

THALAMONAL (JANSSEN)

vial 10ml (0,05+2,5)mg/ml

ΝΙ37 Λοιπά

KETALAR (PARKE DAVIS)

amp 25x50mg/5ml iv-im

Π ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΠΑ ΑΝΤΙΟΞΙΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΡΟΦΗΤΙΚΑ ΑΕΡΙΩΝ

ΠΑ1 Αντιόξινα

ΠΑ12 Ενώσεις Αργιλίου, Μαγνησίου, Ασβεστίου

MAALOX PLUS (ROBER)

tab bt 50X(200+200+25) mg

ΠΕ ΑΝΤΙΔΙΑΡΡΟΪΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΠΕ2 Προσροφητικά

ΠΕ20 Σκευάσματα άνθρακα

ULTRACARBON (MERCK)

tabl bt 50X250mg

ΠΖ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΔΑΚΤΥΛΙΟΥ ΟΡΘΟΥ

ΠΖ1 Κορτικοειδή αμιγή και συνδυασμοί με διάφορα φάρμακα πλην αντιβιοτικών

SCHERIPROCT NEO (SCHERING)

supp. bt 12x(1,3+1,0)mg

Φ ΦΑΡΜΑΚΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

ΦΑ ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΚΑΙ ΙΟΣΤΑΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ (ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ)

ΦΑ1 Αντιβιοτικά

ΦΑ10 Αμινογλυκοσίδες

TIRSELON (ΖΗΚΙΔΗΣ)

coll 0,3% fl 5ml

Χ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΧΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

ΧΑ1 Ακτινοδιαγνωστικά ιωδιούχα

ΧΑ10 Υδατοδιαλυτά, υψηλής ωσμωτικότητας (Ιονικά)

UROGRAFIN (SCHERING)

inj. fl 200ml 76(66+10)%

ΧΑ14 Υδατοδιαλυτά, χαμηλής ωσμωτικότητας (Μή Ιονικά)

ISOVIST (SCHERING)

inj. sol 59,8% (28% iodine) fl x 100ml

inj. sol 59,8% (28% iodine) fl x 50ml

ISOVIST 240 (SCHERING)

in. sol 51,259% fl x 10ml

ISOVIST 300 (SCHERING)

ln. sol 64,075% fl x 10ml

OMNIPAQUE (SCHERING)

inj. fl-240-50ml 518mg/ml + syring

ULTRAVIST 240 (SCHERING)

inj. fl 50ml 499mg/ml iv

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 1999

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Ο ΥΦΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦ.

Ο ΥΦΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΝΙΚΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ-Ε ΝΑΥΤΙΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ

ΚΑΤΑ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΙΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΤΑΙΡΙΑ / ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΤΗΛ.
FAX
ΤΕΛΧ
ΑΦΜ
ΔΟΥ

ABBOTT

ΛΕΩΦ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 512
ΑΛΙΜΟΣ 17456
ΤΗΛ.: 99.85.555
ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓΕΛ.: 99.85.449
FAX: 9958360
ΑΦΜ: 94027257
ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

ABBOCALCIJEX
DARONDA
DOBUTAMINE
ERYTHROCIN
ERYTHROMYCIN
ERYTHROMYCIN LACTOB.
FERO-FOLIC-500
FORENIUM
HYTRIN
KLARICID
LOFTYL
PANWARFIN
PEDIAZOLE
PENTOTHAL
RONDEC
SELSUN
SURBEX-T-500
TORFIN H
TRONOTHANE

ADELCO

ΠΕΙΡΑΙΩΣ 37
ΜΟΣΧΑΤΟ 18346
ΤΗΛ. 481.9311 - 481.9314
ΤΗΛ: 212.816 OMOR GR
FAX: 481.6790
ΑΦΜ: 94121817
ΔΟΥ: ΦΑΕ ΠΕΙΡ.

* * *

ACINIC
ADELCORT
ADEZAN
ANABOLINE DEPOT
BRONCHOTUSSINE
CEFATRIZINE
DEPRAMINE
DERMOL
DISTEDON
ISTAMEX
KLOREF
MESONEX
MINITRAN

NEOURIZINE
NOTORIUM
PAROTICIN
PROCARDOL
SALOPYRINE
SATURNIL
SOLIDON
STEDON
STEDONILL

ALCON

ΛΕΩΦ. ΑΛΙΜΟΥ 60
ΑΛΙΜΟΣ 17455
ΤΗΛ. 982.0095-97
ΤΗΛ: 219.630 ALCO GR.
FAX: 01/982.8424, 6801814
ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓ.: 68.00.071-811
ΚΗΦΙΣΙΑΣ 18
ΜΑΡΟΥΣΙ 151 25
ΑΦΜ: 95172249
ΔΟΥ: Π.ΦΑΛΗΡΟΥ

* * *

ALCAINE
ALCON PROVISC
ALOMIDE
BETOPTIC
BETOPTIC-S
BSS-ALCON
BSS ALCON PLUS
CILOXAN
CYCLOGYL
DACRIO
DIPIVEFRIN
DURATEARS
FLORATE
FLUCON
IOPIDINE
ISOPTO-CARPINE
ISOPTO-CETAPRED
ISOPTO- MAXITROL
MAXIDEX
NAPHCON FORTE
NUTRACORT
ORATROL
PILOGEL
STATROL
TEARS NATURALE
TOBRADEX
TOBEX
VISODAT
ZINCFRIN
ZINCFRIN A

ΠΡΟΙΟΝΤΑ DR. THILO

SAOCIN-D
THILOCOF
THILOCOMBIN
THILODEXINE
THILODEXINE-N
THILODIGON
THILODRIN
THIOL
THIOGEL
VIDARABIN

ALFIN

* * *

INSTILLAGEL

ALLEN

ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 34
ΧΑΛΑΝΔΡΙ 152 32
ΤΗΛ. 68.82.100
FAX: 6847164
ΑΦΜ: 94393859
ΔΟΥ: ΦΑΕΕ ΑΘ.

* * *

ΠΡΟΙΟΝΤΑ GLAXO

BETNOVATE
BETNOVATE N
BETNOVATE C
BUTAVATE
FLIXOTIDE
RETTAVATE
ZANTAC
ZOVIRAX

ALVIA

18ο ΧΛΜ. ΛΕΩΦ. ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ
ΠΑΛΛΗΝΗ ΑΤΤΙΚΗΣ 15344
ΤΗΛ. 603.9791- 2, 603.9796
ΤΗΛ: 221.466 BIGO GR.
FAX: 603.9794

* * *

BOTOX
EXOCIN
EYEBREX
EYEBREX DEXA

ΠΡΟΙΟΝΤΑ
ALLERGAN PHARMA

BLEPHAMIDE

LASONIL
MYCOSPOR
MYCOSPOR ONYCHOSET
NIMOTOP
OPTOCAIN-E
SYSCOR
TRASYLLOL

BIOMEDICA CHEMICA

ΠΑΡΟΔΟΣ Γ. ΛΥΡΑ 25
Κ. ΚΗΦΙΣΙΑ 145 64
ΤΗΛ.: 8083214, 8032459
FAX.807.4349
TLX.218827
ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓ.: 62.00.704-5
FAX: 62.01.076
ΑΦΜ:94119637
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

ACICLOVIR
ALLERGOJOVIS
ALLERGOSTOP
AMBROMYC
AMEDRAN
AMRITACICL
ARFINE
ARMAMENT
ASMETIC
BEFIMAT
BIOSCAL
CEFLAVIT
CERAMIL
CIRCOCRIC
CLADIUS
CLIMAGE
COMPASER
DEMETOFRIN
DEMETONEVRIN
DEMETOSPIR
DEMETOVIX
DIRUNEZ
ECOLINE
ECUOR
EKZEVIT
ELPIHORMO
ELVESIL
ETHRINE
ETIDRONATE DISODIUM
EZORTA
F-525
FABOLIN
FIGALOL
FIGREL
FLECTAR
FRATELINE
GALEBIRON

GASPALON
GERONIK
GONDOLIF
ICORAN
IGIOL
IRIN
IRISTOP
KILSOL
KIRIK
LAMERON
LENAR
LEXTAROL
LIMOX
LOWTENS
MECLIVIN
MEKAN
MYOSKELET
NADIMYCIN
NECTARMYCIN
NEFALOX
NEZ
ORIX
PONSOLIT
REGOVIL
STIFAROL
TALOXYPEN
TRADIVER
UVU
VALOPON
VENOLONE

BIOSPRAY-N.ZIKIDIS

18 ΧΛΜ.Α.ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ
ΠΑΛΛΗΝΗ 15344
ΤΗΛ.666.6639-666.6643
ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ 45
ΑΘΗΝΑ 10437
ΤΗΛ.522.3439
FAX.522.3439, 52.32.707
ΑΦΜ: 03616403
ΔΟΥ: ΚΒ ΑΘΗΝΩΝ

* * *

ABANIFAN
BIOKLYSM
BOTADERM
BOTAMIRAL
BOTAMYCIN-N
BOTASTIN
BRIXORAL
BUDESAN
CETIRIZINE
COLLU-BLACHE
COMBAFORTE
DERMASKIN
DIAMELITUS
EPASAN

ETOGREL
EYEFLLUR
FACOCINERIN
FLECOR-N
FLEFARMIN
FLERYL
FLOGOSTOP
FLUOSCIN
FTAGIROL
FUNGUSTERIL
INDOCORT
INFLAMASE-N
INTERBION
ISTOTOSAL
KENEDRIL
LEVOCARNIL
LORATADINE
MAXIRGOT
MERBROMINE
METHOVIX
MYCOBACTER
NIBOCIN
OFNISKEL
OGIFLEGON
OXOFENIL
PANFACO
PROVIXEN-N
RETAZYMON
RINOSOL
SINOBIID
SUPERSPOR
TIRSELOL
THRIUSEDON
TUSEDON
VIOPLEX-T

BIOSTAM O.E.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ 66
ΖΩΓΡΑΦΟΥ 157 71
ΤΗΛ. 77.84.129-77.90.882

* * *

ALLSTAM
ANCHOSTAM -100
AROSELIN
BALEPTON
CALCISTAM
CHLOROFARM-S
ERXETILAN
ERYSTAMINE-K
IRISTAN-V
LEMORCAN
LIFEROST
NEO-ANTIPERSTAM
NEO-PRURISTAM
PAINRELIPT D
STAMONEVROL

LASONIL
MYCOSPOR
MYCOSPOR ONYCHOSET
NIMOTOP
OPTOCAIN-E
SYSCOR
TRASYLLOL

BIOMEDICA CHEMICA

ΠΑΡΟΔΟΣ Γ. ΛΥΡΑ 25
Κ. ΚΗΦΙΣΙΑ 145 64
ΤΗΛ.: 8083214, 8032459
FAX: 807.4349
ΤΛΧ.218827
ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓ.: 62.00.704-5
FAX: 62.01.076
ΑΦΜ: 94119637
ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘ.

ACICLOVIR
ALLERGOJOVIS
ALLERGOSTOP
AMBROMYC
AMEDRAN
AMRITACICL
ARFINE
ARMAMENT
ASMETIC
BEFIMAT
BIOSCAL
CEFLAVIT
CERAMIL
CIRCOCRIC
CLADIUS
CLIMAGE
COMPASER
DEMETOFRIN
DEMETONEVRIN
DEMETOSPIR
DEMETOVIX
DIRUNEZ
ECOLINE
ECUOR
EKZEVIT
ELPIHORMO
ELVESIL
ETHRINE
ETIDRONATE DISODIUM
EZOPTA
F-525
FABOLIN
FIGALOL
FIGREL
FLECTAR
FRATELINE
GALEBIRON

GASPALON
GERONIK
GONDOLIF
ICORAN
IGIOL
IRIN
IRISTOP
KILSOL
KIRIK
LAMERON
LENAR
LEXTAROL
LIMOX
LOWTENS
MECLIVIN
MEKAN
MYOSKELET
NADIMYCIN
NECTARMYCIN
NEFALOX
NEZ
ORIX
PONSOLIT
REGOVL
STIFAROL
TALOXYPEN
TRADIVER
UVU
VALOPON
VENOLONE

BIOSPRAY-N.ZIKIDIS

18 ΧΛΜ.Α.ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ
ΠΑΛΛΗΝΗ 15344
ΤΗΛ. 666.6639-666.6643
ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ 45
ΑΘΗΝΑ 10437
ΤΗΛ.522.3439
FAX.522.3439, 52.32.707
ΑΦΜ: 03616403
ΔΟΥ: ΚΒ ΑΘΗΝΩΝ

ABANIFAN
BIOKLYSM
BOTADERM
BOTAMIRAL
BOTAMYCIN-N
BOTASTIN
BRIXORAL
BUDESAN
CETIRIZINE
COLLU-BLACHE
COMBAFORTE
DERMASKIN
DIAMELITUS
EPASAN

ETOGREL
EYEFLUR
FACOCINERIN
FLECOR-N
FLEFARMIN
FLERYL
FLOGOSTOP
FLUOSCIN
FTAGIROL
FUNGUSTERIL
INDOCORT
INFLAMASE-N
INTERBION
ISTOTOSAL
KENEDRIL
LEVOCARNIL
LORATADINE
MAXIRGOT
MERBROMINE
METHOVIX
MYCOBACTER
NIBOCIN
OFNISKEL
OGIFLEGON
OXOFENIL
PANFACO
PROVIXEN-N
RETAZYMON
RINOSOL
SINOVID
SUPERSPOR
TIRSELON
THRIUSEDON
TUSEDON
VIOPLEX-T

BIOSTAM O.E.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ 66
ΖΩΓΡΑΦΟΥ 157 71
ΤΗΛ. 77.84.129-77.90.882

ALLSTAM
ANCHOSTAM -100
AROSLIN
BALEPTON
CALCISTAM
CHLOROFARM-S
ERXETILAN
ERYSTAMINE-K
IRISTAN-V
LEMORCAN
LIFEROST
NEO-ANTIPERSTAM
NEO-PRURISTAM
PAINRELIPT D
STAMONEVROL

BOEHRINGER ING

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ 2
ΕΛΛΗΝΙΚΟ 167 77
ΤΗΛ.: 89.83.300
FAX: 8983207
ΑΦΜ:94140021
ΔΟΥ:ΦΑΕ ΠΕΙΡ.

* * *

ACTILYSE
ALGON
ALUPENT
ALVOFACT
ATROVENT
BERODUAL
BEROTEC
BEROVENT
BISOLVON
BRONALIDE
BUSCOPAN
BUSCOPAN PLUS
CARDIPLAST
CATAPRESAN
DEXA RHINASPRAY
DULCOLAX
EFFORTIL
FINALGON
FLORISAN
GASTROZEPIN
GERIATRIC PHARMATON
IMUKIN
LEVOTUSS
LONALGAL
LONARID-N
LONARID MONO
MESULID
MEXITIL
MUCOSOLVAN
MOTENS
MOVATEC
ORAMORPH
OXIVENT
PERSANTIN
PRADIF
SILOMAT
SILOMAT COMPOS.
SPIROPENT

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ANASCO

FLORISAN

ΠΡΟΙΟΝΤΑ DE ANGELI

GUTTALAX

BRISTOL - MYERS SQUIBB

11ο ΧΑΜ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ 39
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ 14451
ΤΗΛ. 281.3390-2813490
ΤΛΧ: 216.469 BRIS GR
FAX: 281.2470, 28.29.126
ΜΑΡΙΝΟΥ ΑΝΤΥΠΑ 66
Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ 144 21
ΤΗΛ.: 27.19.671-5
FAX: 2719676
ΑΦΜ:94002423
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

AZACTAM
BESPAR
BRIKLIN
BRILAPEN
CAPOTEN
CEFATREX
COMTREX COLD
CORGARD
COUNTERPAIN
DEPON
DICLOCIL
ΕΤΟΡΟΦΟΣ
KARVEA
KENACOMB
KENTACEF
LOSTRESS
MEGACE
MODITEN
MOM
MONOPRIL
MOXACEF
MUCOMYST
MYCOSTATIN
MYSTECLIN- F
PANLIPOL
PARADROXIL
PARAPLATIN
PENTREXYL
PLATINOL
PRAVACHOL
PRONESTYL
PROCEF
QUESTRAN
QUIBRON
RADACEF
RESPAIRE
SOTALEX
SUPERACE
SWEETA
THERATREX
VELOSEF
VEPESID

ΠΡΟΙΟΝΤΑ MEAD JOHNSON

CEFZIL
FER-IN-SOL
KETAZIDE

BROS

ΑΥΓΗΣ & ΓΑΛΗΝΗΣ 15
ΝΕΑ ΚΗΦΙΣΙΑ 14564
ΤΗΛ. 807.2450 - 807.1579 -
807.2532
FAX: 620.2211, 8088507
ΤΛΧ.210814
ΑΦΜ:95044497
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

CEVINOLON
CITROVENOT
CONSTILAX
DISCORID
DOSTUREL
DRINUS
EBERSEDIN
EBERSEPT
EBERTUSS
ELKOTHERAN
ENZIFLUR
ERGOCLAVIN
ERYBROS
EVINOPON
FEACEF
FEALIN
FLEXELITE
GASTROMINS
GNOSTOCARDIN
GNOSTODERM
GNOSTOL
GNOSTOVAL
IMPALAMYCIN
INDO-BROS
LAMAFAER
NEVRORESTOL
PHACOBIOIC
PHACOCEF
PHACOVIT
PHARMYORK
PLANITRIX
RESTFUL
RESTOPON
REUMADOLOR
THEO-BROS THIOCODIN
TIERLITE
VARIVENOT
YLESTROM
YOKEL

CANA

ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 446
 Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ 14122
 ΤΗΛ. 281.5524 - 281.5546
 2815502
 ΤΛΧ: 211.5476 CANA GR
 FAX: 283.0773 ΤΛΧ.215476
 ΑΦΜ:94007210
 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

 ARIMIDEX
 CASODEX
 CETAVLON
 FISSAN
 HIBICET
 HIBITANE
 MAXERA
 NOVAHALER

ΠΡΟΙΟΝΤΑ I.C.L.

DIPRIVAN
 FLUOTHANE
 HIBITANE
 INDERAL
 MYSOLINE
 NOLVADEX
 TENORETIC
 TENOPRMIN
 ZESTRIL
 ZOLADEX

ΠΡΟΙΟΝΤΑ LINGNER FISCHER

STRIAFISSAN

ΠΡΟΙΟΝΤΑ RIKER

NORFLEX
 NORGESIC
 TITRALAC

CHEMIPHARM NTETSABES

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 42
 ΑΘΗΝΑ 10432
 ΤΗΛ. 522.4115-5224116
 FAX.5224515
 ΤΛΧ.210.823

 AZATHIOPRINE
 CARBOSIN
 DOXORUBIN
 TAMOPLEX

ΠΡΟΙΟΝΤΑ FERRING

DEFIRIN

ΠΡΟΙΟΝΤΑ PHARMACHEMIE

EMTHEXATE
 TAMOXIFEN
 VINCRISTINE

CHRISPA

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 58
 ΑΘΗΝΑ 10432
 ΤΗΛ. 524.5494, 52.23.321
 FAX: 5248963
 21ο ΧΛΜ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΥΡΙΟΥ
 ΚΟΡΩΠΙ 19400
 ΤΗΛ. 664.2996-7.664.8962
 FAX: 01-524.8963

 ALENBIT
 ALENCAS
 ALENSTRAN
 ALENZANTYL
 ANTHRAXITON
 APOCHRALEN
 BAZUCTRIL
 BIONOVIMUM
 BOZAKTRAL
 CELANAT
 DERMOLANTYL
 ERMOFAN
 FIGOZANT
 HERZKUR
 LABELPHEN
 LABENTROL
 LABESTRAN
 LABOXANTRYL
 LANAMONT
 LOMADRYL
 LOSTRADYL
 MOLELANT
 MOSALAN
 MOSALAN ORAL
 MOSTRELAN
 OSTRAMONT
 PIOVALEN
 PENICOMB
 SEREFAN
 STADELANT
 TERNER
 TSONCEL
 ZIBELANT
 ZYMOCOMB

COOPER

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ 64
 ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ 11853
 ΤΗΛ. 346.2108 - 346.9266
 ΤΛΧ: 216.472 KOPE GR
 FAX: 346.1611
 ΑΦΜ:94007897
 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

 ADELONE
 ALCAMEX
 ALLERGOTIN
 AMINOPHYLLINE
 AMPICILLIN
 ATROPINE SULFATE
 AZAPRESS
 BESIX
 CARINA
 CLOVIRAX
 COPERCILEX
 DEXACOLLYRE
 DEXTROSE
 ELECTROLYTE
 ENEMA COOPER
 EXODERIL
 FLUROPTIC
 GEBROZIL
 GENTAMICIN
 HYDROMOL EMOLLIENT
 IODOCOLLYRE
 LACTATED RINGERS
 LEVULOSE
 LITHIMOLE
 LYCITROPE
 METROGYL
 NEO- SARKOL
 NEOSTIGMINE
 PERITONEAL
 PHENYLEPHRINE
 PILOCOLLYRE
 POTASSIUM CHLOR.
 POTASSIUM CHLOR.
 +DEXTROSE
 SEPTOBORE
 SOD CHLORIDE
 STREPTOMYCIN
 SULFANICOLE
 TETRACAIN HYDRO
 TRIVIMINE
 VINCAMINE
 WATER FOR INJECTION
 YDROQUINIDINE

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ARMOUR

CHYMORAL

<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ BAXTER</p> <p>CLINIMIX</p>	<p>ECTOFUS FOUCACILLIN HIDROSAN JACTUS JAVIPREN KALMALINE-AC KONTIC LIAMYCIN LIBRONIL-R LORCAMIN LOZAPRIN MAGNITON-R MELIRGAN MYCOFEBRIN NIBREN NITRAMIN NIVITRON NOLARMIN NOVHEPAR OPEBRIN OTOSAL OXYTEL PELLEXEME PRESENTIL RALINET REDOTRIN RUVAMED SACCHARIN SODIUM SEDANIUM-R SMARIL SMARITAS SMARODAX SOD.PHOSPHATES ENEMA SOZINALIN SPINORAL STELMINAL STREPTOCOL-R TULIPE-R VULBEGAL</p>	<p>ΤΗΛ. 522.4661-522.9679 FAX.524.8088</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ALO-HAAR BV-17 GRISENOVA RYSOLONE</p>
<p>COSMED</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>LICE-ENZ</p>		<p>DEKAZ</p> <p>ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 43 ΒΡΗΛΛΗΣΙΑ 15235 ΤΗΛ. 804.5884 - 803.1955 FAX.803.1833</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ GEISTLIC</p> <p>DECALCIT</p>
<p>COSMOPHARM</p> <p>ΚΑΖΑΡΜΑ-ΚΟΡΙΝΘΟΥ 20100 ΤΗΛ. 0741-26561 ΔΡΥΟΣ 1-3 ΙΛΙΣΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ 15771 ΤΗΛ.771.1243 FAX.771.1750 TLX.222277</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ANSILAN CAMPANEX COSMOPRIL COSMOXIM EPOGAM EVIFIX GAMESPIR MATASEDRIN NATASADOL</p>		<p>DEMO</p> <p>ΧΕΥΔΕΝ 38 ΠΛ. ΒΙΚΤΩΡΙΑ 10434 ΤΗΛ. 823.0081 FAX:8812979 21ο ΧΑΜ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ ΚΡΥΟΝΕΡΙ 14500 ΤΗΛ. 816.1880-816.1824 TLX: 224.492 DEMO GR FAX: 816.1587 ΑΦΜ:94041553 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ADRENALINE AMINOPHYLLINE ANAVIX ANTILERG-F AQUARIUS ATROPINE SULFATE BALADEX BEBEXIN CECURAL CEPAL CHLORAPRED COLPOSIN-T CONVENIL DELAVIRAL DEMARGIN DEMOSTAN</p>
<p>COUP</p> <p>ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ 53 ΔΑΦΝΗ 17235 ΤΗΛ. 971.1061 - 971.4080 FAX. 925.0837 ΑΦΜ:91227434 ΔΟΥ:ΔΑΦΝΗΣ</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>BESIDIN BONATOL BONATOL- R BUTILEN CALMOFLORINE CHLOROSTERAN CODEXINE-R COUP-LAX CYCLOMYCIN-K CYCLOPHILIN DRIMEN</p>	<p>DAFNI</p> <p>ΠΑΛΛΑΔΟΣ 1 ΓΛΥΦΑΔΑ 16674 ΤΗΛ. 898.0865 - 898.0965 FAX.894.1180 TLX.215.908</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ BRUNEAU</p> <p>THEOPHYLLINE</p>	
	<p>DEDOUSSIS</p> <p>ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 51-53 ΑΘΗΝΑ 10437</p>	

<p>DEMOVAL DEMOQUINE DEXTROSE ELKOFEN ELKOPAS EMPENOX EPADOREN EPTONAL ERPIZON EUCUCLINE EVATON-B12 EVATON-T HEMORROCORT HELATOCIL HIREMON ILMAN INDOPREX INTOBUTAZ KLYSMOL MAXIVALET NOVAL OBERGAN ODEOXIL OSKOVAL OXIMEZIN OXISEPT OZODERPIN PIESITAL PISAVERIL PRONEURIT REUMINA SOD. BICARBONATE SOD CHLORIDE TALIRAX TITANOX TRANSIPEN TROPICAL UFEXIL UGETIN URIGON URISOLD VERACOL VEROLIN VEROLINEX VERTEBLAN ZIDROL ZILISTEN ZIREMILON ZULEDIN ZULEXEN</p>	<p>FAX: 8000379</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ PATENTEX</p> <p>PATENTEX</p>	<p>CEFOPRIM LISOPULM</p>
<p>DIAPHARM</p> <p>ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΡΟΥ 37 ΑΘΗΝΑ 102 10 ΤΗΛ.: 524.6197, 524.0073 ΑΡΓΟΥΣ 43 ΚΗΦΙΣΙΑ 145 64 ΤΗΛ.: 80.79.980</p>	<p>DIAPIT</p> <p>ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 6 ΑΘΗΝΑ 10431 ΤΗΛ. 522.1430 FAX.524.8850 TLX.222.079</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ FARMACOLOGICO</p> <p>JODOCOURIR SOLDESANIL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ VALEAS</p> <p>BROCOFRIN LINEA</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ TORRE</p> <p>MILANOX</p>	<p>ELF SANOLI</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ANGORON DEPAKINE DERMACIDE</p>
<p>DOCTUM</p> <p>1ο ΧΛΜ ΛΕΩΦ. ΠΑΙΑΝΙΑΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΠΑΙΑΝΙΑ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ 190 02 ΤΗΛ. 664.3611-13 TLX: 223.912 DOCT GR FAX: 664.3614 ΑΦΜ:94070315 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>DOCTICAM DRAPIX EFFERCET GLOSSYFIN SEMUELE</p>	<p>D.R.D.</p> <p>ΑΓ. ΛΑΥΡΑΣ 111 ΑΘΗΝΑ 111 41 ΤΗΛ.: 2014893 FAX: 2014894</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	<p>ELPEN</p> <p>21ο ΧΛΜ ΛΕΩΦ. ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ ΠΙΚΕΡΜΙ ΑΤΤΙΚΗΣ 19009 ΤΗΛ. 603.9326 - 9 TLX: 221.545 ELPE GR FAX: 603.9300 ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 69 ΤΗΛ. 775.4644, 771.2321 ΑΦΜ:94025043 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ACEMYCIN ALMORA ANTIPREX APROXAL BUVASTIN CETRIZIN DIABEFAR DIPEN DIVALIO ELPEGON FLEMycin FUGENTIN GALOL GANTIL GLIATILIN GLUCOSE/BAXTER GULAMYL HEMODILAX IPECAVOM ISSOPRES LEFOGER LUMAREN MACOREL METAPTYL MONOSORDIL NABOREL PENSORDIL PENPURIN PENTA PENTATEC PERTACILON ROLAKET ZODALIN</p>

<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ CHRISTAENS</p> <p>FIBORAN</p>	<p>ERWINASE ΤΑΝΑΪΑΙΝ</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΑΛΙ CHEMIE</p> <p>PERACON VALMANE</p>	<p>FAGRATYL FARAGEL-FORTE FARCEF FARCYCLIN FARDALAN FEL- FAR FLUMETOL FRENASMA GASTEROGEN GASTROLENE GEREF GERTALGIN GERTEMYCIN GERTOCALM GONAL-F HETACLOXACIN HYALART HYPOTENSOR LANDOLAXIN LANOCARDIQUE LYBETYL MEDACTER METRODIN MIBIRON MIDECAMYCIN NITRORETARD PHENYRAMON PYRALVEX RHEUMAFAR RHEUMAVEK SERPAFAR SOFASIN SOSTATIN SPIROSINE STAMIN STILAMIN SYNAROME THYRO 4 TRAFURIL TUSSEFAR VANOGEL VEKFANOL VEKFAZOLIN VERBITAL ZIMOX</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ ANGELINI FRANCES</p> <p>TANTUM TANTUM VERDE TRITTICO VERSALBA</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ BERNA</p> <p>ANATOXAL DI-TE ANATOXAL DI-TE-PER ANATOXAL-TE GLOBUMAN</p>
<p>ERFAR</p> <p>ΤΕΡΜΑ ΟΔΟΥ ΑΛΤΑΝΗ ΠΑΛΛΗΝΗ 153 44 ΤΗΛ. 666.5823 - 666.8327 - 666.8721 FAX. 666.8085 TLX: 211.143 LNCH GR ΑΦΜ:94280392 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΑΔΕΚΙΝ ΑΡΙΡΑΧ ΑΤΑΡΒΙΤΟΝ ΔΙΠΡΟΦΥΛΛΙΝΗ ΕΚΣ ΙΧΤΗΘΟCΟRΤΕΧ SΕΜΙD SOD. CHLORIDE TINSOLE WATER FOR INJECTION</p>	<p>FARAG GROUP</p> <p>ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 19 & ΣΚΡΑ ΓΑΛΑΤΣΙ 111 46 ΤΗΛ.: 29.26.816, 21.36.540, 21.36.541 FAX: 2130064 ΑΦΜ: 45144236 ΔΟΥ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΕΚΔΟΣΕΙΣ</p> <p>FARMATIM FARMALIST FARMANIMAL</p>	
<p>FAMAR</p> <p>Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ 7 ΑΛΙΜΟΣ 174 56 ΤΗΛ. 9888900-12 FAX. 9888800 ΕΔΡΑ: ΚΑΝΑΡΗ 9 ΑΘΗΝΑ ΑΦΜ: 94112882 ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘΗΝΩΝ ΑΠΟΘΗΚΗ: 48ο ΧΛΜ ΕΘΝ. ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ ΑΥΛΩΝΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΗΛ.: 0295-41246 FAX: 0295-41575</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>DOLAL GILUDOP GILUTENSIN INFLUVAC RHINOLEX VICS</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ IPSEN</p> <p>ARVEKAP DYSPOET</p>	<p>FARAN</p> <p>ΑΧΑΙΑΣ & ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ ΝΕΑ ΚΗΦΙΣΙΑ 145 64 ΤΗΛ. 807.0002 FAX: 8071688 ΑΦΜ:94073815 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΑFΕΝΟΧΙΝ ΑLGΙΝ-VEK ΑΝΑΛΕΡΤ ΑSΑCΟL ΒΙΤΙS ΒUMΕFΤΥL CΑLΜΟΡΥRΟL CΕFΑΝΥL CΛΟΤΑΜ CΟLΡΕΜΙΝ CΟRSEΝΙLΕ DΕΧΑFΑR DΙCΛΟΡΑSΤ DΙFΜΕDΟL DΙLΤΕLΑΝ DΟΡΑΤΕΝS-H DΡΑSΠΙR DΡΟΡΙLΤΙΜ ΕΝΖΑΡΡΟSΤ-F 2Α ΕSΤΟΡΑΥSΕ FΑCΤΟDΙΝ</p>	

<p>HERUMAN INFLEXAL MORUMAN PARUMAN RHESUMAN RUBEATEN TETUMAN TOSUMAN ΠΡΟΙΟΝΤΑ ILOH</p> <p>ILOH</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ INTERPHARM</p> <p>BENDALINA</p>	<p>OLAMYC PANZYTRAT RECORMON SELVIGON</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ ASTA</p> <p>ENDOXAN HOLOXAN HONVAN SYSTRAL UROMITEXAN</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ BOEHRINGER MANN</p>	<p>THA. 231.1031 - 231.5971-2 TLX: 221.939 ERCI GR FAX: 231.5889 ΑΦΜ:94141552 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ABDUCE ADENOSAN AIDOL AMIGDALIN ANCONEVRON APOLLONSET ARFAREL ARNARIL BANADROXIN BIFIZED CHEMISULIDE CINDOL CITROLITHIN CLENIL CLENIL RINO CORUBIN ENGESTOL-HYD FLAVOBION-C FUROLIN HYATE IBITION KIFAROL MOVITHIOL NAL- ACID NESTAN NIFALIN NYLICHLOH NYLIPARK ROUG MYCIN ROZOVIN SIROXYL STEMERAL TRILAGAVIT ULTRA - MG WARUZOL WAUCOTON ZYLAPOUR</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ CHIESI FARMACEUTIKI</p> <p>BREXIN CINDOL CLENIL CUROSURF</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ NATTERMAN</p> <p>UNDEX-R</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ SOPAR</p>
<p>FARMACOCHEMIKI VOTANIA</p> <p>ΠΗΓΑΣΟΥ 18 ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ 15125 THA. 682.2257 FAX.682.2348 TLX.214.002</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>FLEET ENEMA</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ E.C.De Witt & Co</p> <p>FLEET READY TO USE</p>	<p>BEZALIP EUGLYCON ISOMON LANITOP OSTAC</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ KNOLL</p> <p>AKINETON ISOPTIN MALIASIN OCTINUM-D RYTMONORM SORMODREN SOVENTOL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ LUITPOLD</p> <p>HIRUDOID</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ PHARMA MEDICA</p> <p>PODOFILOX</p>	
<p>FARMALEX</p> <p>ΑΝΑΣΤ. ΤΣΟΧΑ 15-17 ΑΘΗΝΑ 115 21 THA. 644.5612 FAX. 644.5690 ΠΑΛΗΝΗ ΑΤΤΙΚΗΣ THA. 603.9378-9 FAX: 603.9474 TLX.221.626 ΑΦΜ:94283173 ΔΟΥ:ΦΑΞΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ACNE AFENIL BIOACNE BIODERM BIOFILODERM CRIMAK EFALAN FILOCOT IRUXOL MONO NEORECORMON</p>	<p>FARMANELL</p> <p>Α. ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ 106 ΓΕΡΑΚΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 15344 THA. 661.3456 FAX: 661.3013 TLX.224.175</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>DIERTINA FORTINOL ODUPRIL TOSICALCIN</p> <p>FARMANIC</p> <p>ΦΥΛΗΣ 75 ΚΑΜΑΤΕΡΟ ΑΤΤΙΚΗΣ 13451</p>	

<p>SOPA-K SOPALAMIN 3B</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ WOLFS</p> <p>MYALGESIC</p>	<p>ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓ.: 85.61.260-2 ΑΦΜ: 94465442 ΔΟΥ: ΦΑΕΕ ΑΘΗΝΩΝ</p> <p>***</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ NYCOMED</p>	<p>HOBATOLEX HOBATSTRESS IXOR KARTAL KREITON LOVATOP PRESSURIL SPABUCOL SPIDOX STRUBELIN</p>
<p>FARMAȘERB LILLY</p> <p>150 ΧΛΜ ΕΘΝ. ΟΔΟΥ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ ΚΗΦΙΣΙΑ 145 64 ΤΗΛ.: 62.94.600 FAX: 62.94.610 ΓΡΑΦΕΙΟ ΘΕΣΣ/ΚΗΣ: ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ 22 ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ 551 33 ΤΗΛ.: 48.01.60 ΑΦΜ: 94117447 ΔΟΥ:ΦΑΕΕ ΑΘ.</p> <p>***</p> <p>AURICURARUM AXID CALCIFORTE CECLOR CELANCE CINOBACTIN CYNT DYNABAC EXPRON FTAZIDIME GEMZAR GESIDINE GOLYTELY HIBTITER HUMALOG HUMATROPE INOTREX KEFLEX KEFZOL LADOSE LORBEF MANDOKEF NEBCIN ONCOVIN REOPRO</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ SEROLAM</p> <p>CARBOSYLANE</p>	<p>ABDOSCAN ACCUPRON IMAGORAQUE NYCOPREN-E OMNISCAN</p>	<p>GALENICA</p> <p>ΑΧΙΛΛΕΩΣ 2 ΑΘΗΝΑ 10437 ΤΗΛ. 524.4103-523.0933 ΤΛΧ: 210.735 GALE GR FAX: 524.5939 ΝΕΣΤΩΡΟΣ 4 ΑΘΗΝΑ 104 45 ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓ.: 8830186 FAX: 8251426 ΑΦΜ:94063416 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p>***</p>
<p>FARMAZAC</p> <p>ΚΙΟΥ 5 & ΣΙΚΙΝΟΥ ΚΥΨΕΛΗ 113 64 ΤΗΛ.: 85.61.441-4</p>	<p>FARMEDIA</p> <p>Γ. ΛΥΡΑ 25 Κ. ΚΗΦΙΣΙΑ 143 64 ΤΗΛ.: 62.00.704-5 FAX: 6201076</p> <p>***</p> <p>BUATERON CITIDIPINE</p>	<p>AFLEN ALGIO-SPRAY ANGIOVAL CODIPRONT N DUROBION FRUBIOSE CALCIUM IBUPROCT IBUTIN LITHOFALK LYSOPAINE MAG-2 NITRO-MACK ORBIPRONT ORIENS OSTRAM PACTENS PARA PLUS RIBRAIN RIOVEN ROXIMIN SALOFALK SINECOD SURGAM TIGER URSOFALK VERTIGO VOMEX VIONEURIN-6 VOMEX</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ MERCK</p> <p>CEBION</p>
<p>FARMEX</p> <p>ΣΤΑΩΒΡΙΑΝΔΟΥ 31 ΑΘΗΝΑ 10431 ΤΗΛ. 524.9939-524.6154 FAX.524.3579 ΤΛΧ.218.581</p> <p>***</p> <p>CYCLOPENTOLATE THIOGEL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ ELDER</p> <p>ELDOPAQUE TRISOLAREN</p>	<p>FINIX FARM</p> <p>ΑΝΑΒΡΥΤΤΗΣ 5 ΑΘΗΝ 111 43 ΤΗΛ.: 2025813, 2111527 FAX: 2111528</p> <p>***</p> <p>AMEINON ELKOSTOP EXOSTREPT FLOCIPRIN HOBATICAM HOBATMYCIN</p>	

MEVACOR
NEUROBION
PACTENS
SEPTOPAL
ULTRACARBON

GAP S.A.

ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 46
ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΜΠΡΑΧΑΜΙ 17341
ΤΗΛ. 931.0980 - 931.0984
FAX: 933.8759 TLX.214.260
ΑΦΜ:94024009
ΔΟΥ:ΦΑΕ ΠΕΙΡ.

ABIVAX
CEFAPHYLLIN
DEROCTYL
DEROZIN
DEXAMETHASONE
EVIOL
EVIOL-A
EZE
FORTATHRINE
FORTILUT
FOUDARIL
FOXOLIN
GAPROXEN
G-DIL
GLOPIR
G-PRESS
IDROSTAMIN
INFORMIN
KANCIN GAP
LISOLIP
LOVATEX
MITROTAN
NEOCARDON
OASIL
OXYTOCIN
PHOSPHOVITAM
SUPRANITRIN
TAMPER
TIADEN

GENEPHARM

18ο ΧΛΜ ΛΕΩΦ. ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ
ΠΑΛΛΗΝΗ ΑΤΤΙΚΗΣ 15344
ΤΗΛ.603.9336-8
TLX: 221.466 BIGO GR
FAX: 603.9402

ANCHOCALM
ANTIBLUT
BEDICE
BEGINCALM
BIFON
CARGOSIL
DOLYZINAX
ELBAT
EXTRABOLINE
EYECLOF
FLUXADIR
GEMFOLID
GENECALCIN
GENEFACORT
GENEFADRONE
GENEPHOXAL
GENTAGEN
GLAFEMAK
GRECOTEN
GRENIS
GRENIS-CIPRO
GRENIS-OFLO
GRENNOVIX
HAMARITYL
IOPANCHOL
KETOCONAZOLE
MEGAPRESS
MEZARID
NEO - POLYMIX
PILOTINA
PYRAZINAMIDE
SULFACHLOR
SUPRIN
TOSCACORT
TRIVIDURAN
VALIREM
ZYMOPLEX

GENESIS PHARM

ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ 45
ΜΑΡΟΥΣΙ 151 25
ΤΗΛ.: 614.3246, 614.3247
FAX: 6140254
ΑΦΜ: 94495317
ΔΟΥ: ΦΑΕΕ ΑΘΗΝΩΝ

AVONEX

GEROLYMATOS

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 10
ΚΡΥΟΝΕΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ 14565
ΤΗΛ. 816.1876 - 816.1570
816.1107-8, 816.1907

TLX: 220.444 GERO GR.
FAX: 816.1769-861.1562
ΑΦΜ:94105111
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

ACT-HIB
AGIOTEN
ALBUMINAR
APRESS
AVAXIN
BREATHLINE
BRONCHOGERYL
CALMIN
CARDIL
CYCLO-3
DORMYL
FLEMOXIM
GYNO-TARDYFERON
HELIXDERM
HELUDRIL
HEXALYSE
IMOGAM TETANOS
KYBERNIN-P
LIPIDIL
LYSATOX
MONORYTHM
OCTRENE
TICLODONE

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ARMOUR

MONOCLATE P
MONONINE

ΠΡΟΙΟΝΤΑ BRACCO

ΙΟΡΑΜΙΡΟ

ΠΡΟΙΟΝΤΑ FARMITALIA-CARLO ERBA

ADRIBLASTINA
DAUNOBLASTINA
FARLUTAL
FARMORUBICIN
FLUROBLASTIN
KEMICETINE
KESSAR
MINODIAB
OLBETAM
OSTOSALM
PLATAMINE
SERMION
TOLMICIL
ZAVEDOS

ΠΡΟΙΟΝΤΑ FOURNIER

<p>LIPANTHYL PULVO 47</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ GIST-BROCADES</p> <p>DE-NOL DISIPAL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ INTERPHARM</p> <p>COLGEN</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ LUNDBECK</p> <p>SEROPRAM</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ MERIEUX</p> <p>ACT-HIB D.T. COQ ADSORBE D.T.VAX ADSORBE IMOTEST TUBERCULIN LYMPHOglobULINE MULTITEST ROUVAX TETRACOQ VACCIN ANTIPOLIOM. VACCIN RUBEOLE VAXIGRIP</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ NOTRON</p> <p>SALOMOL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ PHARMACIA UPJOHN</p> <p>ADDAMEL-N AUNATIV DEBRISAN DIPENTUM ESTRACYT FRAGMIN GENOTROPIN HEALON INTRALIPID KABIKINASE NICORETTE PERIFUSIN SOLUVIT URIKRAT NOVUM VANIN VANIN GLUCOSE VAMIN GLUCOSE+INTRAL. VAMIN-14 VAMIN-18-ELEC-FREE VAMIN INFANT VITALIPID</p>	<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ UPSA</p> <p>NIFLAMOL UPSALGIN N UPSATON</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ PHARMUKA</p> <p>ISTALAR</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ ROBARPHARM</p> <p>GYNO-TARDYFERON TARDYFERON</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ ZAMBON</p> <p>MONUROL</p> <p>GLAXO WELLCOME</p> <p>ΛΕΩΦ. ΙΩΝΙΑΣ 226 ΑΘΗΝΑ 11144 ΤΗΛ. 202.5513-18 ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ ΚΡΥΟΝΕΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ 14565 ΤΗΛ. 816.1286, 816.1292 ΤΛΧ: 216.182 GLEX GR FAX: 202.5011 ΑΦΜ:94071809 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p>***</p> <p>ACTIFEDON AEROLIN ALKERAN BECOTIDE BETNESOL BETNOVATE BETNOVATE-C BETNOVATE-N BUTAVATE EPIVIR EXOSURF FLIXOTIDE FLIXOTIDE DISKUS IMIGRAN IMURAN LACIPIL LAMICTAL LANOXIN LANVIS LEUKERAN SOLVETAN ZANTAC ZINACEF</p>	<p>ZINADOL ZOFRON</p> <p>HELP</p> <p>ΒΑΛΛΩΡΙΤΟΥ 4 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ 14452 ΑΤΤΙΚΗ ΤΗΛ. 281.5353 - 281.5907 FAX: 281.1850 ΤΛΧ.226.105</p> <p>***</p> <p>ACEVOR AFECTON ALBOTYL ARIANIT BESTOCALM BETRIMINE BRON-HAL CEFALOM CEFTRIAZONE DIAKARMON DOVAVIXIN DRISOFAL DRISOFTALINE DUOBETIC ECRIDOXAN EDASON EVAGELIN FEMINOFLEX HADLINOL HELPODERM HELPOMETIL HERPONIL HELPOVION INDAPAMIDE INESTOM IZOLTIL KETOTIFEN NILIUM NONESTON PROPONOL TITUS VADEN</p> <p>HERBOMEDICA</p> <p>ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 58 ΑΘΗΝΑ 10432 ΤΗΛ. 524.4544 - 524.0719 ΤΛΧ.219.163</p> <p>***</p>
---	---	---

BEKUNIS	RIFINAH SUPREFACT SUPREFACT-E TABRIN TARONTAL TRIATEC	ANTIARIL ASERANOX AZELDERM CALCIFOLIN CELEBRAL CILROTON CROLIDIN CUPAX DAKTARIN DAKTODOR DIOSPER DIPIPERON DUROGESIC ELINAR EPREX ESONIDE EZIPOL FENTAMORF FENTANYL FIBRATE FROLICIN FLUPIDOL FUNGORAL GAVERIL GEDIZIL GENOVOX GINORECTOL GLAUTELLOL GOLAFEN HEVOX HISMANAL HIVOTEX HORESTYL HYPNOMIDATE IMODIUM INELIN IPERTON KLEVASIN LEGIL LEPUR LIADERYL LIKASIN LINDASOL LIVOSTIN PEVARYL PEVISON PIRIUM RAPIFEN RISPEDRAL SIBELIUM SPORANOX STUGERON SULTRIN THALAMONAL TINSET TOLECTIN VERMOX
<p>HEXAL HELLAS</p> <p>***</p> <p>AZELAIC ACID CETIRIZINE HCL CISAPRIDE DIOSMIN+HESPERIDINE KETOCONAZOLE/HEXAL LOVASTATIN/HEXAL</p>	<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ BEHRINGWERKE</p> <p>HAEMACCEL RHESOGAMMA-P STREPTASE TETAGAM-P TETANOL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ HOUDE</p> <p>COLCHICINE</p>	
<p>HISAMITSU</p> <p>ΛΕΩΝΙΔΑ 8Α & ΚΑΛΛΕΡΓΗ ΑΘΗΝΑ 10437 ΤΗΛ. 522.8025 - 523.2744</p> <p>***</p> <p>EXPORT SALONPAS</p>	<p>I.F.E.T.</p> <p>18 ΧΑΜ.ΛΕΩΦ.ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗ 15344 ΤΗΛ.666.6380-666.6324 FAX.666.6371 TLX.223.839</p> <p>***</p>	
<p>HOECHST MARION ROUSSEL</p> <p>ΟΔΟΣ ΤΑΤΟΙΟΥ ΝΕΑ ΕΡΥΘΡΑΙΑ 14671 ΤΗΛ. 800.9111-807.1577 TLX: 215.890 HOE GR FAX: 807.1573 ΑΦΜ:94026170 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p>***</p> <p>ANADRON AZURIL BATRAFEN BERIGLOBIN BERIPLAST BIOSTIM CEFODOX CEFROM CLAFORAN CRYPTOCUR DAONIL DAOPAR DOLISEC FRISIUM GAMMA-VENIN HOSTACYCLIN HUMAN ALBUMIN LASIX RELEFACT LH-RH RELEFACT TRH RIFADIN RIFATER</p>	<p>ACETAZOLAMIDE APO-ZIDOVUDINE ASCORBINE BEDOC BENTONITE DIANICOTYL FLUORESCEIN SODIUM HYDROCORTISONE LASIX METHYLENE BLUE PENICILLAMINE PHYSOSTIGMINE SOD.NITRITE SOD.THIOSULPHATE</p>	
	<p>JANSSEN CILAG</p> <p>Α. ΕΙΡΗΝΗΣ 56 ΠΕΥΚΗ 151 21 ΤΗΛ. 612.9014-5 FAX: 6129013 ΑΦΜ:94070303 ΔΟΥ:ΦΑΕΕ ΑΘ.</p> <p>***</p> <p>AGELMIN ALIMIX ALOPERIDIN</p>	

<p>KITE HELLAS</p> <p>MENANΔΡΟΥ 44 ΑΘΗΝΑ 104 31 ΤΗΛ. 5245232 FAX: 5245249</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>BETA-OPHTHIOLE COLIFOAM DEXAMYTREX EVAGRIP KLEAN-PREP VIVIDRIN</p>	<p>VRACHOR ZICOTEN</p>	<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ DELAGRANGE</p>
<p>KLEVA</p> <p>ΠΑΡΝΗΘΟΣ 151 ΑΧΑΡΝΑΙ 13671 ΤΗΛ. 246.3737 - 246.0206- 524.6541 FAX.246.0206 ΑΦΜ:95057390 ΔΟΥ:ΑΧΑΡΝΩΝ</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	<p>KOTSΟΡΟΥΛΟΣ</p> <p>ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 11-15 ΑΘΗΝΑ 10432 ΤΗΛ. 523.2165 - 523.6017 FAX.922.4513 - 523.6017 TLX.216.006</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>COLDAN</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ PHYLLIS</p>	<p>BARNETYL DOGMATYL PRIMPERAN TIAPRIDAL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ DELALANDE</p> <p>THEOPHYLLINE</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ GALDERMA</p>
<p>DESMENAT FREDOFOL FUMECAL GONIF KINUSSEN KLEOTRAT KLEVISTAMIN LABORTINA LETOMODE LOSMANIN LUMANIA MACOVAN NEURO- KRANIT PADOMIL PIZAR PURFALOX PYRCOST PYROSTAN RETINYL SARIU SAUBACIN SE LVISTINE SILANTUSS SOUSIBIM TENSIPLEX TIRABICIN TUPAST TYPOFEN VAFLUSON VILONIT</p>	<p>BENZOGAL GLYCERINE</p>	<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ KEY PHARMA</p> <p>THEO-DUR</p>
<p>LAPAFARM</p> <p>MENANΔΡΟΥ 73 ΑΘΗΝΑ 10437 ΤΗΛ. 524.6011-15 TLX: 215.158 LACA GR FAX: 522.7152 ΑΦΜ:94008544 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	<p>LAVIPHARM</p> <p>ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ ΠΑΙΑΝΙΑ 19002 ΤΗΛ. 664.3911-17 FAX.664.2310</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ LEDERLE</p> <p>ALREDASE ARTANE AUREOMYCIN DOLINAC IBUPROFEN ISOVORIN LEDERMYCIN LEUCOVORIN LONINE LORAMET LOXAPAC METHOTREXATE MINOCIN MINULET MYAMBUTOL MYAMBUTOL INH NORDETTE NORDIOL NORMISON NOVANTRONE OVRAL PENADUR-LA PIPRIL PREMARIN RISORDAN ROBAZ SPARINE TAVOR THIO-TEPA TRI-MINULET TRINORDIOL VANCOMYCIN VARIDASE WYDORA</p>
<p>AMBISOME DAUNOXOME</p> <p>LAVIPHARM</p> <p>ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ ΠΑΙΑΝΙΑ 19002 ΤΗΛ. 664.3911-17 FAX.664.2310</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>AFONGAN DITROPAN EDEX EFEXOR IVALITEN KERLONE LONINE LORAMET NITRODYL NITRODYL GEL NOVAHALER TADENAN</p>	<p>AMBISOME DAUNOXOME</p> <p>LAVIPHARM</p> <p>ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ ΠΑΙΑΝΙΑ 19002 ΤΗΛ. 664.3911-17 FAX.664.2310</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>AFONGAN DITROPAN EDEX EFEXOR IVALITEN KERLONE LONINE LORAMET NITRODYL NITRODYL GEL NOVAHALER TADENAN</p>	<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ LEDERLE</p> <p>ALREDASE ARTANE AUREOMYCIN DOLINAC IBUPROFEN ISOVORIN LEDERMYCIN LEUCOVORIN LONINE LORAMET LOXAPAC METHOTREXATE MINOCIN MINULET MYAMBUTOL MYAMBUTOL INH NORDETTE NORDIOL NORMISON NOVANTRONE OVRAL PENADUR-LA PIPRIL PREMARIN RISORDAN ROBAZ SPARINE TAVOR THIO-TEPA TRI-MINULET TRINORDIOL VANCOMYCIN VARIDASE WYDORA</p>

<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ NATIVELLE</p> <p>LONGAQUIN</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ NIADAS</p> <p>DILTEM LANEX MICROVIBRATE MODINEXIL MONOKET NITROLINQUAL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ RHONE-POULENC RORER</p> <p>ASCRIPTIN CALSYNAR CAMPTO CISPLATYL CLEXAN FLAGYL FRUMIL GARDENAL GRANOCYTE IKOTRIL IMOVANE KESTINE LARGACTIL MAALOX MAALOX PLUS MAJEPTIL NOZINAN ORUVAIL PEFLACIN PENTACARINAT PHENERGAN RHOFEN RILUTEK ROVAMYCINE SELECTOL VOGALENE</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ SYNTHELABO</p> <p>EGICALM MUCOTHIOL MUSCORIL STILNOX TILDIEM VADILEX VINCAMINOR XATRAL</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ US. ETHICALS</p> <p>NITRONG</p>	<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ WYETH</p> <p>ALUDROX DIMETAPP NEW DOLINAC OXAINE-M SIMECO</p> <p>LEO</p> <p>ΣΥΓΓΡΟΥ 228 ΚΑΛΛΙΘΕΑ 17672 ΤΗΛ. 958.0504-6 ΠΡΑΤΗΡ. ΔΟΙΡΑΝΗΣ 72 ΤΗΛ. 956.8603 - 959.8816 ΤΛΧ: 221.135 LEO GR FAX: 952.5943 ΑΦΜ: 95003061 ΔΟΥ: Α ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>BURINEX DOVONEX FUCICORT FUCIDIN HEPARIN HEPARIN-CALCIUM INNHOEP ONE-ALPHA PONDOCILLIN PROTAMINE SULFATE SELEXID SELEXID-N</p> <p>LEONTIK</p> <p>Κ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 6 ΑΘΗΝΑ 10438 ΤΗΛ. 524.1424 - 523.0406 ΤΛΧ: 224.985 LEON GR FAX: 524.4362 ΑΦΜ: 94057540 ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>AFRODOR ATRACTYLON BITROXETAN BIVORILAN BLUMOL CLOMIN CONZILA DACRYSO LINE DICASIN FIEVRINOL FIRMAPOL</p>	<p>FRANGERTON FROMENTYL IRESOLAMIN KOMASIN LEANIMOL LEONITREN LEOVINEZAL NORILAFIN PANAFEN PIOVALEN RINOCORTIN SILAVIDON SITRONELLA STYRALONAX TENTERANIL UPANIL VEXURAT VOSOLAMIN ZANOPHEN ZOLMIC</p> <p>LIPOSOMES</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ABELCET</p> <p>MED HEL</p> <p>ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 1-ΠΛ. ΑΓ. ΘΕΟΔ. ΤΗΛ. 324.1361-62 ΑΘΗΝΑ 10559 30ο ΧΛΜ ΑΘΗΝΩΝ ΛΑΥΡΙΟΥ 19003 ΤΗΛ. (0299) 22341-4 ΤΛΧ. 214.300 ΑΦΜ. 94026642 ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>BAVILON</p> <p>MEDICHROM</p> <p>6ο ΧΛΜ ΠΑΙΑΝΙΑΣ-ΜΑΡΚΟΠ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ 19003 ΤΗΛ. 662.4034 - 662.4560 ΤΛΧ: 219.170 MEDI GR FAX: 662.4176 ΑΦΜ: 94039895 ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘ.</p>
--	---	---

ABBA
AMOXIMYCIN
ASPICALM
ATROXICAM
ASALAZINE
BERGAMOL
BETAMATIC
BUFLDIL
CEREBROVIN
CIPROMYCIN
CYCLOVIRAN
DERMOBETA
DERMOCHROM
ETOFENOL
ETOLAC
FLUIBROX
GARAPEPSIN
GASTRIDOL
GEMLIPID
GLUTA-CALCIUM
KLIMASTRESS
LIDOCOR
LINOBOL
MILON
OMEPROL
RABLAS
RADIOGEN
REUMAPLUS
SAFAROL
SPOROBOTIC
STEINACLOX
VINCAPLEX
VISUBIOTIC
YUGOFIN
YUGOVASIN

MEDICUS A.E.

ΒΑΛΛΑΩΡΙΤΟΥ 4
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΑΤΤΙΚΗΣ 144 52
ΤΗΛ.: 2847.818-9
FAX: 2811850
ΑΦΜ: 94359610
ΔΟΥ: ΑΘΗΝΩΝ

MEDIPHYLLINE
PERENAL
PINAFOR

MEDIMKO

EHRlich

MEDINOVA

MENANΔΡΟΥ 58
ΑΘΗΝΑ 104 32
ΤΗΛ.: 524.5494, 52.23.321
FAX: 5248963
21ο ΧΑΜ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΥΡΙΟΥ
ΚΟΡΩΠΗ 194 00
ΤΗΛ.: 664.2996-7, 664.8962
FAX: 01-524.8963

AFRODOR
BIVORILAN
BLUMOL
CONZILA
DICASIN
DOSAMONT
FAVORAT
FRANGERTON
FROMENTYL
KOMASIN
LEONITREN
LEOVINEZAL
PULIBEX
RESOSTYL
SONALENT
VEXURAT

MENARINI

ΔΑΜΒΕΡΓΗ 7
ΑΘΗΝΑ 104 45
ΤΗΛ. 83.16.111-3
FAX: 8317343

ABERTEN
DESQUAMAN
MAXUDIN
NEO RHINOVIT
NEVROVIT
PRECORTIVIT
URESAN

ΠΡΟΙΟΝΤΑ LUNDBECK

CLOPIXOL
FLUANXOL

ΠΡΟΙΟΝΤΑ TROPONWERKE

GLIANIMON

NOTRILEN
OPINO GEL
RANTUDAL
ROIPLON
SAROTEN
TRUXAL

MINERVA

ΛΕΩΦ.ΚΗΦΙΣΣΟΥ 132
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ 12131
ΤΗΛ. 572.8211-15,
571.1211-14 - 571.8211
TLX: 215.239 MIFA GR
FAX: 572.8215
ΑΦΜ:94009694
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

AQUASOL-A
AQUASOL-A+D
ALPHADINE
ANAPROX
ARTEROSOL
DIPHENAL
MILITHIN
MIN-A-PON
MINARTINE
NEBACETIN
NEO ANTIASHTMAN RETARD
NEO PRIPHEN
POVODINE IODINE
SILBEPHYLLINE

ΠΡΟΙΟΝΤΑ NYCOMED

GUTRON
LIDAPRIM
OMNISCAN
PRESOLON
RIOPAN
UBRETID

ΠΡΟΙΟΝΤΑ STIEFEL

DUOFILM
STIEFOTREX

ΠΡΟΙΟΝΤΑ SYNTAX

DILAR
LIDEX
MYCO-SYNALAR
NAPROSYN
SULDISYN
SYNALAR

NELETA

ΠΛ. ΟΜΟΝΟΙΑΣ 12
ΑΘΗΝΑ 10431
ΤΗΛ. 324.0851-321.5723
FAX.325.3428
TLX.218.636

* * *

ΠΡΟΙΟΝΤΑ NEDAWERK

FTORAFUR

NEOFARAN

* * *

HELICOBACTER

NI THE

ΨΥΧΑΡΗ 52
ΑΘΗΝΑ 11141
ΤΗΛ. 228.177-228.468
ΑΓ.ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ 51
ΠΑΙΑΝΙΑ 19202
ΤΗΛ.664.4041-2,664.3895
FAX.664.3895
ΑΦΜ:95050707
ΔΟΥ:Κ ΑΘΗΝΩΝ

* * *

CASTOR OIL AROMAT
GLYCERINE
HEXANITON
OULOGRAM
PARAFFIN
PONOSTOP
RETAGER
REYMASTOP
SEVIUM
STELIUM
THYRHOHORMONE
THYROSTAT
TRANKILIUM
TRICHOVAGIL
TRICIDERM
VASELIN OXIDE ZIN
VASELINE BORIC
VAZELINE PURE

NIKOLAKOPOULOS

ΑΦΩΦΟΡΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ 115
ΑΘΗΝΑ 11146
ΤΗΛ. 292.0331-291.0471
FAX.292.2581
TLX.215.289

* * *

NIFEDICOR

ΠΡΟΙΟΝΤΑ DAIICHI SEIYAK.

TRANSAMIN

ΠΡΟΙΟΝΤΑ SYNTAX

MADECASSOL

ΠΡΟΙΟΝΤΑ VIFOR

LITHIOFOR

NORMA HELLAS

MENANΔΡΟΥ 54
ΑΘΗΝΑ 10431
ΤΗΛ. 522.2282
TLX: 226.739 NORM GR
FAX: 524.1368

* * *

BINDAZAC
BROMIRAMIN
BOTAFEX
CASTOR OIL
CHLORANIC
COLISTIN
DABROSON
DIFILINA
DIXAMID
DORM
ECLORION
EMEDAL
EMPIROL
FLOGOZYME
FLUBIR
GEALGICA
HEMON
ISTICILLINE
LETYNOL
LOPROC
LOXAPIN
NEO OMNIPEN
NEO-AXEDIL
NEO- DISTERIN
NEODEXACANOL
NILMADIN

NORMAFENAC
NORMANOMIN
NORMAMIX
NORTHIRON
OLBENORM
OVINOL
PARAFFIN
SEDOPAN
SOD. CHLORIDE
TEPANIL
TERIMON
TOLIKEN
TRACILARIN
TREPAPASEN
TRIODANIN
VISCARD
WATER FOR INJECTION
ZIDERON

NOVARTIS

ΛΕΩΦ. ΑΝΘΟΥΣΑΣ
ΠΑΛΛΗΝΗ ΑΤΤΙΚΗΣ 153 00
ΤΗΛ. : 666.6612-3
FAX: 6667246
TLX:215.536 GYAT.GR
ΑΦΜ: 94074688
ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘΗΝΩΝ
12ο ΧΛΜ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ Νο 1
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΑΤΤΙΚΗΣ 144 51
ΤΗΛ.: 281.1712-281.6887
TLX: 215.316 SNOZ GR
FAX: 2812014
ΑΦΜ: 94021290
ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘΗΝΩΝ

* * *

ANAFRANIL
AREDIA
CAFERGOT
CATAFLAM
CIBACALCIN
CIBACEN
CIBADREX
DESFERAL
DIGOXINE
DIHYDERGOT
DIOVAN
ESIDREX
ESTRACOMB
ESTRADERM
EURAX
FEMARA
FENISTIL
FLUREXIL
FORADIL
GLYVENOL

<p>HEMERAN HYDERGINE HYGROTON HYGROTON RESERPINE IMPORTAL INSIDON LAMISIL LENTARON LEPONEX LESCOL LEUCOMAX L'IORESAL LOCACORTEN MOUSSE LOCACORTEN VIOFORM LOCACORTEN NEOMYCINE LOCACORTEN TAR LOCASALEN LOMIR LOPRESOR LUDIOMIL MEGA CALCIUM MELLERIL METHERGIN MIACALCIC NADEXEN NAVOBAN NEPRESOL NICOTINELL NUPERCAINAL ORIMETEN OROCIL OSPEN OTRIVIN PANCORAN PARLODEL PROCTO-GLYVENOL PURSENIDE RESOFERON RIFAMPICINE RIMACTAZID RHINAAXIA SANDIMMUN SANDOGLOBULIN SANDONORM SANTOSTATIN SINTROM SIRDALUD SYMMETREL SYNACTHEN TEGRETOL TOFRANIL TRASICOR TRASITENSIN TRILEPTAL VENORUTON VISKALDIX "SKEN VOLTAREN ZADITEN</p>	<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ WANDER</p> <p>MOSEGOR TERONAC</p>	<p>TELEFAX: 964.8508 ΑΦΜ:94283566 ΔΟΥ:ΦΑΕ ΠΕΙΡ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>
	<p><u>NOVO NORDISK HELLAS</u></p> <p>Λ. ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 518 ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15342 ΤΗΛ. 600.3811 - 3, 601.1490, 601.1440 ΤΛΧ: 218.847 NOVO GR FAX: 639.5101 ΝΑΠ.ΖΕΡΒΑ 14 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 54640 ΤΗΛ. 858.532</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	<p>ARDUAN CORTROSYN DEPOT DECA- DURABOLIN DIVINA FLUDILAT GESTANON GRACIAL HUMEGON HUMEGON FD IODOSORB LIVIAL LOMEXIN MARVELON MERCILON ORADEXON ORGAMETRIL OVESTIN PREGNYL RESTANDOL SENSIT STIMOVUL TOLVON WARTEC</p>
	<p><u>NYCOMED</u></p> <p>ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 38 ΧΑΛΑΝΔΡΙ 152 32 ΤΗΛ.: 6852345-6 FAX: 6847210 ΑΦΜ: 94326651 ΔΟΥ: ΦΑΕΕ ΑΘΗΝΩΝ</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΒΛΕΠΕ MINERVA & FARMAZAC</p>	<p><u>ORGANON TECNIKA HELLAS</u></p> <p>Λ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 122 ΕΛΛΗΝΙΚΟ 73893 ΤΗΛ. 964.8500 - 5 ΤΛΧ. 219.664 ORGA GR TELEFAX: 964.8517 ΑΦΜ:94283554 ΔΟΥ:ΦΑΕ ΠΕΙΡ.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>
	<p><u>OLVOS SCIENCE</u></p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ΒΛΕΠΕ GALENICA</p>	<p>ARDUAN ESMERON NORCURON PAVULON</p>
<p><u>ORGANON HELLAS</u></p> <p>Λ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 122 ΕΛΛΗΝΙΚΟ 73893 ΤΗΛ. 964.8500 - 5 ΤΛΧ: 219.964 ORGA GR</p>	<p><u>PANVIFARM</u></p> <p>ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 19 ΑΘΗΝΑ 10432 ΤΗΛ. 524.5908 - 521.6413</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>ALKASTOM LONDODACT</p>	

LONDOFIS
LONDOFUROL
LONDOLIFE
LONDOMAN
LONDOPON

PAPAELLINAS

26ο ΧΛΜ ΠΑΙΑΝΙΑΣ
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΟΡΩΠΙ 19400
ΤΗΛ. 662.4890,662.6201-7
ΤΛΧ: 4366 ΚΑΡ GR
FAX: 662.6210

CIF CANDIOLI
DEXTROSE
LIPOFUNDIN MCT/LCT
SOD. CHLORIDE
WATER FOR INJECTION

ΠΡΟΙΟΝΤΑ BRAUN MELSUGEN

AMINOPLASMAL
LIPOFUNDIN

PARKE D.- WARNER L.

ΔΕΛΦΩΝ & ΑΛΑΜΑΝΑΣ 1
ΜΑΡΟΥΣΙ 15125
ΤΗΛ. 689.8420 - 30
ΤΛΧ: 214.124 PD GR
FAX: 689.9293
ΑΦΜ:94018377
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘΗΝΩΝ

ACCUPRON
ACCURETIC
AGAROL PLAIN
AMSIDINE
BENADRYL
BENADRYL EXPECT.
CENTRAC
CHOLEDYL SA
HEXALEN
EPANUTIN
KETALAR
LIPITOR
LOPID
PONSTAN
ZARONTIN

PETSIAVAS

ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ 21
ΚΑΛΥΦΤΑΚΙ ΚΗΦΙΣΙΑ 145 64
ΤΗΛ.:6202301
FAX: 8077079

DI-FLU
IOVIC
NEFORAM
NITISED
PETRAZUC
SALBUTAMOL

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ARON

GLUCOPHAGE

ΠΡΟΙΟΝΤΑ BIOCODEX

ULTRA-LEVURE

ΠΡΟΙΟΝΤΑ DELALANDE

PRIADEL

PFIZER HELLAS S.A.

ΑΛΚΕΤΟΥ 5 - ΠΑΓΚΡΑΤΙ
ΑΘΗΝΑ 11633
ΤΗΛ. 751.7981-3 - 751.4630
ΤΛΧ: 215.024 PFIZ GR
FAX: 751.1701
ΑΦΜ:94012336
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

ARICEPT
BEGALIN
BEGALIN-P
CARDURA
COMBANTRIN
COTINAZIN
DELTA-CORTRIL
DIABINESE
FASIGYN
FELDENE
FUNGUSTATIN
GLIBENESE
MINIPRESS
NORVASC
RENESE-R
SINEQUAN
TERRA- CORTRIL
TERRAMYC. W/P OTIC
TERRAMYCIN
TERRAMYCIN W/POL.

VIBRAMYCIN
VISIN

PHARMANELL

Α. ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ 106
ΓΕΡΑΚΑΣ 153 44
ΤΗΛ.: 6613258
FAX: 6613013

BIOLON
CISPLATIN/EBEWE
CROMOLERGIN U.D.
DELIMON
DIERTINA
DOXORUBICIN HCL/EBEWE
ETIDRON
FENOCLOF
FORTINOL
KRAUTIN

PHARMATHEN

MENANΔΡΟΥ 68
ΑΘΗΝΑ 104 37
ΤΗΛ. 524.5990 - 524.8138
666.5067
FAX: 5242076
ΑΦΜ:95038663
ΔΟΥ:ΚΒ ΑΘ.

ADICANIL
BELIFAX
BILIRANIN
BIOXIDOL
BLICOSAN
BLIKONOL
DINALEXIN
FARBOVIL
FLEMINOSAN
IRIFLEXIN
IRIFONE
LABILEX
LADININ
LANOMYCIN
LEBANIL
LEBILON
LEPTOKIN
MARENIL
MARIASEL
MEZOLITAN
MODIUM
NELIACAN
PALITENOX
PASCALIMUM

SANORVIL
STRADUMEL
TRISOLVENOL
TRIXILAN
VAGOTROCIN
VEDICAN-T
VENATREN
VENEFON

PROEL

ΔΗΛΟΥ 9
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ 12134
ΤΗΛ.: 5755711-2
FAX: 574.8398
TLX.222.016

AMINOTROPHYLLE-88
ANFOZAN
ANTIPSICHOS
ASPAGINE
ATROPINE
AXELAN
AXELORAX
AXELVIN
BATAFIL
CEFUROXIME
CHILVAX
CIPROFLOXACIN-N
CLINDAMYCIN
DEFAROL
DESTREPEN
FANTERSOL
FLADOLEF-B
GEYMOCELLINA
GEYPIRINA
IPIROVET
ISSOBEVIT
LOCASON-N
LOFARBIL
LOMBOCID
LYODERM
MULTI- UNIBION
NAZEX
NIPREDIN
ORPIDIX
PAZERGICEL
RESINAT
SELAXA
SINTHECILLIN
SOD CHLORIDE
SOFRAMAL
TASMALIZER
TINAVAL
TUSSIMATOL
UFARENE

UFOCOLLYRE
UFONITREN
UFOXILLIN
UMIETYL
UNICETYL
URECORTIN
USNIDERM
WAUCOSIN
ZERODIAR
ZEROSPASM

R + N

KATEXAKH 59 A
N. ΨΥΧΙΚΟ 115 25
ΤΗΛ.: 64.81.228

BLEU PATENTE-V
DEVIXIL
DILZEM
DOTAREM
GAMMAGARD
GELOMYRTOL
ENDOREM
HEMOFIL-M
LIMATENE
LYOSTENE
MICROPAQUE
MUNDISAL
NIAGLOBIN
NIALBUMIN
OPTIRAY
RECOMBINATE
RIBOMUNIL
TELEBRIX
TELEBRIX GASTRO
TELEBRIX HYSTERO
TETANOSSON
THEOPLUS
VACTERIN
VICEF
X-PREP

ΠΡΟΙΟΝΤΑ GUERBET

HEXABRIX
LIPIODOL

ΠΡΟΙΟΝΤΑ DELAGRAN

LYOSTENE

ΠΡΟΙΟΝΤΑ PIERRE-FABRE

DOPRENE
LIBEPROSTA

RAFARM

ΚΟΡΙΝΘΟΥ 12 & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ
Ν.ΨΥΧΙΚΟ 15451
ΤΗΛ. 687.6550 - 687.6551
FAX: 687.6552
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ-ΠΑΙΑΝΙΑ
ΤΗΛ. 664.3835
FAX: 664.5813

AKRATOL
BISMULTIN
BOLISEGNA
BROVICARPINE
CIDOMINENT
CREGAR
CURBAN
DRANOLIS
ECTOSPASMOL
EIFEL
ENTIANTHE
ETASOISEN
EVINOLUT
FOKESTON
FOUCH
FOTO COLLYRE
FREDYR
FRUTENOR
FTELITE
FTEROSAN
GARBILOCIN
GETUP
GLASBOR
HAMILTOSINN
HYPERLOID
IKOBEL
ILGEM
IMPOSERON
IMPOVITUSS
IRINIOZOL
ITAPREDIN
IVIDOL
IZERIN
KRIOLEN
KRONODERM
LERUZE
LISBA
LOBELO
LOFOTO
MELFERUT
MERCUROCHROM
NATHOR
NAZIPONS
NEO ZITOTOX
NEZEFIB
NOSTIMEX

NUFAROL
NUGATEX
NUREZAN
OBOLIZ
OCTIVERAN
OSMORAN
OTENOR
OVOCTEROL
OVOCTIL
PECASOLIN
PISTOFIL
RABEMYLON
RATIMASOL
RAVALTON
RUBITEN
RUBOCORT
RUNDE
RUVOMINOX
RUXICOLAN
RYE
SALAVIRA
SMILITENE
SOLUBILAX
STEVENCILLIN
TENTIL
THERAPELCIN
TRIFORTE
TURBAUND
TYCOD
UDOLIN
ULTICADEX
UMODER
UMOTIL
UNTANO
UTEL
VERLOST
VETHISEL
XANLINE
YESAN
ZABYSEPT
ZAGORINE
ZEBINOR
ZELIAN
ZERLUBRON
ZINELI
ZITOTOX
ZITUMEX

RELYO HELLAS

ΦΑΒΙΕΡΟΥ 48
ΑΘΗΝΑ 10438
ΤΗΛ. 523.0659-523.3003
FAX: 523.3438

AMCINAFAL

FARMIDIL
GRINOLON
KAVADERM
NORESTRAN
RANIDROX
ROMIDON

REMEDINA

ΓΟΥΝΑΦΗ 25 & ΑΡΕΩΣ
ΚΑΜΑΤΕΡΟ ΑΤΤΙΚΗΣ 13451
ΤΗΛ. 261.8714 - 263.0782
TLX: 219.492 TSCM GR
FAX: 231.1355
ΑΦΜ:94072591
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘΗΝΩΝ

AMOCETIN
ANASTOL
AZATYL
BANATIN
BORONEX
CEFTAZIN
CEZOLIN
CLINDAMED
CONSUMONIT
CONTRALG
DILZANOL
DRANAT
ELANVER
EXODUS
FLODENEU
FURAXIL
NIMOLID
PALLOPIKERON
PALLOSIXANET
PALLOTTRINATE
PREVASAL
RECEANT
REMENA
SALMAGNE
SUPOTRON
SYNTHOMANET
TRIBEXIN
TYRENOL
VELLODYRINE
VIOL
VIPECE
VIVACTON

REMEK

KATEXAKH 58
Ν. ΨΥΧΙΚΟ 11525
ΤΗΛ. 671.4851 - 671.4066 -
647.4661

TLX: 216.037 REM GR
FAX: 671.3708

ACSACEA
AMBORAL
BAROXAL
BETADINE
CANTABILINE
CERNEVIT
DOLCONTIN
INDOCONTIN
MORFICONTIN
PHYLOTTEMP
PRAXILENE
REUMACID
SIVAL B
TESTON
TILADE
TRIVE 1000

ΠΡΟΙΟΝΤΑ FISSONS

LOMUDAL

REVIFAR S.A.

ΜΑΓΕΡ 6
ΠΛ. ΒΑΘΗΣ
ΑΘΗΝΑ 10438
ΤΗΛ. 524.1136 - 523.4534 -
522.4931
FAX.524.0003
TLX.219.060
ΑΦΜ:94045957
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

CITILAT
GESTEFOL
IODIOU VAMMA
KERASEX
MANUTRED
MERCUROCHROM
NEO ZITEXOL
NURICON
REVICAM
REVIGEL
SODCHLORIDE STREPTOMYCIN

RHONE-POULENC RORER

ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 290
ΧΟΛΑΡΓΟΣ 15562

ΤΗΛ. 654.4962 - 4, 654.4966,
654.4973
ΤΛΧ: 225.029 RGPR GR
FAX: 654.4964

* * *

ΒΛΕΠΕ LAVIPHARM

ROCHE HELLAS

ΚΗΦΙΣΣΙΑΣ 32
ΜΑΡΟΥΣΙ 15125
ΤΗΛ. 683.0211-13
ΤΛΧ: 218.523 ROCHE GR
FAX: 683.0210
ΑΦΜ:94159555
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

AIROL
ANEXATE
ANTIBACTER
AURORIX
BACTRIMEL
BECOZYME
BECOZYME-S
BERANTHENE
BEROCCA
BETIRAL
CALCITRIOL
CAL-C-VITA
CELLCEPT
CYMEVENE
DORMICUM
FLUCYTOSINE
FLUORO- URACIL
GLOBOCEF
GRANULOKINE
HIPNOSEDON
HIVID
KONAKION
LARIAM
LAXATOL
LEXOTANIL
LIBRAX
LOCERYL
MADOPAR
MEMODRIN
MESTINON
NATULAN
NEOTIGASON
NITROPRUSSIAE SOD
POSICOR
PROLEUKIN

PULMOZYME
REDOXON
RENNIE
RIVOTRIL
ROACCUTAN
ROCEPHIN
ROFERON- A
SOD. NITROPRUSSIDE DIHYDR
TIGASON
TILCITIN
VALIUM
VASCASE

ROCHE NICOLAS

ΚΗΦΙΣΣΙΑΣ 32
ΜΑΡΟΥΣΙ 15125
ΤΗΛ. 683.0211 - 3
ΤΛΧ: 218.523 ROCHE GR
FAX: 683.0210
ΑΦΜ:94159555
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

ANTIRAGAD
CALCIUM PALMA
CLEXANE
INCOLIQUID
OMFALIN
PALMOSIL

SANOFI - WINTHROP A.E.

1ο ΧΛΜ ΛΕΩΦ. ΠΑΙΑΝΙΑΣ ΜΑΡ-
ΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΑΙΑΝΙΑ 19002
ΤΗΛ. 664.3170-4,664.5389
ΤΛΧ: 221.171 CLIN GR
FAX: 66.44701
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 34
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 54623
ΤΗΛ. 270.808
ΑΦΜ:94208019
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

ADENOCOR
APROVEL
CALCIPARINE
CALCO
CLINOFAR
COROTROPE
DANATROL
DEPAKINE

DEPAMIDE
DERMACIDE
DERMESTRIL
EKZEGAMMA
ESFARASE
FILODERM
FILOROSE
FONGAMIL
FRAXIPARINE
ISUPREL
NOCERTONE
PERVONE
PLAQUENIL
PROCYTHOL
PROGERIL
SABENYL
SAVILEN
SENCIDERM
SICARIL
SILDER
TICLID
TINDER
TRANXENE
WINTOMYLON

SANTA BALANOS

Α. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 145
13Η ΣΤΑΣΗ
ΑΧΑΡΝΑΙ-ΑΤΤΙΚΗΣ 13671
ΤΗΛ. 246.0943 - 246.5121 - 4
ΤΛΧ: 218.835 SANT GR
FAX: 260.2426
ΑΦΜ:94057380
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

APOFLUX
CALCIUM LEUCOVORIN
CARBOPLATIN DBL
CISPLATIN DBL
DOXORUBICIN DBL
FLUORO-URACIL DBL
METHOTREXATE-D.B.
NEPTOLIN
NOVALOX
NOVOPONE
PARAFFIN
PLAK OUT
SANTALUT
SANTAMEX EXPECTOR
SANTAMIN
SANTAPERTAS
SANTOUX
TAMARINE
TRINITRINE CAFFEINEE
TRINITRINE SIMPLE

ΠΡΟΙΟΝΤΑ WYETH

ANADIN
PREPARATION-H

**SCHEPA Γ. ΠΑΝΑΓΑΚΗΣ
& ΣΙΑ ΟΕ**

ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 38
ΑΘΗΝΑ 10432
ΤΗΛ. 523.0495, 522.5362
ΤΛΧ: 221.524 SHEP GR
FAX: 523.9652
ΑΦΜ:91379687
ΔΟΥ:ΚΒ ΑΘ.

ΠΡΟΙΟΝΤΑ SCHERING A.G.

ADVANTAN
ANDROCUR
BETAFERON
CLIMARA
CYCLACUR
DEPOSTAT
DIPERGON
FLUDARA
GASTROGRAFIN
GASTROVISON
GYNERA
GYNOFEN-35
ILOMEDIN
ISOVIST 240
ISOVIST 300
MAGNEVIST
MICROGYNON-30
NEOGYNON
NERISONA
NERISONA C
NOCTAMID
OMNIPAQUE
PRIMOBOLAN
RIMOLUT-NOR
PROGYNON
PROLUTON
PROVIRON
SKINOREN
TESTOVIRON
TRAVOCORT
TRAVOGEN
TRIGYNERA
TRIQUILAR
ULTRAL ANUM
ULTRAPROCT
ULTRAVIST
UROGRAFIN

SCHERING PLOUCH

ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 63
ΑΛΙΜΟΣ 17455
ΤΗΛ. 984.6683-87
ΤΛΧ: 210.885 FAMA
FAX: 981.2579
ΑΦΜ:94043896
ΔΟΥ:ΦΑΕ ΠΕΙΡ.

CAEDAX
CAELYX CON.
CELESTAMINE
CELESTODERM-V
CELESTODERM-V/GA
CELESTODERM-V/NE
CELESTONE-CHRONOD
CLARITYNE
CLARITYNE - D
DISOFRIN
ELOCON
ETHYOL
FARESTON
FLUCINOM
GARAMAT
GARAMYCIN
GEONYN
INTRON- A
LOMESONE
MIELOGEN
NETROMYCIN
NUJOL
PALACOS-R +/-GENTAMYCIN
POLARAMINE
PROPIOCHRONE
PROPIOFORM
PROPIOBETA
PROPIOGENTA
PROPIOSALIC
TINADERM
WATER FOR INJECTION

SERONO

CHYMOSEK
PERGONAL
PROFASI
SAIZEN
SEROCRYPTIN
UKIDAN

SERVIER

Α. ΣΥΓΓΡΟΥ 181
Ν. ΣΜΥΡΝΗ 171 21
ΤΗΛ.: 9391000
FAX: 9391001
ΑΦΜ:95031152
ΔΟΥ:ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ARCALION
COVERSYL
DAFLON
DIAMICRON
FLUDEX
ISOMERAN
LIPOPHORAL
LOCABIOTAL
PONDERAL
SURVECTOR
TRIVASTAL
VASTAREL

**SMITH KLINE
BEECHAM ΕΒΑΕ**

ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ 4
Π. ΦΑΛΗΡΟ 175 63
ΤΗΛ.: 9890111
FAX: 9880502
ΑΦΜ:94079242
ΔΟΥ:ΦΑΕΕ ΑΘ.

AMOXIL
AUGMENTIN
BACTROBAN
CLINOFAR
CORACTEN
EMINASE
FAMVIR
HAVRIX
HYCAMTIN
INFANRIX
KYTRIL
MICROFER
MILK OF MAGNESIA
ORBENIN
ORNADE- 2
PANADOL
PEPSAMAR
RIDAURA
SEROXAT
STELAZINE
TAGAMET
TIMENTIN

SOLVAY/ FAMAR

Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ 7
ΑΛΙΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 174 56
ΤΗΛ.: 9888601
ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓ.: 9888900
FAX: 9888602
ΑΦΜ: 94112882
ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘΗΝΩΝ

* * *

ALGESAL SURACTIVE
BETASERC
CABRAL
CEOLAT
CREON
DICETEL
DUMYROX
DUPHALAC
DUPHASTON
DUSPATALIN
DUVADILAN
FEMASTON
FISIOTENS
INFLUVAC
PERACON
VALMANE
YUTOPAR

SPECIFAR

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 7
ΤΗΛ. 5392700
FAX: 562.1520 TLX.221.757
ΑΦΜ:94009565
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

* * *

ABROLEN
AMOSPEP
CAPTOPRESS
CAPTOSPES+H
CEDOVIX
CIMAL
CIPROSPES
COMPARILIN
DIALON-T
DUO-EXTOLEN
EMETOSTOP
ESTIVAL
EXTOLEN
FIBROSPES
IBUSPEL
INDOMETHOL
KALMOL-D

KALMOL EXTRA
KEFALOSPES
LISINOSPES
MALORTIL
NEO-ENTEROSEPTOL
NEO KALMOL
OXACYCLE-P
PIRACEM
SARMINÉ
SEPTOSPES
SEPTOZYL
SPECICEF N
SPECIFTHIR
SPECISUN
UROSPES-N

THEODORIDIS

ΠΑΤΡΩΟΥ 8-19
ΑΘΗΝΑ 105 57
ΤΗΛ.: 323.7118, 323.4438
FAX: 3237118
ΑΦΜ: 00132950
ΔΟΥ: Ε ΑΘΗΝΩΝ

* * *

ΠΡΟΙΟΝΤΑ CIBA-VISION

ACETYLCHOLINUM
CORTIPHENOL-H
DENACLOF
DISPERCARPINE
DISPERSADRON-C
EFEMOLINE
HYMECEL
NYOLOL
OCULOSAN
PREDNISOLONE
SPERSADEXOLINE
SPERSALLERG
SULFA-CHLORAMPHENICOL
SUPREXON
TRIPHERPINE
VISCOTER
VITAMINE-A
VITREOLENT
YEDOC

U.C.B. HELLAS

ΑΧΑΡΝΩΝ 36
ΚΗΦΙΣΙΑ 14561
ΤΗΛ. 808.7001-05
FAX: 808.7581
ΑΦΜ:94125994
ΔΟΥ:ΦΑΕΕ ΑΘ.

* * *

ATARAX
BIOFENAC
ICTINAL
MUCOFLUID
NOOTROP
PULMOCLASE
SOMATOSTATIN
ZIRTEK

ΠΡΟΙΟΝΤΑ DARCHI

LYSO-6

UNI-PHARMA

14ο ΧΛΜ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ
ΚΗΦΙΣΙΑ 14564
ΤΗΛ. 807.2534 - 807.6660 -
807.2512
TLX: 221.972 UNPH GR
FAX: 807.8907

* * *

ALGOFREN
ANTIVOM
APOTEL
APOTEL C-500
ARTICLOX
ASTHMOTRAT
AZOXINA
BRONCHO-VAXOM
BUNAFON
CHLOROQUIN PHOSP.
CHOLIRENE
DITHYRON
DOXYTRES
HYDROCHLOROTHIAZIDE
HYDROFLUX
INSTARET
INTELECTA
IREMOFAR
ISOPRINOSINE
ISOTRATE
LEUCODININE- M
LOMAX
LOTORIN
LUMIDROPS
MELAOLINE
NECTADON-C
NEO- PULMOLYSINE
NOPAR
OSTOPOR
OXYNIUM
PEPTONORM
PROLIPID

PROLIXAM
PROPYLTHIOURACIL
QUININE HYDR.
RELACTON-C
ROTAMAT
SALOSPIR-A
SELVA-N
SEPTINALIS
THERAMATIC
TROFOCARD
T3
T4
UNIMAZOLE
UNIPHILLIN
UNIPLEX
UNISEPT
URISEDON
UROSAMINE
VITORANGE
VITORANGE CALCIUM
ZIVATAR

ΠΡΟΙΟΝΤΑ HAUSMANN

FERRUM
FERRUM-FOL

ΠΡΟΙΟΝΤΑ NEWPORT

ISOPRINOSINE

VELKA

ΠΕΙΡΑΙΩΣ 16-18
ΑΘΗΝΑ 10431
ΤΗΛ. 523.1039 - 524.5319
ΑΦΜ:94028309
ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.

COZETAMIN
INZURY
LIVENZA
NUCUL
NULIN
ΟΜΑΗΑ
OSEL

VIAN A.E.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΛΕΩΦ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 38
ΜΑΡΟΥΣΙ 151 25
ΤΗΛ.: 6895752-842
FAX: 6898874
ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΔΙΑΝΟΜΗ:
ΛΕΩΦ. ΑΛΙΜΟΥ 43
ΑΛΙΜΟΣ 174 55
ΤΗΛ.: 9883985-372

FAX: 9889591
ΑΦΜ: 94420252
ΔΟΥ: ΦΑΒΕ ΑΘΗΝΩΝ

* * *

**ΠΡΟΙΟΝΤΑ
RECKITT & COLMAN**

DETTOL

ΠΡΟΙΟΝΤΑ SANOFI WINTHROP

SICARIL

VIANEX

Λ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 32
ΜΕΓΑΡΟ ΑΤΡΙΝΑ
ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ - ΜΑΡΟΥΣΙ
15125 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 685.2231-685.2232
FAX: 689.1526
ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗ 55
ΓΑΛΑΤΣΙ
ΤΗΛ.: 291.7498, 291.2287
12ο ΧΛΜ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ
ΤΗΛ. 281.1933 - 281.0728
TLX: 214.176 VIAN GR
FAX: 524.0887

* * *

ALDACTAZINE
ARTHROTEC
BREVIBLOC
CAVERJECT
CEFTORAL
CISPLAMIN
COZAAR
DRIN
ELITYPAN
ENGERIX
FLUVET
FOSAMAX
GAVISCON
GAVISCON-L
HYZZAR
LAPRAZOL
LESTID
LICHOL
LOXITAN
LUISAR
NARCAN
NITRADISK
NUBAIN
ONCOMAL
PARIORIX
PEPTAN
PLUSERIX

PRIMAXIN
PRINIVIL
PROSCAR
RECOMBIVAX
RIFATER
RIFADIN
RIFINAH
SABRIL
SINEPTINE
SUPERAMIN
SYNEPTINE
TACEF
TAKEDROL
TIMPLO
TONOTIL
ULFARET
VACCIN
VARIRIX
VIAMATROL
ZENTEL
ZOCOR

ΠΡΟΙΟΝΤΑ BOOTS

BRUFEN
FLUROFEN
STREPSILS

ΠΡΟΙΟΝΤΑ FUJISAWA

VIFAZOLIN

ΠΡΟΙΟΝΤΑ KYOWA HAKKO

MITOMYCIN-C

ΠΡΟΙΟΝΤΑ MSD

ALDOMET
ANALERIC
CO-RENITEC
DECADRON
DECADRON W / NEOMYCIN
HYDROMET
INDOCID
MEFOXIL
MEVACOR
MODURETIC
NOROCIN
PEPTAN
PRIMAXIN
PRINIVIL
RENITEC
SINEMET
TEMSERIN

ΠΡΟΙΟΝΤΑ NIPPON KAYAKU

BLEOCIN

<p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ PHARMACIA UPJOHN</p> <p>ALBAXIN ARACYTIN DALACIN-C DEPO-MEDROL DEPO-PROVERA HALCION HALOTESTIN ΚΑΟΡΕCΤΑΤΕ LINCOCIN LONITEN MEDROL NEO MEDROL PREPIDIL PROSTIN PROVERA REGAINE SOLLU CORTEF SOLU MEDROL TROBICIN XANAX</p> <p>ΠΡΟΙΟΝΤΑ SEARLE</p> <p>ALDACTONE CYTOTEC</p>	<p>PEDIFAN ROCRAPON ROTHONAL SETANOL SIERAL SPAZIRON</p>	<p>ΚΥΠΡΟΥ 126 & 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 164 52 ΤΗΛ. 992.1009-996.6670 ΤΛΧ: 218.737 WREL GR FAX: 992.1994 ΑΦΜ:95111810 ΔΟΥ:ΑΡΓΥΡΟΥΠ.</p>
<p>VILCO</p> <p>ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 11-15 ΑΘΗΝΑ 10432 ΤΗΛ. 523.2165 ΠΕΥΚΩΝ 121 Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ 14122 ΤΗΛ. 281.3231 ΤΛΧ: 216.006 DKAK GR FAX: 922.4513 ΑΦΜ:94025854 ΔΟΥ:ΦΑΒΕ ΑΘ.</p>	<p>VIOSSER</p> <p>9ο ΧΑΜ ΕΘΝ. ΟΔΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΛΑΡΙΣΗΣ ΤΗΛ. 0431-83441-82384 FAX:0431-83550 ΚΑΝΑΡΗ 5 Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟ 14122 ΤΗΛ. 282.3714 - 281.5962 - 281.5488 FAX: 2815962 ΑΦΜ.4035927 ΔΟΥ:ΤΡΙΚΑΛΩΝ</p>	<p>***</p> <p>ΒΛΕΠΕ LAVIPHARM & SANTA BALANOS</p>
<p>ADENAMIN ALFENER AMPITASOL BICOFEN BIODRUFF DAOHAIR-S COLIK COLTHER CRIVION ESALFON ETFARIOL FICA-F FLUXINAM CALINOCORT NEFELID</p>	<p>DEXTROSE DIPEPTIVAN HAES STERIL LACTATED RINGER'S LIPOVENOES MANNITOL POT. CHLORIDE POT. CHLORIDE IN DEXTROSE RINGER'S SOD. BICARBONATE SOD. CHLORIDE SOD. CHLORIDE + DEXTROSE WATER FOR INJECTION</p>	<p>ZAMPHARM</p> <p>ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΥ 27 ΑΘΗΝΑ 10431 ΤΗΛ. 522.1032-524.0883 FAX.524.0883</p> <p>***</p> <p>MENTHOLATUM</p>
	<p>VIOFAR</p> <p>ΕΘΝ. ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ & ΤΡΙΦΥΛΛΙΑΣ ΑΧΑΡΝΑΙ 136 71 ΤΗΛ. : 24.68.185, 24.68.725 FAX: 24.61.937</p> <p>***</p> <p>CANDIMYK EKZEGAMMA FEDOLEN HASTEL LABOXTON LERGAN LINGOPEN</p>	<p>ZARBIS - JOHNS</p> <p>ΖΩΟΔ. ΠΗΓΗΣ 125 & ΚΟΜΝ. 22 ΑΘΗΝΑ 11472 ΤΗΛ. 643.0375-644.7012 FAX.823.3943</p> <p>***</p> <p>ADMIRAL GLYCERINE MICROKLISMATA GLYCERINE</p>
	<p>WYETH HELLAS E.P.E.</p>	

ΠΑΝΙΑ ΑΝΤΙΠΕΤΡΟΙΚΑ

Table with 4 columns: Product Name, Price 1, Price 2, Price 3. Includes items like EPWRI C.TABL 50x150MG, EPWRI STR PL 24x10x10x10MG ML, RETROVIR TABL 200MG, etc.

ΜΕΙΩΣΤΕΣ TIMON Δ.Τ.Φ. 1/96 2/97 (Αρ.Β. 44162 της Α.Δ. 14/89)

Main table listing various pharmaceutical products and their prices. Columns include product name, price 1, price 2, price 3. Includes items like AMELI CAPS 200MG, AMELI CAPS 500MG, AMELI TABL 200MG, etc.

Table with 4 columns: Product Name, Price 1, Price 2, Price 3. Includes items like PUFERON TONIC SAMP LY + SAMP SOLY, PUFERON TONIC SAMP LY + SOLY, PUFERON TONIC SAMP LY + SAMP SOLY, etc.

ΜΕΙΩΣΤΕΣ TIMON για να αναπροσαρμόσει την τιμή

Table with 4 columns: Product Name, Price 1, Price 2, Price 3. Includes items like VADORE NANOZ 200MG, TELEFERIN SOL 600MG, TELEFERIN SOL 1200MG, etc.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΟΡΘΟΝ ΕΣΤΙΝ ΗΜΕΙΣ ΤΙΜΟΝ Δ.Τ.Φ. 2/97

Table with 4 columns: Product Name, Price 1, Price 2, Price 3. Includes items like AMOL CREAM 0.5% TUB 20G, ATENTON ACETABOLYL PLUCCAZOLONE 200MG CAPSULES, BETHENEPIDINOL PO 100MG TABL, etc.

Table with 4 columns: Product Name, Price 1, Price 2, Price 3. Includes items like SACEPLIN PO 100MG SOLY PL 10 KΣΜΛ Μ ΣΟ ΜΑΤΙΟΧΕΣ, SACEPLIN P.C.TABL 100MG, SACEPLIN P.C.TABL 200MG, etc.

ΟΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Πειραιώς 134 & Αγαθημέρου, 11854 ΑΘΗΝΑ

Τηλ. 3410372, 3450753, 3450581, 3459324

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. ΒΑΓΓΙΩΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	Πρόεδρος	Πλατanos 7	Θεσσαλονίκη	546 31	031/241977
2. ΠΑΠΑΠΕΤΡΙΔΗΣ ΗΛΙΑΣ	Α' Αντιπρόεδρος	Πατησίων 238	Αθήνα	112 56	01/8642020
3. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	Αναπλ. Γραμματέας	Σολωνος 77	Θεσσαλονίκη	542 48	031/848000
4. ΑΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	Γεν. Γραμματέας	Βασ. Σοφίας 53	Αμαρουσίου	151 24	01/6124517
5. ΧΟΛΕΒΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	Ταμίας	Υψηλάντου 2	Λάρισα	412 23	041/236566
6. ΜΑΡΤΙΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	Μέλος	Εβρου - Ελ. Βενιζέλου 177	Ταμπουριά Πειραιά	187 56	01/4621107
7. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ	Μέλος	Σταματίου Πρωίου 92	Σύρος	841 00	0281/88955
8. ΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Μέλος	Μακεδονομαχων 27	Κοζάνη	501 00	0461/38639
9. ΜΠΙΜΠΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	Μέλος	Γρηγ. Λαμπράκη 100	Α. Τσίμπα Θεσ/κης	543 51	031/947158
10. ΡΟΥΣΣΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ	Μέλος	Πλ. Δασκαλογιαννη	Ηράκλεια	71201	081/298534
12. ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΑΡΙΑ	Μέλος	Ναπ. Ζέρβα 11Α	Ιωάννινα	453 02	0651/29622
13. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	Μέλος	Δευκαλιωνος 9Α	Λάρισα	412 22	041/536589
14. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	Μέλος	Θυαίρας 27	Μεσολόγγι	302 00	0631/25108
15. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	Μέλος	Σταδίου 30	Αθήνα	105 64	01/3243764

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ Γ. ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ 62 25 100 ΑΙΓΙΟ 0691/27950	Φ.Σ. ΕΥΒΟΙΑΣ ΤΣΟΜΩΚΟΣ ΔΗΜ. ΚΑΡΑΜΟΥΡΤΖΟΥΝΗ 7 34100 ΧΑΛΚΙΔΑ 0221/21850	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΠΑΤΟΥΧΑ ΑΝΑΣΤ. ΙΛ.ΤΖΑΒΕΛΜΑ 39 30300 ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ 0634/27680	Φ.Σ. ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΒΙΤΣΟΣ ΝΙΚ. Αλ. Ρώμα 77 29100 ΖΑΚΥΝΘΟΣ 0695/28404	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ ΛΑΠΑΤΑ ΒΑΣ. ΔΑΝΑΟΥ 35 21200 ΑΡΓΟΣ 0751/22965	Φ.Σ. ΗΛΕΙΑΣ ΔΑΝΙΚΑΣ Γ. 28ης Οκτωβρίου 7 27100 ΠΥΡΓΟΣ 0621/26295	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΑΡΚΑΔΙΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ Γ. Ουάσιγκτων 1 22100 ΤΡΙΠΟΛΗ 071/222348	Φ.Σ. ΗΜΑΘΙΑΣ ΤΡΟΧΟΠΟΥΛΟΣ Γ. Βενιζέλου 49 59100 ΒΕΡΟΙΑ 0331/22968	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΑΡΤΑΣ ΤΣΙΑΝΑΚΑΣ Γ. Σκουφά 22 47100 ΑΡΤΑ 0681/74484	Φ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΡΟΥΣΣΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ Πλ.ΔΑΣΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ 71201 ΗΡΑΚΛΕΙΟ 081/298534	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥ ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ 44 11252 ΑΘΗΝΑ 8649350	Φ.Σ. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΚΩΝ. 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ 0665/25160	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΑΧΑΪΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΙΖΩΝΟΣ 2 26223 ΠΑΤΡΑ 061/623230	Φ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ ΑΝΑΣΤ. ΙΑΣΩΝΙΔΟΥ 10 53645 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 031/822732	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΚΑΡΑΛΗΣ ΗΛ. 18ης Οκτωβρίου 10 51100 ΓΡΕΒΕΝΑ 0462/23361	Φ.Σ. ΘΗΒΩΝ ΤΣΕΚΕΣ ΘΕΟΔ. Επαμεινώνδα 101 32200 ΘΗΒΑ 0262/22444	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΔΡΑΜΑΣ ΣΑΛΤΙΔΗΣ Γ. Γ.ΖΕΡΒΟΥ 45 66100 ΔΡΑΜΑ 0521/25150	Φ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΑΡ. Ν.ΖΕΡΒΑ 11Α 45332 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 0651/26622	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΑΡΦΑΡΑΣ ΙΩΑΝ. ΣΤ.ΚΩΤΙΑΔΗ 50 85100 ΡΟΔΟΣ 0241/30008	Φ.Σ. ΚΑΒΑΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΘΕΟΔ. ΟΜΟΝΟΙΑΣ 698 65302 ΚΑΒΑΛΑ 051/834141	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΕΒΡΟΥ ΚΑΙΣΑΣ Γ. 14 ΜΑΙΟΥ 88 68100 ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ 0551/20667	Φ.Σ. ΚΑΛΥΜΝΟΥ ΠΟΘΗΤΟΣ ΓΛΥΝΑΤΣΗΣ ΧΩΡΑ ΚΑΛΥΜΝΟΥ 85200 ΚΑΛΥΜΝΟΣ 0243/22087	ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΓΡΑΜΜΟΥ 18, 52100 ΚΑΣΤΟΡΙΑ 0467/83364 ΖΗΚΟΣ ΒΑΣ. ΣΥΝ/ΚΙΣΜΟΣ Ν.ΖΟΥΖΟΥΛΗ, 50007 ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ 0647/80359	Φ.Σ. ΠΕΛΛΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ 26, 58200 ΕΔΕΣΣΑ 0381/25121 ΔΟΥΛΚΕΡΙΔΗΣ ΧΑΡ ΒΑΣ.ΓΕΩΡΓΙΟΥ 29, 58500 ΣΚΥΔΡΑ 0381/88845	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΓΚΙΑΤΗΣ ΤΙΜ. Α.ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 44Β, 49100 ΚΕΡΚΥΡΑ 0661/39789	Φ.Σ. ΠΙΕΡΙΑΣ 7ης ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ 28, 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ 0351/25796 ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ ΠΟΛΥΧΡ. 7ης ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ 28, 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ 0351/25796	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΠΑΥΛΑΤΟΥ ΚΑΛΛ. Α.Χοϊδά 5, 28100 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ 0671/23245	Φ.Σ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ 21ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 41, 48100 ΠΡΕΒΕΖΑ 0682/2-950 ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΥΩΤΑΚΗ 5, 48100 ΛΕΥΚΑΔΑ 0682/27357	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΚΙΑΚΙΣ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 11, 61100 ΚΙΑΚΙΣ 0341/51372 ΜΠΙΜΠΑΣΗΣ ΧΡ. 21ης ΙΟΥΝΙΟΥ 56, 61100 ΚΙΑΚΙΣ 0341/51372	Φ.Σ. ΡΕΘΥΜΝΟΥ Χ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ Β, 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ 0831/29016 ΚΑΡΤΑΛΗΣ ΝΙΚ. ΜΕΣΟΛΟΠΠΟΥ 5, 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ 0831/23247	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΚΟΖΑΝΗΣ Ε. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ 19, 50100 ΚΟΖΑΝΗ 0461/34652 ΔΑΚΗΣ Γ. ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΩΝ 27, 50100 ΚΟΖΑΝΗ 0461/36639	Φ.Σ. ΡΟΔΩΠΗΣ ΕΚΚΛΕΚΤΟΡ Π.Φ.Σ. ΤΣΙΡΙΑΓΓΚΟΥ ΑΣΠΑΣΙΑ ΒΑΣ.ΓΕΩΡΓΙΟΥ 6, 69100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ 0531/20004	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ 20-24, 20100 ΚΟΡΙΝΘΟΣ 0741/29778 ΔΕΛΗΠΑΝΝΗΣ ΠΑΝ. ΚΙΑΤΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ, 20200 ΚΟΡΙΝΘΟΣ 0742/23503	Φ.Σ. ΣΑΜΟΥ ΚΑΠΝΟΥΛΑ ΜΑΡΘΑ ΠΑ.ΠΥΘΑΓΟΡΑ 83100 ΣΑΜΟΣ 0273/27257	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΡΟΥΣΣΟΣ ΙΩΑΝ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 42, 84100 ΣΥΡΟΣ 0281/82220	Φ.Σ. ΣΕΡΡΩΝ ΤΣΑΛΟΧΟΥ ΠΑΓΗΣ 2, 62122 ΣΕΡΡΕΣ 0321/22202 ΡΟΝΤΙΝΗΣ ΑΡΓ. ΓΡΙΓ.ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ 21, 62100 ΣΕΡΡΕΣ 0321/27545	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΚΕΡΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛ. Λυκούργου 108, 23100 ΣΠΑΡΤΗ 0731/26271	Φ.Σ. ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΒΛΩΡΑ ΑΣΠΑΣΙΑ Κονδύλη 20, 42100 ΤΡΙΚΑΛΑ 0431/26350	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ 40, 41220 ΛΑΡΙΣΑ 041/621961 ΜΑΚΡΥΠΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝ. ΔΕΥΚΑΛΙΩΝΟΣ 9Α, 41222 ΛΑΡΙΣΑ 041/636559	Φ.Σ. ΤΡΙΧΩΝΙΔΟΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΑΓΗΣ 5, 30100 ΑΓΡΙΝΙΟ 0641/46516 ΣΚΥΦΤΟΥΛΗΣ ΔΗΜ. ΔΗΜΟΤΣΕΛΕΟΥ 7, 30100 ΑΓΡΙΝΙΟ 0641/57962	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΠΛΑΣΤΗΡΑ 21, 72100 ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΗΤΗΣ 0841/22413 ΠΛΑΚΟΠΑΝΝΑΚΗΣ ΣΠ. Ρ. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΥ 19, 72100 ΑΓ. ΝΙΚ. ΚΡΗΤΗΣ 0841/22334	Φ.Σ. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ ΟΘΩΝΟΣ 1, 35100 ΛΑΜΙΑ 0231/22272 ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚ. ΠΑ.ΠΑΡΚΟΥ 35100 ΛΑΜΙΑ 0231/22272	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ ΒΑΣΙΛΗΑΣ Γ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ 19-23, 32100 ΛΙΒΑΔΕΙΑ 0261/28455-20164	Φ.Σ. ΦΛΩΡΙΝΑΣ ΚΑΣΚΑΜΑΝΙΔΗΣ ΜΙΧ. ΣΤ.ΔΡΑΓΟΥΜΗ 2, 53100 ΦΛΩΡΙΝΑ 0385/46377-22930	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΛΕΙΒΟΥ ΠΙΝΔΑΡΟΥ 1, 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ 0251/29492 ΒΑΛΤΑΣ ΑΠ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ 5, 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ 0251/20310	Φ.Σ. ΦΩΚΙΔΑΣ ΚΡΑΒΑΡΤΟΠΑΝΝΟΣ ΔΡΟΣΙΣ ΠΑΓΤΣΗ 37, 33100 ΑΜΦΙΣΣΑ 0265/28320	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΙΩΑΚΟΥ 41, 38333 ΒΟΛΟΣ 0421/20270 ΚΟΚΚΑ-ΞΕΝΑΚΗ ΑΣ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ 115, 38221 ΒΟΛΟΣ 0421/24449	Φ.Σ. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΔΗΣ ΜΙΧ. Ν.ΜΟΥΔΑΝΙΑ, 63200 ΜΟΥΔΑΝΙΑ ΧΑΛΚΙΔΗΣ 0378-25566	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΧΡ. ΚΟΥΜΑΝΤΟΥ 6, 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ 0721/23156 ΤΣΙΡΙΒΑΚΟΣ ΔΗΜ. ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ 91, 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ 0721/21935	Φ.Σ. ΧΑΝΙΩΝ ΝΕΑΡΧΟΥ Β, 73100 ΧΑΝΙΑ 0821/44207 ΑΡΕΤΑΚΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑ.ΚΟΤΣΑΜΠΑΣΗ 73100 ΧΑΝΙΑ 0821/95013	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΞΑΝΘΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 177, 67100 ΞΑΝΘΗ ΛΕΩΝΤΗΣ ΝΙΚ. 40 ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ 3, 67100 ΞΑΝΘΗ 0541/29339	Φ.Σ. ΧΙΟΥΣ ΣΤΟΥΤΑ 4 82100 ΧΙΟΣ 0271/42250 ΔΑΜΑΛΑΣ ΙΩΙΔ. ΑΠΛΩΤΑΡΙΑΣ 23 82100 ΧΙΟΣ 0271/23251	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Φ.Σ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 128, 18532 ΠΕΙΡΑΙΑΣ 4122331, 4125354 ΤΕΡΖΟΓΛΟΥ ΠΕΤΡ. ΑΓΧΙΑΛΟΥ 157, 18546 ΠΕΙΡΑΙΑΣ 4612619	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Τ.Κ. 611 02376582 ΝΙΚΟΣ ΝΟΥΡΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1071 ΚΥΠΡΟΣ 02 751 801	ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. ΝΟΥΡΗΣ ΝΙΚΟΣ	Πρόεδρος	Τηλ.: 02-751801	Fax: 02-455710
2. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΤΑΚΗΣ	Αντιπρόεδρος	Τηλ.: 05-341900	Fax: 05-379378
3. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ	Γραμματέας	Τηλ.: 02-303004	
4. ΓΙΑΛΛΟΥΡΟΥ ΑΝΝΑ	Β. Γραμματέας	Τηλ.: 02-443805	Fax: 02-362644
5. ΤΡΟΥΛΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	Τομείς	Τηλ.: 02-305329	
6. ΚΑΙΜΗΣ ΚΥΠΡΟΣ	Υπεύθυνος Εκδηλώσεων	Τηλ.: 04-627044	

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ	FAX
ΠΦΣ	Πειραιώς 134 & Αγαθημέρου, 118 54 Αθήνα	01 3410372	01 3459324
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ	Πλαστήρα 76, 251 00 Αίγιο	0691 20009	0691 73590
ΑΙΤΩΛΙΝΙΑΣ	Ζαλογγίτου 17, 302 00 Μεσολόγγι	0631 26976	0631 26976
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	Χαρμάντα 7, 211 00 Ναύπλιο	0752 24760	0752 24760
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	Ουάσιγκτων 1, 221 00 Τρίπολη	071 226600	071 232200
ΑΡΤΑΣ	Σκουφά 22, 471 00 Άρτα	0681 74484	0681 22441
ΑΤΤΙΚΗΣ	Μυλλέρου 1, 104 36 Αθήνα	01 5221163	01 5240146
ΑΧΑΪΑΣ	Βότση 42, 262 20 Πάτρα	061 278063	061 278063
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	28ης Οκτωβρίου, 511 00 Γρεβενά	0462 23361	0462 23361
ΔΡΑΜΑΣ	Μεγάλου Αλεξάνδρου 42, 661 00 Δράμα	0521 22830	0521 47512
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	Λευκωσίας 46, 851 00 Ρόδος	0241 30008	0241 38151
ΕΒΡΟΥ	Μοσχονησίων 1 - Λ. Δημοκρατίας 382, 681 00 Αλεξανδρούπολη	0551 29066	0551 29066
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	Αλ. Ρώμα 77, 291 00 Ζάκυνθος	0695 28404	0695 42623
ΗΛΕΙΑΣ	28ης Οκτωβρίου 7, 271 00 Πύργος	0621 26295	0621 26295
ΗΜΑΘΕΙΑΣ	Βενιζέλου 49, 591 00 Βέροια	0331 22968	0331 22968
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Κριτοβουλίδου 1 - Γιαμπούδη, 712 00 Ηράκλειο	081 283385	081 221020
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	Γρ. Λαμπράκη 17, 461 00 Ηγουμενίτσα	0665 25160	0665 25160
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Πλουτάρχου 4, 546 20 Θεσσαλονίκη	031 275791	031 227525
ΘΗΒΩΝ	Επαμεινώνδα 101, 322 00 Θήβα	0262 25243	0262 25243
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	Καλούδη 10, 452 21 Ιωάννινα	0651 26758	0651 26758
ΚΑΒΑΛΑΣ	Φιλ. Εταιρείας 9, 654 03 Καβάλα	051 223172	051 223172
ΚΑΛΥΜΝΟΥ	Πατριάρχου Μαξίμου 15, 852 00 Κάλυμνος	0243 22065	0243 22160
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Γρ. Λαμπράκη 19, 431 00 Καρδίτσα	0441 27457	0441 70971
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	Γράμμου 18, 521 00 Καστοριά	0467 83364	0467 22562
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Γ. Θεοτόκη 28, 491 00 Κέρκυρα	0661 38826	0661 38826
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	Α. Χοϊδά 5, 281 00 Αργοστόλι	0671 23245	0671 22918
ΚΙΛΚΙΣ	Ελ. Βενιζέλου, 611 00 Κιλκίς	0341 51372	0341 51372
ΚΟΖΑΝΗΣ	Ξ. Τριανταφυλλίδου 29, 501 00 Κοζάνη	0461 34652	0461 25989
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	Απ. Παύλου 24-26, 201 00 Κόρινθος	0741 29778	0741 72780
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	Ερμούπολη, 841 00 Σύρος	0281 82220	0281 82220
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	Λυκούργου 108, 231 00 Σπάρτη	0731 26271	0731 24060
ΛΑΡΙΣΑΣ	Μανδηλαρά 40, 412 22 Λάρισα	041 621961	041 621961
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	Πλαστήρα 21, 721 00 Αγ. Νικόλαος	0841 22413	0841 82398
ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ	Γεωργαντά 19, 321 00 Λιβαδειά	0261 20164	0261 20164
ΛΕΣΒΟΥ	Ερμού 55, 811 00 Μυτιλήνη	0251 29492	
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	Ιωλκού 41, 383 33 Βόλος	0421 20270	0421 20270
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	Αριστομένους 51 ή 91, 241 00 Καλαμάτα	0721 93267	
ΞΑΝΘΗΣ	28ης Οκτωβρίου 177, 671 00 Ξάνθη	0541 29339	0541 75755
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Κουντουριώτου 128, 185-32 Πειραιάς	01 4122331	01 4174733
ΠΕΛΛΑΣ	Φιλίππου 26, 582 00 Έδεσσα	0381 25121	0381 25121
ΠΙΕΡΙΑΣ	7ης Μεραρχίας 28, 601 00 Κατερίνη	0351 25796	0351 25796
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	21ης Οκτωβρίου, 481 00 Πρέβεζα	0682 24950	0682 24950
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	Χ. Δασκαλάκη 8, 741 00 Ρέθυμνο	0831 29016	0831 29016
ΡΟΔΟΠΗΣ	Βασ. Γεωργίου, 691 00 Κομοτηνή	0531 31801	0531 31801
ΣΑΜΟΥ	Πλ. Πυθαγόρα, 831 00 Σάμος	0273 27257	0273 27257
ΣΕΡΡΩΝ	Τσαλαπούλου 2, 621 22 Σέρρες	0321 22202	0321 22202
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Κονδύλη 10, 421 00 Τρίκαλα	0431 26350	0431 26350
ΤΡΙΧΩΝΙΔΟΣ	Ζωοδόχου Πηγής 5, 301 00 Αγρίνιο	0641 46516	0641 46516
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	Όθωνος 1, 351 00 Λαμία	0231 22272	0231 22272
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	Σ. Δραγούμη 2, 531 00 Φλώρινα	0385 22930	0385 22930
ΦΩΚΙΔΑΣ	Γιαγτζή 37, 331 00 Αμφισσα	0265 29320	0265 29320
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	Ν. Μουδανιά, 632 00 Μουδανιά	0373 23566	0373 23379
ΧΑΝΙΩΝ	Μοσάρχου 7, 731 00 Χανιά	0271 41100	0271 41207
ΧΙΟΥ	Στούτα 1, 621 00 Χίος	0271 42250	0271 41448

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 5232.821-9, 5249.011 -
20 Fax: 5223.246

α) Αθηνών: Λεωφ. Αλεξάνδρας 196
Τηλ: 6464.053 Fax: 6464.053

β) Ανατολ. Αθήνας: Μεσογείων 459 Αγία
Παρασκευή Τηλ: 6396.162

γ) Δυτικής Αθήνας: Παπαναστασίου 25 Αιγάλεω
Τηλ: 5981.604 - 5903.943

δ) Νότιας Αθήνας: Σόλωνος 133 & Θησέως 275
Τηλ: 9570101, 9571121

ε) Ανατολ. Αττικής: 17ο χλμ. Μαραθώνος
Τηλ. 6033.106

στ) Δυτικής Αττικής: Περσεφώνης 19 &
Χατζιδάκη Ελευσίνα Τηλ: 5561.276, Fax: 5561.260

Δ/ΝΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Λεωφ. Ειρήνης 2 Ταύρος Τηλ: 3468.219

Ε.Ο.Φ. Μεσογείων 284 - Χολαργός

ΤΗΛ/ΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 6545.194, 6549.500-9
Fax: 6545.535

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ

Κορυζή 6 - Μακρυγιάννη, Τηλ: 9227.182

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Χαλκοκόνδυλη 37 Τηλ: 5239.931

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Εμμ. Μπενάκη 30 Τηλ: 3609108

Τ.Ε.Α.Υ.Φ.Ε. Μαϊζωνος 2

Τηλ: 5236.983 - 5248.011 FAX: 5243.869

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σίνα 19, 106 72 Αθήνα

Τηλ.: 01/ 3610846 Fax: 3629357

Τηλ: 5236.983 - 5248.011 Fax: 5243.869

ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΟ:

Φιλαρέτου 123 Καλλιθέα Τηλ: 9510.798

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Υπουργείο Προεδρίας, Βασ. Σοφίας 15

Τηλ: 3393.000, 3810.224

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Θεμιστοκλέους 34 Τηλ: 3816.404, 3839.673

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πλ. Αριστοτέλους 4, 546 23 Θεσ/νίκη

Τηλ: 031/263114, 273755, Fax: 27880

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

Βότση 42, 262 21 Πάτρα Τηλ.: 061/278866,

Fax: 275609

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

Πλ. Μπακογιάννη, 185 31 Πειραιάς

Τηλ: 01/4170652, 4178775

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Νικηταρά 8-10, 106 78 Αθήνα

Τηλ: 01/3821109, 3833788, Fax: 3833788

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

Νοταρά 71 & Σωτήρος, 185 35 Πειραιάς

Τηλ: 01/4171234, 4130473, Fax: 4137751

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Σεμιτέλου 2, 115 28 Αθήνα

Τηλ: 01/ 7703733, 7754886

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Θεμιστοκλέους 38, 106 78 Αθήνα Τηλ: 01/3813320,
3803816, Fax: 3834385

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Γκυϊφόλδου 12, 104 34 Αθήνα Τηλ: 8213905

Ο.ΚΑ.ΝΑ. (Οργανισμός Καταπολέμησης Ναρκωτικών)

Αριστοτέλους 19, Τηλ: 8821.333

ΚΕ.ΘΕ.Α. (Κέντρο θεραπείας εξαρτημένων ατόμων)

Σορβόλου 24, Τηλ: 9241.993-6

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΡΟΦΗ:

Φυλής 150 Τηλ: 8820.277, 8822.122, 8814.525

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ:

Βαλτετσίου 37 Εξάρχεια Τηλ: 3300.751

ΙΚΑ

Πειραιώς 181 Τηλ: 3450.560, 3450.483, 3450.490

Ο.Γ.Α.

Αθήνα: Πατησίων 30 - Αθήνα, Τηλ: 3322113

ΔΗΜΟΣΙΟ

Αχαρνών 96, Τηλ.: 8218729, 8218419,

8228391

ΤΕΒΕ

Αγ.ΚΩΝ/ΝΟΥ 5, Τηλ.: 5245015, 5247182,

5248336, 5223993

Φ Α Ρ Μ Α Κ Α Π Ο Θ Η Κ Ε Σ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ

διακρ. τίτλος	Κωδ.	Τηλ.	Fax
ΑΤΙΚΟΣ ΣΥΦΑ ΧΑΝΙΩΝ	0821	71014	74775
ΑΝΣΥΦΑ Α.Ε.	01	2717570	2717594
ΕΙΦΑΣΥΝ.	01	4830291	4813995
ΡΟΣΥΦΑ ΑΡΤΑΣ	0681	75923	75924
ΡΟΣΥΦΑ ΑΧΑΪΑΣ	061	624012	275818
ΡΟΣΥΦΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	0651	72272	77100
ΡΟΣΥΦΑ ΛΑΡΙΣΑΣ	041	259187	258801
ΡΟΣΥΦΑ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ	0351	34465	36746
ΡΟΣΥΦΑ Ν.ΠΕΛΛΗΝΗΣΟΥ	0721	94146	94148
ΡΟΣΥΦΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	0831	26104	53834
ΡΟΣΥΦΑ ΣΕΡΡΩΝ	0321	65522	67114
ΡΟΣΥΦΑΠΕ.	01	2582920-6	2532884
ΡΟΦ ΛΑΡΙΣΑΣ	041	625764	626481
ΥΝΦΑ	019958712-17		9958262
ΥΦΑ ΑΙΤΩΛΩΝΙΑΣ	0641	59557	59557
ΥΦΑ ΔΡΑΜΑΣ	0521	22850	25206
ΥΦΑ ΕΒΡΟΥ	0551	25658	34044
ΥΦΑ ΕΥΒΟΙΑΣ	0221	76461	76561
ΥΦΑ ΗΜΑΘΕΙΑΣ	0331	72667	64546
ΥΦΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	081	220482	285075
ΥΦΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	0421	26913	22130
ΥΦΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	031	939411	904322
ΥΦΑ ΚΑΒΑΛΑΣ	051	835216	835956
ΥΦΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	0441	22395	70971
ΥΦΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	0661	46590	45977
ΥΦΑ ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	0261	26581	20164
ΥΦΑ ΛΕΣΒΟΥ	0251	21552	29492
ΥΦΑ ΞΑΝΘΗΣ	0541	20066	75755
ΥΦΑ ΡΟΔΟΠΗΣ	0531	33706	31801
ΥΦΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	0431	33666	33520
ΥΦΑ Φ.Σ. ΔΥΤ.ΜΑΚ/ΝΙΑΣ	0461	31701	31512
ΥΦΑ ΧΙΟΥ	0271	42250	41448

ΑΤΤΙΚΗΣ

διακρ. τίτλος	Κωδ.	Τηλ.	Fax
ΑΡΦΑ - PHARM	01	5221372	5228941
ΑΡΟΤΕΚ	01	5227539	5228661
ΑΡΟΣΜΟΦΑΡΜ	01	9217614	9243708
ΑΡΛ-PHARM	01	5229009	5227553
ΑΡΑΡΜΙΛΙΑ	01	5230651	5236943
ΑΡΕΜΙΔΙ FARM	01	9659417-18	9659416
ΑΡΕΡΕΜCO	01	5230217-8	5230219
ΑΡΝΤΕΡFARM	01	8813415	8813415
ΑΡΑΦΑΡΜ	01	6448701	6422235
ΑΡΑΡVIFARM	01	3837008	3837788
ΑΡΑΜΕDICAMERC	01	6203625	8078342
ΑΡΑΡΑΡFARM	01	9647496	9648159

Διακρ. τίτλος	Κωδ.	Τηλ.	Fax
ΑΡΕΝIFARM	01	5227014	5225527
ΑΡΟΦΑΡΜ	01	9026006	9026520
ΑΡIFARM	01	5751527	5758699
ΑΡΟΦΕΡFARM	01	5245685	5240511
ΑΡΟΦΑΡΜ	01	5220610	5220451
ΑΡΑΜΟΥ	01	5226915	5226911
ΑΡΑΗΦΑΡΜ	01	5240490	5224184
ΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ	01	7779575	7758493
ΑΡΑΤΤΙΚΗ ΦΑΡΜ/ΘΗΚΗ	01	2024009	2281814
ΑΡΑΒΑΝΤΗΣ	01	5228735	5247174
ΑΡΑΓΟΥΣΙΑΔΗ	01	5243084	5247174
ΑΡΑΔΕΛIFARM	01	5223715	5243811
ΑΡΑΗΛIOΦΑΡΜ	01	9712632	9754515
ΑΡΑΙΛΙΑΦΑΡΜ	01	6859604	6826687
ΑΡΑΚΑΛΑΝΙΔΗΣ	01	5774629-32	5740315
ΑΡΑΚΑΡΑΜΑΝΩΛΗΣ	01	5235080	5222188
ΑΡΑΚΑΡΚΑΛΑΣ	01	5226287	5242043
ΑΡΑΚΑΣΙΜΟΣ-ΨΥΧΟΓΙΟΥ	01	5221452	5221452
ΑΡΑΚΑΣΤΡΙΦΑΡΜ	01	9941296	9928247
ΑΡΑΚΑΤΣΙΚΑΣ	01	6209669	6205131
ΑΡΑΛΕΜΠΕΣΗΣ	01	7224595	7251153
ΑΡΑΜΑΝΤΗΣ	01	6713738	5983138
ΑΡΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ	01	5253931	5253930
ΑΡΑΜΕΝΤΙΝΑ	01	5230700	5223100
ΑΡΑΜΟΝΟΚΡΟΥΣΣΟΣ	01	8233475	8212272
ΑΡΑΜΟΥΜΟΥΖΑΣ	01	5232858	5246785
ΑΡΑΜΠΙΚΑΣ	01	5234605	5228253
ΑΡΑΜΠΙΧΙΤ ΦΑΡΑΓΚ	01	2926816	2130064
ΑΡΑΝΕΟΦΑΡΜ	01	9704861	7755500
ΑΡΑΝΤΑΪΦΩΤΗΣ	01	7227345	7249109
ΑΡΑΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ	01	6233200-2	8087921
ΑΡΑΠΑΦΑΡΜ	01	5224767	5248662
ΑΡΑΠΑΦΑΡΜ	01	5254510-14	5255017
ΑΡΑΣΑΡΑΝΤΗΣ	01	5243084	5247174
ΑΡΑΣΙΑΜΠΛΗΣ	01	6012404-5	6011116
ΑΡΑΣΤΙΤΣΑΣ	01	9835884	9847625
ΑΡΑΣΤΙΤΣΟΣ	01	5541444	5541502
ΑΡΑΦΑΝΙΩΦΑΡΜ	01	5150454	5150454
ΑΡΑΦΑΡΕΜΑ	01	5224936	5244853
ΑΡΑΦΑΡΜΑΖΑΚ	01	8561260	8561456
ΑΡΑΦΑΡΜΑΚΑΤ	01	5231354	5245795
ΑΡΑΦΑΡΜΑΚΕΜΠΟΡΙΚΗ	01	3413121	3413120
ΑΡΑΦΑΡ/ΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ	01	2628412	2628409-10
ΑΡΑΦΑΡΜΑΚΟΝ	01	9521170	9591360
ΑΡΑΦΑΡΜΑΛΟΥΞ	01	5229622	5231474
ΑΡΑΦΑΡΜΑΣΕΡΒΙΣ	01	5241008	5223952
ΑΡΑΦΙΛΟΦΑΡΜ	01	5223793	5238267
ΑΡΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ	01	5311907	5311907
ΑΡΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ	01	5910211	5909475
ΑΡΑΧΡΙΣΤΟΦΩΓΛΟΥ Α.	01	4171537	4136786

ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Νομός	Διακρ. τίτλος	Κωδ.	Τηλ.
ΑΓΡΙΝΙΟΥ	ΛΙΦΑΡΜ	0641	57057
ΑΓΡΙΝΙΟΥ	ΚΑΡΑΤΖΟΓΛΟΥ	0641	33425
ΑΡΓΟΥΣ	ΦΑΡΜΙΡΙΚΗ ΑΡΓΟΥΣ	0751	25596
ΑΧΑΪΑΣ	ΑΚΝΟΡΗΑΡΜ	061	273879
ΑΧΑΪΑΣ	ΑΛΕΞΙΑΔΗ	061	624460
ΑΧΑΪΑΣ	ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ	061	273760
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΘΗΒΑΦΑΡΜ	0262	25212
ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ	ΦΡΟΝΑΣ	0241	36285
ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ	ΡΟΔΟΦΑΡΜ Α.Ε.	0241	31918
ΕΥΒΟΙΑΣ	ΜΑΝΟΥΣΟΣ	0221	75188
ΕΥΒΟΙΑΣ	ΕΒΟΙΟΦΑΡΜΑ	0221	81901-2
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΣΡΕΤΑΡΗΑΡΜ	081	342294
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΕΓΑΦΑΡΜ	081	341100
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΑΡΚΑΚΗ	081	287885
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	FARCAL	031	756765-7
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΠΟΥΛΑΚΑ-ΤΣΑΚΑ	031	825458
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΦΑΡΜΕΛ	031	553778-9
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	TASFAR	031	326102
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΛΕΛΟΣ	031	866655
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΟΥ	031	902611
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΟΥ	031	232690
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΜΟΥΓΙΟΣ	031	859680
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΜΩΥΣΟΓΛΟΥ	031	848852
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	0373	23131
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΣΤΡΟΥΜΣΑΣ Ι	031	543234
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΖΙΟΥΤΑΣ	031	612817
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΔΙΓΚΑΣ	031	46481
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΔΙΑΦΑΡΜ	031	543223
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΣΤΡΟΥΜΣΑΣ	031	556471
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΓΚΑΤΖΗΜΑΣ	031	813637
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ	031	733414
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΒΑΡΒΕΡΗ	031	317825
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΒΑΡΕΛΑΣ	031	545946
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ	031	435026
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΚΟΚΑΣ	031	327200-3
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΗΠΕΙΡΟΦΑΡΜ	0651	74911
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΜΕΟΦΑΡΜ	0651	27229
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΑΡΤΑΦΑΡΜ	0681	74530-2
ΚΑΒΑΛΑΣ	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	051	221323
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΤΣΙΚΡΙΚΗΣ	0441	29454
ΚΙΛΚΙΣ	ΠΑΠΑΓΓΕΛΗΣ	0261	33799
ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΦΑΡΙΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗΣ	0531	30750-2
ΛΑΡΙΣΑΣ	ΛΑΒΑΣΑΣ	041	553553-4
ΛΑΡΙΣΑΣ	ΣΠΑΝΟΥΛΗΣ	041	282609
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΜΟΥΤΑΦΙΔΟΥ	0421	23604
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΑΡΓΟΦΑΡΜ	0421	23604
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΜΠΡΑΒΑΚΟΥ	0721	29929
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΝΟΤΟΣ ΦΑΡΜ	0721	87512
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ	0721	84502
ΠΥΡΓΟΥ	ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	0621	26840
ΠΥΡΓΟΥ	INTERMED	0621	36153-4
ΣΠΑΡΤΗΣ	ΝΥΦΑΛΟΠΟΥΛΟΣ	0731	23505
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΦΙΤΙΚΗ ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ	0431	74070-1-2
ΤΡΙΠΟΛΗΣ	ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ	071	237971
ΤΡΙΠΟΛΗΣ	ΠΕΛΟΦΑΡΜ	071	231355
ΧΑΝΙΩΝ	ΚΥΔΩΝΦΑΡΜ	0821	94114

ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ
 Ι. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.
 ΕΚΔΟΤΗΣ:: ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ι.
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 56, 106 78 ΑΘΗΝΑ
 Τηλ: 01/3831788, 3832194, Fax: 3301535

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΥΓΕΙΑΣ
 ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
 ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ Κ. ΣΤΑΘΗ
 ΕΚΔΟΤΗΣ:: ΣΤΑΘΗ Κ. ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
 ΥΜΗΤΤΟΥ 14, 155 61 ΧΟΛΑΡΓΟΣ
 Τηλ: 01/6510560, Fax: 6525656

ΛΗΚΥΘΟΣ
 ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ
 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
 SYMPSIUM-ΣΑΣΣΑ ΘΥΜΙΑΝΟΥ
 ΕΚΔΟΤΗΣ:: ΘΥΜΙΑΝΟΥ ΣΑΣΣΑ
 ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ 8, 145 62 ΚΗΦΙΣΙΑ
 Τηλ: 01/8081545, 808 Τηλ: 01 32, Fax: 8080132

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ
 ΜΗΝΙΑΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
 INFO HEALTH Ε.Π.Ε.
 ΕΚΔΟΤΗΣ: ΓΚΙΚΑΣ Ι. ΧΡΗΣΤΟΣ
 Α.ΣΥΓΓΡΟΥ-ΛΑΜΠΑΚΟΥ 4, 171 21 Ν. ΣΜΥΡΝΗ
 Τηλ: 01/9307250, 9307892, Fax: 9307251

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ
 ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ
 ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ-Λ&S ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
 ΣΤΑΔΙΟΥ 41, 105 59 ΑΘΗΝΑ
 Τηλ: 01/3212533, 3212633

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ
 ΕΠΙΣΗΜΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ Π.Φ.Σ.
 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
 ΕΚΔΟΤΗΣ: ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
 ΣΤΑΔΙΟΥ 41, 105 59 ΑΘΗΝΑ
 Τηλ: 01/3212533, 3212633

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
 ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΡΑΜΑ
 ΕΚΔΟΤΗΣ: ΤΑΚΗΣ ΧΟΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
 ΑΝΑΤΟΛΗΣ 50, 141 21 ΑΘΗΝΑ
 Τηλ: 01/2821479, 2829552, Fax: 2821479

MEDICUM
 ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ-ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ
 ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
 Γ.ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ & ΣΙΑ
 ΕΚΔΟΤΗΣ: ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
 ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 179, 114 71 ΑΘΗΝΑ
 Τηλ: 01/6451506, Fax: 6451506

ΟΤC ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
 ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΦΕΧ
 ΕΚΔΟΤΗΣ:: ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Δ.
 Π.ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ 7, 174 56 ΑΛΙΜΟΣ
 Τηλ: 01/9888900

PHARMA MEDICAL REVIEW
 ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
 ΕΚΔΟΤΗΣ:: ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Α.
 ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ 90, 185 32 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
 Τηλ: 01/4120094, 4173604, Fax: 4120094

PHARMA NEWS
 ΜΗΝΙΑΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
 Μ.ΠΙΤΣΙΛΙΔΗΣ Ε.Π.Ε.
 ΕΚΔΟΤΗΣ: ΠΙΤΣΙΛΙΔΗΣ Μ.
 Τηλ: 01/8955170, 8957003, Fax: 8990718

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας
Τεύχος Πρώτο, Αρ. Φύλλου 145
ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ
ΥΠ' ΑΡΙΘ. 340 Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 1993

Κώδικας της Ελληνικής Φαρμακευτικής Δεοντολογίας
Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας
Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 52 του Νόμου 3601/28 "περί συστάσεως Φαρμακευτικών Συλλόγων".
2. Την με αριθ. 1896/9.12.92 πρόταση του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου.
3. Την με αριθμ. Υ. 1938/9.12.92(ΦΕΚ Β' 727/92) Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
4. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 (ΦΕΚ Α' 137/85) "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα", το οποίο προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (ΦΕΚ Α' 154/85) "Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων, τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 1712/1987..."
5. Το γεγονός από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου.
6. Την με αριθμ. 382/1993 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υφυπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζουμε:

Άρθρο Πρώτο

Θέτουμε σε ισχύ τον κατωτέρω κώδικα της Ελληνικής Φαρμακευτικής Δεοντολογίας, αποτελούμενο από 35 άρθρα.
Κώδικας της Ελληνικής Φαρμακευτικής Δεοντολογίας

Μέρος 1ον ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Γενικές αρχές της Δεοντολογίας

Άρθρο 1

Η φαρμακευτική ασκείται αποκλειστικά από τους κατόχους Πανεπιστημιακού διπλώματος φαρμακοποιού και νομίμου αδειας ασκήσεως του φαρμακευτικού επαγγέλματος.

Άρθρο 2

Το φαρμακείο αποτελεί σημαντικότατο παράγοντα στην πρόληψη και θεραπεία της ασθένειας και ο φαρμακοποιός είναι ο μόνος καθ' ύλην ειδικός στον τομέα διακίνησης του φαρμάκου, λόγω της επιστημονικής του εκπαίδευσης.

Άρθρο 3

Για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας και προς το συμφέρον του καταναλωτού, η ευθύνη και η συμμετοχή του φαρμακοποιού πρέπει να εκτείνεται σε όλα τα στάδια διαδικασίας από την παραγωγή ως τη χορήγηση του φαρμάκου στο κοινό.

Άρθρο 4

Τα φαρμακεία πρέπει να ανήκουν αποκλειστικά σε φαρμακοποιούς και να αποφεύγεται η παρεμβολή ξένων συμφερόντων μη εχόντων σχέση με το φαρμακευτικό επάγγελμα-λειτουργήματα κατά την διακίνηση και λιανική εμπορία των φαρμακευτικών προϊόντων.

Άρθρο 5

Είναι αναφαίρετο δικαίωμα του ασθενούς η ελεύθερη επιλογή του φαρμακοποιού και οι φαρμακοποιοί ιδιοκτήτες φαρμακείου

σε λειτουργία πρέπει να αποφεύγουν κάθε μέσο ή τρόπο ή μέθοδο που θα περιορίζει την ελευθερία του ασθενούς στην επιλογή του φαρμακείου της προτιμήσεώς του. Τούτο ισχύει απολύτως και για τους διαφόρους φορείς παροχής φαρμακευτικής περίθαλψης στον ελληνικό λαό.

Άρθρο 6

Δεοντολογία είναι οι αρχές που διέπουν και καθοδηγούν τους φαρμακοποιούς με ιδιόκτητο ή υπευθύνους ιδιοκτήτου φαρμακείου σε λειτουργία, στις σχέσεις τους με τους ασθενείς, τους συναδέλφους τους, και τους λοιπούς υγειονομικούς επιστήμονες, τα όργανα της πολιτείας, τα συλλογικά όργανα στα οποία ανήκουν και γενικά τη στάση τους απέναντι στην κοινωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Γενικά καθήκοντα του Φαρμακοποιού σε φαρμακείο σε λειτουργία

Άρθρο 7

Ο φαρμακοποιός σε φαρμακείο σε λειτουργία ασκεί λειτουργήματα και οφείλει να το ασκεί σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους, την χάρτα του ευρωπαϊκού φαρμακείου και με τον όρκο που έδωσε.

Οφείλει να συμπεριφέρεται γενικώς στη ζωή του αξιοπρεπώς και σύμφωνα με τις παραδόσεις του φαρμακευτικού επαγγέλματος-λειτουργήματος, να σέβεται τις υγειονομικές αρχές, τον Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Σύλλογο και τον φαρμακευτικό σύλλογο στον οποίο ανήκει και δικαιούται να απολαμβάνει τον ίδιο σεβασμό από τους πιο πάνω φορείς. Ακόμη οφείλει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του νόμου και τις νόμιμες αποφάσεις που αφορούν την άσκηση του λειτουργήματος του, ειδικότερα δε να τηρεί τις ισχύουσες λιανικές τιμές των φαρμάκων.

Άρθρο 8

Ο φαρμακοποιός οφείλει να έχει ανώτερη αντίληψη για την αποστολή και ιερότητα του φαρμακευτικού λειτουργήματος και να απέχει από κάθε ενέργεια που δύναται να μειώσει την εκτίμηση του κοινωνικού συνόλου για το λειτουργήματα του φαρμακοποιού ή αντιτίθεται στα χρηστά ηθ. Τέλος ο φαρμακοποιός με φαρμακείο σε λειτουργία απαγορεύεται να ασκεί και άλλο επάγγελμα το οποίο θεωρείται ασυμβίβαστο με την αξιοπρέπεια του φαρμακευτικού λειτουργήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Η συμβολή του φαρμακοποιού με φαρμακείο σε λειτουργία, στην προστασία της δημόσιας υγείας.

Άρθρο 9

Ο φαρμακοποιός οφείλει την ίδια αφοσίωση σε όλους τους ασθενείς που τον επισκέπτονται και εντός των ορίων των γνώσεών τους να παρέχει κάθε βοήθεια σε ασθενή που βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο και εφ' όσον δεν δύναται εκείνη την στιγμή να υπάρξει ιατρική βοήθεια.

Άρθρο 10

Ο φαρμακοποιός που έχει φαρμακείο σε λειτουργία ή διευθύνει ως υπεύθυνος φαρμακείο δεν επιτρέπεται να το εγκαταλείψει ή να το κλείσει, παρά μόνο όταν και όπως ο νόμος ορίζει.

Άρθρο 11

Ο φαρμακοποιός είναι υποχρεωμένος να παρέχει τη συνδρομή του στο έργο της κοινωνικής υγιεινής και να συνεργάζεται με τις κρατικές αρχές για την προστασία και την διαφύλαξη της δημόσιας υγείας.

Άρθρο 12

Οι σχέσεις των φαρμακοποιών με τα ασφαλιστικά ταμεία που παρέχουν φαρμακευτική περίθαλψη πρέπει να διαμορφώνονται κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία του φαρμακοποιού και η ελεύθερη επιλογή του φαρμακείου από τον ασθενή.

Άρθρο 13

Το συνταγολόγιο είναι απόρρητο. Ο φαρμακοποιός οφείλει να τηρεί το επαγγελματικό απόρρητο, εκτός των εξαιρέσεων που προβλέπει ο νόμος, και σε όσες περιπτώσεις ο ασθενής, με δήλωσή του αποδεσμεύει τον φαρμακοποιό από την τήρηση του απορρήτου. Επί πλέον απαγορεύεται κάθε δημόσια συζήτηση ή υπαινιγμοί σχετικώς με την υγεία των πελατών του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**Ευθύνη και αξιοπρέπεια του φαρμακοποιού****Άρθρο 14**

Ο φαρμακοποιός οφείλει να ασκεί προσωπικώς την φαρμακευτική και να παρασκευάζει και να παραδίδει αυτοπροσώπως τα φάρμακα στους αρρώστους ή στους οικείους τους.

Πρέπει να επιβλέπει προσωπικώς κάθε φαρμακευτική εργασία που εκτελείται από το προσωπικό του φαρμακείου.

Άρθρο 15

Κάθε φαρμακείο πρέπει να έχει σε εμφανές μέρος, στην πρόσοψή του, το ονοματεπώνυμο του αδειούχου φαρμακοποιού, καθώς και τα σήματα που επιβάλλουν οι ισχύοντες νόμοι.

Τα κληρονομικά φαρμακεία θα αναγράφουν κάτω από το όνομα του αποθανόντος φαρμακοποιού και το ονοματεπώνυμο του υπεύθυνου φαρμακοποιού με ίδια γράμματα.

Άρθρο 16

Σε περίπτωση δεοντολογικών παραβάσεων του αντικαταστάτου του αδειούχου φαρμακοποιού το πειθαρχικό συμβούλιο που θα επιληφθεί των παραβάσεων αυτών θα πρέπει να εκτιμά και την πιθανή συμμετοχή του αδειούχου φαρμακοποιού σε αυτές και εν ανάγκη να καταλογίζει τις ευθύνες και σ' αυτόν.

Άρθρο 17

Ο φαρμακοποιός οφείλει να αναφέρει εγγράφως στον φαρμακευτικό σύλλογο της περιοχής του κάθε μεταβολή στην διεύθυνση του φαρμακείου του, κάθε διακοπή στην άσκηση του λειτουργήματος του ή της υπευθυνότητός του και κάθε πρόσληψη συνταίρου ή διάλυση της εταιρείας του συνεταιρισμού ή της συστεγασέως του.

Άρθρο 18

Απαγορεύεται στους φαρμακοποιούς κατόχους αδειας ιδρύσεως και λειτουργίας φαρμακείου ή στους υπεύθυνους φαρμακοποιούς κληρονομικών φαρμακείων, καθώς και στους δικαιούχους κληρονομικού φαρμακείου η σύναξη ιδιαίτερης ατομικής σύμβασης με ασφαλιστικά ταμεία, εφ' όσον ο νόμος δεν παρέχει τοιαύτη ευχέρεια, τηρουμένων πάντοτε των διατάξεων του άρθρου 21 του Α.Ν. 1384/98, με όρους διαφορετικούς από αυτούς που έχουν αποδεχθεί ο Π.Φ.Σ. και ο φαρμακευτικός σύλλογος του οποίου είναι μέλος ο φαρμακοποιός.

Άρθρο 19

Ο φαρμακοποιός σε φαρμακείο σε λειτουργία ή ο υπεύθυνος φαρμακοποιός κληρονομικού φαρμακείου δεν πρέπει να δέχεται αμοιβή συμβίβαση με την αξιοπρέπεια του

λειτουργήματος του φαρμακοποιού.

Άρθρο 20

Ο φαρμακοποιός οφείλει να δίδει σαφείς οδηγίες χρήσεως των χορηγούμενων φαρμάκων στους πελάτες του φαρμακείου του και να αναγράφει επί αυτών περιληπτικώς την οδηγία χρήσεως, καθώς και κάθε άλλη επισήμανση προς αποφυγή λαθών κατά την λήψη ή την χρήση των χορηγούμενων φαρμάκων.

Άρθρο 21

Ο φαρμακοποιός όταν χορηγεί τα φάρμακα που αναγράφονται σε συνταγές, καθώς και τα άλλα διακινούμενα προϊόντα, οφείλει να ελέγχει αν τα χορηγούμενα είδη πληρούν τις νόμιμες προδιαγραφές.

Μέρος 2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Αθέμιτος ανταγωνισμός

Άρθρο 22

Οι φαρμακοποιοί οφείλουν να αποφεύγουν την προσέλευση πελατείας με ενέργειες και μέσα αντίθετα στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου και του φαρμακοποιού επιστήμονος και λειτουργού της δημόσιας υγείας (χορήγηση δώρων ή άλλων ανταλλαγμάτων).

Άρθρο 23

Απαγορεύεται στον φαρμακοποιό να αντικαθιστά με άλλα φάρμακα τα αναγραφόμενα σε ιατρική συνταγή, ακόμη και αν τα χορηγούμενα σε αντικατάσταση των αναγραφόμενων θεωρούνται κατά την κρίση του μεγαλύτερης και καλύτερης θεραπευτικής αξίας χωρίς την έγκριση του ιατρού που εξέδωσε την συνταγή.

Άρθρο 24

Γενικώς, απαγορεύεται στους φαρμακοποιούς με φάρμακα σε λειτουργία, στους δικαίους κληρονομικών φαρμακείων και στους υπεύθυνους φαρμακοποιούς κληρονομικών φαρμακείων τα εξής:

- α. Κάθε πώληση φαρμάκου σε τιμή κατώτερη από την οριζόμενη λιανική με τα δελτία τιμών του Υπουργείου Εμπορίου.
- β. Κάθε σύμβαση, πράξη ή συμφωνία που αποσκοπεί κερδοσκοπία σε βάρος της υγείας των ασθενών και παντός άλλου προσώπου.
- γ. Κάθε διανομή ή κατανομή με άλλους του ποσοστού κέρδους του φαρμακοποιού.
- δ. Κάθε χορήγηση δώρων ή άλλων ωφελημάτων σε ιατρούς, οδοντιάτρους, μαιές, νοσοκόμους ή άλλους μεσίτες για προσέλευση πελατείας.
- ε. Κάθε παραβίαση του εσραίου λειτουργίας του φαρμακείου.
- στ. Κάθε ανταλλαγή με χρυσά ή άλλα είδη, του αναγραφόμενου φαρμάκου σε συνταγή ασφαλιστικού ταμείου.
- ζ. Κάθε πράξη που μπορεί να προσπορίσει στον πελάτη αθέμιτο ωφέλεια.
- η. Κάθε διευκόλυνση σε οποιονδήποτε που μετράχει παράνομα την φαρμακευτική επιστήμη.
- θ. Κάθε συμφωνία με οποιονδήποτε μετερχόμενο, οποιοδήποτε υγιονομικό επάγγελμα προκειμένου να καρπωθούν ωφελήματα ο φαρμακοποιός και οι με αυτόν συμφωνούντες σε βάρος υγείας του ασθενούς και κάθε άλλου προσώπου.
- ι. Κάθε χρήση τιμητικού αξιώματος που κατέχει ο φαρμακοποιός για προσέλευση πελατείας.
- κ. Κάθε σύμβαση με ασφαλιστικό ταμείο ή νομικά πρόσωπα που παρέχουν φαρμακευτική περίθαλψη με όρους διαφορετικούς από αυτούς που έχουν αποδεχθεί ο Π.Φ.Σ. ο φαρμακευτικός σύλλογος του οποίου είναι μέλος ο φαρμακοποιός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**Άρθρο 25**

Α. Απαγορεύεται ρητώς η δια των μέσων μαζικής επικοινωνίας

ή με άλλο μέσο διαφήμιση των φαρμάκων ή φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων, η προβολή για την προσέλκυση πελατείας διαφημιστικών μηνυμάτων που αντιτίθεται στους νόμους και στις διατάξεις του παρόντος Κώδικος Φαρμακευτικής Δεοντολογίας.

Β. Η προβολή και διαφήμιση δραστηριοτήτων που αναπτύσσει το φαρμακείο, με τη δημιουργία ειδικών τμημάτων και Καλλυντικών και κυρίως διαιτητικών, ορθοπεδικών ειδών, προϊόντων υγιεινής και υγιεινής διατροφής που χαρακτηρίζονται γενικά παραφαρμακευτικές δραστηριότητες και συνιστούν τομείς ιδιαίτερης εξειδίκευσης του φαρμακοποιού δεν συνιστά αντιδεοντολογική συμπεριφορά εφ' όσον δεν αναφέρεται και στις καθαρώς φαρμακευτικές υπηρεσίες που παρέχει το φαρμακείο. Επίσης η παροχή υγειονομικών υπηρεσιών προς το κοινό από τον ίδιο τον φαρμακοποιό, εφ' όσον αυτός έχει εξειδίκευση σε κάποιον τομέα της Υγείας και η διαφήμιση της παροχής αυτών των υπηρεσιών δεν συνιστά αντιδεοντολογική συμπεριφορά.

Μέρος 3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Σχέσεις του φαρμακοποιού με το κοινό

Άρθρο 26

Ο φαρμακοποιός απαγορεύεται να παρέχει στους πελάτες του ιατρικές συμβουλές και οφείλει να προτρέπει τους ασθενείς πελάτες να επισκεφθούν τον ιατρό για τα προβλήματα της υγείας τους.

Άρθρο 27

Οι φαρμακοποιοί οφείλουν να απαντούν με περίσκεψη στις ερωτήσεις ασθενών ή των οικείων τους αναφορικά με την φύση της νόσου του ασθενούς, την αποτελεσματικότητα των χορηγούμενων φαρμάκων από τον ιατρό και την πιθανή πορεία της νόσου.

Άρθρο 28

Οι φαρμακοποιοί οφείλουν να απέχουν από κάθε διατύπωση γνώμης για την διάγνωση του ιατρού, την πρόγνωση της πορείας και τη θεραπεία της ασθένειας. Ιδίως πρέπει να αποφεύγουν τον σχολιασμό ενώπιον των ασθενών ή των οικείων τους των αποτελεσμάτων παραιατρικών εξετάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Σχέσεις του φαρμακοποιού με τους λοιπούς υγειονομικούς επιστήμονες

Άρθρο 29

Οι φαρμακοποιοί πρέπει να διατηρούν καλές σχέσεις με τους άλλους υγειονομικούς επιστήμονες και πρέπει να σέβονται την ανεξαρτησία αυτών.

Επίσης πρέπει να αποφεύγουν κάθε ενέργεια που τείνει να βλάψει τον ιατρό έναντι της πελατείας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Σχέσεις φαρμακοποιών μετά των βοηθών φαρμακείων - ασκούμενων μαθητών και βοηθών και των συναδελφών φαρμακοποιών

Άρθρο 30

Οι φαρμακοποιοί πρέπει να επιδεικνύουν καλή συμπεριφορά και ευγενή συμπεριφορά προς τους προσλαμβανόμενους βοηθούς φαρμακείου. Την αυτή συμπεριφορά και συμφώνως με τις διατάξεις του παρόντος κώδικος οφείλουν και οι βοηθοί προς τους φαρμακοποιούς.

Άρθρο 31

1. Οι φαρμακοποιοί που έχουν στο φαρμακείο τους

ασκούμενους μαθητές, βοηθούς φαρμακείου, φοιτητές φαρμακευτικής και πτυχιούχους φαρμακοποιούς για την απόκτηση της αδείας άσκησης του φαρμακευτικού επαγγέλματος οφείλουν να συμπεριφέρονται προς αυτούς όπως ο δάσκαλος προς τους μαθητές του.

2. Ο ασκών φαρμακοποιός συγχρόνως με την φαρμακευτική εκπαίδευση οφείλει να εμπνεύσει στους ασκούμενους του την αγάπη και τον σεβασμό προς το φαρμακευτικό επάγγελμα-λειτουργήμα.

Άρθρο 32

1. Οι φαρμακοποιοί οφείλουν να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για τη δημιουργία συναδελφικού πνεύματος και αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ τους.

2. Κάθε συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ φαρμακοποιών πρέπει να είναι ειλικρινής και δίκαιη.

3. Οι φαρμακοποιοί οφείλουν να συμμετέχουν στις διαδικασίες λειτουργίας και λήψης αποφάσεων στα συλλογικά όργανα που ανήκουν.

4. Η πιστή τήρηση των αποφάσεων των γενικών συνελεύσεων εφ' όσον αυτές αφορούν αντικείμενα με τα οποία η γενική συνέλευση έχει κατά νόμον αρμοδιότητα είναι υποχρεωτική για τους φαρμακοποιούς.

5. Οι φαρμακοποιοί οφείλουν να αναφέρουν στο πειθαρχικό συμβούλιο του συλλόγου τους κάθε ενέργεια συναδέλφου που είναι αντίθετη με τους ισχύοντες νόμους και τα άρθρα του παρόντος Κώδικα Φαρμακευτικής Δεοντολογίας.

6. Συνιστά αντιδεοντολογική συμπεριφορά του φαρμακοποιού:

α) κάθε αστήρικτη καταγγελία που μπορεί να βλάψει άλλον φαρμακοποιό.

β) το να επιδιώκει με λόγια ή έργα, έστω και στις ιδιωτικές του συζητήσεις και συναναστροφές, να ζημιώσει συναδέλφους του.

7. Πάσα επαγγελματική διαφορά μεταξύ φαρμακοποιών που δεν μπορεί να τακτοποιηθεί με συνεννοήσεις μεταξύ τους ενδεικνύεται να αγγελθεί προς επίλυση στο φαρμακευτικό σύλλογο του οποίου είναι μέλη.

Άρθρο 33

1. Οι φαρμακοποιοί οφείλουν να μην προτρεπουν τους βοηθούς άλλων συναδελφών τους όπως εγκαταλείψουν αυτούς για να τους προσλάβουν οι ίδιοι.

2. Σε περίπτωση που εργαζόμενος βοηθός φαρμακείου εκφράσει την επιθυμία να συνεργασθεί σε άλλο φαρμακείο, τότε ο φαρμακοποιός στον οποίο ο βοηθός επιθυμεί να εργασθεί, πρέπει να ενημερώσει τον συναδέλφό του, στον οποίο υπηρετεί ο βοηθός, για την πρόθεση του αυτή. Κάθε διαφορά που θα προκύψει ενδεικνύεται να αγγελθεί προς επίλυση στο φαρμακευτικό σύλλογο.

Άρθρο 34

Κάθε παραβίαση των κανόνων του παρόντος Κώδικος Ελληνικής Φαρμακευτικής Δεοντολογίας συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του παραβάτου φαρμακοποιού και την επιβολή και των νομίμων κυρώσεων από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, ανεξαρτήτως άλλων τυχόν κυρώσεων, διοικητικών, ποινικών και αστικών που προβλέπονται από τους κείμενους νόμους.

Άρθρο Δεύτερο

Μετα τη δημοσίευση του παρόντος διαταγματος καταργείται το Β.Δ. 26 27.9.55 (ΦΕΚ Α'/262 55) "περί θέσεως εν ισχύι Κώδικος Ελληνικής Φαρμακευτικής Δεοντολογίας".

Η δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος ανατίθεται στον Υφυπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Αθήνα, 25 Αυγούστου 1993

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής

Ο Υπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων
Γεώργιος Σούρλας